62915/B

The Library of the
Wellcome Institute for
the History of Medicine

MEDICAL SOCIETY
OF LONDON

Accession Number

Press Mark
MUSGRAVE, W.

XXII 4

Digitized by the Internet Archive
in 2019 with funding from
Wellcome Library

https://archive.org/details/b30523825_0002

Librum hunc, cui Titulus, [*De Arthritide Anomala*, &c,] dignum cenſemus, qui *Imprimatur*,

Edvardus Browne, Praeſes.

Carolus Goodall,
Johannes Bateman, Cenſores.
Tho. Gill,

Datum ex Aedibus noſtris.
Maii 3, 1707.

DE ARTHRITIDE ANOMALA, SIVE INTERNA, DISSERTATIO.

AUCTORE
Guilhelmo Muſgrave, Med. Doct.
Inclyti Medicorum Londinenſium Collegii, & Regiae Societatis Socio.

Καὶ τοῦτο δ' εἰδέναι χρὴ, εἴτε λύεται ἡ Νοῦσος, εἴτε Μεταπίπτει ἐς ἑτέρην Νοῦσον. *Hippocr.*

EXONIAE.
Typis *S. Farley*, & *J. Bliſs*; Sumptibus *Philippi Biſhop*. Londini quoque veneunt. MDCCVII.

Barth: Beale

Praenobili & Ampliſſimo

JOHANNI,

Libero Baroni, Vice-Comiti, & Comiti

POULET,

Exoniae, Devoniae *Praefecto*, *Regiae* MAJESTATIS *a Conſiliis Secretioribus*,

Salutem.

ILLUSTRI Tuo Nomini, *Inſigniſſime* COMES! dedicetur, rogat hic *Libellus*; Praeſidio nimirum tutiſſimo defendatur, ornatiſſimo commendetur: & honeſta quidem *Ambitione* rogat: quippe a

 Tuo

Tuo *Cliente* lucubratus; Tuis *Exoniis* impreſſus; Tuis *Auſpiciis* in lucem editus.

Mirabuntur aliqui fortaſſe, & parum Me decore judicabunt agere; quod, *Viro* omnibus numeris abſoluto, & perfecto; quod *Tibi* ſcil. Ανωμαλίας auderem Inſcribere: Hi vero pauci admodum erunt; quandoquidem paucis certe latet, *Te*, cumprimis eruditum, de *Libris*, non ex eorum *Inſcriptionibus*, ſententiam ferre; & *Tibi*, boni publici amantiſſimo, ad *Humanam* faciens *Salutem*, etſi minutulum, nihil eſſe Deſpicatui.

Nemini vero unquam mirum videbitur, *Eum* me *Patronum* velle; quem habent *Literati* omnes *Moecenatem*; quem EXONIA, quem DEVONIA *Praefectum*; quem

MA-

MAJESTAS Ipſa *Conſiliarium*; quem BRITANNIA dilectum; & (qui Dignitatis apex eſt, & ſumma) quem *Boni* omnes *Praeſidem*, & *Fautorem*.

Accipe igitur Munuſculum, (Vir! omni Titulo major, & qui *Titulos Virtutibus ornas*) quod *Tibi*, tot tantiſque rationibus debetur: Hoc enim, *Beneficia* in me quamplurima conferenti, grata offerri jubet acceptorum *Memoria*: Hoc, eximiis Ingenii Dotibus; ſummis Animi Virtutibus praecellenti, *Honos*: Hoc, ex antiqua ANGLORUM *Nobilitate* nato, *Reverentia*: Hoc, *Patriae* tum *Ornamento*, tum *Tutelae*, ipſam in *Patriam*, *Pietas*: Quin perbenigne, quod *Autori* ſolitus es praebere, id etiam praebeas *Libello*, Patrocinii.

Neque *Tibi* fore prorſus ingratum Munus, inducor opinari; quando *Literis*, quoties a Rebus arduis (qua Publicis, qua Privatis) vacare liceat, indulgere *Tibi* volupe eſt; Earumque *Amoenitatibus* Animum oblectare; *Naturalis*, & *Civilis Hiſtoriae* Medullam penetrare; Defectus indicare: Verbo dicam, quando Tecum *Muſae* habitant; Tecum *Gratiae*; ipſa Tecum *Philoſophia*.

Quid! quod *Ipſe Nobiliſſimus*, curandis hiſce *Anomaliis*, praeſens & oculatus Teſtis, aliquando adfuiſti. Veniet *Tibi* in mentem illius Temporis (neque enim *Te*, FULFORDI tui, tam cari *Capitis*, obliviſci poſſe cogitandum eſt) quo, noſtram in *Arthritide reducenda* Methodum; qua quidem re, nihil eam confirmare,

mare, nihil cohoneſtare magis potuit; *Tuo Calculo* comprobaſti.

Hae (*Vir Optime!*) *Tibi* Artes; dumque *Alii*, hac illa de Cauſa, in Obliquum abripiuntur; *Tu*, Recta progrediendo Via; Tu, *Juſtitiam* colendo; *Saluti Publicae* conſulendo; Suum cuique tribuendo, diſtinere: niſi quod, *Alienis* Rebus augendis ſtudens, *Tuis* nimium deeſſe videare; *Aliis* benignus, *Tibi* non item.

Facile quidem eſt, (*Praeſtantiſſime* COMES!) Tuas Laudes celebrando, amplificare: eas, uti par eſt, celebrare perdifficile. Unum autem dicam inſigne, recens; Neque Veterum GRAECORUM *Urbanitatem*; neque ROMANORUM *Prudentiam*; neque *Hominum* ANGLORUM *Beneficentiam*;

neque

neque *Tuorum Humanitatem*, tot Seculis notas, & apud omnes pervulgatas, hoc noſtrum ſive *Seculum*, ſive *Regionem*, ſive *Domum Tuam* deficere; imo quidem, in uno eodemque Viro, raro uſpiam majores extitiſſe. Quae quidem omnia, quando iis praedicandis ſim longe impar; horum *Temporum*, hujus *Regni*; *Conſiliis*, & *Victoriis* beatiſſimi; hujus *Inſulae Populi*, in unam denique *Gentem* auſpicatiſſime coaleſcentis, *Hiſtoriam*; & *Virorum* in ea *Excellentium* (quibus, ſub Imperio, & Numine *Sereniſſimae* REGINAE, Praeclara haec efficiuntur) *Vitas* Scripturis, enarranda mittam; eorum vel *Principibus* digniſſimam Materiem.

Ita nempe *Providentia* comparatum eſt *Divina*, ut, praeter *Naturae* & *Gentium* Leges; praeter *Ef-*

fuſiones

fuſiones Coeli *Revelatas*; quibus informari poſſint Mortalium Mentes, & conformari eorum Mores; hoc illoque Tractu, ſubinde oriantur luculenta quaedam *Virtutis Exemplaria*, (tanquam *Ectypa* ejus *Simulacra*) ſine quibus *inane Verbum* ea exiſtimetur: Illis autem eminentibus, in communem uſum iſta, quae docentur, poſſe trahi *Praecepta*, ſimulque ſummo cum eorum Honore trahi, oſtendatur.

Hos in Fines, ut *Tu*, COMES *Illuſtriſſime*! diu Vivas, & Valeas, enixe orat, obſecratque

Tibi devotiſſimus

Iſcae Damnon. Kalendis Maii, Regnis coaleſcentibus.

Guilh. Muſgrave.

Praefatio.

IN Diſſertatione non ita pridem edita, de Morbis iis Sermonem fecimus, qui, ab *Arthritide Primigenia* diſtincti, natura & indole plus minus remoti, ſtationes ſuas deſerunt; ad illam adpropinquant; ejus ritu Paroxyſmos agunt; *Artus* affligunt: Quoniam vero, praeter *Arthritidis*, ſive *Symptomaticae*, ſive *Primigeniae* Paroxyſmos eos, qui in Artubus omnino locum habent; & a me *Idonei*, *Recti*, & *Regulares* appellantur; alios adhaec Inſultus faciat *Arthritis* utraque, & interdum *Trunci* Partes has,

 illas;

illas; Sedes, & Regiones intret alienas, atque illas ſaepe multet graviſſime; hos utriuſque *Arthritidis* Errores, has Obliquitates, & Ανωμαλίας hoc loco exponere decrevimus.

Dari vero ſibi poſtulat haec Diſſertatio, (& quidem optimo jure poſtulat dari) ſuos eſſe *Arthritidi* Cancellos, ſuos Limites certos, & definitos; quibus ſe quamdiu continet, tamdiu *Regularis* illa judicari poteſt; quotieſcunque vero eos excedit tranſilitque, toties *Anomala.* Dicam planius & apertius, *Arthritidi Subjectum*, unos *Artus* eſſe *Regulari*, proprium, & ſuum; hanc illos vendicare; Domicilium in illis collocare: contra vero, Organicam *Trunci* Partem aliquam, ſive *Provinciam interiorem*, non niſi *deviam* uſurpare; non niſi *Anomalam* invadere. Quae quidem harum in Corpore

Corpore Regionum deſignatio partitioque, non ex Arbitratu noſtro fieri, vel Opinionis commentum eſſe; verum, e diverſo, in Natura ſtabile, & fixum habere fundamentum, Uſu & Experientia confirmatum, invenietur.

Quotuſquiſque Medicorum *Impetiginem*, e. g. Virus in *Cutim* effundentem, Squamas (ſic, ut moris eſt) prae ſe ferentem, animo perpendens, *Cutim* illi propriam eſſe Sedem, non exiſtimaverit? Quotus etiam quiſque eſt, qui, relicta *Cute*, ſi Materia vitioſa *Pulmonem* ingrederetur, & *Tuſſim* faceret; non, hanc illius a ſuo in alienum locum aberrationem eſſe, judicaverit? Quis, hujuſmodi *Tuſſim*, a vulgari & exquiſita diſſidere, multumque diſcrepare, non libenter affirmaverit? Quis, alia Medendi

Methodo, quam quae *Tuſſi* conducat exquiſitae, tractari eam oportere, vel ſecum dubitaverit? Imo quidem iſtiuſmodi *Tuſſim*; etiamſi *Bechica*, reliquaque Remedia *Pulmoni* dicata, minime reſpuerit; tamen, per Materiae Tranſlationem in Corporis ſuperficiem, in Sedem illi uſitatiſſimam, (unde *Pulmoni* cautum eſſet, donec e Corpore prorſus expellendae ejus daretur occaſio) id eſt, per renovatam *Impetiginem*, modo renovari poſſet, appoſite curari, quis in Arte noſtra prudens abnegaverit?

Quae hic de *Impetigine*, mutato nomine de *Arthritide*, narretur Fabula. Pari enim modo, atque illi Ambitus Corporis, huic Artus, *Subjectum* & Sedes eſt exoptatiſſima. Quod vel eo liquet, quoniam hos ſuapte ſponte adit *Arthritis*; hos incolit;

incolit; hos invita, plerumque exacta, linquit; hos celerrime reviſit: *Truncum* autem, niſi coactu, raro premit; Cauſa nempe fortuitu aliqua Naturae conſilium mutante, rationem Morbi conturbante, Morem alterante: Unde jure merito, quae Artuum eſt *Arthritis*, habeatur *Regularis*; quae reliqui Corporis, *Anomala*. Simili etiam modo, atque de *Tuſſi Impetiginoſa* diximus, quae e. g. *Tuſſis* eſt *Arthritica* (quandoquidem ex Miaſmate *Arthritico* fiat) a vulgari & primigenia *Tuſſi*, ſi recte comparetur illi, plurimum differre exiſtimetur. Poſtremo, (ut in *Impetiginoſo Tuſſiente*) nihil hac *Tuſſi* laborantibus conducibilius, nihil *Arthritidi* huic *Anomalae* magis aptum, quam ut in Viam ea, quaqua poſſit arte, reducatur, & fiat *Regularis*: id eſt, in Artus ut ejiciatur.

Prae-

Praemiſſa hac *Arthritidos* [in *Regularem*, & *Anomalam*] diviſione, tanquam hujus Scripturae Baſi; de *Arthritide Anomala* diſſerere, non jucundum modo, verum etiam utile; ſed & difficile cogitandum. Eſt enim illa, Primum, perobſcura, tenebris occultata, neque perpetuo animadverſa; maxime, ſi ex primo ejus aſpectu, nempe Symptomatum concurſu, (qui vulgi mos eſt) Diagnoſes ſtatuantur. Partium, quas invadit, Morbos, adeo examuſſim illa, proprios & vernaculos, imitatur; ad eorum Modos ſe tam accurate comparat; ex eorum Vultu, ſuum tam Mimice componit; ut a Medicis omnis ſeculi omnino omnibus, aut praetermiſſa, aut tantum leviter tacta; a nemine unquam Hominum, quod ſciam, explicata fuerit; nedum a quoquam, uti par eſt, impugnata.

Deinde,

Deinde, illa ita numero (veluti Erroris alias natura) multiplex eſt; ut raro ullam in *Trunco* Regionem, ea prorſus immunem; nullam fere, quam non aliquando ingrediatur, animo liceat comprehendere: Ut *Trunco*, quot Partes ſint Organicae, tot propemodum *Arthriticae* ſint earum *Anomaliae*. Porro, tam a ſe diverſae ſunt, ut Malorum, quotquot undique Corpus Humanum infeſtent, eorum omnium vix ullum magis; vix ullum obſervare licet aeque πολύτροπον, πολύμορφον.

His adde poſtremo, ſemper importunam, ſemper eam eſſe, (ſed ratione valde diſſimili, & inaequali) imo quidem non raro ſumme periculoſam: Quoties nimirum Miaſma *Arthriticum*, Viſcus aliquod e nobilioribus, & ad Vitam maxime neceſ-

neceſſariis ingreſſum, illud ſic, ut aſſolet, corrumpat. Hoc autem crebro fieri, haec noſtra *Diſſertatio*, niſi quid me fallit, manifeſtum & teſtatum reddet. Teſtatum, inquam, reddet, *Arthritida* non ſolum [*Regularem*] Artubus Dolores, Tumores, Toſos, aliaque iſtius generis mala (quae *Arthritidem* omnino omnem indicare, vulgo fuere judicata) inferre; verum etiam [*Anomalam*] modo *Ventriculo Nauſeam*; modo, *Inteſtinis Tormina*; modo, *Renibus Nephritida*; modo, *Pectori Aſthma*; modo, *Pulmoni Tuſſim*; modo, *Faucibus Anginam*; modo, *Cerebro Apoplexiam*; modo, *Nervis Paralyſin*: &, quod *Trunci* Partes, Affectibus indigenis ſatis ſuperque afflictatas, uſque novis & peregrinis aggravet; uſque miſeros Mortales excruciet; tunc, ut ſaepe accidit, maxime

me crudelis, quando minime ſuſpecta.

Tantae peſtis, & tam funeſtae impetum, ut Ego pro virili ſiſterem; harum *Anomaliarum* Doctrinam, & Diſciplinam attentavi: Quos in *Trunco* locos adeat *Arthritis*; quibus in Corporibus, quae praeferat *Diverticula*; quae *Latibula*: itaque quos illa, generatim; quos, ſpeciatim, *Maeandros*, *Anfractus*, & *Obliquitates* amet: quibus de Cauſis eas incipiat; qua Velocitate percurrat; quo Eventu terminet: quodnam item *Anomalae* cujuſlibet ἦθος; quae *Accidentia*; qualis, a Morbo Partis affectae proprio, *Differentia*: qua demum Arte, praecipue quam peculiari, & privata, quaelibet oppugnari; quaque praecaveri debeat, tradere conatus ſum.

Circuli, Curvarum Linearum perfectiſſimae, Natura & Proprietatibus explicatis; ea re minime contenti Geometrae, parvam & tantum inchoatam iſtiuſmodi Linearum Matheſin, eſſe putavere; niſi etiam Curvae minus Regulares enodatae fuerint: atque ideo *Ellipticam*, *Aſymptotas*, aliaſque Curvas, *Circulari* minus perfectas, ſuſcepere; & in iis extricandis operae multum impendere; tam ſibimet ipſis, quam aliis, utile & jucundum.

Quae vero me ad Opus hoc aggrediendum impulerunt, imprimis duo ſunt: Alterum, quod *Damnonios*, Populum nobiliſſimum, & de me optime merentem, *Arthritide Anomala*, perinde atque *Recta*, multum urgeri vexarique, jam diu obſervaverim; illaque multo plures,

quam

quam hac occidere; ut *Arthritis Anomala* Morbus non immerito *Lethalis* habeatur; uti, quae *Recta*, *Salutaris*: raro enim haec aegrotum interimit, niſi *Anomala* prius facta. Quibus tamen Hominibus, cum pleriſq; aliis, Morbi illius facie miſere deceptis, de vero ejus Ingenio, nempe *Arthritico*, raro unquam ulla fuit Suſpicio. Et tantopere ſub aliena Larva debacchatus eſt in Eos hic Affectus; ut, ex iis, qui Ανορεξία, qui *Colica*, qui *Syncope*, qui *Phthiſi*, qui *Aſthmate*, qui *Apoplexia* (ne dicam alios Affectus, utique complures) Exquiſita, Pura, & Genuina perimi, & e medio tolli cenſerentur; revera *Arthritide*, unum eorum aliquem aemulante, & larvam induente, non pauci, atque adeo (quod veriſſimum eſt) permulti fuerint ſublati: non ſolum Morte, ſed & ignota ejus Cauſa,

 infelices.

infelices. Quas tamen eorum *Arthritides Anomalas*, Methodis hiſce noſtris opportune adhibitis; quam iis, quae Continentem, & Proximam earum Cauſam minime attigerint; nec quidem unquam reſpexerint; facilius cedere potuiſſe, conjectura ducor ad ſuſpicandum.

Quod vero praeterea Calcar, atque Animum, ad ſcribendum dedit, altum erat illud de *Arthritide Interna*, ſive tollenda, ſive dignoſcenda, apud Autores Medicos Silentium. Etſi enim patet, Eam, ut & Periculum, quod Eam inſequatur, non eſſe novum, aut Artis Profeſſoribus ignotum: tamen, quia neque illud Periculum, neque ipſa *Arthritis*; multo minus ejus Curatio; dedita unquam Opera, vel pro ejus Dignitate & Momento, fuit a quoquam unquam expoſita; nec,

nec, quod ſciam, inchoata: iccirco ejus Doctrina, quatenus Diagnoſin, & Therapian ejus comprehendit, inter Artis Medicae Defectus, & Deſiderata, non immerito cenſeatur.

Ne vero quis, ex eo Medicinae Conſultorum hac in re Silentio, *Arthritidis* hujus in dubio ponat ὕπαρξιν, & de Morbo, non tam gravi periculoſoque, quam commentitio imaginarioque, diſputare me coarguat; Operae pretium exiſtimo, Veterum, quorum Autoritate Morbus ille (*Arthritis* ſcil. *Interna*) confirmari poſſit, e multis aliquot Teſtimonia proferre.

Annos certe millenos abhinc ſeptingentos (i. e. ſub *Auguſti Caeſaris* Imperium) *Aretaeo* ille *Cappadoci* innotuit, ita de *Arthritide* verba

* faci-

* facienti; Τισὶ δὲ νέμεται ἐς τὴν τοῦ παντὸς σκήνεος περίοδον· id eſt, *Quibuſdam in omnis Corporis ambitum vagatur.* Et deinceps, Ἡ δὲ Μετάβασις ἐς νώτου μῦας, καὶ Θώρηκος. Ἄπιστον, εἰς ὅσον ἕρπει τὸ Κακόν. Σπόνδυλοι ἀλγέουσι ῥαχέος τε καὶ αὐχένος, καὶ ἐς ἄκρον ἐρείδει τοῦ ἱεροῦ ὀστέου. i. e. *Tranſitus quoque in Dorſi Thoraciſque Muſculos ſit : Incredibile eſt, quam late Malum* (i. e. Arthritis) *ſerpat. Vertebrae Dorſi, Cerviciſque dolent ; & in ſummo Sacri Oſſis Dolor inhaereſcit.* Et paulo poſt; Τένοντες, Ἀδένες, Μῦες ξὺν ἐντάσει ἀλγέουσι· Γνάθων καὶ Κροτάφων μύες· νεφρῶν καὶ κύστιος ἡ διαδοχή. Ὢ τοῦ Θώματος. i. e. *Tendines, & Muſculi cum diſtentione Dolorem patiuntur ; nec non Maxillarum & Temporum Muſculi. Item cum Renibus, & Veſica communicatur. O Rem admirabilem !*

Secun-

---

* Lib. 2. Cap. xii. Ed. in Fol. Auguſt. Vindel. 1603; per Heniſchium.

Secundum hunc *Galenus* apertiſſime, *Satius*, inquit, *eſt*, *ut Humores pravi*, *relictis Principalioribus partibus*, *in Ignobiliores ferantur*, *quam quod ab Ignobilioribus in Principes impellantur*. *Aſpeximus etenim ſaepe in his*, *qui* Articulari *Morbo*, *aut* Podagrae *obnoxii erant*, *quod*, *repulſis ab Artubus Humoribus eo delatis*, *illi in Principem aliquam Partem contendentes*, *Homini interitum attulere* : *cui ea ſola relinquebatur Spes Salutis*, *ſi iterum poſſent ad Artus revelli* *.

Paulus

---

* Ἀπὸ γὰρ τῶν Κυριωτέρων μορίων εἰς ἀκυρώτερα μεθίστασθαι τοὺς λυποῦντας Χυμοὺς, οὐκ ἀπὸ τῶν ἀκυρωτάτων εἰς τὰ κυριώτατα, βέλτιόν ἐστι. Πολλάκις δ' ἤδη τεθεάμεθα, τῶν ἐπὶ τὰ κῶλα φερομένων Χυμῶν ἐν ἀρθρίτισί τε καὶ ποδάγραις ἀποκρουσθέντων ἐκεῖθεν, εἶτ' ἐπί τι Κύριον ἐλθόντων, ἀποθανόντα τὸν ἄνθρωπον, εἶναί τε μίαν ἐλπίδα σωτηρίας, ἐὰν δυνηθῶμεν αὖθις ἐπὶ τὸ Κῶλον αὐτοὺς ἀντισπάσαι. In *Hippocratis* Librum de Natura Hominis, Commentario II; ad Textum quintum: Editione *Pariſienſi*.

Paulus etiam *Aegineta* nonnullorum meminit, *qui Aures, Dentes, Guttur, & nonnunquam Jecur, Lienemque, Arthriticis Doloribus conflictari pronunciant: A quibus, niſi deſubito Vitium in Artus, ſeſe recipiat eructetque, periculum brevi tempore Laborantes occupaverit* †.

Adhaec *Aetius* * (*Jano* interpretante *Cornario*) *Qui vero*, ait, *extreme ab hac Affectione* (nimirum Arthritide) *apprehenduntur, his & Spinae Vertebrae, & Coſtarum Juncturae, & Genae dolent ; aliquibus autem & Iris, ſive Corona pupillam Oculi*

---

† Τισὶ δὲ καὶ ὦτα, καὶ ὀδόντες, καὶ φάρυγξ, καίποτε καὶ ἧπαρ, καὶ σπλὴν, τῶν ἀρθριτικῶν μετέχων ἀλγημάτων· ἐφ᾽ ὧν εἰ μὴ διὰ τάχους ἐν τοῖς ἄρθροις ἡ μετάπτωσις ἐγίνετο, Κίνδυνος ἐν ὀλίγῳ κατελάμβανε τοὺς Κάμνοντας. Libro 3. Cap. 78. Editione Aldina.

* Vide ejus Tetrabibli tertiae Sermonem quartum, Cap. vi. Editione Frobeniana. Baſileae MDXLII.

Oculi ambiens: neque eſt aliqua Oſſium Connexio, quae ab hac Affectione ſit immunis.

Quibus animadverſis, *Trallianus* † ſapienter monet, *Ne aſtringentibus & repellentibus in affectis Partibus utendum eſſe, niſi totum prius Corpus Recrementis liberaveris. Nam quod Articulis influit, ne ad Principales Particulas recurrens, Suffocationis cauſa fiat Aegro, periculumque Mortis adferat, metuendum eſt.* Et in ſequentibus, *Multos Attonitos*, inquit, *fieri conſpicimus, ubi Pedes Fluxionibus tentari deſierint.*

d Quid?

---

† Ἐγὼ δέ φημι, μηδὲ τοῖς στύφουσι καὶ ἀποκρούεσθαι δυναμένοις ἐπὶ τῶν πεπονθότων ἐθέλειν κεχρῆσθαι, μὴ πρότερον ὅλον ἀπέριττον ἐργασάμενον τὸ σῶμα. Τὸ γὰρ ἐπιρρέον ἐν τοῖς ἄρθροις, δέος ἐστὶ, μὴ πρὸς τὰ κύρια μόρια παλινδρομῆσαν, αἴτιον γενήσεται τοῦ καταπνιγῆναι, καὶ κινδυνεῦσαι θανάτῳ τὸν πάσχοντα.
Ἐπὶ πολλῶν ὁρῶμεν πληγμοὺς ἐπακολουθοῦντας, τῶν ποδῶν παυσαμένων τοῦ ῥευματίζεσθαι. Vide Alexandri Tralliani, Lib. II. Cap. I. Baſileae MDLVI.

Quid? quod *Demetrius*, inter recentiores Graecos, *Pepagomenus*, *Michaelis Palaeologi* Medicus, his aſſentiatur; Libro (iſtius Imperatoris juſſu) de *Podagra* ſcripto, *Non tantum*, inquiens, *in* Manus, Pedes, *omnes* Articulos *tales ferri* Fluxiones: *verum etiam in* Cerebrum, Jecur, *atque adeo ipſum* Cor: *Eaſque teterrimas eſſe liberatuque difficillimas**.

His accedunt aetate noſtra *Sennertus*, *Sylvius*, *Etmullerus*, *Sydenhamus*, & complures alii; ut, tametſi *Arthritidos Internae*, qua late patet, Diagnoſis certa & fidelis, ſuperſit nulla; nedum ejus ulla Curatio

---

* Οὐ μόνον γὰρ εἰς Χεῖρας, καὶ Πόδας, καὶ εἰς πάντα τὰ Ἄρθρα γίνονται οἱ τοιοῦτοι Ῥευματισμοί, ἀλλὰ καὶ εἰς Ἐγκέφαλον, καὶ εἰς Ἧπαρ, καὶ εἰς αὐτὴν τὴν Καρδίαν, ἅτινά εἰσι δεινότατα, καὶ δυσαπαλλακτότατα. *Cap. v. Editione Pariſienſi, per Charterium.*

ratio propria; Morbum tamen eum, Medicorum omnis fere aevi opinione, revera eſſe; eumque Magnum, & Ancipitem eſſe, omnino conſtet: Et quidem mirari aliquando ſubiit, in Morbo, toties a Veteribus ſignificato, per tot ſecula Genus Humanum affligente, explicando curandoque; ab eorum temporibus ad hunc uſque diem, Progreſſum adeo parvum fieri; adeo Nihil agi: Utinam, quae a nobis hanc ob rem in medium feruntur, Propoſito reſpondeant.

Illud denique adjiciam, unde Lectori *Hippocratis* aemulo, (id eſt, Praeceptoris in Medicina optimi Diſcipulo) Diſſertatio noſtra, uti ſpero, commendetur, & Gratiam ab eo ineat; Omnem hanc *Arthritidum Anomalarum* Diſciplinam, ſive Aetiologicam, ſive The-

rapeuticam, cum Medicina *Hippocratica*, quantum in me eſt, convenire; &, (poſthabitis Hypotheſibus, Naturae vero Judiciis tum avide inveſtigatis, tum etiam diligenter examinatis) ad Ejus normam, & legem componi. Nae enim ille parum auſpicato Medicinae operam dat; qui id aliter facit, quam *Natura* Duce, & Comite *Ratione*: Hoc autem minime omnium illi videntur facere, qui, neglectis Phaenomenis, *Naturae* nomine venditent *Opiniones*; itaque ſibi, ſuique ſimilibus Fraudi, aliis ſint Ludibrio.

Quare, de Humorum *Tranſitu, Migrationeque*, & ab Artubus in Partem aliquam internam *Receſſu*; de eorum in ea Parte *Receptione*; deque eorum, Medicamentis ore ſumptis, in Artus *Expulſione*; extra vero applicatis, *Revulſione*, creber-

berrime nobis Sermo. Sunt autem iſta plane *Hippocratis* Μεταστάσιες, Διαδέξιες, Ἀποκρίσιες, Ἀντισπάσιες. Imo quidem, hanc noſtram Medendi Methodum, verbis generalibus, Ipſe Divinus Senex propoſuit, praecepitque: Praecepit enim *Ἀντισπᾷν, ἢν μὴ ᾗ δεῖ ῥέπει: ἢν δ' ὅκη δεῖ, τελέοισι δεῖ στομοῦν, ὅπως ἕκαστα ῥέπει. id eſt, *Revellenda ea, quae, quo non oportet, repunt: Sin autem quo convenit, iis Viam ſternere oportet, ut ſingula eo vergant.* Quo quidem Aphoriſmo, (tanquam Oraculo, *Apollinis* inſtinctu edito,) tum *Anomalae*, tum *Primigeniae Arthritidos* Curatio tota brevi comprehenditur.

Morbi *Hypochondriaci* Diverſitates, & Morborum innumeras aliorum

---

* *De Morbis Popularibus, Lib. vi*, § 11.

orum Imitationes; quae per omne aevum Medicis fucum, Aegrotantibus moleſtiam fecerunt; a Clariſſimo *Sydenhamo* graphice depingi, ſolertiſſime curari vidimus. Utinam etiam *Arthritidis*, Morbi ſimiliter multiformis Varietates, Simulationes, Flexiones, *Anomalias* qui exprimeret, & pro rei dignitate, & amplitudine deſcriberet, par eſſet *Sydenhamo*. Hiſce vero deſperatis, huc ſpectantia, quae a me fuere paſſim obſervata, lubens in medium fero; ea Spe fretus, etiamſi non perfectas & abſolutas, tamen nonnullas harum *Anomaliarum*, per haec noſtra qualiacunque, fieri tum Hiſtorias, tum Curationes.

Habes, Lector, Inſtituti rationem & conſilium: Utrique Fave.

ELENCHUS.

CAP. I.

DE Arthritide Anomala, *Generatim*. Pag. 1.

CAP. II.

De *Ventriculi Affectibus* Arthriticis. Pag. 25.

CAP III.

De *Colica* Arthritica. Pag. 88.

CAP. IV.

De *Diarrhoea* Arthritica. Pag. 136.

CAP. V.

De *Dyſenteria* Arthritica. Pag. 157.

CAP. VI.

De *Abſceſſu Inteſtinorum* Arthritico. Pag. 173.

CAP. VII.

De *Melancholia* Arthritica. Pag. 190.

CAP. VIII.

De *Syncope* Arthritica. Pag. 206.

CAP. IX.

De *Calculo Renum* Arthritico. Pag. 218.

CAP.

CAP. X.
De *Aſthmate* Arthritico. Pag.233.

CAP. XI.
De *Catarrho*, *Tuſſi*, & *Peripneumonia* Arthritica. Pag.264.

CAP. XII.
De *Phthiſi* Arthritica. Pag.294.

CAP. XIII.
De *Angina* Arthritica. Pag. 316.

CAP. XIV.
De *Capitis Dolore*,& *Vertigine* Arthritica. Pag. 346.

CAP. XV.
De *Apoplexia* Arthritica. Pag.384.

CAP. XVI.
De *Paralyſi* Arthritica. Pag.419.

CAP. XVII.
De *Doloribus* in Corpore vagis, fixis; de *Ophthalmia*; de *Eryſipelate*; & *Achoribus* Arthriticis. Pag.456.

CAP. XVIII.
De *Epiphora*, & *Dolore Dentium* Arthritico. Pag.465

CAP. XIX.
Corollaria continet, cum Epilogo. Pag.471.

DE ARTHRITIDE ANOMALA, GENERATIM.

CAP. I.

ARTICULUS I.

CUM Materia peccans, & aliena, quæ *Arthritidos* ſive *Primigeniæ*, ſive *Symptomaticæ* Cauſa proxima, continens, & conjuncta eſt; poſt aliquam in Sanguine moram, Naturæ demum moleſta, ideoq; expellenda, jam exilio parata eſt; permagni ſane refert, quas in Corporis partes ea mittatur, quibus

bus in locis deponatur: Si enim in *Artubus*, maxime vero ſi in eorum Commiſſuris; ſicq; ut de ejus in Sanguinem reditu nullum ſit periculum; profecto quidem hoc eſt ipſum Naturæ propoſitum, quod in ſui defenſionem omni illa ſtudio, ſummis viribus attentat: hæc Morbi hujus ſolutio fida, ac commodiſſima: hæc *Arthritis* exoptatiſſima, quæq; jure merito nominetur *Regularis*.

II.

SIN aliter acciderit, & ad Corporis *Truncum*, ſive aliquam ejus partem, Materia fuerit appulſa, & in ea malum more ſuo machinata; longe alia rerum facies, alius eſt eventus: Nam aut nulla Morbi ſit ſolutio, aut ſaltem inepta, Naturæq; votis minime reſpondens. Novus ex eo Morbus exoritur, iſq; ſæpe periculoſus, ſæpe pernicioſus; indole, & ingenio, propter Materiam ab *Arthritide* ductam, admodum ſingulari. Atq; hæc iſtius Materiæ, in ea, quæ intus ſunt, e Sanguine ablegatio, & in iis commoratio; quandoquidem ex primo Naturæ inſtituto (quæ ſemper *Regularem* præfert, &, quoad fieri poteſt, molitur *Arthritida*) minime peragatur;

gatur ; verum multo aliter ex illius errato, vel defectione : hæc, inquam, *Arthritis* a nobis appellatur *Anomala* ; ea vocis iſtius ſignificatione, qua apud veterem * Etymologum legitur *Anomalia, id eſt, extra Regulam.*

III.

Arthritidum Anomalarum Διαγνώσεις difficultatibus quamplurimis involutæ, tenebris denſiſſimis obſcuratæ ſunt ; ut autem excudam, & ante oculos ponam earum rationem aliquam generalem, omnino diſtinguendum eſt, inter eas *Anomalas*, quæ *Regulari* nullo præcurrente Paroxyſmo ſunt ; & eas, quæ regularem *Arthritidis* Paroxyſmum inſequuntur.

Illæ quidem Partium, quas afficiunt, Morbos tam mimice legitimos & exquiſitos imitantur ; ut internoſcere illas, & ab hiſce Charactere proprio diſcriminare, prorſus ἀδύνατον exiſtimetur. Quis enim, e. g. Morboſam iſtam Affectionem, quæ in Corpore, ad hoc uſq; tempus immuni, neq; *Arthritidis* Paroxyſmo regulari vel

 ſemel

* *Iſidori* Lib. 1. Caput 27.

ſemel unquam tentato, vel ei (quantum apparet) proclivi locum habens, Anginam inducat; eamq; Anginæ legitimæ tam ſimilem, ut neq; ovum ovo ſimilius: quis, inquam, iſthuc malum; quis hanc Anginam, *Arthriticam* eſſe ſomniaverit? quando nulli teſtes, Symptomata nulla, vel minima quidem ex parte id arguere videantur. Nihilominus tamen *Arthriticam* eſſe poſſe hanc *Anginam*, omni dubio procul uſu medico confirmatum eſt. Quare prætermiſſis hiſce, quæ, ut nunc ſunt Symptomata, & eorum interpretationes, ſupra captum humanum eſſe cenſeantur; ad eas progrediar *Anomalas*, quæ, Paroxyſmum *Arthritidis* Regularem a tergo ſecutæ, *Diagnoſes* habeant probabiliores.

IV.

HÆ vero *Diagnoſes* non ex Caterva ſive Globo Symptomatum, ſimul ſemelq; concurrentium, (quod in Affectibus pleriſq; locum obtinet) expectandæ; ſed ex Symptomatum ſerie, vel Ordine, in longum producto, capiendæ ſunt. Ut autem iſtæ Catervæ, Συνδρομαὶ ab antiquo παθογνωμονικαὶ fuerunt nominatæ; ita quidem hi

Ordines,

Ordines, *Pathognomonici* non inepte nominentur.

Qui quidem *Ordines Arthritidum Anomalarum Pathognomonici*, pro iſtarum *Arthritidum* diverſitate, diverſi ſint, oportet; & quidem alias conveniunt, alias inter ſe magnopere ſunt disjuncti. Conveniunt in eo, quod ad unum omnes ab *Arthritide regulari* ſumant initium: quandoquidem, de *Anomalæ Arthritidos* ὑπάρξει minime unquam conſtabit, niſi de *Regulari Arthritide* præcurrente prius conſtiterit. Atq; hæc iſtarum Διαγνώσεων pars prima eſt.

Diſcordant eo, quod, eodem loco incipientes, diverſas omnes ingrediantur vias: Uti Radii ejuſdem Circuli, ab eodem Puncto, nempe Centro, incipiunt; ſed in varia Peripheriæ Puncta deſinunt. Ut hoc Exemplo clarius oſtendatur, *Dyſenteria*, v. g., *Phthiſis*, & *Apoplexia Arthriticæ* conſentiunt in eo, quod ab *Arthritide* regulari, & in Artus ſæviente, exordiantur omnes: Verum, quoniam Miaſma nunc ad Inteſtina appulſum eſt, ubi loci *Dyſenteriam* facit; nunc ad Pulmonem, ubi *Phthiſin*; nunc autem ad Cerebrum, ubi *Apoplexiam*; iccirco *Arthriticæ* hujus *Apoplexiæ*, *Phthiſeos*, *Dyſ-*

ſenteriæ Diagnoſes ex Cerebri, Pulmonis, & Inteſtinorum, nempe ex locorum affectorum Signis, maxima ex parte ſunt eliciendæ. Atq; iſta Locorum, ab *Arthritide* in eos tranſlata affectorum, accidentia, Διαγνώσεων harum eſt quod reliquum.

Quoniam vero hi Affectus poſtgeniti, *Arthritidem regularem* nunc e veſtigio ſequuntur, nunc ex intervallo ; eoq; alias brevi, alias longiori ; magna profecto, ob hanc rem, earum eſt diverſitas. Alii Originem plene & plane confitentur *Arthriticam* ; alii, utrum habeant, an ſecus, minime declarant. Adeoq;, ut Diagnoſes haſce finiam, hic *Canon* eſto iſtorum Affectuum *Pathognomonicus*, Quo certior *Arthritidos* regularis ὕπαρξις, & illius Materiæ, in ea, quæ intus ſunt, quo poſtea certior eſt Tranſlatio ; eo confidentius *Anomalam*, & quidem in Parte jam nuperrime occupata, eſſe *Arthritidem*, poſſimus ſtatuere.

V.

CUM autem *Arthritidem* ea, quæ intus ſunt, *Anomalam* infeſtare dicam ; vox [*intus*,] ut & alibi [*Partes internæ*,] uti etiam τὸ [*Anomalam*] & [*Truncus*] ſic a me

me ſumuntur, ut *internæ Partes* ſint Trunci omnes: *Truncus* autem tres Ventres comprehendat, & cum Artubus (quorum reſpectu Partes ejus dicuntur *Internæ)* conſtituat univerſum Corpus. Ut autem Voces [*internæ*] & [*intus*] & [*Truncus*] ſenſu largiori, ita Vox [*Anomala*] ſtrictiori accipitur: Non enim omnes *Arthritidos* in Trunco *Anomalias*, non Artuum ullas, tractare propoſitum eſt.

VI.

HINC *Arthritidem* inter *Regularem* & *Anomalam*, quæ ſit Differentia, quod Diſcrimen, explicatu facillimum. Primum enim illa tantum Artus invadit, eorumq; præcipue Articulos; tum Humerum, & Coxendicem, tum ceteros omnes: Hæc Corpus reliquum; cujus Partes nunc *contentas*, nunc *continentes*, alias aliaſq; ſæpenumero adoritur, multifariam affligit.

Deinde, *Arthritidos* regularis, cuicunq; Articulo affixæ, quoſcunq; Artus pervagatæ Symptomata, ſimul ſumpta, inter ſe conſentiunt, ſimiliaq; faciunt *Pathognomonica*, & (quod de ſimilium Triangulorum lateribus ſolet dici) ὁμολογοῦσι.

 Nam

Nam in *Arthritide* regulari fixa, Dolorem fere perpetuo, Tumorem creberrime, Ruborem ſæpe, neq; raro Ardorem & Tofos cernimus: Et in Vaga Dolorem, unde ipſius nominis ratio, Vagum; cui nonnunquam accedit Tumor albus, & tanquam οἰδηματώδης. Contra vero *Anomalæ Arthritidos*, uti in locis ea longe plurimis eſt, ita longe plurima & diverſa ſunt Symptomata; in *Syndromas* ejus *Pathognomonicas* & numero plures, & valde diſſimiles (ſecundum partes ab hac *Arthritide* tentatas & affectas) diſponenda, & digerenda.

Poſtremo *Arthritis* regularis eſt a Natura potiſſime petita; maxima ex parte tuta, perpetuo deſideranda, Criſis; ut ad vitam ſervandam imprimis neceſſaria; neq; alium quemvis (niſi id caſu fiat) morbum gravem, & ærumnoſum habens ſupervenientem. Hæc contra ortus eſt ſiniſtri, & ex Naturæ fruſtratione; raro abſq; ægroti periculo, interdum ſummo comitata, exituq; crebro fatali. Adeo nempe a *Regulari* diſtinguitur *Anomala Arthritis.*

VII. ID

VII.

ID autem memoria tenendum, non ſolum exquiſitæ *Primigeniæq; Arthritidos* eſſe has Ἀνωμαλίας; verum etiam *Simulatæ Symptomaticæq;* : eaſq; eſſe *Arthritides Symptomaticas*, quæ *Primigeniam Arthritida* non tantummodo recte agentem, ſed etiam deviam, ſed *Anomalam* ſequantur, & in rebus permultis æmulentur. Hujus autem Verbi vis, & Interpretatio non ita intellegenda, ac ſi omnes *Symptomaticæ* ad *Anomalias* ἀδιακρίτως omnes æque proclives eſſent; e contrario, has illis ſæpius, & longius excurrere, & quidem ad alios corporis locos, eſt exploratiſſimum.

VIII.

AT Truncum illa univerſum non æqualiter infeſtat, aut pari modo lædit; verum, ut in Provincia Exteriori *Arthritis Regularis*, ſedem in Pedibus principalem ponit; quam creberrime frequentat, habitatq; conſtantiſſime: aliam ſecundi ordinis ſedem elegit, nempe Manus Articulos; quos aliquanto rarius, ſæpe tamen inviſit: alias habet tertii, videlicet Genu,

Genu, Cubitum, Humerum, & Coxendicem; quos Articulos adit, quaſi invite, omnium rariſſime. Ita quidem in Provincia interiori, ſive Corporis Trunco, *Arthritis* ſe gerit *Anomala.* Namq; omnium ſæpiſſime Ventriculum, & Inteſtina petit, & in iis Tyrannidem exercet: hinc Ἀνορεξία, Δυσπεψία, *Vomitus*; hinc *Colica, Dyſenteria, Diarrhæa*; hinc interdum *Abſceſſus Arthriticus.* Sæpe Caput, tanquam Arcem munitiſſimam, aggreditur; & nunc *Vertiginis*, nunc *Cephalalgiæ*, nunc *Apoplexiæ* partes ſuſtinet *Arthriticæ.* Aliquando etiam in Nervos ſe inſinuat; unde *Paralyſis Arthritica*: Non raro Pectoris regionem, ſpirandiq; tentat organa; & eſt vel *Aſthma*, vel *Tuſſis*, vel *Hæmoptoe*, vel *Phthiſis Arthritica.* Aliquando etiam Fauces invadit, & ſub *Anginæ* vultu ludificat ægrotos. Interdum Gingivas, & appellari ſolet *Dentium Podagra.* Interdum Renes afficiendo *Calculum* infert, *Dyſuriam, Stranguriam*: Alias, ſcil. aliaſq; Trunci partes, Viſcera, Membranas, Muſculos, Glandulas, Tendines, Ligamenta, ne dicam Oſſa penetrat inficitq; ut in omni Trunco, quod ea liberum, & ex toto ſit immune, vix reperiatur.

IX. NE

IX.

NE cui vero *Arthritidi* videatur alienum, tot ei, vel erranti, *Anomalias* obtingere; inq; Morbos, ſi eorum facies ſpectemus, numero tam multos, natura tam diverſos, illam diffindi, & diſpertiri; hoc cum animo cogitet; Primum, Virus *Arthriticum*, ſanguine commiſtum, una cum eo Corpus univerſum circumvehens, in ſingulos Ventris ſinguli receſſus, in partes Corporis omnino omnes immitti, earumq; Adyta intrare. Deinde, iter ad Articulos non adeo recta facere Miaſma illud, ut in aliis corporis regionibus minime unquam divertatur; verum ex contrario, ad Partem Trunci aliquam appulſum, in ea ſæpe morari, ſedemq; tanquam propriam occupare. Poſtremo, illa commoratum, illius Affectum aliquem, ſed novi moris Affectum, ſed *Arthriticum* inducere tum poſſe, tum etiam ſolere. Ut *Arthritidis* imperium, uſquequaq; dilatatum, amplum eſſe conſtet, pariterq; fere atq; humanum Corpus immenſum.

X. CAU-

X.

CAUSÆ loco proximo perpendendæ veniunt; Eæ vero, uti mihi videtur, ita ſe habent. Alia eſt *ipſum Miaſma Arthriticum*, vel in Sanguinis ſinu incluſum; vel ad Corporis Extremitates amandatum; quod tamen, iis minime defixum, aut inhærens, repercuſſu proclive ſit, & in Trunci Organicam partem aliquam facile repellatur.

Alia *in ipſis Trunci partibus*, quæ Miaſma depoſitum accipiunt, ineſt. Earum enim infirmitas & ἀτονία major, minor; eaq; interdum naturalis, alias acquiſita, reddit eas *Arthritico* plus minus oneri ferendo idoneas. Atq; hæ duæ Cauſæ *internæ* ſunt, & Procatarcticæ, & in *Anomaliis* hujuſce generis quibuſcunq; locum obtinent.

Alia eſt *externa*, & evidens Cauſa; uti Emplaſtra, Cataplaſmata Ἀποκρουστικά, Frigus, & quidem omne, quod Materiam, vel a τοῖς ἔξωθεν repellens, vel iis affigi prohibens, ad ea, quæ intus ſunt, illam intrudat. Atq; hæc Cauſa frequens & pervagata, minime vero conſtans, & perpetua eſt. Trunci enim partes aliquando debiles,

debiles, & ἄτονοι, nulla omnino urgente vi externa, onus per ſe recipiunt, ultroq; ſuſtinent.

XI.

DIFFERUNT inter ſe *Arthritides Anomalæ*, Primo, ſecundum *Locos ſive Subjecta*: Alia enim eſt Ventriculi; alia Inteſtinorum; alia Pulmonis; alia Faucium; alia Cerebri; alia Nervorum; &c: Et quidem adeo differunt, ut, tot diverſæ inter ſe Morborum Species, a pleriſq; omnibus fuerint exiſtimatæ.

Tum, in eodem Subjecto, differunt ſecundum *Cauſas*: Ut enim illæ varietate magna diſtinguuntur; ut illæ nunc fortius, nunc remiſſius agunt; utq; hoc illoq; modo, πολυτρόπως implicantur; *Anomaliarum* oritur *Arthriticarum*, quæ pari gaudet diverſitate, vis & copia ſimiliter varia.

Dicam planius, & diſtinctius; primum *ratione Materiæ*, ſive Cauſæ continentis; quam modo puram putam *Arthriticam*, modo alienam; uti *Scrofuloſam*, *Scorbuticam*, vel iſtiuſmodi aliam, habet hæc *Arthritis*: Modo Materiam recta e Sanguine effuſam; modo ab extremis Partibus tranſlatam: Modo in iis Partibus ſævientem,

tem, Membranas acriter rodentem; modo mollem, & edentulam: Modo in iis nuperrime; modo ex intervallo. Unde *Arthritidum Anomalarum* multiplex varietas, diſcrimen ingens.

Deinde, *ratione Subjecti*, nunc illud a Natura debile; (uti ſunt Glandulæ ferme omnes:) nunc Materiæ vitioſæ a Sanguine ſecernendæ Natura deſtinatum; (uti præcipue ſunt Conglomeratæ:) Nunc malis moribus illud debilitatum; (quod in Ventriculo ſæpiſſime obſervatur;) nunc, prægreſſo aliquo morbo, (quod in Hæmoptoicorum Pulmone,) ſuſcipiendo Miaſmati *Arthritico* magis paratum eſt: Unde etiam harum Differentiæ *Anomalarum* pæne innumeræ. Alia porro eſt Differentia, ad hunc ordinem referenda: Nam ab alio *Subjecto*, uti a Faucibus, ad Artus facillime, ſua quaſi ſponte adit; expeditiſſime, promptiſſime demigrat: ab alio, uti a Nervis, non niſi difficillime removetur, & ſummis Medicinæ viribus; remediis, veluti μοχλικοῖς; interdum vero ne quidem ullis. Unde etiam ἐν τῷ θεραπεύειν harum *Anomalarum* magna diverſitas.

Poſt-

Poſtremo, *ratione Cauſæ externæ*; nonnunquam mero Extremitatum robore, Partium internarum ἰσοῤῥοπὴν exuperante; ſæpe Emplaſtris, Cataplaſmatis, Unguentis, Linimentis repellentibus; nonnunquam Aere perfrigido; nonnunquam Pedum, in Aquam frigidam, vel ſalſam immerſione; alias Ligaturis, aut Tibialibus nimis anguſtis fit *Arthritis Anomala.*

Ex hac Varietate qua *Subjecti*, qua *Cauſarum*, *Arthritides* ſunt *Anomalæ* tam variæ, tamq; multiformes, & detectu ſæpe tam difficiles; ut vel *Æſculapio*, vel *Herculi* Medico faceſſant negotium.

XII.

MEDENDI Indicatio generalis eſt, ut *Arthritide Anomala* pars affecta quam citiſſime, quam tutiſſime levetur. Hoc autem fit, Materiam in ea depoſitam partim e corpore evocando, partim in Artus transferendo. Evocatur e corpore materia modo Venæſectione, modo Catharſi, modo Diaphoreſi, modo Epiſpaſticis, modo Apophlegmatiſmis, modo Errhinis: Quæ quidem omnia, ſicut hujuſmodi cætera, quando *Arthriticis* omnibus *Anomaliis*

maliis ſimili nequaquam modo adverſentur; verum e contrario, aliis alia: Quæ illorum auxiliorum quibus *Anomaliis*, quaq; ratione opponantur, infra ſpeciatim explicabitur.

In præſentia dicam, e Corpore materiam evocantibus (quæ primo loco erant) etiamſi crebro neceſſariis, non iis ita crebro ſolis, ægrum ſanari; interdum lædi: *Lædi* nimirum, quoties perperam & imprudenter electa, vel incaute & ſupra modum ea fuerint adhibita; unde nonnunquam malum augetur, aut alias ægri conditio pejor reddita eſt. *Non autem ſemper ſanari*, quia Materia, quæ relicta eſt in corpore, *Arthritica*, tametſi Evacuationibus retuſa, quando jam maturata & ad ἀκμὴν eſt evecta, brevi ſe attollet, iterumq; turgendo criſtas eriget, neq; niſi propriis excerniculis (id eſt, Glandulis Articularibus) ejus fiat excretio, vel minimum Artubus appoſitio, Sanguini quies erit. Præmiſſis igitur, qua par eſt, Evacuationibus, optime fæliciſſimeq; Curatio perficitur, per Materiæ in Artus tranſlationem. Hoc enim ipſum eſt Naturæ propoſitum; hoc illi maxime optatum; quod dum molimur, ei laboranti, neq; alienum ex more, & qua via ſoleat debeatq; extur-

exturbanti, ferimus ſuppetias. Ἃ δεῖ ἄγειν, ὅκου ἂν μάλιστα ῥέπῃ [ἡ φύσις,] ταύτῃ ἄγειν, διὰ τῶν ξυμφερόντων χωρίων. Hoc eſt, *Quæ educere oportet, eo ducenda, quo maxime Natura viam affectat, per loca convenientia. Hippocr.* Aphoriſm. xxi. Lib. 1.

Medicamenta, huic Intentioni apta & inſervientia, ſunt duum generum: Quæ Ore ſumpta materiam in Artus amoliantur; quæq; extra iis admota, eo illam invitent.

Interna, *Arthritidem expellentia*, ſive Ποδαγραγωγὰ, ſunt e Claſſibus Cardiacis, & Diaphoreticis, magna ex parte, ſelecta Præſidia; uti

Pulveres *Zedoariæ, Contrayervæ, Gentianæ, Serpent. Virg. e Chel. C. C. Purpureus* Batei; *Lapid. Goani, L. Contrayervæ; Species Diambræ, Confect. liberantis;* Cl. Fulleri *Pulvis Alexipharmacus; ejuſdem P. Stomachicus amarus;* Cl. Williſii *P. Bezoarticus; Pulvis Ruber* Exonienſis; *Flores Salis Armoniaci; & id genus alii.*

Electuaria, *Theriaca Andromachi, Mithridatium, Elect. de Ovo.*

Spiritus *C. C. Simp. vel Succinatus; Sp. Sanguinis humani, Urinæ, Volatilis Oleoſus, Serici, & ejuſmodi alii.*

Vinum *Album Gallicum, Campanum, Moſellanum, Rhenanum, Burgundicum, Burdigalenſe, Luſitanicum ; Pomaceum, maxime ſubacidum.*

Quoniam autem *Ferro*, ad extrudendam *Arthritida*, nihil potentius inveni ; aut quod Ægrotanti ſæpius ſit auxilio : quod efficax, & tutum ; quod annorum uſu multorum a me expertum, ejus *Præparatum* accipe.

℞ *Limaturæ Ferri* ℔ x ; *Sartagine, vel Patella terrea, vitro obducta, Urina madefac humanæ ; æſtivo Sole, vel ad Ignem ſicca ; iterumq; (Spatula Ferri particulas, ne coaleſcant, bis in die agitando) irrora ; donec abeat in Rubiginem Maſſa.* Exeſam, *& Rubigine confectam eam in Mortario ferreo contunde : Tuſam, & in Pulverem redactam Situlæ, quatuor circiter Congios Aquæ fontanæ continenti, injice. Pulverem cum Aqua commiſce. Horæ poſt quadrantem, Aquæ, quod ſummum eſt, & minus turbidum, leniter detrahe ; & ad Pulveris, in ea natantis, ſiccitatem evapora. Quod in ſitula relictum eſt humoris, ſimiliter evaporetur. Pulvis in fundo craſſior Urina irroretur ; &c. uti prius : Itaq;*

Nu-

Nutritio, Tritura, perq; Aquam Separatio repetatur, donec omne Ferrum in Pollinem mutabitur. Chartæ Emporeticæ, Coni in formam circumvolutæ, Pulveres ſiccatos inde; Aquam fontanam fervefactam, paulatim, & per vices, ſuperaffunde; donec urinoſo ſale penitus abluto, exſtillabit Aqua inſipida. Pulverem denuo exſicca, & uſui ſerva.

Eſt illa *Rubigo Ferri* ſubtiliſſima, merum *Alcohol*; non ſolum *Arthritide*, verum etiam Chronicis pleriſq; aliis, Ægrotantibus, præcipue teneris & imbecillibus utiliſſimum. Doſis ℈ß, ſemel, bis in die, pro re nata.

Pulvis Ruber Exonienſis *ita præparatur.*

℞ *Cacumin. Anagallid. Scabioſ.*
Dracontii, Betonicæ, Scordii,
Tormentillæ aã ℥iiii, *miſce*;
inciſa digere, igne arenæ, horas. xxiiii, *in Vini albi Luſitanici* ℔iiii, *Vitro probe clauſo. Tunc fiat Colatura, & Expreſſio.*

℞ *Boli Armenæ pul.* ℔i. *Infuſo prædicto in ſpiſſitudinem Linimenti temperetur; crebro agitetur; ſole exſiccetur; rurſus irrigetur, &c. Itaq;*

Maſſa Infuſo nutriatur: At cum ultima ejus ſelibra, illi addatur

Mithridatii ℥i,
Diaſcord. ℥iß,
Conſ. Alk.
Pul. Rad. Curcumæ aã ℥ß,
Serp. Virg.
Croci Brit. aã ʒii, *miſce, exſicca; f. Trochiſci, vel Placentulæ; ſolis æſtu durandæ, loco calido ſervandæ. Doſis* ℈i, *ad* iß, *vel* ℈ii.

Ad *Arthritidem* expellendam *Pulveres, Boli, Pilulæ*, poſt Evacuationes neceſſarias exhibendæ.

℞. *Ferri hujus Nutriti, ſive Alcohol Martis* ℈ß, *Sacchari albiſs. gr.* xv. *Pul. Nucis Myriſt. gr.* v. *f. Pulvis, cum Vini Hauſtu aſſumendus.* Vel

℞. *Pul. e Chel. C. C.* (vel *Lapid. Contrayervæ*, vel *de Goa*, vel *Rubri*) ℈i, *Alcohol Martis* ℈ß *f. Pulvis.*

℞. *Ther. Androm.* ℈i (*ad* ʒß) *Alcohol M. gr.* v, (*ad* x) *Syr. Garyoph. q s. f. Bolus.* Vel

℞. *Pul. e Chel. C. C.* (vel *Alexipharmaci*) ℈i, *Spec. Diambræ, Ferri Nutriti* aã ℈ß, *Conf. Alk. q s. f. Bolus.*

℞. *Pul. Serpent. Virg.* ℈i, *Alcohol Martis* ℈ß, *Ol. Abſynth. Chym. gt.* i, *Extr. Cent. q s. f. Pil.* Detur

Detur aliquod ex hiſce Compoſitionibus, ſemel, bis, terve in die; uti res Ægroti poſtulet, & patiatur; cum idoneo vehiculo, *Vino* puta, *Pomaceo*, vel *Julapio Cardiaco.*

Si Liquidum malis, in eundem finem propinetur *Infuſum amarum, cum Tinctura Martis, vel ejus Alcohol.*

℞. *Rad. Zedoar. Gentian.* aã ℨii,
Cacum. Abſ. Rom. Agrimon.
Cort. exter. Aurant. ſiccat.
Croci Brit. aã ℨi; *miſce, & digere, in Vini rubri Luſitanici* ℔ii, *ad idoneam alterationem: Tunc f. Colatura. Doſis* ℥iii, *cum Alcohol Martis gr.* v, *ad* x.

Sunt & alia Medicamenta, *Arthritidi* protrudendæ apta; quæ *Anomalis* quibuſdam ſingularibus occurrunt, & ſuis in locis tradentur: hæc autem maxime communia.

Internis hiſce Ποδαγραγωγοῖς, vel hujuſmodi aliis, dies quatuor aut quinq; uſurpatis; ſi in Artubus nihil excitabitur Doloris, ad ea, quæ extra impoſita *Arthritidem* ad τὰ ἔξωθεν eliciant, deſcendendum eſt. Articulo dolere ſolito admoveatur *Empl. ex Gummi Caranna*, vel *Oxycroceum*, vel *Cephalicum, cum Picis Burgund. dimidio,*

dio, triente, vel quadrante. Valet *Urticatio*, Veteribus in uſu adverſus Dolorem Iſchiaticum: Valent *Balnea*, ſed calidiſſima; uti etiam *Pelles Animalium* recens detractæ. Vel applicetur *Ceratum illud viride, ex quo fiunt Petaſothecæ*; vel, ſi vires Ægri ferant, & res in dubio verſetur, *Phænigmus*.

℞. *Fermenti vet. partes* ii,
Sem. Sinapios,
Raſ. Raph. Sylveſtr. Allii,
Cacumin. Rutæ; Fimi Columbini, aā partem unam; cum Aceto Vini albi contunde; ad ſpiſſitudinem Cataplaſmatis redige.

Admoveatur ejus Portio, quam ferri poteſt, calidiſſima; cum veſtitu apto, Laneorum nempe involucris; & quamprimum illa refrixerit, donec Tumor erit, uſq; eo renovetur. Ægrotanti, ſi inter cruciatus animo defecerit, *Julapium Cardiacum*, vel, quod præferre ſoleo, *Vinum* aliquod generoſum ſæpius propinetur. Tumori demum facto, ne Sanguini reddatur in eo contentus Humor, *Epiſpaſticum*, cujus beneficio is educi poſſit, applicetur.

Ubi

Ubi nulla præſentis auxilii neceſſitas, aut Ægrotus debilis, & tener, Doloris fuerit impatiens; Tibiis, vel Cubitis (prout *Arthritis* imos, vel ſupremos Artus ſolet occupare) primum *Epiſpaſticum* commune ſuperponatur; quo duodecim vel duodeviginti horis poſt detracto, imponatur id, quod ſequitur.

℞. *Axung. Porcin.* ℥iiß. *Empl. Melilot. ſ.* ℥iß. *Pul. Cantharid.* ℥i. *m. f. Emplaſtrum.*

Hujus *Epiſpaſtici* auxilio, dies ſex, octo, vel decem educatur, quamdiu nempe viſum fuerit, ἰχωρῶδες αἷμα. Quacunq; via progrediare, ſalutaris hæc Severitas, inanem omnem Clementiæ Speciem longe multumq; vincens, *Arthritidem* paucis diebus ſolet allevare. Ita ſalſum eſt quod effluit, ut ex eo ſæpe Pruritus, & partium aliquando vicinarum Inflammatio; & tam diutinum eſſe flumen obſervatur, ut ne perpetuum ſit, interdum extimeſcat Æger. At, quantum mihi notare licuit, inanis hæc Solicitudo. Nam Ichore ſupervacuo exulante, concidunt Symptomata: ex quo Æger vegetior, Appetitu avidiori, Animo majori eſt donatus; ab *Arthritidis* acceſſione nova ad tempus aliquod incolumis.

Atat! Tribum *Arthriticorum* delicatam, mollem, & doloris impatientem inſtare video; quæ periculum ex dolore metiens, & ex ἀλυπίᾳ felicitatem, omnem hanc *Arthritidis* expellendæ Medicinam, illiuſq; Profeſſorem Crudelitatis arguit; neq; inter hæc Tormenta (*Phænigmos* ſcil. aliaq; Dolorem excitantia) aliter, quam in *Phalaridis* Tauro, Vivi contendit; neq; ſine indignatione quadam me objurgat, acſi verbis *Æſchyli Prometheis* uſa.

Ελαφρὸν, ὅϛις πημάτων ἔξω Πόδα
Ἔχει, παραινεῖν, νȣθετεῖν τε τȣ̃ς κακῶς
Πράσσοντας. Id eſt,

Facile, quiſquis Pedem extra mala habet, adhortari, & monere infelices.

Et, ut verum fatear, querimonias hac de re me plus ſemel audiviſſe, non diſſimulabo. Pii autem Medici eſt, dum Morbum ſedulo & artificioſe conatur relevare; quicquid in ea re occurrat impedimenti, ſtudio & conſtantia vincere; vel patienter ferre. Exponenda igitur his hominibus eſt *Arthritidos Anomalæ* malitia; & quanto melior, & mitior ſit hæc Crudelitas, quam per Miſericordiam Methodus.

thodus: Illa brevi, & tolerabili Dolore Sanitatem; hæc Quiete, multo deteſtabiliori, Mortem accelerat.

HIS in genere præmiſſis, ad *Anomalas Arthritides* ſpeciatim explicandas, jam nunc aggrediar.

CAP. II.

De Ventriculi Affectibus Arthriticis.

ARTICULUS I.

A *Ventriculi* & *Inteſtinorum* malo, nempe Dyſpepſia, creberrime potiſſimeq; naſci *Arthritida primigeniam*; ex ejus Doctrina, luculenta & idonea, liquido patebit. Ejuſdem *Arthritidis*, uti etiam *Symptomaticæ*, naturam exquirenti manifeſtum erit, nullam in univerſo corporis Trunco partem, *Ventriculo* & *Inteſtinis*, eam utramq; perfectam anteponere; nullam frequentius ingredi; nullam diutius tenere; nullam gravius affligere; nul-

nullam ſæpius repetere. Quæ quidem res, uti Methodi noſtræ, ab *Arthritide* eorum *Anomala* incipientis, rationem abunde comprobat; ita quidem merito requirit, ut, quæ ſit hujus ſævitiæ frequentiæq; cauſa, ſtudioſe examinemus.

Quo vero clarior & dilucidior *Anomalarum*, haſce Partes ſic infeſtantium, expoſitio ſit; de iis, quæ in *Ventriculo* locum habent, hoc Capite; de iis, quæ in *Inteſtinis*, ſuo ordine poſtea diſputabimus: Ut, in quibus ea inter ſe concordent omnia, & in quibus diſcrepent, ex conjunctis & juxta ſe poſitis facilius innoteſcat.

II.

UT *Ventriculum Arthritis* occupet, & in eo commoretur, duo videntur eſſe neceſſaria; Primum, in Sanguine Miaſma *Arthriticum*, ſive nativum, ſive malis moribus acquiſitum. Sæpe quidem nativum, huic Affectui ſuo Marte generando, par & æquale reperitur: Sin Ebrietate, Gula, vel utraq; id adaugeatur; fortius inde factum, omnem molitur efficacius acceſſionem, præcipue *Anomalam*. Neq; tantummodo ineſſe Sanguini, & cum eo circumvehi ſufficiet; niſi etiam in fugam abi-

abiturum; niſi exilio, quocunq; vult Natura, fuerit paratum. Alterum eſt, ut huic Miaſmati accipiendo; in Tunicarum vel Fibrarum intervalla adſciſcendo, *Ventriculus* accommodetur; & ad illud in receſſus intimos admittendum, aptus & conveniens ſit.

III.

ADVENAM illum accipit *Ventriculus*, ſæpe propter Imbecillitatem ab incunabulis ductam, ipſoq; ortu factam; ob quam in illo aſpellendo arcendoq; partes minime poſſit ſuſtinere.

Et quidem tanti, ad inferendum hunc Affectum, momentiq; tam magni, eſt hæc Imbecillitas; ut ex iis, qui eo laborarunt, antea *Ventriculo* laborare, pleriq; omnes invenirentur. Illa vero, quam dixi, Imbecillitas aliquando ſubita eſt, &, uti conjicio, ex improviſo: Quoties nimirum Venere abſumantur; vel, ex Dolore, Timore, aliove quovis Animi Pathemate, recedant Spiritus animales; *Inteſtinorum* Membranæ flacceſcant; itaq; advenæ, ſeſe intrudenti, non ad ἰσοῤῥοπίαν adverſentur, atq; adeo viam aperiant. Cujus quidem rei, (*Anomaliæ* videlicet, hoc in

in loco *Arthriticæ*, a Mœrore inductæ,) Exemplum mox ſubjiciam.

Nonnunquam autem crudum, acidum, bilioſum, aliudve aliquod ineptum & vitioſum, in *Ventriculo* coacervatum, Miaſma illuc allectat, &, Tunicas ejus irritando vellicandoq;,ut in iis illud deponatur, efficit : Non alio modo forſan, quam, in ambitu Corporis *Epiſpaſtica, Phœnigmi*, & id genus *Attrahentia* vulgo dicta, Cutim mordendo ſtimulandoq;, Serum, & nonnunquam ipſum Sanguinem ad ſe invitant, & quaſi attrahunt. Quod quidem uſu venit admodum frequenti ; ſic, ut in Cauſis hujus *Anomaliæ* Procatarcticis nihil, ut opinor, frequentius.

Interdum Miaſmatis, in *Ventriculum* miſſi, Cauſa eſt externa; uti *Cataplaſmus*, *Emplaſtrum*, aliudve quodvis iſtiuſmodi repellens; quo, ne extra in Articulis maneat, neve in eos emittatur *Arthritis* ; verum è contrario, ut in *Ventriculum* pellatur, effectum eſt creberrime. Atq; huc referri Frigus oportebit ; ſeu Balnei, ſive Aeris fuerit : & quidem, multum hac in re valere Frigus externum, iterum & ſæpius obſervavi.

Ex

Ex hiſce Cauſis qua Antecedentibus, qua Evidentibus; ſed ratione, modo, & ἐνεργείᾳ alias alia, valdeq; inter ſe diverſa operantibus; *Anomalias* notare licet, in *Ventriculo Arthriticas*: quarum εἶδος καὶ ἦθος, ut ad illa deſcendamus, plerumq; tale eſt.

IV.

CUM *Arthritis* aliquandiu *Regularis* fuit,& in Artubus acceſſiones receſſioneſq; multas ex intervallis iteravit; ſæpe quidem videmus, Paroxyſmum ejus, vel ex *Frigore, Emplaſtro, Cataplaſmo, Unguento*, vel iſtiuſmodi aliquo externo repellente; vel poſt ſatietatem, aut crapulam, & in victu Erratum aliquod, nunc abſcindi abrumpiq;; ſi nempe eſſet: Sin nullus fuerit tunc temporis Paroxyſmus, ſpatio præter morem excludi prorogariq;. Hanc Paroxyſmi regularis ſive interruptionem, ſive intermiſſionem, nonnunquam ſequitur Ἀνορεξία, Cibi faſtidium; eiq; poſtea ſe adjungit Pectoris gravitas; & deinde Ructus, Vomitio, & interdum Cardialgia. His ſæpe additur *Inteſtinorum* Oppreſſio, Dolor, Conſtrictio, & aliquando Æſtus, Reſpiratio impedita & anguſta, Oſcitatio crebra, Cephalalgia, Vertigo, & interdum Mœ-

ſtitia,

ſtitia, Σκότωμα, Faciei Pallor, & poſt aliquod tempus Imbecillitas univerſalis, & totius corporis Macies.

Etſi hæc Symptomata fortaſſe nunquam in eodem Corpore ſimul ſemel obſervantur omnia; ea tamen horum Caterva creberrime videtur, quæ *Ventriculum* maxime, ſecundum eum *Interanea*, malo quodam inteſtino affici, gravariq; ſignificet; eiq; κατὰ Συμπάθειαν ἐπιγίνεσθαι, tum imo Ventre, tum medio, tum etiam ſupremo, cum ſyſtemate Nervino, ea, quæ recitavimus, Symptomata: quod ea ſingulatim examinanti facillime patebit.

Abs quo hæc intus oboriuntur, rara in Extremitatibus *Arthritis*. Fixus, vagus Dolor, Tumor, rarus. Qui diu Clinicus fuit, nonnunquam, hunc in modum affectus, expedite & prompte ambulat. At, quod externo omni Dolore pejus, magis indies inteſtina mala magiſq; ingraveſcunt: Sic, ut Æger (niſi fortunate *Deus* ſe interpoſuerit, &, vel Tempeſtate ab immoderata & perfrigida, ad mitem & benignam mutata; vel Medicina appoſite adhibita, reducta fuerit *Arthritis regularis*) inedia, languoribus, & dolore confectus, è medio ſenſim abiens, poſt menſes aliquot triſtiſſime actos, Mortem deniq; miſellus obeat.

QUI-

V.

QUICUNQUE hæc Symptomata, maxime vero eorum Ordinem, quo ex aliis emanent alia, judicio rite ponderaverit; mecum, ut opinor, ſentiet; *Arthritidem*, olim regularem, nunc *Anomalam* fieri, & in *Ventriculum* divertere. Cujus rei probabilitas ex hiſce paucis, ſimul conſideratis, omnino ſumi poteſt. Primum, quod nullum unquam hominem, niſi *Arthriticum*, adoriatur hic Affectus. Deinde, quod nec eum, niſi Miaſmate *Arthritico*, eoq; maturo, & volatili turgentem. Deinde, quod neq; illum, niſi vel a Paroxyſmo vacuum; vel eum habentem interciſum, imperfectumq;. Deinde, quod è veſtigio ſequatur rectæ *Arthritidos* defectum. Quibus omnibus, uti par eſt, penſitatis, nihil veroſimilius videtur, quam quod *Arthritidos* materia, *Ventriculum* appulſa, dictam moveat Tragœdiam. Hujus autem Opinionis Fides ut amplius ſtabiliatur, hoc, quo nihil clarius, nihil luculentius optari poteſt, unum ſuperaddam; nempe quod, *Arthritide regulari* denuo inducta, (id eſt, Materia *Arthritica* à *Ventriculo* in Artus amandata,)

ta) nihil huic Affectui citius, nihil tutius medeatur.

VI.

SENES hac *Anomalâ* maximopere conflictantur; quorum Sanguis, in Miaſmate, per ætatem ingraveſcente, expellendo; quorumq; Viſcera, propter imbecillitatem ætate creſcentem, in eodem avertendo, minus valent. Sed non iis propria eſt habenda; quando in adultos, in illis juniores ſæpenumero cadat: Et quidem adeo, ut *Anomaliarum*, quotquot ſunt, *Arthriticarum*, nulla unquam, quod meminerim, magis. De cujus rei Cauſa, ut conjecturam faciam, nihil magis in promptu, aut veriſimilius habeo dicendum; quam iſtam in victu incuriam; licentiam iſtam (inutilem dicam, an perniciosam?) qua iſtius ætatis Homines in mala ſe innumera immergunt. Quod ut pateat, unicum iſthuc adjicere neceſſum eſt, in Juvenibus ab errato in potu aut cibo, incipere eam quam ſæpiſſime ſolere.

De Anni tempore, quo potiſſime gliſcat, enuntiari poteſt; etiamſi nullum illa non arripiat tempus, nullo tamen magis vigere, quam Autumno; quo, ad ſpumam

mam omnem *Arthriticam* e Sanguine eructandam, vires exerit Natura, & ut illam ad ſe alliciant, per Fructus horæos æſtate devoratos, & in ductu ſuo retentos computreſcenteſq; Inteſtina præparantur.

VII.

HÆC quum hujuſce *Anomalæ* ratio ſit creberrima ; operæ pretium eſſe videatur, eam cum *Arthritide regulari* paucis comparare, & utramq;, quaſi trutina, examinare. Age igitur, calculum ineamus, & initio, quod in confeſſo eſt, ponamus, Diatheſin in Sanguine *Arthriticam* tam hanc, quam illam præcedere. Deinde Miaſmatis e Sanguine ablegationem ſimiliter utramq; anteire : Et quidem, in his duobus, eis inter ipſas convenire.

At, quod altero loco dicendum, in quibus ſecum diſſentiant, ſunt quam plurima. Nam in Acceſſione regulari ſanguinis Orgaſmum, Pulſum celerem, Carnis æſtum, eumq; aliquando ingentem, Naturæ nixum molitionemq; plus minus intenſam obſervare licet : Contra vero in *Ventriculi Arthritide*, nihil horum evenit ;

at Anxietas, Inquietudo, Languores ægrotantem urgent. Illa Naturæ vegetæ, vividæq;, & magnum aliquod moventis opus; hæc fatigatæ, hæc oppreſſæ, & oneri ſuccumbentis. Poſtremo, illa Vitam reddit ſecuriorem, hæc Mortem imminentiorem. Tantum inter haſce *Arthritides* eſt diſcriminis; & tam certo, ſi earum altera *Regularis*, altera huic contraria eſt.

VIII.

NEQUE de iſtarum *Anomaliarum* Hiſtoria, vel ejus Fide, derogari quicquam arbitror; ſi forſan earum aliqua (prout diverſæ ſunt, & earum numerus pene infinitus) ſine ulla ſive e prædictis, ſive alia quavis evidenti Cauſa, fiat; vel, ſi una cum Paroxyſmo regulari, non autem poſt eum, uti nos ſtatuimus; vel, ſi ab ejus interruptione intervallo, quam propoſuimus, longiori. Quandoquidem fingi poteſt, in ipſis hiſce *Anomaliis* quædam ineſſe perfectio; quam in Deſcriptione nuper allata conati ſumus exprimere: Et quotquot eam habent *Anomalæ*, cenſeantur ἀκειβεῖς, ſuoq; genere abſolutæ; quæ vero carent, & ab ea deſciſcunt,

minus

minus perfectæ: De quibus tamen omnibus ſententia, per regulam datam, per *Anomalam* abſolutam, facillime ferenda eſt.

IX.

ILLA porro Symptomata, quæ dicuntur *Hypochondriaca*, notitiam *Arthritidum* in Ventriculo *Anomalarum* identidem obſcurant, earumq; Diagnoſin interturbant. Nam cum ea Senes ſæpiſſime invadant; eoſq; maxime, qui poſt madidam, & temulentam juventutem, mutata vitæ ratione, ſenectutem degunt ſobriam & ſiccam; a Vino abſtinentia Languores fere perpetuos, Ructus, Anxietates, Triſtitiam, & nonnunquam Dolorem, aliaq; *Ventriculi* mala non raro infert; quæ *Anomalam* in eo *Arthritidem* diuturnam (qualis ea interdum eſt) non parum æmulantur. Ut autem eam internoſcat, & ab Affectu Hypochondriaco diſtinguat; ejus inſultus explorare, modos eorum, vehementiam, & intervalla perſcrutari, medentem oportebit: Unde ab illo iſtam facile diducet.

X.

HISCE libet adjicere, perinde fere eſſe, ſi *Anomalam*, ut per ſe eſt, ſpectemus, utrum Artubus relictis in *Ventriculum* Materia directo ſe inſinuet; an vero primum in Fauces, in Partem aliquam contuſam, aliamve quamvis; & tandem, quaſi per circuitum, ineat *Ventriculum*: quum diverſa iſta progrediendi via, ad naturam hujus *Anomalæ* permutandam, ne hilum quidem faciat.

Idem etiam erit, ſive *Anomala Arthritidem* fixam, ſive erraticam ſequatur, ſive neutram harum; ſed Miaſma, ſine ulla in Artubus mora, e Sanguine recta in *Ventriculum* mittatur: Idem, inquam, erit; modo mitti conſtet. De iſtarum *Anomalarum* natura, eandem nempe eſſe omnibus, nihil dubii eſt; de earum ὑπάρξι modo certi eſſemus.

Hoc autem adnotandum, uti ætate provecti, (quod ſupra poſitum eſt) quam juniores: Ita labe *Arthritica* ab ortu inquinati, quam integri; grandioribus, quam maturis, Parentibus oriundi; Appetitu malo, quam bono donati; *Arthritide* frigida, & languenti, quam calida & acri dolere

dolere ſoliti; *Anomaliis* his aſſueti, quam iis ſemper liberi, hac *Anomala* citius, & diutius ægrotant.

XI.

MEDENDI Indicatio *Ventriculum* quam citiſſime, quam tutiſſime levari, & ab *Arthritide*, ei incumbente, liberari poſtulat; quem in finem duo ſemper conſideranda, ut & ſæpe exequenda veniunt.

Prius, ut per Catharſin idoneam, & ægroti rebus convenientem, impura & aliena iſta maſſa, in *Ventriculo* contenta, qua ad eum quaſi attrahi, & (tanquam compede) in ejus Tunicis detineri ſolet *Arthriticum* Miaſma, foras per Os, per Anum eliminetur.

Poſterius, ut peracta Catharſi, vel, ſi nullius uſus erit, prætermiſſa, *Ventriculo* dimoveatur, in extremas Partes exulet *Arthritis*: De quibus ordine.

Si Reſpiratio anguſta & præpedita, ſi *Ventriculi* gravitas & inflatio, maxime vero ſi Ructus, ſi Nauſea, ſi Vomitio urgebit; adhibito leni Emetico, ſed tamen efficaci, modo vires annuerint & nihil repugnaverit, *Ventriculum* moveri plane opus erit. In Emetico ſeligendo curam

& cautionem multam impendi, neq; tantam rem negligenter agi oportebit. Ut enim, modo tuta, Vomitio neceſſaria; ita, quæ languida, eſt inepta, & quæ juſto vehementior, eſt periculoſa. Qui ſunt ἐυέμετοι, iis ſatis eſſe ſolet *Foliorum Teæ viridis*, vel *Cacuminum Cardui Decoctum*, copioſe potum; ad quatuor, quinq; vel ſex egurgitandi vices; ad octo, decem, vel duodecem libras, ſi cum ἐυφορίᾳ fieri poteſt, demiſſum. Quibus ſegne nimis hujuſmodi Decoctum, neq; ſatis irritans, iis conducat libris ſingulis, alternis, tertiiſve, *Salem Vitrioli* pro re nata adjicere. Qui non niſi difficulter vomunt, iis opus eſſe videatur initio *Vinum vel Oxymel Scillit*: Vel ex eorum æquis ponderibus compoſitum, ad duas vel tres uncias ſumere; &, poſt horam quaſi dimidiam, Poſſetum aliquod ſimplex, vel amarum. Qui vero *Arthritici* Poſſetum, Aquam tepidam, vel liquidum aliud aliquod quantitate bene magna, vel nequeunt, vel nolunt bibere; iis ne detur ex Officina Emeticum, maxime cavendum. Ut enim aliis id incommodo eſſet, ita quidem *Arthriticis* præcipue: Ne viz. allecta e Sanguine ad *Ventriculum* materia multa, ejecta vero nulla, laboret æger.

Eſt

Eſt ubi nec Poſſetum, neq; Decoctum, neq; Medicamentum aliud quodvis exhiberi poteſt; propterea quod, ex eorum quopiam, Torminibus, Spaſmis cito inutilibus corripiatur æger, imprimis Vino deditus: Hoc caſu, Vino affatim, & ad Vomitum uſq; ſumpto, ſæpiuſq; repetito, rejectoq;, (quod ſimul & Emetici & Cardiaci vires habeat,) totum iſthuc, utut difficile, & plenum opus alea, nonnunquam abſolvi; itaq; ex fati faucibus ægrum eripui.

Quæ per Vomitum evacuari ſolet Materia, nunc Bilioſa; nunc, quæ in *Ventriculo* computruit & coacuit, cruda eſt; maxime poſt *Anomalam* ex Cerere vel Baccho natam. Reſpirationis ſpatium ex eo dilatari, Pectoris gravitas auferri ſolet: quinetiam ipſe vomendi nixus, & quæ ab eo Sanguinis agitatio eſt, ad *Arthritida Ventriculo* excutiendam aliquando non parum facit, & Æger ſtatim ποδαγρᾷ.

Hora poſt finitum Vomitum, maxime ſi Pharmaco moveatur, (ut, in Inteſtinis quicquid aſſumptorum manſerit, evocetur,) Enema vulgare injiciendum; eoq; veſpere, quo reficiantur vires, *Bolus ex Theriaca Androm. & Pul. Cantiano, una*

cum Vini uſtulati Hauſtu, dandus. Tunc Infuſionis amaræ Vino Luſitanico, vel Xereſano factæ Hauſtum, cum Pul. Cantiani ℈j, *vel* ʒſs, *ter quaterve in die* aſſumat æger, donec Alvo tempus erit inaniendæ.

Si vires ægri patiantur, interpoſito die uno poſt Vomitum inſtituatur Purgatio: Sin imbecilliores eam vetuerint, in aliud tempus differatur: quam autem primum commode fieri poteſt, eam aggredi juvabit. In ea ordinanda curæ eſſe oportebit, ut ægri viribus conveniat; ut, in Ductu alimentari quicquid inſit alieni, tuto illud emittatur; ſed neq; Medicamento tam forti, tamq; Elaterio, ut faciat Hypercatharſin. Uti hæc ægroto non niſi periculo plena, ita quidem Purgans nimis lene exhiberi, malum erit Hoc caſu enim, niſi brevi repetita fuerit Purgatio; illuc, ubi peccatum erat, poſtea, majori cum incommodo, redeundum, & Venter iterum movendus. Ratum enim eſto, auſpicatiſſimam hujus *Anomalæ* Curationem fore, ſi a *Ventriculo* & *Inteſtinis* bene purgatis ordiatur. Mihi ſolenne eſt, per *Tincturæ ſacræ* ℥iii, *vel* iv; *vel per Extr. Rudii* ʒſs, *ad* ℈ii; *vel per Pul. Warwicenſis quaſi* ʒſs; *vel per Mannæ & Salis Cathartici Solutum, addito Elixere Daffæano,*

Alvum

Alvum ducere; &, ſi ſpatio ſex horarum nihil effluxerit, Clyſterem immittere; Veſperi poſt purgationem, (uti poſt vomitum) Bolum exhibere.

Interdum accidit, poſt utramq; Catharſin, non nimis parcam aut debilem, Nauſeam manere importunam; ipſaque Medicamenta, quæ Sanguini ſuſcitando, *Arthritidiq*; transferendæ ſunt a Medico deſtinata, Ore confeſtim reddi. Hoc, uti conjicio, fit per acre illud *Arthriticum* Miaſma, quod *Ventriculi* Tunicis inhæret. Ad Vomitum hunc inanem, imo noxium compeſcendum, *Laudani liquidi gtt. inſtar* x, *cum Aq. Cin. fort.* vel *Abſ. C.* vel *Sp. Menthæ* ℥ii, quarta, quinta, vel ſexta quaq; hora miſceantur; ea nempe Doſi, & frequentia, quæ Vomitionem tollat, & in Ventriculo *Podagragoga* retineri faciat. Laudaniq; Doſibus, poſt Vomitionem aliquantiſper compoſitam, intervallo ea medio interponantur; ſic, ut ſi Laudanum horis ſexta & duodecima, Remedia *Arthritidem* moventia tertia & nona exhibeantur. Quamprimum ea retinet, *Ventriculus*, tanquam inutile quoddam, ne dicam ineptum, & poſtea nocivum, omitti Laudanum, & in methodo præſcripta progredi juvabit.

Hæc autem omnia circa Catharſin a me propoſita, de iis tantummodo ægrotis intellegi velim, quibus & Purgationis utriuſq; opus, & ejus ſuſtinendæ vires ſunt. Quoties autem ejus nulla in conſpectu neceſſitas; (quod in *Anomala* per Mœrorem inducta, aliiſq; paucis obſervare licet) vel quoties eam admittere nequeat ægrotantis imbecillitas; a *Podagragogis*, omiſſa ea, incipiendum: De quorum uſu verba jam proxime faciemus.

XII.

PERACTA re Cathartica, quæ prior erat medendi *Intentio*, ad alteram illam, quæ *Arthritidem Ventriculo* moveri jubet, &, quoad fieri poteſt, in Artus amandari, properandum eſt. Hoc ut effectum reddam, iis utor non modo Stomachicis, quæ *Ventriculo* contra inimicum defendendo; verum etiam iis Cardiacis, Alexeteriiſq;, quæ Sanguini, eum in Corporis ambitum pellendo, quæ Miaſmati exturbando conferant. Quoniam vero iſtarum Claſſium Medicamenta non proſunt omnia; ſelectiora quædam, & huic propoſito utiliora, in medium feram.

Poſſunt

Poſſunt illa vel *Pulveris*, vel *Boli*, vel *Pilularum*, vel *Infuſi* forma exhiberi: Atq; hiſce pene omnibus *Ferri* (propter ejus excellentiam, & in *Arthritide* expellenda vires mirificas) Præparatum aliquod adjiciam.

℞ *Pul. e Chel. C. C.* (vel *Purpurei*, vel *Lapidis Contray.* vel *Goani*, vel *Rubri Exon.*) ℈i, *ad* ℈jſs,
Serp. Virg. ℈ſs,
Chal. Nutriti gr. v, *miſce f. Pulvis.*

Loco *Rad. Serpent.* dare licet *Gentianæ*, *Zedoariæ*, vel *Contrayervæ* tritæ, eandem vel majorem quantitatem.

℞ *Pul. Rad. Ari C. P. Rubri Exon.* *aã* ℈j, *Alcohol Martis gr.* v, *miſce f. Pulvis.* Vel

℞ *Spec. Diambr.* (vel *Aromat. Roſat.*)
Pul. Gaſcon. aã ℈j, *ad* ʒſs,
Chal. prædicti gr. v, *miſce f. Pulvis.* Vel

℞ *ZZ in Indiis Cond.* ℈j (vel *Piperis in racemis C. gr.* vi)
Pul. purpurei ℈j, *ad* ʒſs,
Chal. N. gr. v,
Syr. Abſ. S. qs f. Bolus. Vel

℞ *Spec. Diambræ*
Pul. Lap. Contrayervæ aã ℈j,
Alcohol M. gr. v,

Conf.

Conſ. Alk. q s f. Bolus. Vel

℞ *Spec. Aromat. Roſat.* (vel *Dianthus*) ℈ij,
Flor. Salis Armon. gr. x,
Syr. Garyoph. q s f. Bolus. Vel

℞ *Conſ. Abſ. Rom. Pul. e Chel. C. C.* aā ℈j,
Ol. e Sem. Carui gtt. j,
Chal. N. gr. v,
Syr. Cort. Citreor. q s f. Bolus. Vel

℞ *Theriac. Androm.* (vel *Mithridatii*, vel *Elect. Stomach. a Clariſſimo* Fullero *deſcripti*)
Pul. Gaſcon. aā ℈j,
Chal. prædict. gr. v,
Syr. Menthæ q s f. Bolus. Vel

℞ *Camphoræ gr.* v,
Pul. Rad. Contrayervæ gr. xv,
Extr. Rutæ q s f. Pil. Vel

℞ *Piperis longi pul.* (vel *Spec. Diatr. Piper.*) *gr.* v,
Pul. Gentian. ℈ß, *Myrrhæ gr.* v,
Extr. Cent. Min. q s f. Pil. Vel

℞ *Pul. Serp. Virg.* ℈j,
Chal. N. gr. v,
Syr. Aurant. q s f. Pil.

Cum omni *Bolo*, *Pulveris*, vel *Pilularum* Doſi, ſumendus eſt *Julapii* Hauſtus.

℞ *Aq.*

℞ *Aq. Cardui, Menthæ, Lactis Alex. Gent. Comp. Abſ. C.* (vel *Cin. fort.*) *aã* ℥jjj.

Marg. pp. ℈jj, *Sacch. q s f. Julapium.*

Olea Chymica, Sacchari beneficio, in *Julapium* addita, longe illud efficaciſſimum reddunt. In forma liquida placet hujuſmodi *Infuſum.*

℞ *Rad. Zedoar. Gentianæ,*
Cacum. Abſinth. Rom. Agrimon. (vel *Trifol. Paluſtr.*) *aã* ʒjj,
Coccinell. ℈j, *Cort. ext. Aurant.* ℈jj.

Infunde in Vini rubri Luſitanici, vel *Xerani* ℔jj, *ad idoneam alterationem ; tunc f. Colatura. Doſis* ℥jj, vel jjj.

Simili modo ex *Aromaticis*, *Cortice Winterano, Fruct. Cubeb. Sem. Cardamom.* *Ex Seminibus Aniſi, Carui, Fœnic. d. Cochleariæ paretur Infuſum.* Quilibet autem *Infuſi* ſive *Amari*, ſive *Aromatici Hauſtus* habeat *Tinct. Martis Feburianæ*, vel *cum Succo Limoneo præparatæ gtt.* x, vel *Alcohol M. gr.* v.

Pauperibus ἀπὸθειςον eſſe poteſt *Allii, Croci, Zinziberis, & Radiculæ raſæ, cum Abſinth. Roman. Cacuminibus* Infuſum. Eſt ubi nulla in forma ſicca placent Medicamenta, neq; ulla quidem *Infuſa.* Hoc Caſu, tum prodeſſe, tum placere poteſt

Spiritus Menthæ, vel *Juniperi*, vel *Spiritus Abſinthii.* Nonnullis magni æſtimatur, & quidem multarum virium eſt, *Aqua*, quæ nuncupatur *Hiſpanorum Arthritica*; cujus hæc eſt Formula.

℞ *Garyophyllorum Aromaticorum, Nucum Myriſtic. ZZ. beris, Maceris, Cinamomi, Piperis nigri, Croci, Zedoariæ, Galangæ, Baccar. Juniperi, Corticum Citreorum & Aurantiorum, Spicæ nardi, Cubebarum, Aloes Hepaticæ, Ligni Aloes, Calami Aromatici, Stæchados, aã* ℥ſs.

Cacum. Salviæ, Ocymi, Roriſmarini, Menthæ Majoranæ: Baccarum Lauri vulg. Pulegii, Raſ. Gentian. Florum Sambuci, Roſ. alb. & rubr. Chamæpit. Chamædryos, Calaminthæ, Meliſſæ, Origani, Matricariæ, aã Mjj.

Ficuum, Dactylorum, Amygd. amar. Nucum Pinearum Nucleorum, Uvar. paſſar. major. aã ℥vj.

Mellis Virginei ℔j, *Sacchari optimi* ℔j, *Moſchi triti* ʒj.

Inciſa & contuſa indentur Spiritus Vini Canarini optimi ℔xv: *Infunde dies* x, *vel* xii, *tunc in MB. deſtilla.*

In Affectibus Stomachi & Inteſtinorum *Arthriticis* valentiſſima habetur.

Doſis ℥ſs, cum Sacchari momento, vel cum Mica panis; uti videbitur, repetenda.

Eſt etiam externi uſus, ad *Dolorem* mitigandum *Articularem*; modo Calidiſſima dolenti Articulo ſuperlinatur.

Tranſacta Catharſi, vel, ſi nullus ei locus fuerit, prætermiſſa, ad jam dicta Medicamenta, ſive iis non multum abſimilia, deſcendo; eaq; hoc ſumenda ordine præcipio. Mane, horam circiter nonam, *Infuſi Hauſtum* miniſtro; tertia pomerid: *Pilulas*, vel *Pulverem*; nona veſpertina *Bolum*, maximeq; *Theriacalem*; & tertia matutina *Pulverem*, vel *Pilulas* exhibeo; cum *Vini Luſitanici*, vel *Julapii* Hauſtu, poſt eorum quodlibet.

Aliquando tridui, vel etiam bidui ſpatio, interdum citius, hujuſmodi Remediis, hac methodo datis, exturbatur *Arthritis*, & Articulis impingitur; ubi nimirum Sanguis tener, & tractabilis ſubito Medicamenta ſentit, eiſq; facile obtemperat: Alias, non niſi longo tempore, fit Tranſlatio: Alias, non niſi aliis inſuper Remediis in auxilium, & operam ſociam vocatis.

Quando

Quando biduum iſtiuſmodi *Podagragogis* dicatum fuit; ſi Tumoris, ſi Doloris nihil erit obortum, Locis ἐν τοῖς ἔξωθεν occupari ſolitis, admoveatur vel *Empl. Cephalicum cum æquali quantitate Picis Burgundicæ*; vel *Ceratum viride*; vel utriq; Cubito, ſive Tibiæ *Epiſpaſticum*, quo in Artus humor evocetur.

Si Remedia tum interna, tum externa modo dicta, viribus ita junctis, *Arthritidi* removendæ minime ſufficiant; intendatur, oportebit, eorum alterum, vel utrumq;; & auxiliis (ſi videbitur) novis & aſcriptitiis augeatur. In Remediis ſiccis, *Chalybis Nutriti Doſis ad* ℈ß; in liquidis *Tinctura Chalybis*, ad guttas xx, amplificetur. Porro, hora quaq; media, Remediis præſcriptis interponere juvabit *Vini Luſitanici Hauſtum*; ſic, ut ejus ℔jj, vel jjj, Nycthemeri ſpatio, (ſi quantitatem ejus, iſto tempore, qua per ſe, qua cum Medicamentis ſumpti, univerſam comprehendamus) ebibantur. Hoc autem in iis præcipue locum habet, qui *Vino* diu conſuevere,& ſine noxa indulgent; verum, ex contrario, non abſtinent ſine noxa: quorum e numero non pauci ſunt, *Anomala* iſthac ægrotantes. Qui *Vinum* hoc modo potare nequeant, ii *Spiritus C. C.*

ſucci-

nati guttas aliquot, cum *Julapii Hauſtu*, horis iſtis interpoſitis ſumant. Eo autem uſq; (ut huic præcepto finem imponam) evehendus, eo continuandus, ore datorum, tam Vini, quam Pharmacorum uſus, ſi nihil repugnaverit, donec, æſtu & Orgaſmo in Sanguine facto, *Ventriculus* allevabitur.

Intendenda eodem tempore Externa, & quidem eo uſq;, quoad in locum aliquem externum, *Arthritidi* recipiendæ aptum, Humor coactus, & in eo Tumor excitatus fuerit. Hunc in finem Pelle Vervecina recens extracta, Artus involvantur. At nihil certius hac in re, nihil præſentius, quam *Phœnigmum* acrem & ſtimulantem applicare calidiſſimum; &, dum Tumor oriatur, tantiſper renovare frigeſcentem. Qui vero auxilium illud, ut graveolens; hoc, quia crudele, abhorreant delicatuli; per Laterem, aut Ferri Laminam calefactam, Linteoq; incluſam, & loco admotam, idem præſtare poterunt.

Ut autem promptius *Arthritis* educatur, vel in lecto, vel cubiculo, ſe a frigore, per omnem hujus Methodi decurſum, tueatur Æger. *Panatella*, *Gelatina C. C. Juſculo pullino*, & ejuſmodi tenuibus,

bus, concoctuq; facilibus veſcatur. Si Dolor, arte factus, forte fortuna nimius, ad Lipothymiam tendat; de eum facientibus, de Cutim irritantibus aliquid detrahendum. Si Febris exardeat; vel minuenda, vel omittenda ſunt *Cardiaca*, quæ ſanguinem accendant. *Decoctum album* ad arbitrium ſuum bibat, itaq; temperetur Æſtus. Eo deniq; modo, peragantur omnia; quo, cum Ἀφοείᾳ finem propſitum ægrotus aſſequatur; quoq; per tolerabilia ſemper uſurpata, cito tutoq; foras *Arthritis*, etiamſi non jucunde, eliciatur. Nequis autem, Methodi hujus ſive novitate, ſive inſolentia motus, Cardiaca tam fortia, tamq; larga a me præſcripta, tanquam aliquod ὑπέρμετρον actum improbaret; ſciat omnino velim, ut hoc ſemel dicam, copia, quæ rem efficiat, me contentum eſſe minima; ſed neq; neſciat, eam (quod profecto non temere dictum) & magnam ſæpe oportere, & ſine damno, eſſe. Nam (ut, meos quod attingit, dicam) etſi complures ea medicina ferventes, & ad tempus ejulantes novi: eorum tamen multos, ad ſanitatem perductos; neminem vero unquam hoc æſtu læſum, quod meminerim, obſervavi. Cujus id in cauſa eſſe videatur, quod, quibus illa

Fortiora,

Fortiora, & quaſi Μοχλικὰ, ſive Interna, ſive Externa, opus ſint, iis Sanguis plerumq; frigidus ; nunc malis moribus, nunc ætate debilitatus, nec ad Febrim concipiendam aptus.

Quamprimum Orgaſmo ſatis vehementi Sanguis exagitatur, ſolet ille virus *Arthriticum*, quod in *Ventriculi* Tunicis inhæret, & Vaſis capillaribus continetur, abluere, reſorbere, circumvehere ; & tandem, quocunq; vocant extremitatibus applicata, ibi deponere: Sic, ut unius horæ ſpatio, poſt *Phœnigmum* admotum, Tumor interdum oriatur.

Dum Morbus ore ſumptis oppugnatur ; aliquando ea, quibus Ventri extrinſecus impoſitis, Viſcera foveantur & corroborentur, non negligenda. Placet igitur, bis vel ter in die, Fotu ſequenti, vel huic conſimili, ope Stuparum e Panno *Wallico*, aliove quovis raro, uti.

℞ *Cacum. Abſ. vulg. Menthæ,*
Flor. Roſ. r. Chamæm. ãã ℥ß,
Sem. Aniſi, Carui ãã ʒij,
Pul. Cinam. Cubeb. Garyoph. Aromat. inciſ. N. M. ãã ℈j,
Sp. Vini vulg. ℔ß,
Vini rubri Luſitanici ℔jß; macerentur horas tres vel quatuor, vitro

bene clauſo, in *Balneo Mariæ* : Colatura calidiſſime adhibeatur.

Vel *Emplaſtrum* Abdomini admotum, continuo geratur.

℞ *Terræ Japon. Balſ. Chilienſ. vel Peruan.* aā ℨß,
G. Galbani ℨj,
Picis Burgund. ℨjj,
Empl. Stomach. Mag. ℥ß,
Ol. Cin. chym. N. M. aā *gtt.* jj.

Iſta vero, poſt Purgationem maxime profutura judico ; Et quidem maxime, vel ætate, vel morbo enervatis ; quorum Viſcera Topicum poſtulent auxilium. Ne vero, quod in robuſtioribus & ſanguineis ſuſpicari oporteat, non tam illa *Ventriculum* defendant, quam ipſorum abuſu *Arthritidem* allectent, Medico curæ erit.

Tumori jam facto, & ad magnitudinem conſpicuam & notabilem evecto, (ne, quod inſit humidi, in Sanguinem remigret) admovere ſoleo *Epiſpaſticum* ; itaq; Serum in eo contentum educere. Salſum illud, acre, viroſumq; eſſe conſtat ; Cutim etenim inflammat ; Pruriginem facit permoleſtam. Dies ſæpe fluit conpluſculos ; aliquot interdum Hebdomadas ; & ad libras interdum aliquot : Ut, ipſum *Arthritidos* Miaſma, ipſam Cauſam continentem

tinentem una cum Sero ejici, non ſit dubitandum.

Hactenus occupati fuimus in adducendis Ποδαγραγωγòις; verum, ut primum Tumor cum Dolore factus eſt idoneus, ſtatim de Remediorum internorum ſive Doſi, ſive frequentia, ſive utraq;, remittendum eſt aliquid; neq; majori copia jam utendum, quam quæ, *Arthritidi* continuo propellendæ, &, ne intus refluat, inhibendæ, ſatisfaciat. Huic autem operi pars eorum dimidiata plerumq; ſufficit. *Bolum* igitur e. g. duodecima quaq; tantum hora, *Chalybiſq;* *Doſin* non niſi vicibus alternis & duplo intervallo damus.

Sin eveniat, ut, vel ob aeris inclementiam & tempeſtatem perfrigidam; vel, ob erratum in cibo & potu, aut aliud quodvis, Artubus relictis, *Ventriculum Arthritis*, dum hæc aguntur, repetat, (quod quidem minime rarum eſt) Cauſa ejus recidivæ diligenter exquirenda, & ſine mora removenda eſt. Si novæ in *Ventriculo* Cruditates, aliæve impuritates ſint collectæ, Leniente quodam & alvum molliter inaniente, deducantur. Si ex Algore contrahatur Cutis, itaq; repercutiatur Humor in Tumore comprehenſus; per Calorem externum, per Veſti-

tum, aliaq;, jam dicta, applicata, denuo evellatur. Utroq; vero caſu, Interna plena manu ſunt adminiſtranda: Ut nempe locum, quo per infortunium, vel ex incuria & negligentia ceſſimus, eum induſtria & vigilantia recuperemus.

Et quidem nullo, quod ſciam, hujus *Anomalæ* caſu (ut tandem hoc argumentum aliquando finiam) *Podagragoga* vel fortiora, vel majori quantitate danda; quam ubi illa recidiva eſt, aut in Corpore Cruditatibus onerato, propter imbecillitatem minime purgando, longaq; Morbi obſidione debilitato. Illi enim ex *Chalybe*, *Zinzibere*, *Pipere* compoſita: Illi *Spiritu* maxime Volatili referta, &, quam a nobis dictum eſt, longe copioſius ſumpta, ſæpe vix ſufficiunt; imo ſæpenumero ne vix quidem. Æger enim, miſere afflictus, Spirituum inexplicabili dejectione languens, inter Remedia, utut ardentia & Cardiaca, de *Ventriculi* Frigore & depreſſo animo clamans, e vita, & quidem interdum inopinato, ſtupente undiq; aſtantium multitudine, excedit.

Quamvis id deſiderandum, & quidem imprimis optandum, ut Articulo ἐν τοῖς ἔξωθεν aliquo figatur *Arthritis*; nihilominus interdum ſatis erit, e. g. in *Arthritidis*

vagæ

vagæ Anomalia, ſi ad internodia ſua reducatur: Imo quidem ex Miaſmate tantum reſorpto, & in Sanguine retento, itaq; *Ventriculo* immuni facto, ægrum aliquando novi ſervatum: At in *Arthritidos fixæ Anomalia*, omnium commodiſſimum, exoptatiſſimumq; erit, ſi deniq; in Articulo aliquo defigatur.

Id autem obſervatu facillimum, pariterq; viſu jucundiſſimum, quod, quibus gradibus Dolor, Tumor, aliaq; rectæ *Arthritidis* Symptomata in extremis partibus oriantur & augeantur; iis plane illa, quæ poſt Vomitum manent *Ventriculo*, leventur, & imminuantur: Speciatim, iis omnino paſſibus Ἀνορεξία, Ventriculi Dolor, Cibi faſtidium, Cardialgia, Nauſea, &c. vincantur & fugentur: quibus ſuccedit Fames, Cibi concoctio, Oculorum vigor, & ſcintillulæ, aliaq; redemptæ & recuperatæ ſalutis indicia. Ut ægrotanti denuo rectam in viam reducto, & re ſua ſit in eadem ſedulo & conſtanter progredi; donec *Arthritidis* materia ὀρθῶς emiſſa, ſpumaq; omni effuſa, tum is alacriori tum etiam tutiori vita fruatur.

In hujus *Anomalæ* Prophylaxi valent *Aquæ Ferratæ*, diu recteq; potæ; quibus adjungi poſſunt remedia *Stomachica*, Fa-

mem & Coctionem promoventia; cum modice reſtringentibus; ſpeciatim *e Conſ. Abſ. R. Flor. Roſ. rubr. Fruct. Cynosb. Pul. Rad. Ari C. Sale Martis, Ente Veneris, & ejuſmodi aliis, lege medica, compoſita & aſſumpta.* Danda etiam opera eſt, ut Dyſpepſia, Frigus, aliæq; Cauſæ evidentes, maxime quam primum repullulavit, & in Sanguine renovatum eſt *Arthriticum* Miaſma, evitentur. Prodeſt etiam Fonticulum in Brachio, vel infra Genu, prout *Chiragra*, vel *Podagra*, eſt frequentior, aperire. Qui vero ſibi hac in parte proſpicere minime curabunt, *Anomalam* eos expectare par eſt, tum crebro, tum graviter recidivam.

Hæc eſt illa Medendi Methodus, quam meis utilem & ſalutiferam, in tractanda iſthac *Anomala*, expertus, ſi per tenuitatem noſtram licuerit, aliis commendare velim; donec ea meliorem dies docebit.

HIS-

HISTORIA I.

In Ventriculum *&* Inteſtina *irruens* Arthritis, *foras expulſa.*

HIſtoriarum agmen ducat Venerabilis & Prænobilis Dominus, *RICH. ANNESLEY*, in Eccleſia Cathedrali noſtra, *Exonienſi*, Decanus; in *Hiberniæ* Regno Baro *Altham*; Magni Comitis de *Angleſey* Filius: Qui, cum Naturæ Muneribus eximiis, cum Ingenio plane divino, ex Illuſtriſſimo Parente derivatam (*Nam*, ut dictum eſt, *ad bona cuncta ne quidem* Agamemnon *natus*) accepit *Arthritidem*. Id autem huic *Arthritico* bene ceſſit, quod per annos complures apte, quodq; recte doleret; & quod, in Paroxyſmis quoties Spuma e Sanguine effunderetur *Arthritica*, non id cum Vitæ periculo, (ſic, ut in pleriſq; ſolet *Anomaliis*) ſed cum Ægri emolumento & tutela perageretur.

Ita

Ita illi Vitæ ratio ſi non integra, minimum incolumis diu fuerat; quum, ab *Arthritide* aliquando feriatus ultra modum, ex ea tanquam antecedente Cauſa, Miaſmate *Arthritico* Corpus habens ἐμπεπλασμένον, in malum incidit graviſſimum, in ſummum Capitis periculum.

Nam horæos Fructus nimio plus devorans, biduo vel triduo poſt, nempe quam primum ii in *Ventriculo* computreſcentes illum aggravarent, Primum, Cardialgia, tum Animi deliquio, Motibus Convulſivis, Spaſmo Oris Cynico, ut vel ipſam animam agere videretur, eſt correptus. Statim, atq; Tragœdia incepit, arceſſitus ægrum advolavi, maliq; tam atrocis, tam etiam repentini ſciſcitando Cauſam indagans, eam, quam memoravi, eſſe inveni; neq; niſi Vomitione tolli poſſe judicavi.

Quando vero huic ægroto, Medicamentorum minime amanti, propter aliquod ex Natura faſtidium, *Emetica* abhorrenti, neq; ſine periculo toleranti, ea, quæ Pharmacopolii ſunt, *Emetica* non conveniret, vel liceret dare; aliam tentare viam neceſſe habui. *Vini*, Ægro familiaris, rubri, Luſitanici quantitatem bene magnam exhibui; eaq; Ore rejecta, Hauſtum repetii; & quidem eatenus *Vino*

no, & tam celeriter dato, donec ἄνω Cruditatum maſſa omnis ejiceretur; quæ quidem magna erat, impura, acida, graveolens. *Emetici* hujus *Cardiaci* beneficio factum eſt, ut tum *Ventriculus* exoneraretur, tum etiam eodem tempore a deliquiis Æger incolumis ſervaretur. Tormina, quæ poſtridie ſupererant, *Inteſtina* etiam premi oſtenderunt: Et quidem aliter, quam in vulgari *Colica*, ea premi mox conſtitit. Nam cum Æger jam diu ab *Arthritide* claudus fuiſſet; ea, quæ jam in Viſceribus congeſta ſunt, impura, Materiam Artubus inhærere greſſuq; ægrum privare ſolitam, ad τὰ ἔνδον, ad ſe vocarunt: Quod vel hoc innotuit, quoniam Viſceribus Æger acerbiſſime dolens, eodem tempore Pedum factus eſt compos; & quidem magis, quam per annos ante multos. Huc enim illuc expedite, & erecto Corpore, quaſi Vinculis ſolutus, ambulavit; ut ab Artubus ad *Inteſtina* Materiam μεθίςαϛ *Arthriticam* minime ambigatur.

Ad *Inteſtina* expurganda leniens præcepi, & deinceps aliquot poſt diebus altera vice. Dolor, qui poſt Purgationem utriuſq; generis ſatis vehementem manſit, *Inteſtina* aggravans, Naturam mali *Arthriticam*

thriticam adhuc plenius monſtravit.

Ut in Artus hoſpitio novo moveretur Hoſtis, (quod jam proxime faciendum) *Pulvere Gaſconico*, &, quod in hac re momenti erat maximi, *Vino* prædicto uſus eſt Æger. Quorum ex uſu, primum, Dolor, deinde Tumor, cum Cute lævi & nitente, ortus eſt, & Chiragram indicavit. Tum poſt longam intermiſſionem rediit Fames, & ex alimento largiori paulatim Vires; ut, qui ſuſurro, languide & debiliter, verba jam diu ediderat, voce iterum nunc viva loqueretur; iterumq; gravidam faceret Uxorem.

Ægrotanti profuit, quod ea fuit illi Spirituum Animalium Vis, & tam *Elaſtica*, quanta utiq; raro obſervatur, quanta putari poteſt maxima: Quæ quidem plurimum in eo reſtituendo valuit.

Annos poſthæc aliquammultos exegit Vir præclarus, Purgantibus, Coctionem corrigentibus, & *Arthritidem* expellentibus, ea, *Ventriculum* & *Inteſtina* multum affligente, cum fere conclamatum eſſet, allevatus.

HISTORIA II.

Arthritis *idonea, Balneo frigido in* Ventriculum, *& ea quæ intus ſunt, repulſa.*

HOMO adoleſcens, Καλοκἀγαθὸς, ætate provecto Patre oriundus, eaq; de cauſa Corpore tenerrimo, Spirituq; animali minus firmo donatus; quum e quinto Vitæ luſtro nondum exceſſerat, *Articulari* Morbo plus ſemel laboravit. Appetitum habuit admodum languentem, Coctionem imminutam; unde ali deſinere cæpit, & inopia conſumi. Cum eo res deducta erat, conſilio certe non optimo Uxorem duxit: Adeo nempe verum eſt, Infortunia raro ſolitaria mortalibus obvenire. Matrimonio nihil huic homuncioni gravius, nihil unquam intolerabilius eſſe potuit. Corpus cito enervatum, & Vitæ vix ſufficiens innuptæ, maritali vero impar, Æſtus invaſit univerſalis, Febricula Συνεχὴς; cui poſtmodum acceſſit *Dolor*

lor Articularis, cum Tumore, Rubore, &c. ſignis *Podagræ* παθογνωμονικοῖς.

Ut æſtum mitigaret, dolorem allevaret, aliaq;, quæ Ægrotum maximopere urgebant, accidentia reprimeret; quando Calor invitaret æſtivus, Aqua Pedes immerſit, in frigida & ſalſa (nempe marina) conſiſtens. Hinc Pedum evanuit Tumor, Rubor, *Podagræ* indicia; ſimul & Vomitus & Inteſtinorum Dolor eſt obortus, iſq; diuturnus, ingens; ſic, ut ex eo plane colligi poſſit, Materiam ad Ductum alimentarem, a Pedibus transferri νοσηρὴν. Sub id tempus, ut Viſcera, quæ multum exæſtuarunt, refrigeraret, reficeretq;, Fructus horæos ad gulam uſque devoravit; devoratos, nec eorum, nec cujuſvis generis Cibi tenax, ſtatim ejecit. Cumq; iſte Victus non unius tantum diculæ eſſet, verum aliquot menſium; & omni eo tempore *Ventriculi* Gravitate, Vomituq;, & Dolore, vel continuo, vel ex brevibus intervallis redeunti, Æger afficeretur; & Medicinam aut negligeret, aut ea perperam & perfunctorie uteretur; iſto deniq; ſtatu erat, quo nullum Medicina præſidium, nullam opem conferre potuerat.

Ut,

Uti, ad hujus Viri interitum, ſociam operam quamplurima dare; ita quidem ex iis aliquo in numero eſſe, ne dicam primas obtinere, *Arthritida* veroſimile eſt; quandoquidem Materiæ νοσηρῆς, ſive *Arthriticæ*, Pedibus affixæ, ad ea quæ intus ſunt Tranſlatione, tanquam cardine principali, tota res Morbi verſa eſt.

HISTORIA III.

Recta Arthritis, *&* *in* Ventriculo Anomala, *ſe viciſſim excipientes, cum* Anomalæ *curatione.*

VIR Generoſus, ætatis mediæ, *Arthritide Symptomatica,* ſed & ea languenti, neq; ſatis regulari, diu per vices ægrotavit. Anno MDCCIV, circa æquinoctium autumnale, hallucis articuli majoris, globiq; infrapoſiti Dolore tentabatur; poſtea vero plantæ Pedis, & deinde Malleoli; ſed eo incerto, & vago.

Elapſo

Elapſo vix triduo retroceſſit Humor (cujus tamen rei quid in cauſa eſſet, dubium erat) neq; amplius Pedem momordit. Ægrotantem e veſtigio invaſit Algor univerſalis, tanquam Febri præludens intermittenti. Huic accedebat *Ventriculi* gravitas, Pectoris oppreſſio, Nauſea, Reſpiratio anguſta, & in ſuprema regione *Vertigo*, & ſomno appropinquante ſubita Spirituum exultatio.

Anomaliis olim *Arthriticis* vexato, & earum non ignaro, laboranti minime latebat; hunc *Ventriculi* Affectum, etſi prima facie vernaculus appareret, eſſe revera peregrinum; & in *Ventriculum*, relictis Pedibus, Miaſma *Arthriticum*, hujuſce mali cauſam, mitti. Qua ductus opinione Poſſetum hauſit, amaris alteratum; ad Vomitum uſq; copioſum; ad impuræ, crudæ, bilioſæ Vomitum materiæ. Ano etiam, injecto ea nocte *Enemate*, ſubducta eſt ejuſdem quantitas non exigua. Cervici admotum erat *Epiſpaſticum*; *Pulvis* datus *e Chelis C. C.* Illo multum Seri elicitum; hoc animales Spiritus, humiles antea & depreſſi, excitabantur. Interpoſito die uno, *Tinctura ſacra* levabantur *Inteſtina*. *Bolus e Pul. prædicto, & Theriaca Androm.* eo veſpere

refecit

reſecit ægrotantem. Poſthæc, horis tribus medicinalibus, *Alcohol Martis* ℈ſs, *cum Conſ. Abſ. R. Spec. Aromatici Roſati, & Syr. Cort. Citreor. forma Boli deglutiit*; *cum Infuſi amari, Vino Xereſano facti, vel Vini ſimplicis uſtulati Hauſtu. Pedibus Emplaſtra, ex Cephalico, & Pice Burgund. pari quantitate, applicata,* continuo gerebantur. Si Caligo, vel Lipothymia poſtularet, vel quoquomodo Spiritus deficerent, in præceptis erat, *Sp. C. C. ſuccinati* guttæ aliquot, cum *Julapii* vel *Vini Hauſtu*, darentur.

Hiſce aliquandiu uſus, Æger beneficium inde bene magnum accepit: Purgatis etenim *Inteſtinis*, ad τὰ ἔξω amandata eſt *Arthritis*. Pedum factus eſt Dolor; tumq; brevi tempore Cibum capeſſivit Æger: Melius, quam ſolebat, eum concoxit. Quin illi lætiores eſſe Spiritus animales, commodiuſq; Vitæ rem agi, vel ex una Oculorum acie plane conſtabat.

Quum eo loci res erat, de Valitudine reſtituta nimium ſecurus, *Emplaſtra* Pedibus abjecit: Hoc autem obſervatu digniſſimum conſequebatur, quod intus cito remeans Materia, ab integro τὰ Ἔντερα invadens, Nauſeam iterum induxit. *Emplaſtris* iterum admotis, & Medicamentis

ad menſem unum alterumq; continenter uſurpatis, omnia proſpere cedebant.

Huic ægroto inter alia, Tutelæ gratia præcepi, ut Fonticulum infra genu aperiret; & ut, quas olim ſummo ſuo commodo potavit, Aquas *Bamptonenſes* iterum hauriret.

Habes *Arthritides*, rectam & in *Ventriculo Anomalam*, ſe viciſſim excipientes; cum *Anomalæ* curatione, alienum expellentibus & educentibus abſoluta.

HISTORIA IV.

Arthritis *ſemel iterumq; in* Ventriculo Anomala, *toties expulſa.*

AGRICOLA ſuburbanus, ætate maturus, *Arthritide*, uti ex intervallis ſolebat, dolens, ex Halecum eſu immodico, Materiæ bilioſæ & crudæ vomitu, Dolore *Ventriculi*, & *Inteſtinorum* immani, Reſpiratione difficili, Cordis palpitatione, *Cephalalgiaq;* premebatur. Magna erat Viſcerum oppreſſio, & quaſi conſtrictio. Tabaci, qui in numero deliciarum

erat,

erat, uſus jam nullus. Ut primum illa intus ſuborta ſunt mala, deliquit illico *Arthritis* externa, quæcunq; fuit Articulorum. Nutriculis, & familiaribus palam erat, ab *Arthritide*, Membra relinquente, cum *Inteſtinis Ventriculum* impetente, totam hanc oriri malorum Iliada.

Medendi Intentio erat, purgato prius Ductu alimentari, ſuam in Sedem, in Artus propellere *Arthritidem* : Ideoq; *Vinum* exhibitum eſt *Scilliticum*, poſteaq; *Pulvis Warwicenſis* ; unde ἄνω καὶ κάτω multum, & cum Ἀφοεία purgatus æger : Peracta Catharſi, data ſunt *Cardiaca* ; iiſq; poſtmodum auxilio erant Externa, *Arthritidem* educentia, Articulis admota.

Horum beneficio Viſceribus remota eſt *Arthritis*, & in Artus amandata : Verum, propter Erratum aliquod *in Sex non naturalibus*, quum ad Viſcera brevi poſt redierat, ea, quæ ſequuntur, in uſum adhibui.

℞. *Theriac. Androm.* ʒſs, *Pul. e Chel. C. C.* ℈ij, *Conf. Alk. q s. f. Bolus, omni nocte cum Vini rubri Luſitanici Hauſtu ſumendus.*

℞. *Gentian.* ℥j, *Zedoar.* ʒij, *Infunde, igne arenæ, in Vini prædicti* ℔ij, *ad idoneam alterationem, tunc f. Colatu-*

ra: Sumat Colaturæ ℥jjjj, *additis Tinct. Martis, & Aurant.* ana *gtt.* x, *horis duabus Medicinalibus; cum Pul. Rad. Ari C.* ℈jj, *Chal. Nutr.* ℈ß. *Bis in die ſumat Sp. Vol. Oleoſ. gtt.* xv, *cum Vini prædicti* ℥jjjj. *Potui ſit Decoctum album, cum Aq. Cin. fort. Vtriq; Tibiæ applicetur Epiſpaſticum.*

Auctis in hunc modum *Cardiacis*, & majori quantitate, ſed neq; nimia, datis, Viſcera plane liberata, Articulis affixa eſt *Arthritis*, Æger reſtitutus.

At ille, ut erat Δύσπλαγχνος, & *Arthriticis* pronus *Anomaliis*, iis, ſed diverſis formis, ſæpe recurrentibus affligebatur: de quibus ſuo loco.

Hiſtoria profert *Arthritidem* in *Ventriculo* & *Inteſtinis* ſemel iterumq; *Anomalam*, toties Arte medica remotam, foras ad domicilium proprium, ad τὰ Ἄκρα pulſam.

HISTO-

HISTORIA V.

Arthritis *iterum ac ſæpius in* Viſceribus Anomala, *toties in Artus ablegata*; *cum ejus* Prophylaxi.

VIR quidam, a prima ætate *Arthriticus*, quinto & ſexto Vitæ luſtro, magnos Articulorum habuit Dolores; ſeptimo & octavo, *Ventriculi Inteſtinorumque.* Cum enim Corpore valde imbecillo, Sanguine tenui, cumq; infirmis eſſet Viſceribus; poſt Frigora, Satietates, & Cruditates fere omnes, per hoſce annos, *Arthritidi* rectæ vix ſufficientes, ad ea, quæ intus ſunt, appelli ſolita eſt *Arthritis.* Harum Ἀνωμαλίας, ad rem noſtram conferentes, nonnullas in medium afferre non gravabor.

Menſe Oct. MDCVC, propter cruditates, maxime a Fructibus ὡραίοις, in *Ventriculo* & *Interaneis* collectas; omiſſa, qua ad ea tuenda ſolebat uti, medicina; Appetitu læſo, Nauſea, Dolore *Ventri-*

culi, Pectoris gravitate, Spiritus anguſtia, Oſcitatione crebra corripiebatur.

Ut tanto onere, *Viſceribus* incumbente, & *Arthritidem* iis impingente, levaretur æger; Purgatio per Os, per Anum, mediocris, & ejus viribus æqualis, adhibebatur. Quum vero, propter imbecillitatem ægri, nullus ei medicinæ, quæ ad Ventrem inaniendum opus erat, daretur locus; neq; *Cardiaca*, Ore data, tametſi fortiſſima multum prodeſſent; ire in pejus omnia, conclamatam eſſe rem, quotquot adſtabant, exiſtimarunt omnes: Nec quidem temere; Pulſus enim debilis, Membra pendula, & quaſi reſoluta, Faciei pallor, Corpus ſubfrigidum fidem fecit opinioni.

In hoc miſerrimo rerum ſtatu, *Vinum Luſitanicum*, modica Doſi, ſed crebra propinavi: Quo, ad libras aliquot ſine vomitu poto, Pulſum augeri, Vires aliqua ex parte refici notabam. Utriq; tunc Malleolo, ubi ſedem habuit primariam *Arthritis*, *Phænigmum* admovi, quam ferri potuit, calidiſſimum; frigidumq; renovavi, quoad Dolor & Tumor exoreretur: Hoc vero paucis horis ſpatii perfectum eſt.

℞. *Cacum.*

℞. *Cacum. Rutæ, Sem. Sinapios, Raſ. Raph. Sylveſt.* aa *part* j. *Fermenti vet. p.* jjj, *cum Aceto Vini albi miſceantur, & fiat* Phœnigmus.

Tumori, ne in Sanguinem alienus humor retrocederet, *Epiſpaſticum* applicui; cujus virtute, quantitas Seri bene magna eliciebatur. Dies etenim permultos, ne dicam Hebdomadas, effluxit; & quidem Flumine tam jugi, tamq; magno; ut pro certo habeatur, foribus his apertis inimicum in exilium mitti; Cauſam *Arthritidis* continentem una cum Sero amandari.

Hujus Sententiæ confirmandæ gratia, duo ſubjiciam, quæ eam maximopere probare, omniq; ſuſpicione liberare mihi videntur. *Alterum* eſt, quod, qua proportione Serum emanavit, ea plane augeretur reſpirandi Spatium; ea, rediret Fames: ea, *Ventriculi* gravitas; ea, Dolor reliquaq; omnia Symptomata tollerentur. *Alterum* eſt, quod diutiorem ab *Arthritide* vacationem, longiorem ab ejus Paroxyſmo quietem, ex eo tempore, quam per annos ante complures, æger obtinuit; Sanguine nimirum, methodo jam dicta, depurgato.

Ut autem extrudatur *Arthritis*, ut Evacuatio Seri tam benigna, tam commoda promoveatur; utq; ei tolerandæ ſuſtinendæq; par reddatur æger; Vinum ei, jam dictum, quotidie dedi bibere, & quidem affatim; *Martiſq; Alcohol* bis in die ſumendum præcepi: Eo quidem cum eventu, quod, uti primæ rerum mutationi conciliandæ multum contribuit *Phænigmus*; ita ei continuandæ *Mars*; utraq; vero ratione *Bacchus*.

Biennio poſt, cum ex *Ventriculi* gravitate, materiæ biliosæ Vomitu, Oſcitatione, Pandiculatione, aliiſq; ſignis iſtius *Anomaliæ* in hoc ægroto prænunciis, eam in propinquo eſſe præſciverim; *Aquis Purgantibus*, ſemel iterumq; opportune datis, *Ventriculum* & *Inteſtina* purgavi; malum, eo loci manſurum, anteverti.

Ut contra *Arthritidem* Ægrotum, contraq; *Anomalam* ejus *Ventriculum* defenderem; *Aquas Bathonienſes* biberet; ea, quæ roborent *Ventriculum*, ſimulq; faciant, ut bene concoquat, (*Chalybeata* nempe, *Stomachica*, & *Aſtringentia*) ſumeret, ægroto inter *Anomaliarum* initia ſuaſi. Et quidem adeo ille fecit imperata, cumq; exitu tam felici, ut, qui claudus antea, Pedum vix compos, non niſi difficulter

ince-

incederet; milliaria duo tria ambulando jam facile metiretur: Ex eoq; tempore ſanior & integrior evaſit, diuq; perſtitit. Neglecta vero poſtea, quam dixi, Prophylaxi; vel parce, & indiligenter adhibita; multum ille torquebatur *Arthritide*, nunc recta, nunc *Anomala*; donec ea, multis poſt annis, confectus & oppreſſus, e vita ceſſit.

HISTORIA VI.

Cum Plenitudine Arthritis, *partim recta, partim* (*in Ventriculo*) Anomala, *Purgantibus & Podagragogis allevata.*

CIVIS *Iſcanus*, vitam agens inertem, & deſidioſam, ea de cauſa *Plethoricus*, & *Arthriticus* evaſit. Ætate conſtanti, poſtquam ex intervallis ſæpenumero recteq; doluerat, tumore Pedis dextri tenebatur; eo, qui tum *Arthritidem*, tum *Plenitudinem*, manifeſte agnoſceret. Cum eo ſimul orta famis imminutio, Cibi fere omnis faſtidium; ſimilemq; habuit cum eo progreſſum, & vehementiam. De Cauſa

ſa malorum iſtorum altera, communi, nempe *Plethora*, nemo unquam dubitavit; de altera, nempe *Arthritide*, Pedem afficiente, quando Dolor *Articularis*, ceterumq; Pathognomonicon, eum monſtraret, non eſt controverſum: Sed de ea locum in *Ventriculo* habente, Æger murmurare; &, *Podagram Ventriculi* Morbum eſſe commentitium, & imaginarium, æſtimare viſus, multa ſecum muſſitare.

Ego, ut ejus ingenio morem gererem, humaniſſimum, & priſcis moribus, Artiſq; Medicæ cumprimis intellegentem, Dominum Doctorem *Hele*, eo tempore Medicinam hac Urbe factitantem, in concilium vocari, lubentiſſime conſenſi. Huic ego totius morbi, ſic, ut erat, compoſiti, Hiſtoriam enarravi; maxime vero *Arthritidem*, olim importunam, nuperis diebus nimio plus quietam, explicui: Quibus auditis, propoſitam Ille viam mecum calcare non eſt dedignatus. Socia igitur opera, ægroto, antea perpurgato, *Chalybis & Pul. Rad. Ari C.* a me datorum uſum, ſed aucta quantitate, continuantes, hiſce verbis conſuluimus.

℞. *Pul.*

℞. *Pul. Rad. Ari C. e Chel. C. C. Chal. cum Sulf. pp.* āā ℈ß, *Extr. Calami Aromat. q s. f. Pil. horis duabus medicinalibus ſumendæ, cum Hauſtu ſeq. Julapii.*

℞. *Aq. Menthæ, Flor. Chamæm.* āā ℥v. *Stephani, Gent. C.* āā ℥iij, *Marg. pp.* ℈ij, *Sacch. q s. f.* Julapium.

℞. *Sp. Vol. Oleoſ. Caſtorei* āā ʒij, *miſce, ſumat gtt.* xxxx, *primo mane, & hora ſomni, cum Julapii, vel Vini alicujus Stomachici Hauſtu.*

Horum uſu Medicamentorum, maxime vero *Pilularum*, multo & diligenti, Famem æger conciliavit, unaque opera humores *Ventriculi* Tunicis vitioſos exturbavit.

Hiſtoria dicit *Arthritidem*, cum Plenitudine conjunctam; partim rectam, & in extremitate Corporis agentem; partim *Anomalam*, & in *Ventriculo* latentem; ſed & eam Medicina expulſam, in Sanguinem relegatam.

HISTORIA VII.

Arthritidem *ex Animi perturbatione* Anomalam, *in viam ducunt* Ποδαγραγωγά.

DOMINA *R*-------- quinquagenaria major, *Arthritide* frigida diu multata, eaq; Pedem nuper afficiente; propter Animi Pathemata, & turbas, neſcio quas, domeſticas, Materiam νοσηρὰν (interciſo Paroxyſmo) in *Viſcera* retroactam habuit. Remiſere Malleoli (id eſt, Partis affectæ) Symptomata, Dolor, Tumorq;; & ſimili proportione intendebatur Ἀνορεξία, Nauſea, acidi & pituitoſi Vomitus, Oſcitatio, Σκέλωμα, cum affectione *Ventriculi* Idiomate noſtro appellata [*Water-pangs* :] Nam Oeſophagum aſcendens, bis vel ter in die, ad ℥iij, vel iiij, ab Ægrota, tanquam utero gerente, Aqua ore ejecta eſt. Hanc Affectionem imbecillitas Spirituum, Palpitatio Cordis, Faciei pallor, Vox tremula, languens, & inuſitata animi dejectio ſequebatur.

Ab

Ab *Arthritide Anomala*, & ad ea, quæ intus ſunt, inverſa, Symptomata iſta proficiſci minime dubium erat. Hoc Hiſtoria morbi, & Symptomatum ordo demonſtravit. Utq; deviam *Arthritidem* in locum proprium, in Artus ducerem, propoſitum mihi palmarium erat, & medendi Indicatio.

Quem in finem, impedimentis, quæ *Stomachum* & *Inteſtina* premerent, per Alvi ductionem expurgatis, *Infuſum amarum Martiatum, horis duabus medicinalibus; Bolum Cardiacum, (e Pul. Cantiano, Chalybe Nutrito, &c.) hora ſomni, cum Jul. Hauſtu; Spiritus vol. Oleoſ. gtt. aliquot, ſæpius in die, cum idoneo quolibet vehiculo dedi.* Unde Fructus, brevi temporis ſpatio, Spe omni major, Votis par. Reſtituta ſunt Viſcera, ſcintillarunt Oculi, doluit iterum Malleolus, ſervata eſt Ægra, & quidem una *Arthritidos* amotione, & in Pedes ἐξαγωγῇ.

HI-

HISTORIA VIII.

Arthritis *vaga primo Partibus ex contuſione læſis; deinde* Ventriculo *hærens; in Sanguinem reſorbetur, in Artus emittitur.*

VETULA quædam, origine *Arthritica*, dolores habuit diu per Artus huc illuc erraticos; poſtea, contuſo Corpore (quum ab Equo forte cecidit) læſis & debilitatis Partibus inhærentes. Hi vero deinceps, locis hiſce relictis, neſcio qua de cauſa *Ventriculum* invaſere: Namque Nauſea, & Vomitio ſecuta erat permoleſta, cum Motibus Convulſivis & Hyſtericis aliquot accidentibus.

Nihil clarius eſſe potuit, quam quod ea, quæ olim Membra infeſtaverat Materia, peccans & *Podagrica*, primum Partibus contuſis, deinde *Ventriculo* committeretur: Atq; huic confiſus opinioni, principio curandum exiſtimavi, ut Vomitu ſedato Materia *Ventriculum* aggravans per Anum ejiceretur. Præmiſſis igitur

Laudani

Laudani guttis aliquot, ſub ejus præſidio Pilulas exhibui purgantes; quarum ope, ut & Enematis poſtmodum immiſſi, ægrota dejecit impura bene multa. Peracta Catharſi, *Pulvis e Chel. C. C. & Rad. Ari Comp.* aā ℈ſs, *tertia quaq; hora, ſumebatur; cum Julapii hauſtu Hyſterici,* & *Sp. Vol. Oleoſo.*

Hiſce remediis ex lege uſurpatis, notatu jucundum erat, quibus gradibus ſanitatem Ægra recuperaret. Primum, ut ex iſtiuſmodi *Cardiacorum* uſu ſolet, Calor oriebatur univerſalis; eiq; tandem aucto, & magnum in modum evecto, *Ventriculi* ſucceſſit allevatio; ſic, ut a Sanguine celerius & rapidius circumvecto, Miaſma *Arthriticum, Ventriculi* Tunicis infixum, reſorberi, & in Sanguinis ſinus recondi cenſeatur.

Ad tuendum *Ventriculum,* & *Arthritida* procul emittendam, *Tinct. Martis* (*ex ejus Limatura & Succo Limoneo confectæ*) *gtt.* xx, ſemel bis in die ſumendas, cum *Infuſi amari alterantis Hauſtu,* præcepi. Quorum ope *Ventriculo* cautum erat, & recte egit *Arthritis.* Nam ex illorum uſu (uti poſthæc, ex illis repetitis, ſæpe) ægrotavit Anus hæc Articulis; at, per integrum jam decennium, & eo ampluis,

ne

ne ſemel quidem, ut obſervavi, *Ventriculo*, vel Partibus infirmatis. Tanti uſus ſunt, in ordinanda *Arthritide*, *Chalybeata*.

HISTORIA IX.

Multum intereſſe, qua tempeſtate laboret Æger hac Anomala; *ad eamq; removendam, tam externa, quam interna, nonnunquam in Corpore validiſſimo requiri.*

UT autem pateat, multum intereſſe quo anni tempore, qua tempeſtate laboret Æger hac *Anomala*; Exemplum hujuſce rei magnum adducam. Homo *Damnonius*, propter *Iſcæ* ripam agens, *Arthritidem* habuit a Parentibus ductam, autumno vel hyeme maxima ex parte redire ſolitam. Hyems erat, quum, neſcio qua de cauſa, *Ventriculum Arthritis* iniit, eumq; crudeliſſime gravavit.

Cum eo loci res erat, accitus, de Morbi ingenio & natura ex Symptomatum ordine judicans, *Arthriticum* eum eſſe comperi, & in Artus materiam amoveri vitioſam quam citiſſime debere. Atq; illuc curſum

curſum dirigens, *Vini* & *Chalybis* eam quantitatem dedi, eoq; cum eventu, ut ex animi ſententia Pes doleret, *Ventriculus* ſublevaretur: Ægri vero rebus favere, & ad educendam *Arthritida* non parum conferre, inventa eſt Cœli, medio Hyeme, clementia.

Sub id tempus, Vento, qui aliquandiu mitis fuerat, in Aquilonem mutato, tempeſtas ingruit acerbiſſima, frigus intenſiſſimum: atq; hujus ſævitia, ambitum Corporis urgente, retroacta eſt, in ea, quæ intus ſunt, *Arthritis.* Expellentibus altera vice uſus ſum, &, ut Materia denuo extruderetur, elaboravi: quod tamen, niſi remittente prius Frigore, minime patratum.

Iterum Pede doluit ægrotans, & quidem eo uſq;, donec renovato frigore *Arthritis* jam tertio *Ventriculum* invaderet. Huic autem adeo jam per Frigus (quo, ut Terra obriguit, ita valde conſtricta fuit ægri Cutis, humidumq; intus actum) infixa eſt; ut eo loci dehinc ad ipſum Vitæ terminum maneret; neq; *Vino*, neq; *Ferro*, etſi plena manu exhibito, neq; ulla *Cardiacorum*, etiamſi fortiſſimorum, vi dimoveretur.

Quid per *Phœnigmos*, & ejuſmodi externa *Arthritidem* evocantia, fieri potuerat, (quando Tyroni, militiam iſtam nuper ingreſſo, mihi nullus erat tum temporis eorum uſus) nihil habeo, quod dicam. Ex eo vero didici, *Ventriculi* hunc Affectum unis ore aſſumptis, in Corpore validiſſimo, non ſemper auferri; verum externa, in auxilium & operam iis ſociam adjungi, nonnunquam oportere.

HISTORIA X.

Cibi faſtidium, & Aſthma, ex Arthritide Ventriculum *infeſtante; ea expulſa, ſublata; ea denuo repulſa, recidiva.*

SENEX *Arthriticus* dolore Pedum, cui olim aſſueverat, aliquandiu liber, Appetitu læſo, difficili Reſpiratione laboravit; utroq; tam urgente, ut in dubio non modo Salus, verum etiam Vita eſſet. Tum deniq; de Medico quæritare. Cum illam eſſe rerum conditionem, mihi denunciatum eſt; ab *Arthritide* inverſa, *Ventriculum*, & ſpirandi organa afficiente, turbas

turbas haſce concitari, ſum arbitratus: ideoq;, quando Ægri vires infractæ conſumptæq; Purgationem minime paterentur, primo quoq; tempore *Bolum, ex Pul. Cantiano, & Theriaca Andromachi deglutiendum, una cum Vini rubri Hauſtu, Spirituſq; vol. Oleoſ. gtt. aliquot, dedi, & hora quaq; quarta repetii. Cardiaco* iſto forti & generoſo, pro re nata, repetito, factum eſt, ut in Artus ſtatim expelleretur *Arthritis*; ut ab ea dolerent, tumerent Articulamenta. Felici huic Humorum Μεταϐάσει debuimus, quod in mediis periculis, in extremo diſcrimine non omnino Spe deſtitueremur.

Ut eum, quem ita nacti fuimus, locum teneremus, *Infuſum* dedimus *amarum, Vino Xereſano* factum, modica quantitate, ter in die, potandum. Undequidem multum Æger Articulis doluit, multum profecit. Hæc autem æſtate acta, & favente Cœlo. Vix aderant Saturnalia, cum malum recruduit, propter Hyemis inclementiam, forſan gravius & intolerabilius. *Chalybe, Cardiacis* valentiſſimis tentata eſt Curatio; ſed nequicquam. Morbo, Hyeme, Senecta oppreſſus Æger e vita exceſſit. Quid vero per Evacuationes opportune ad hibitas fieri potuerat, quando earum nulla mihi data fuit opportunitas, nihil auſim affirmare.

mare. Iis autem, modo Vires annuiſſent, opus fuiſſe autumo.

En *Aſthma* & Ανορεξίαν, ex *Arthritide Ventriculum* infeſtante: ea vero in Artus expulſa, eadem ſublata: repulſa denuo *Arthritide*, recidiva eadem, importuna, mortifera.

HISTORIA XI.

Ex Arthritide Cardialgia, *ut & alias* Ανορεξία, *per Catharticum & Humores in Artus expellentia, feliciter curata.*

SENEX honorabilis, a multis annis Paralyticus, *Arthriticus*, Sexagenario major, Tumore Pedum continuo laboraverat tali, qui Hydropa antecedere, præq; foribus eum eſſe, videretur oſtendere. Totum enim propemodum Pedem ad Genu uſq; occupavit, Digito prementi ceſſit, ejuſq; foveam retinuit diutinam. Jampridem autem, (quod in hoc caſu maximi eſt momenti) evanuit Tumor omnis, ſive *Hydropicus*, ſeu *Arthriticus*.

Erat inſuper huic ægroto, quæ quidem Paralyticis familiaris, Sputatio jugis; ſic, ut

ut diei ſpatio ſelibram ſæpe expueret, & quidem quo plus,(quod obſervatione longa palam erat) eo illi melius. Nam, cum noctu lecto; cum interdiu cathedræ perpetuo figeretur; itaq; Exercitatione pene omni, ejuſq; effectu, tum Urina, tum Perſpiratione liberiori, privaretur; majori Salivatione uſa eſt Natura, & per eam aliarum Evacuationum defectus quodammodo reſarcivit. Saliva autem, hoc tempore ſuppreſſa, una cum Tumore Pedum abeunte, aliiſq; mali moris Symptomatibus, in periculo verſari Ægrum manifeſtavit.

His adjiciendum, quod paucis poſt diebus *Cardialgia* ſuboreretur; quæ, cum perpetua fere eſſet, & Ἀνορεξία, cum *Melancholia*,tanquam ſatellitibus,ſtipata,Ægrum adeo confecit, ut ſimul & Caro multum, & una cum ea Vires abſumerentur.

Cum mihi jam antea daretur, Celeberrimi hujus Viri rebus invigilare Medicis, ſalutiq; proſpicere; malum illud nihil aliud eſſe judicavi, quam *Arthritidem* inverſam, *Ventriculo* fixam, & quæ ab ejus *Anomalia* fluxerunt accidentia. Proindeq;, ut *Ventriculus* & *Inteſtina* primum exonerarentur, & tunc in Artus emitteretur *Arthritis*, conceptis hiſce verbis præſcripſi:

℞ *Aloes roſat. Pulv. Myrrhæ, Scammon. aã* ℈ß, *Reſ. Jal. gr.* v, *Ol. Abſ. Chym. gtt.* j, *Extr. Cent. q s. f.* Pil. v. *mane deglutiendæ.*

℞ *Tart. Laxant.* ℈iiij, *cum Juſculi Avenacei hauſtu, circa horam decimam ſumendos; ſi* Pil. *tardius operabuntur.*

Hora ſomni poſt Purgationem, ſumat *Pul. e Chel. C. C. & Marg. aã* ℈ß, *cum Aquæ Cin. hord. ten. Meliſſæ aã* ℥jß, *Pæoniæ C.* ʒiij, *Sp. vol. Oleoſ. gtt.* xx, *Conf. Alk.* ʒj.

℞ *Conſ. Abſ. Rom.* ℈j, *Pulv. Rad. Ari C. Alkool M. aã* ℈ß, *Syr. Abſ. ſ. q ſ. f.* Bolus.

℞ *Tinct. Myrrhæ* ℥j, *Sp. vol. Oleoſ.* ℥ß, *Pul. Gentian.* ʒj, *miſce, igne arenæ digere, f.* Tinctura.

Præmiſſa Purgatione, ſumat *Bolum* bis in die, cum *Julapii* Hauſtu; hora ante prandium, *Tinct. gtt. a* xxx, *ad* xxxx, cum idoneo quovis vehiculo.

Pharmacis hiſce aſſumendis, ſolito diligentius Æger, alias Pharmacorum oſor, incubuit; & quidem eorum viribus *Arthritis*, a *Ventriculo*, & iis, quæ intus ſunt, remota, in Artus exulare: Dolere Articuli; tumere Pedes; quodq; iſthoc amplius, abire *Cardialgia*; redire Fames, in-

incolumitaſq;, pro Ægri ætate, ceteraq; ejus conditione, magna.

Quando, ex quiete nimia, aliiſq; in *ſex non naturalibus* erratis, vitium alio tempore contraxerat *Ventriculus*; paucis poſt diebus detumuere Pedes; fluere deſiit Saliva. Malum ex eo notabatur ingraveſcere. Cibi enim omnis obortum eſt faſtidium; *Inteſtinorum* æſtus, & dolor erat, Faciei pallor. Ab Ore & Pedibus, ad τὰ ἔνδον, ad *Inteſtina* Humorem *Arthriticum*, & ſeroſum ejus vehiculum ferri conſtabat. Per *Vinum* & *Oxymel Scilliticum*, perq; *Solatum purgans*, Ductum alimentarem exinanivi. Pituita & Cruditate omni amota, per *Infuſum amarum*, forte & generoſum; perq; *Chalybeata* factum, ut *Ventriculo* Fames; ut Ori Saliva; ut Pedibus Tumor; ut Faciei Color: Verbo dicam, expulſis ad τὰ ἔξω Humoribus vitioſis, ut Ægro nobili conciliaretur, quanta maxima potuit, incolumitas.

C A P. III.

De Colica Arthritica.

ARTICULUS I.

POST Affectus eos, qui in *Ventriculo* ſunt *Arthritici*, lata ducente via, ad illos, qui attingunt *Inteſtina*, deſcendendum eſt: Quorum e numero *Colicæ* dandus eſt Principatus; tum quod ea frequentiſſime omnium occurrit, tum quod (uti ſolet evenire) magno cum ſupplicio laborantium. Hæc autem *Colica*, minime uno contenta *Inteſtino*, Fiſtulam a *Ventriculo* ad Anum omnem, etiamſi non eodem tempore, tenet, & in ea ſedem ponit. Imo quidem ſæpe fit, ut, cum *Inteſtinis* hac *Colica* vexatis, *Ventriculus* etiam, & quidem ἰδιοπαθικῶς afficiatur; nonnunquam multum affligatur.

II.

COLICÆ vultum induit *Arthritis* & fixa, & vaga; & Regularis, & *Anomala*; & Primigenia, & Symptomatica. Horum omnium Membrorum omnino nullum exſtat,

exſtat, quod interdum ita non faciat. E Symptomaticis vero ea creberrime, quæ *Colicæ* ſuccedit; quæ a *Colica* incipiens, in eam deſinit. Ea citiſſime Partes has invadit;

Ad limina nota,
Ipſa domum ſe fert;

& Artus & *Inteſtina* viciſſim occupans ſedem habet ambiguam. In natu grandioribus, & infirmis (qui *Anomaliarum*, uti dixi, *Arthriticarum* mos & conſuetudo eſt) induit ſæpiſſime; in Athleticis, & ætatem nondum mediam ingreſſis, aliquando. Hujus autem Metamorphoſeos modus & ratio talis eſt.

Quum Æger diu recta *Arthritide* per vices doluit, & jam ætate provectus eſt; vel ex debilitate, vel alia aliqua de cauſa ſtatim exquirenda, Natura Paroxyſmos identidem intermittit; & nullos, aut raros, aut parvos & breves edit. Paroxyſmorum iſtam defectionem uſitatiſſime ſequitur, ocius aut tardius, in iis, quæ intus ſunt, novum quoddam malum; interdum autem caterva Symptomatum illa, quæ *Colicam* manifeſte indicat. Primum, univerſi corporis Ægrotationem, & Ἀνορεξίαν æger; non raro Nauſeam quoq; ſentit: tum *Dolorem Inteſtinorum*; qui ple-

plerumq; fixus, & eidem quaſi Puncto (Pali inſtar) hærens, portionem quandam Abdominis tantillulam (quod ſæpe obſervavi) præcipue περὶ τὸν Ὀμφαλὸν, pungit excruciatq;. Huic Symptomati aliud fere æquale eſt, Pectoris nempe Oppreſſio, & tanquam ab onere incumbente Gravitas; quæ, ut hujuſmodi *Colica* afflictis fere cunctis accidit, ita quidem iis moleſtiſſima eſt. Hæc duo Symptomata, [Στρόφοι nimirum, & Gravitas Pectoris] ſumma & primaria judicentur; quibus ſecundo loco adnumeranda Præcordiorum diſtentio, Βορβορυγμοὶ, Ructus, Materiæ plerumq; bilioſæ vomitus, Alvi ſegnities. Tertio loco, Accidentia κατὰ Συμπάθειαν nata; qualia ſunt Oculorum languor, Spirituum dejectio, Vigilia, Animæ remiſſio, anxietas, &, ſi Morbus duraverit, univerſi Corporis imbecillitas & macies.

Etſi non ſemper, tamen ſæpe Autumno incipit hæc Tragœdia; &, niſi opem auſpicato Medicina fert, per inſequentem Hyemem ægrum affligit, & quidem miſerabiliter. Nam a prima *Inteſtinorum* aggreſſione, Flatu, Triſtitia, Dolore languet ille & deprimitur: noctu vigilat, interdiu lamentatur; dies noctesq; calamitoſas agit; donec Somno, Cibo, refectio-

ſectionibus Vitæ neceſſariis privatus, Vomitu creberrimo laceſſitus, Dolore fractus & enervatus, Macie confectus, ſerius citiuſve (prout illius Vires ſunt) vitam cum morte ærumnoſiſſimam commutet.

III.

EX his Phænomenis, de Morbi hujus genio & natura ſtatuere, non erit difficile. Quid enim magis in propatulo, quam quod Materia iſta *Arthritica*, quæ ad τὰ Ἄκρα propelli ſueta eſt, (Natura novis utente conſiliis, alioq; inſtituto) jam in Viſceribus deponatur, ibiq; dictam moveat Tragœdiam: Illa Famem tollit; illa Δυσπεψίαν infert; illa Vomitum ciet; illa Præcordiorum Inflationem creat; illa Pectus aggravat; illa dolere facit *Inteſtina*.

IV.

UNDE ſequitur, quod, in hoc Affectu detegendo, ejuſq; formanda Diagnoſi, quanquam prima facie plurimum valere videantur e prædictis aliquot Symptomata; Στέρφοι præcipue, & Pectoris Gravitas; tamen, quum *Colicæ* huic *Arthriticæ* illa non ſunt tam propria, quin aliis *Colicæ* ſpe-

ſpeciebus eadem conveniant; hanc ob rem *Arthriticam* noſtram ut rite dignoſcamus, alio progrediendum eſt. A nullo autem alio fonte melius petenda eſt illius notitia, quam a Morbo præcedenti, *Arthritide* ſcil. *regulari*: præſertim ab illius nupero Paroxyſmo; ab ejus ſilentio, ſive intermiſſione, Paroxyſmum iſtum inſequente; & *Colica* iſti ſilentio ſuperveniente. Quam quidem Morbi Hiſtoriam, ejuſq; aliam ex alia partem ordine perſpicuo fluentem, quiſquis ſtudioſe ponderaverit; de *Colicæ* hujus natura, eamq; revera eſſe *Arthriticam*, ut opinor, minime dubitaverit.

V.

HÆC, de Cauſa hujus *Colicæ* proxima, ſive Continente; quæ eſt ipſa Materia *Arthritica* τοῖς Ἐντέροις infuſa: qui vero ea infundatur, ſive quæ ſint hujus Morbi Cauſæ remotiores, loco jam proximo dicendum.

Eæ duum ſunt generum; Externæ, vel Internæ. *Externæ* Materiam hanc, Extremitatibus ſive commiſſam, ſive committendam, intro pellunt, & *Inteſtinis* illidi faciunt. Cujus ordinis ſunt Frigus,

Tibi-

Tibialia nimis arcta, Vincturæ, Emplaſtra, Unguenta, Cataplaſmata, &c. Repellentia. Frigus, uti *Colicam* exquiſitam ab omni ævo incutere, & vel ideo in Cauſis ejus evidentibus locum non ultimum mereri; ita quidem *Arthriticam* identidem antecedere, eiq; producendæ multum conferre, certiſſimum eſt.

VI.

INTERNÆ ſunt permultæ: Earum vero princeps habeatur *Inteſtinorum* a Natura Imbecillitas, ſive Ατονία; qua, ad ſuſtinendum humidorum in Corpore libramentum, imparia redduntur illa, &, (ſecundum Leges a Mundi principio ratas & ſtabilitas) oneri nimio tum accipiendo, tum ferendo, prona. Quæ quidem Cauſa, quandoquidem conſtans & perpetua eſt, non modo *Colicæ* conducit primum afferendæ intendendæq;; ſed, quod magis eſt, eidem poſtea ſæpius revocandæ redintegrandæq;.

Alia magnæ ad hanc *Colicam* efficacitàtis Cauſa, Impuritatum & Cruditatum maſſa eſt in Viſceribus cumulata. Res notiſſima eſt, ab Hepate, a Pancreate, Glanduliſq; fragiformibus, in ductum *Inteſtino-*

teſtinorum mitti Sanguinis Impuritates & Recrementa: Pari etiam modo notum eſt, a *Ventriculo* Cruditates accipi creberrimas; in *Inteſtinis* ſiſti copioſiſſimas. Quoties vero *Arthritico*, quoties Δυσπλάγχνῳ id obvenerit, ad progignendam hanc *Colicam* mirum quantum operetur. Alienæ hujus Maſſæ contagio & afflatu inficiuntur *Inteſtina*; & *Arthritis* intro (non aliter quam *Emplaſtro*, ſicut ante dictum, aut *Phænigmo* attrahente Pedibus admoto, extrorſum) invitata eſt. Verum, ut hic loci φαινομένε, ſæpe a me notati, mentionem faciam; nullæ unquam Impuritates hac in re plus efficere videntur; aut ad *Colicam* gignendam magis valere, quam quæ ſunt *Bilioſæ*: quod, Ægrotantium excrementis, ſive ore, ſive alvo redditis, oſtendi ſolet. Impuritates in hujuſmodi Ægris hac via copioſius e Sanguine effundi, id facere videtur; quod, vitam agendo ſedentariam, parum ii per cutim emittant, Humoreſq;, per διαπνοὴν expelli ſolitos, intus ferri, & in *Viſceribus* deponi ſinant.

Inter haſce Cauſas porro cenſenda ſunt, & quidem merito, aliena ore demiſſa, ut Fructus ὡραῖοι, &c. Pomaceum nimis acidum, im-

immoderate ſumptum; aliaq; in Victu, præcipue frigido, errata.

VII.

HUJUS Morbi notionem quicunq; rectam habuerit; a *Colica*, Humoribus, aut Flatu orta; a Bilioſa, Hyſterica, reliquiſq; ſpeciebus, quantum ille ſeparetur, facile perſpexerit. E contrario, quænam ſpecies ad hanc noſtram maxime appropinquent, & qua in re, ut videamus: Ratione *Originis*, *Colica Humoralis*, quoad a quiete nimia & Aeris conſtitutione frigidiori fiat; eatenus cum *Arthritica* concordat, & eandem habet cum ea Cauſam evidentem; quæ Materiam utrobiq; committat *Inteſtinis*. Ratione *Materiæ*, *Colicam* hanc maxime repræſentat ea, quæ Peſtilens; (qualis ab *Ægineta* deſcribitur α). Hujus autem *Colicæ*, ut & *Humoralis*, cum *Arthritica* ſimilitudo tam languida, tam mediocris; ut in hac re Medicus, ſi Symptomatum attendat ordinem Pathognomioncum, ne decipiatur, non eſt ut multum vereamur.

HÆC,

α Lib. 3. Cap. 43.

VIII.

HÆC, ut ab aliis Morbis ſejungatur hic Affectus; jam a ſe quemadmodum differat, & quotuplex ſit, examinemus.

Ratione *Materiæ*, nunc pure *Arthriticæ*, nunc autem (ut in Tribu Symptomatica) *Scorbuticæ*, *Scrofuloſæ*, &c. Differentias habet, cum affinibus Symptomaticæ Tribus *Anomaliis*, communes.

Ratione *Subjecti*; modo eidem quaſi Puncto, uti terebrum, infigitur; modo, ſed raro quidem, *Inteſtina* pervagatur; modo etiam *Ventriculum* comprehendit.

Ratione *Cauſarum Procatarcticarum*; alias externa aliqua Materiam repellente; alias Maſſa in Ductu alimentari coacervata, & eam intus alliciente; alias binis hiſce Cauſis conjugatis; alias earum agente nulla, ſed mera Viſcerum imbecillitate, contrahitur.

Itaq; licet hic Affectus unam eandemq; retinet Naturam; modos tamen, & ejus accidentia, præ ſe fert diverſa.

IX.

COLICAM exquiſitam raro vitæ ſpatio

nio aliquid demere, magnaq; ex parte periculo vacare, pervulgatum eſt. E diverſo *Arthriticam*, Morbum ſæpe lethalem eſſe; ſemper autem periculoſum, habemus exploratum. Si Pectoris Gravitas, ſi *Inteſtinorum Dolor*, præcipue pungens, diu perſtiterit; malum. Gradatim it in pejus Æger; donec e medio cedat. Rara unquam, hoc caſu incolumitas, niſi *Arthritide* in extremis partibus apparente: ſed neq; ea omni, aut ſemper. Nam ſi *Dolor* erit *Articulorum*, manente interea in Viſceribus ſterquilinio; ab iſto Dolore externo ſpes evanida, inanis. Intus ſtatim allicitur *Arthritis*, & Ægrum ſæpe opprimit.

At ſi *Inteſtinorum* Dolor, Pectoris oppreſſio, Alviq; tarditas penitus tollatur, ſimulq; ſit in Extremitatibus *Arthritis*; ea Morbi facies hilarior; is ſtatus optabilior.

Si vero prorſus ſileant eorum, quæ intus ſunt, querelæ; ſi revertatur Appetitus, & eodem tempore fulgeat in extremis partibus *Arthritis*; tunc demum æger ἔξω βελῶν; tunc Gallum Æſculapio litabit. Quod ut fiat, quaq; methodo medendi, jam proxime dicetur.

X.

QUANDOQUIDEM ad hunc Affectum interdum Febris, a Bile orta, ſe adjungit; in Curationis initio id agendum, ut Pulſus, ut Æſtus, ut Sitis, ut reliquorum Febris indiciorum habeatur ratio; &, ad præcavendam Φλεγμονὴν ſi opus erit Venæſectione, in ipſo limine operis ea fiat; parce vero, neq; ſupra modum huic Symptomati levando neceſſarium; ne, eum nimis excedendo, *Arthritidis* poſthæc expellendæ tollatur omnis facultas.

Secundo loco videndum, una cum *Inteſtinis* utrum *Ventriculus* ἰδιοπαθικῶς afficiatur; præſertim, cruditate & alienis rebus utrum aggravetur: Hoc caſu nihil antiquius habendum, quam ut, epoto *Teæ*, vel *Cardui Decocto* (neq; enim *Emetica* ſuaderem valentiſſima) cieatur Vomitus.

Poſtridie Vomitus, ſi vires Ægri permiſerint, aut interpoſito die uno, fiat Purgatio; vel per *Extractum Euſtachianum*, & *Reſ. Jalap.* quibus, ſi placet, adjungi poteſt *Mercurius dulcis*; vel *per Syr. e Spina, & El. Salutis*; vel, ſi Febris urgeat, *per Manna, & Salem Catharticum, Aqua*

hor-

hordeata ſolutum; vel per aliud quodvis Purgans, ad hanc rem appoſitum. Veſpere, tam eo poſt Vomitum, quam eo poſt Purgationem, nihil Paregorici (niſi ſi ὑπερκάθαρσις, aut aliquid improviſum id exegerit) adhibeo; ne illo *Arthritis*, in Paroxyſmum eruptura, tanquam ſufflamine, retineatur.

Adeo valet hac in re, & tanti eſt momenti Purgatio, ut, omiſſa illa ſive negligenter acta, ſi non mundentur *Inteſtina*, perturbata erit Curatio; &, poſt conatus in ea varios incaſſum factos, ſæpe illuc redire neceſſum erit, ubi per negligentiam eſt peccatum; ad *Inteſtina* nempe expurganda. Quare, ſi Purgatio minus perfecta fuit, neq; rebus ægri conveniens, omnino repetenda eſt; & quidem eo uſq;, donec propoſito reſpondebit. Atq; hoc caſu, diebus Purgationi interpoſitis, nunc *Pulveribus Teſtaceis*, nunc *Infuſo amaro alterante*; illis, ſi Acido; his, ſi Bile abundent *Inteſtina*; ne plane nihil agam, inſiſto.

Quibus abſolutis, & iis, quæ viam præcludebant, amotis expeditiſq;, (quo quidem iter quaſi medium confici videtur) ad *Arthritidem* extrudendam, nec quidem citius, incumbo. Hunc in finem faciunt, præter *Arthritidem* expellentia, (Capite

primo memorata) nonnulla Remedia *Colicæ* ab antiquo propria; ut & *Aromatica*; quæ cum prædictis non inepte complicentur. Hæc autem ſunt Pulvis *Zedoariæ*, *P. Rad. Ari Comp. P. Aurant. C. Cl.* Fulleri, *P. ejuſdem Bezoarticus. Spec. Diatr. Piper. Spec. Calaminth. ſimp. Spec. Diambræ, Dianthus.* Elect. *e Baccis Lauri*; *Mithridatium, Z Z. in Indiis cond. cum ejus Syrupo.* Olea *Chymica, Bacc. Juniperi, Seminum Cumini, Carui, Fæniculi dulcis, Aniſi, & ejuſmodi Carminantium, & Aromaticorum.* Vinum *Xereſanum, aut Rubrum Luſitanicum ſimplex, vel amaris & Aromatibus alteratum.*

His munitus auxiliis, ad *Arthritidem* expellendam, & in Artus amoliendam, ita progredior. Ægro in lectum dato, *Pulverem*, vel *Bolum*, vel *Pilulas* præcipio.

℞. *Pul. e Chel. C. C.* ℈iß, ℈ij.
Chal. Nutriti gr. v, *miſce f. Pulvis Comp.* Vel

℞ *Pulv. Zedoar.* ℈ß, *Spec. Calaminth. Simp.* (vel *Diambræ*) ℈j, *Alcohol Martis gr.* v, *f. Pulvis.* Vel, forma Boli,

℞ *Elect. e Baccis Lauri* (vel *Mithridatii*) *Pul. e Chel. C. C.* *aā* ℈j, ℈iß,

Alco-

Alcohol. M. gr. v, *Syr. Aurant. q s f. Bolus.* Vel

℞ *Z Z in Indiis cond. Pul. Rad. Ari C.* aã ℈j, *ad* ℈jß; *Chal. N. gr.* v; *Syr. N. M. q s f. Bolus.* Vel

℞ *N. Myriſt. cond. Spec. Diambr.* aã ℈j, *Chal. N. gr.* v, *Ol. Junip. Chym. gtt.* j, *Confect. Alk. S. M. q s f. Bolus.* Vel, forma Pilulari,

℞ *Spec. Diatr. Piper.*
Pulv. Serpent. Virg. ℈ß,
Chal. Nutrit. gr. v, *Extr. Rutæ q s f. Pil.*

Hiſce Compoſitionibus ſuperbibatur *Vini Xereſani*, vel *Rubri Luſitanici*, vel *Julapii* Hauſtus.

℞ *Aq. Cardui, Menthæ,*
Lactis Alex.
Chamæm. Comp. aã ℥jjj;
Sp. Juniperi ℥ß, *ad* j,
Marg. pp. ʒß,
Sacch. albiſs. q s f. Julapium. Vel

℞ *Aq. Lactis Alex.* ℥xjj,
Sp. Cereviſ. Brunſwicenſis ℥jjjj,
Marg. pp. ʒß,
Sacch. q s f. Julapium.

At ſi Forma arridet liquida, *Infuſi* Hauſtus, cum adjecto *Marte*, detur ebibendus.

℞ *Rad. Zedoar. Galangæ, Calami Aromat.*
Cacum. Abſynth. R. aã ʒij, *Bacc. Junip. Croci Brit. aã* ʒj, *Infunde in Vini Xerani* ℔ij, *ad alterationem idoneam, tunc coletur* Infuſum.

℞ *Hujus Infuſi* ℥iij,
Alcohol. Martis gr. v, *f.* Hauſtus, *ante bibendum agitandus.*

Ex hiſce, vel hujuſmodi Medicamentis, ſumatur aliquod, quarta, quinta, vel ſexta quaq; hora; medioq; Medicamentorum intervallo, *Vini*, e prædictis vel ejuſmodi generoſi, Hauſtus; ea quantitate, quam Æger tuto poterit haurire maximam. Quæ quidem Regula, de Medicamentis etiam tenenda eſt: Ea nempe Doſi, & frequentia, oportere illa dari; quæ non aliam Febrim, ſive in Sanguine Orgaſmum, excitaret; quam quæ, *Arthritidi* ad τὰ ἔξω amovendæ, ſatis inveniretur.

Ita ſubinde fit, in robuſtioribus ſcilicet, aut Spiritu Animali valde *Elaſtico* donatis; ut a *Purgatione*, maxime ſi utraq;(tam ea, quæ ἄνω movet, quam ea, quæ κάτω) præceſſerit; ſive propter agitatum Sanguinem, ſive propter impuritates (quibus, uti dixi, in Viſceribus retineri ſolet *Arthritis*)

thritis) expulſas; ea jam ſuapte ſponte erumpat in Articulos, & evadat *Regularis.* Hoc quandocunq; fiet, unicum reſtabit; ut eo loci illa, quicquid iracundiæ permanet, exerceat; quicquid humoris effundendi, effundat. Verum, ut hoc interdum, &, quoties fieri contingit, auſpicato fit; ita quidem, e contrario, antequam illuc perventum, & *Arthritis* Artubus affixa erit, plures ſæpe interveniunt difficultates; plures ſcopuli deteguntur, qui moras in ſanando Ægro medenti faciant graviſſimas; quibus quaſi digito demonſtrandis, jam proxime incumbam.

Interdum igitur *Inteſtina* torqueri, & Spaſmis ita contrahi manifeſtum eſt; ut Medicamentum ea purgans, etiamſi Δραστικώτατον, non ſentiant; multo minus obſecundent, & obtemperent: quo rerum ſtatu, Abdomini *Fotum* admovere oportebit, eumq; aliquoties repetere.

℞ *Cacum. Abrotan. Artemiſ. aã* ℥j,
Rad. Ariſtoloch. rotund.
Flor. Chamæm. aã ℥jj,
Bacc. Junip. ℥j,
Sem. Carui, Fænic. d. aã ℥ß, *coq. in Aq. Font.* ℔x, *ad* v, *Colaturæ adde Sp. Vini vulg.* ℔j, *pro Fotu Ventris calidiſſimo.*

Poſt omnem fovendi vicem, eo, quod ſequitur, *Venter* illinatur.

℞ *Unguenti Martiati* ℥jj,
Ol. Tereb. vel *Picis liquid.*
Rhod. Ch. gtt. vi, *f. Linimentum.*

Galbanetum Paracelſi, ut apud *Riverium* eſt, (Capite de *Colica*,) *Linimenti* hujus locum implere, & totus eo Venter illini poteſt.

Nonnunquam autem, maxime in teneris Corporibus, etiam poſtquam *Inteſtina* fuerint purgata, multæ reſtant eorum contractiones, multus Dolor; nunc continuus, nunc intermittens: qui quidem eorum Affectus, cum ſit omnino Σπασμώδης; partim *Fotu*, & *Linimento* prædicto; partim *Enemate* ſequenti (quod Animales Spiritus mulcere, delinire, & in ordinem poterit redigere) vincendus eſt.

℞ *Vini Canarini* ℔ß,
Elect. e Baccis Lauri ℥ß, *f. Enema*, alvo diu retinendum.

Eſt autem, ubi *Ferri* Præparata, propter imbecillitatem, *Inteſtina* reſpuant, & quam citiſſime Ano ejiciant, una cum Medicamentis ei conjunctis: His ægrotantibus e re eſſet, omiſſo *Ferro*, Medicamenta præſcripta per ſe dare.

Alias

Alias obſervare licet non modo *Ferrum*, ſed & aliquando *Pul. Teſtaceos*, *Arthritidis* propellendæ cauſa datos, duros ſcilicet difficileſq;, deſcendere, & per alvum reddi. Quoties hoc fiat, aſtringenda prorſus ea, priuſquam in *Arthritide* dimovenda, quicquam profeceris: neq; enim, fluente alvo, *Arthritis* expectanda *regularis*. Ea vero, *Terra Japonica*, *Creta*, *Sanguine Draconis*,& ejuſmodi mollioribus aſtricta; per *Ther. Androm. Elect. e Bacc.* per *Species prædictas*, *e Regno Vegetabili ſumptas*; perq; *Olea Chymica*; illa nempe remedia, quæ minus irritent, progredi juvabit.

Quamprimum Medicina, quæ *Arthritidem* extrudat, Ægri rebus eſt aptata; uſui ejus interno,per bidui,vel tridui ſpatium inſiſtendum eſt; eoq; tempore in ea conſumpto, ſi per hoſce dies in Artubus nulla in conſpectum venerit *Arthritis*, ad *Emplaſtra*, *Cerata*, *Phœnigmos*, & ejuſmodi *Arthritidem* evocantia, (Capite primo relata) confugiendum eſt. Quinimo poſtquam in Articulis apparuerit, Ποδαγραγωγοῖς ore ſumendis uſq; uti conveniet; donec Articulis hærens, & affixa, de ſuo in *Inteſtina* reditu & παλινδρομία, locum ea ſuſpicioni nullum relinquat. Hoc autem punctum cum attigeris, & in rectam *Arthri-*

thritidis viam deniq; redieris; in ea, cum Remediorum portione dimidiata (duplo ſcilicet eorum intervallo, vel *ſubdupla* Doſi,ut in Capite præcedenti declaratum eſt) procedere juvabit; & quidem dies quatuor,ſex,vel octo; eo nimirum uſq;,quoad alienum ſive per Extremitates eliminetur; ſive in eas adeo protrudatur, ut de *Inteſtinis* iterum, intra breve ſpatium, impetendis nihil metuamus.

Notatu vero hoc digniſſimum, atq; adeo jucundiſſimum,quod, Articulis quamprimum fixa eſt *Arthritis*, læto quidem omine, ſpem & vitam pollicetur. Viſceribus ſtatim melius eſt; quæq; intus mali fuerint veſtigia, ſubito tolluntur. Oculorum acies, Vultus vigor, Fames, & Concoctio reſtituitur, & in vado res ſalutis eſt.

Diæta per totum hunc decurſum, qualis & quanta eſſe debeat, ex omni parte κατὰ μέτρον ordinanda eſt. Nihil admittendum, quo in ea uſpiam peccari poſſit. *Panatella*, *Gelatina C. C. & Eboris*, *Panis biſcoctus*, *Juſculum pullinum*, maxime autem *Vinum* prodeſt, vel *ſimplex*, vel *Decocto albo* temperatum. Certe *Vino* aſſuetis ab eo permagna expectatio; permagna eſt utilitas: quare iis præſertim

illud

illud largiter exhibeo; eam nempe quantitatem, quæ Calorem *Inteſtinis* conciliet; quæ *Arthriticum* Miaſma ex iis ad τὰ ἄκρα pellat; quæq; eo loci id impune figat. Hanc autem operam optime navat, quod e *Luſitania* rubrum hodie nobis apportatum eſt; ægro ad ℔ß, ad libram integram, vel etiam duas, Nyćthemeri ſpatio, ſi ad rem propoſitam opus fuerit, conceſſum. Alvus ſi dura, (quod, tum lećto incumbenti, tum *Colica*, tum *Arthritide* laboranti familiariſſimum) *Enemate Oleoſo*, vel *e Juſculo Vervecino*, lubricante, diebus alternis mollienda.

Interdum obſervare licet, ægrum, *Arthritide* e Viſceribus expulſa, perq; Artus exulante, penitus emancipatum; Ventris adhuc inflatione, doloreq; *Inteſtinorum* urgeri; ſic, ut exſpes & deſpondens ille, per tanta Artis molimina, parum in Salute ſua renovanda fieri; poſtq; iter procelloſum & ſcopulis plenum, in ipſo portu ſe deniq; periturum opinetur. Hæc autem Flatuum, & Naturæ morbo debilitatæ, ſunt indicia. Valet hac in re, ad Flatus educendos, Enema, *e Vini Canarini* ℥xjj, *Elećt. e Baccis Lauri* ℥ß, diebus continuis, vel alternis immiſſum: Valet *Infuſum amarum*, & ejuſmodi *Stomachica*, quæ

tum

tum Famem acuant, tum etiam Coctionem emendent.

Iſta medendi methodo, [primas nempe Vias purgando, poſteaq; foras *Arthritidem* mittendo,] *Colica Arthritica* laborantes curare ſoleo; cumq; hanc Methodum, huic *Colicæ* aptam, multoq; uſu comprobatam, & confirmatam eſſe, noverim; idcirco lubens in medio eam propono; aliorum meliora, modo proferre dignarentur, ſequi paratiſſimus.

XI.

In *Prophylaxi* enitendum, ut roborentur *Inteſtina*, contraq; inimicum, ne illuc denuo ſe intrudat, obfirmentur; ſimulq;, ut reliquiæ τῶν Δυσπέπτων nullæ, Maſſa impuritatum nulla, in iis poſthæc collecta, eum ad ſe alliciat. Qua de cauſa, hujus Claſſis *Arthriticos* ſtudere Fami, & Concoctioni; Ductum alimentarem Eccoprotico ſæpius purgare; aliiſq; *Stomachicis*, cum modice reſtringentibus uti, oportebit. *Aquas Minerales* multis hac in re prodeſſe novi, tam *Purgantes*, quam *Diureticas*. Non pauci apud nos huic *Colicæ* proclives, Aquas *Alfordenſes*, vel *Salem Catharticum*, aut *Tartarum laxantem*, Aqua hordeata ſolutum, bis vel ter in an-

no

no bibunt: itaq; Cruditates, a *Ventriculo* in *Inteſtina* derivatas, tempori tractantes, *Podagræ* præoccupant materiam, ano expellunt. Nonnulli meo hortatu commode *Purgantibus* Aquas adjunxerunt *Diureticas*. Ut autem *Aquæ Bathonienſes* ab antiquo *Colicæ*; ita quidem ei, quæ *Arthritica* eſt, præ ceteris adverſari cenſeantur. *Aquarum uſui Diureticarum* interponantur ea, quæ ad propoſitum faciant *Alterantia*. Hora nempe decima, *Infuſi amari*, Vino albo *Luſitanico* facti, *Hauſtus*; quinetiam poſt prandium quotidie, ejuſdem *Vini* ſimplicis Cochlearia aliquot. Hora quarta pom. *Elect.* ſeq. ℨj, cum vehiculo convenienti.

℞ *Conſ. Fruct. Cynosb.* (vel *Roſ. rub. per Set. traject.*) *Abſ. Rom. ZZ in Indiis Cond.* āā ℥ß,
Salis Martis ℈iiij,
Syr. ZZ ℥jß, *Ol. Cin. Ch.* gtt. v,
f. Electuarium. Vel

℞ *Trochiſc. Hedych.*
Conſ. Flaved. Aurant. āā ℥ß,
Salis M. ℨj, *Spec. Diamb.* ℨj,
Alcohol. M. ℨiij,
Syr. Abſ. ſ. q s. f. Electuarium.

Quatenus vero ab externo Frigore oriatur hæc *Colica*, Veſtitu idoneo, vitatoq;

aere

aere nimis egelido, illud eatenus fugiendum, hæc cavenda.

Id adjiciam, quod hoc Affectu laborantes, quotquot ætate maturiores, & voluptatibus, aut rebus civilibus impediti, *Prophylaxin* neglexere, raro ſine multa id fecerunt: ſæpe quidem magno cum Salutis, ſæpe cum ipſius Vitæ, damno.

XII.

Placet deniq;, citato divini ſenis Oraculo, monſtrare, *Arthritidis* hanc in *Colicam*, & *Colicæ* rurſus in *Arthritida* migrationem, *Hippocrati* non fuiſſe incognitam. Ita enim Ille; Ὧι τὸ Ἔντερον ἐπὶ δεξιὰ Ἀρθριτικὸς ἐγένετο, ἦν ἡσυχώτερος, ἐπεὶ δὲ τούτῳ ἰητρεύθη, ἐπιπονώτερος. Id eſt, *Qui Articulari Morbo detentus, Inteſtini Dolore dextra parte vexabatur, levius habebat: ubi vero Hic curatus fuit, magis dolebat.* *. Quod de *Colico Dolore*, in *Morbo Articulari* obveniente, eumq; allevante; poſtea vero, facta Humoris huc illuc tranſpoſitione, in *Arthritidem* iterum mutato, eſt intellegendum. Sed hæc hactenus.

HI-

* Vide *Epidem. Lib.* vi. *Sect.* iv. & in eam *Galeni* & *Foeſii* Commentaria.

HISTORIA I.

Colica Arthritica *male tractata, demum lethalis.*

VIR ex *Tremulorum* Secta, probus & generoſus, ingruente ſenectute, per integrum decennium, bis ter quotannis ægrotavit *Arthritide*; nunc Pedem, nunc Manum occupante; ſemper autem Regulari. Annus erat vitæ ſexageſimus, cum ea primum intermiſit, neq; more priſtino ægrotum viſitavit. Iſtamne vero quietem, & a Dolore immunitatem, bonam, optabilem, & commodam exiſtimaveris? Imo potius formidabilem, exitioſam. Doloris enim ſalutaris, & externi vice, alio intra anni ſpatium *Inteſtinorum*, præcipue τῶν περὶ τὸν Ὀμφαλὸν acerbo, conſtanti, & fixo eſt correptus. Interea temporis elanguit Appetitus; languenti proſtratoq; ei ſucceſſit Oculorum gravitas, Faciei pallor, totius Corporis macies & imbecillitas. Adhæc Cholerica & cruda, vomitu emiſſa, *Ventriculum* aggravari oſtenderunt.

In-

Increſcente morbo, Empirici conſilio, *Aquæ ferratæ*, ut & *e Ferro præparata*, aliaq; permulta ſunt adhibita; eo vero cum eventu, ut ab *Aquis Interanea* nimio algore; a *Ferri præparatis*, utpote concoctu & confectu difficilibus, e veſtigio Diarrhœa vexarentur.

Ad Senem hunc deniq; accitus, eumq; graviter ægrotantem, neq; intra Catharticorum opem (quæ alias eſſent neceſſaria) locatum inveniens, ore datis ποδαγραγωγοῖς, *Arthritidem* educentibus extra applicatis, ut in Artus ea transferretur eniſus ſum. At eheu! fruſtra: *Viſceribus* hærens Miaſma *Arthriticum*, & Coctionem impediens, aliud ſibi malum adſcivit comitem; nempe *Ventriculi*, & τῶν Ἐντέρων impuritates: quibus utriſq; depreſſus æger, viribus ſenſim inclinatis, poſt anni dimidium, e vita diſceſſit.

Sæpe quidem mihi in mentem venit, robuſto huic ægroto, tametſi vetulo, fuiſſe melius conſultum; ſi, *Colicæ* principio facta Purgatione, Miaſma, per idonea, per ſtomacho minus gravia, per e *Regno Vegetabili* ſumpta *Cardiaca*, fuiſſet expulſum. Illud initio fieri potuiſſe, vero non eſt abſimile: At oppreſſo ei, viribuſq; deficienti, ipſa Medicamenta, neq; nimis conſi-

derate

derate electa, neq; nimis ſcite data, mortem accelerârunt.

Hiſtoria narrat *Arthritidem* diu *Regularem*: at quæ progreſſu ætatis, *Inteſtina* perturbans, *Colicam* fecit, neglectaq; Therapias opportunitate ægroto mortem maturavit.

HIST. II.

Arthritis *vaga*, Colicam *mentita, ad* regularem Arthritida *reducitur*; *cum ejus Prophylaxi.*

PELLIO quidam ad *Iſcæ* ripam, annos habens quadragenos, Athleticus, & bene coloratus, patre generatus *Arthritico*; Dolore Artuum huc illuc vago; hyeme præſertim, & tempeſtate pluvia; cum Articulorum Tumore, Rubore, Nitore crebro recurrente, diu infeſtatus eſt. Hujus ſeculi initio, deſubito ceſſavit Artuum Dolor; ſed *Inteſtinorum* ortus eſt obtuſus, conſtans; una cum Febre quadam Symptomatica, Pulſu magno.

Nihil probabilius viſum eſt, quam, in Ægroto jam diu *Arthritico*, materiam alienam *Inteſtina* invaſiſſe; quod utiq; judicium, emiſſi poſtmodum Sanguinis, ſuperficiem tegens Gelatina, craſſior certe & albidior (quæ *Colicam* genuinam raro comitatur, *Arthritidi* vero familiaris eſt) abunde confirmavit.

Ut ægro proſpicerem, nihil prius habui, quam univerſum *Arthritidis* ordinem mutare; id eſt, *Inteſtina* verſus Sanguinis impetum & inclinationem, arte quanta poſſim maxima, ſiſtere; & materiæ vitioſæ ad ea defluxum impedire: Secundo, ut ad ea, quæ ſunt extra dirigatur; &, ex *Arthritide Anomala*, fiat illa *Regularis*.

Ut utriq; ſatisfacerem Indicationi, Sanguinem detraxi, *Catharticum, ex Pil. Rud. Scammon. & Calomel.* dedi. Veſpere poſt Purgationem, ut Sanguinis Orgaſmum incitarem, & ſimul *Arthritidem* in Artus amandarem, *Pul. e. Chel. C. C.* ʒß, ſexta quaq; hora, cum *Julapii Perlati* Hauſtu miſcui; &, ordinata re Diætetica, diſceſſi.

Quid ex eo fit? Intra biduum recrudeſcit *Dolor Articularis*; cumq; vel lecto adhuc ægrum detineri crederem, domi meæ me ſalutat, alacris, jucundus, deq; noviter reverſo Hoſpite gloriatus. Digiti

in

in Pede magni Articulum iſte, more ſuo, primum & majorem, Plantæque Ligamenta potiſſime momordit. Placuit ſane, & pergratum fuit, tam facili ægrotum redimi, durioribus ſuetum. Quæ ad *Prophylaxin* facerent, in aliud tempus, & magis opportunum, diſtuli.

Ea vero, menſe Maio ſequenti, ſic erant: *Præmiſſa Venæ ſectione, perendie ſalis Cathartici* ℥ß, *Mannæ* ʒjj, *Aq. purg.* ℔j. *Solutas ebibat; omniq; hora deinceps hauriat, donec uſq; reddiderit; itaq; diebus tertiis, quartiſve, ad tres vices, repetat. Poſtea, omni mane, Aqq. ferratarum* ℔jj *ebibat; quinta pomerid: ſequentis Elect.* ʒj, *cum Julapii hauſtu ſumat.*

> ℞. *Conſ. Flor. Salviæ* ℥j. *Pul. Rad. Ari Comp.* ℥ß, *Pul. Cor. rub: e Chel: Simp.* aā ʒjß, *Salis Martis Riveriani* ʒj, *Syr. Garyoph: q s. f. Electuarium. Cerevisia Cacuminibus Hed. ter. Baccis Junip. Sem. Dauci, in potum ordinarium, medicata eſto. His in menſem unum alterumq; incumbat.*

Ex eorum uſu, propitio cum Deo, multos ille annos, tum *Anomala*, tum recta *Arthritide* immunes, egit; ad Medicinam hanc ſtabiliendam, & figendam, Exemplar utiq; luculentum.

HIST. III.

Colica, *ex Quiete* Arthritica, *in* Arthritida *regularem verſa.*

MAGNIFICUS ſenex, *Arthriticus*, Paralyticus, aut ſellæ, aut lecto complures annos inſidens, Humoribus vitioſis (qui, non uno Exercitationum genere, in omnes membrorum partes, cum eorum *Dolore Articulari*, ſolebant exprimi) occaſionem dedit, ut in Viſcera plus æquo immitterentur; ut in iis commorarentur.

Ex hac potiſſimum cauſa, Menſe Maio, MDCCII, in *Dolorem Colicum* Vir Illuſtris incidit. Interea vero temporis Salivatio, quæ diu magna fuerat, ſuppreſſa; Pedum Tumor, qui jam multis annis immenſus, imminutus eſt; facta videlicet Humorum ad *Inteſtina* tranſlatione. Pectoris fuit totius gravitas, & oppreſſio, tanquam ab onere quodam moleſtiſſime ei ſuperimpoſito.

Morbi hujus Hiſtoriam contemplanti mihi perſpicuum erat, Humores inverti, &

& jam *Inteſtina* verſus, eorum fieri inclinationem. Quocirca, primum huc incubui, ut Fæcibus, quibus ipſa premerentur, & tanquam retinaculis eo loci detineretur *Arthritis*, *Inteſtina* quam citiſſime liberarentur; ideoq; *Pill. ex Calom: Reſ. Jal. Extr. Euſtachiano* dedi; quibus ſatis ex voto dejecit æger impura, biliosa. Purgationem e veſtigio ſecuta eſt a *Vomitu*, *Colica*, & Oppreſſione dicta immunitas; uti etiam in extremis partibus *Arthritis*. Hujus promovendæ gratia *Guttæ*, quæ ab Inventore nuncupantur *Goddardianæ*, & *Alcohol Martis*, bis in die, ſumpta ſunt. Ita Naturæ ferebatur auxilium, aptum quidem, & ejus agendi modo accommodatum: Recte enim doluit, & ἀκαίρως, ægrotans. Quid enim ſeptuagenario, morbis & ætate confecto, poterat accidere fortunatius? Cum *Arthritide* redux eſt & Salivatio, & Pedum Tumor.

Nihil hujus *Arthritidos* in *Colicam* Metamorphoſi manifeſtius: Nihil hujus *Colicæ* ad *Arthritidem* reductione deſiderabilius.

HIST. IV.

Colica *multarum Hebdomadum* Arthritica, *eadem Methodo curata.*

SEXAGENARIUS quidam, ingenio a natura ſubtili, rebus agendis elaborato, *Arthritide*, ſemel bis anno conſtanter reduce, per decennium afflictatus eſt: quo quidem tempore nonnunquam Catarrho, Fauces invadente, & in Tumorem eas elevante, ſæpe correptus eſt. Huic Catarrho ſe adjunxit, & quaſi latus clauſit, Febricula quædam; itaq; *Anginæ* ſpeciem præ ſe tulit. Poſt dies aliquot, huic affectui ſupervenerunt indicia *Podagræ*; Digiti nimirum majoris articuli primi Dolor, Tumor, Ardor: & plane indicarunt iſtum ſive Catarrhum, ſive *Anginam* eſſe omnino *Arthriticam*; & *Arthritidem* hoc modo deviam, abnormem, *Anomalam*, demum in rectam, conformem, idoneam migrare.

Cum hujuſmodi *Anomalias* iterum & ſæpius eſt perpeſſus, Anno MDCCII, propter uſum Pomacei tenuis, acidiq; immoderatum, incidit in *Colicam*; dolore non

tam

tam acerbo, quam pertinaci, & conſtanti comitatam; Umbilici Regionem, ſive potius illius portionem tantillulam indeſinenter aggravantem. Ab hac *Colica* Spiritus animales multum oppreſſi ſunt. Crebra hinc ſuſpiria, magna animi dejectio, magna corporis debilitas. Στρόφυς auxit frigidorum uſus imperitus, improſperus; Cardiacis potius, & Calidis evincendos. Dum ex *Colica* deſedit Æger, in Articulis externis emicuit *Arthritis*; ſed quæ, brevi intus ſe proripiens, vana ſpe decepit ejulantem.

Quando *Colica*, binos circiter menſes ægrotaverat, & quidem adeo graviter, ut peiori loco res eſſe vix potuerat; id egi ſedulo, ut, quicquid alieni, quicquid Cholerici (quo maxime ſe gravari renunciavit æger) Ductu alimentari incluſum eſſet, quam citiſſime per Anum ejiceretur: ea ſcil. opinione fretus (quod ante dictum eſt) vanam & fruſtra, *Arthritidos* regularis in Artubus excitandæ, ſpem & exſpectationem fore omnem; quamdiu *Inteſtina* fuerint immunda, fæcibuſq; onerata. Quocirca præmiſſo, qui Humorem evacuandum molliret, paratumq; redderet exilio, *Pulvere Alcaliſato*, mane multo *Extracti Euſtach.* ℥ß, *cum Aq: Cin. hord.*

℥ij, *El. Salutis* ʒß *propinavi.* Inanitis ex ſententia Viſceribus, iiſq;, quæ viam obſtruerent, amotis, ipſum Curationis apicem attentavi; nempe, ut *Arthritidis* materiam ab *Inteſtinis* eruerem, & in Artus propellerem. Quem in finem, omni mane, *Infuſi cochl.* v, cum *Tinct. Martis gtt.* xv, aſſumenda dedi.

℞ *Raſ. Gent.* ʒv, *Cacum. Abſ. Rom.* ʒij, *Cubeb.* ʒj, *Coccinell.* ℈j, *Infunde in Vini Xerani* ℔ij, *ad idoneam alterationem; tunc fiat Colatura. Hora quarta pom: Bolum, ex Pul. Rad. Ari C.* ℈j, *Alcohol Martis, Conſ. Abs. R. Cort. exterioris Aurant. Cond.* aa ℈ß, *Spec. Diatr. Piper. gr.* iiij, *Syr. zz qs: Hora ſomni Bolum, ex Theriac. Andromach.* ℈j, *Alcohol M.* ℈ß, *Pul. Cantiani* ʒ ʒ, *Conſ. Alk q s. Porro Vini rubri Luſitanici, meo hortatu,* ℔j *quotidie potavit; Carnibus* ἀπέπτοις, ἀχύμοις, *eſt nutritus.*

Ne multis, hac & hujuſmodi Medicina, diligenter adhibita, Dolor factus eſt *Articularis*; levatus is *Inteſtinorum*; &, cum fere conclamatum eſſet, ægroti vita & ſalus in tuto poſita: quibus, etiam nunc poſt quadriennium, illum uti, frui, nuper accepimus.

HIST.

HIST. V.

Colica Arthritica, *Vomitu, Purgatione,* Ποδαγραγωγοῖς *extra miſſo Miaſmate, ſublata.*

ÆTATE noſtra Fullo *Exonienſis,* Patre ortus *Arthritico,* etiamſi Adoleſcentiam vix egreſſus, ſæpe doluerat. Erat hujus viri *Arthritis* nunc *Anomala,* Fauces invadens, (de qua alibi ſermonem faciemus;) magna vero ex parte *Regularis.* Exeunte anno MDCCI, Pedem occupaverat; per tridui ſpatium tenuerat; cum, ſine ulla ἐκ τῶν ἔξωθεν προσπιπτόντων evidenti cauſa, abſciſſam excepit Nauſea, & Dolor *Inteſtinorum,* una cum Anxietate animi, & pectoris gravitate.

Contra hunc affectum, *Manna & Salem Catharticum, Aqua Alfordenſi* ſoluta hauſit; ea ſpe & opinione, ut, Humores alienos, dolorem excitantes, per anum eluendo, reſtitueretur. Eventus opinioni non reſpondit. Quare arceſſitus, *Ventriculum* etiam, quod a vomendi cupiditate palam erat, opprimi; neq; niſi eo, per

Eme-

Emeticum prius purgato, *Colicam* levari poſſe, monebam. Epoto *Cardui Decocto* (fuit enim ἀδεμὴς) biliosa multa ejecit. Eo veſpere *Pul. Gaſconic.* & *Theriac. Androm.* *aã* ℥ß demiſit, cum Julapii hauſtu Cardiaci. Poſtero mane *Podagra*, Pedis ſiniſtri convexum, marginemq; exteriorem invaſit. Ex quo ſtatim *Ventriculo*, & iis quæ intus ſunt, bene. Dolor, anxietas, pectoris gravitas ſublata ſunt. Ut autem opus, tam feliciter inchoatum, Medicina perficerem, *Chal. Nutriti* ℈ß, *Pul. Gaſcon. Conſ. Flor. Salviæ aã* ℈j, *cum Syr. Garyophyl. q s. ut f Bolus*, bis in die, cum Jul. hauſtu propinavi: Æger hac methodo commodiſſime doluit, morbo graviſſimo levatus eſt.

Arthritis iſta primo *Regularis*, Cruditatum, quæ in *Viſceribus* conſtructæ & coacervatæ fuerant, illecebris attracta, *Colicam* facit *Arthriticam*; iis vero per Catharſin expulſis, Naturæ, & partim Medicinæ viribus effectum eſt, ut in *Arthritida* regularem illa denuo remigret.

HIST.

HIST. VI.

Colica, *una cum Capite aggravato*, Arthritica, *plus ſemel allevata.*

ISCANUS Artifex, ætatis anno triceſimo quarto, laboravit tertia jam vice Pedibus; poſthæc Humero, Cubito, Carpo, per quadriennium, bis vel ter in annum: diverſas *Arthritide* Commiſſuras attingente, pervagante; nunquam autem diu affligente. Menſe Decemb. MDCIC, Pedum iſte Vir dolorem habuit, ſed brevem, neq; ultra biduum manentem. Abſciſſum eum excepit Diſtentio *Ventriculi*, cibi faſtidium, Dyſpepſia, Vomitus, Στρέφοι, Vermiculatio *Inteſtinorum*, & Diarrhœa; quam inſecuta eſt Suffocatio, tanquam Hyſterica; &, a Flatibus, κτ̀ συμπάθειαν, Capitis affectus.

Iſta quando jam tres circiter menſes, eoſq; hyemales, pertulerat, Ægrum viſitavi; cumq; Humores in Ductu alimentari præparantibus, & evacuantibus; Materiam autem *Arthriticam*, ei adhæreſcentem, in Artus expellentibus, curari illum oportere

oportere reperi, iis ſuo loco utriſq; uſus ſum: Diem nempe unum alterumq; *Pul. e Chel. C. C.* quarta vel quinta quaq; hora dedi; tunc Catharticum e *Pil. Euſtach. cum Calom.* dein, neglecto poſt Catharſin Paregorico, *Ferrum præparatum*, una cum *Pul.* prædicto; uſq; donec *Arthritis* ad τὰ ἔξωθεν expulſa fuit. Quod ut præſtitum, confeſtim oculorum acies acuefacta, vigor reſtitutus: Viſcerum, & quæ intus ſunt, eorum omnium querelæ deſierunt. Ita quidem ægrotanti opem tuli, ſimulq;, per materiæ in Artus Expreſſionem, hunc affectum utiliter auferri poſſe perſpexi.

Annus agebatur, aliter quam ſolebat, *Arthritide* regulari penitus immunis; cum, Menſe Aprili, MDCCIII, eundem hominem Flatus, Ructus, Nauſea, Præcordiorum Diſtentio, Dolor *Interaneorum*, præcipue τὸ περὶ τὸν Ὀμφαλὸν, eſt adortus. Quibus ſeſe comites adjunxerunt, ex neceſſitudine quadam, tanquam eadem ſtirpe oriundi, & Ὁμογενεῖς, Oculorum languor, & Capitis gravitas. Hiſce omnibus ut eatur obviam, primum Venæſectio; tum, per *Extract. Euſtach. Syr. e Spina, & Elix. Salutis*, Purgatio facta eſt; qua vincuntur imi Ventris accidentia pleraq; omnia. Poſthæc *Pul. Gaſconico, P. Rad.*

Ari

Ari C. Ol. Junip. & Cumini Chym. Ther. Androm: Chal. Nutrito, Infuſo amaro, & iſtiuſmodi aliis, *Inteſtina* roborantibus, *Arthritidemq;* expellentibus; una cum *Empl. Cephal.* parti ſæpiſſime dolenti admoto, & *Decocto* interea *rubicundo* potui dato; Affectui graviſſimo penitus ſuccurſum eſt.

HIST. VII.

Arthritis *Inteſtina atrociſſime invadens, ſæpiſſime expulſa.*

DICAM Viri nobilis Hiſtoriam, a me non uno nomine prædicandi, omnium utiq; cultu & honore percolendi. Erat Ille Parentibus *Arthriticis* procreatus; Corporis habitudine tenera, Spiritu Animali emicante & elaſtico donatus: Unde ſæpe numero tum improviſo ægrotavit; tum etiam citius ſpe, & contra expectationem convaluit. Amplo illi, & diviti male id obvenit, quod Hæreditas, a longa Majorum ſerie derivata, in tractu non nimium molli ſita, Aere frigido, & magnam

magnam anni partem immiti, perflata eſſet: quæ quidem cœli ſoliq; inclementia Dolorem *Colicum*, atq; adeo *Arthriticum* Domino, una cum multis aliis, inferre cenſeretur.

Ver erat, Anni MDCLXXXXIV, quum, neſcio qua de cauſa, qui partes extremas ſolitus eſt excruciare dolor, eo jam ceſſante, intus incidit Morbi vis, & ſibi comitem adſcivit Pectoris gravitatem, tanquam ab onere impoſito, permoleſtam. Erant tormenta *Interaneorum* peracuta; quæ ut allevarentur, *Catharticis*, ſi Diis placet, & *Opiatis* nimio plus elaboratum eſt. Nam ex nimia *Purgatione* Spiritus (per ſe agiles, & volatiles) ita perturbati, agitati, & quidem ita profligati ſunt; ut jam orbatum ſomno & quiete, ægrotantem, Vertigine multatum, Menteq; captum, Vires plane deficerent.

Hoc modo laborantem, tum primum arceſſitus, inviſi: cumq;, ex totius morbi, maxime vero ex gravati Pectoris conſideratione, appareret, eum eſſe *Arthritidem Anomalam*, Medicina auctam; ut omnibus ejus medendæ Indicationibus ſimul ſemelq; ſatisfacerem, (id eſt, ut ſomnum conciliarem; ut Vires reficerem;

ut

ut *Arthritidem*, ad τὰ ἔξωθεν, amolirer; itaq; Ægrum in tuto collocarem) *Pulveris Cantiani* Doſim majuſculam, extemplo deglutiendam, eaq; nocte repetendam, dedi. Ex animi ſententia res ſucceſſit: ſomno enim recreatum, & tanquam vitæ denuo reſtitutum ægrum, quæ perpeſſus erat, eleganter enarrantem, mane poſtero audivi. Ut autem Therapiam perficerem, & Humorum mutata inclinatione Materiam alienam Artubus infligerem, *Ferri præparatum* adhibui; quod paucorum dierum ſpatio, eam validiſſime extrudendo, Pectoris gravitatem, *Inteſtinorum* Dolorem omnino omnem evicit.

Hæc erat hujuſce mali Therapia: Quandoquidem vero, in Corpore delicato, multumq; debilitato, Materia *Arthritica*, nunc a frigore externo repulſa, nunc a Cruditatibus in *Ventriculo* & alimentari Fiſtula contentis, intus allecta, *Colicam* hanc *Arthriticam* identidem revocaret; quibus eam auxiliis, qua methodo, quo demum eventu recurrentem oppugnavi, hiſce paucis accipe.

Menſes aliquot agebantur, læti quidem & dolore expertes; cum, ex Fructibus ὡραίοις, aliiſq; pravis avide ingeſtis, & frigore eodem

dem tempore contracto, redintegrata eſt *Colica:* Facta vero, per *Decoctum fol. Tea* ἄνω, per Catharticum mite κάτω Purgatione; datoq; *Pulvere Teſtaceo*, & *Chalybe*, *Arthritidem* expuli, regularem feci.

Cum alias in eodem ægrotante *Arthritidem* mero frigore repelli, & *Colicam* mentiri noverim; non niſi purgatis primum *Inteſtinis*, adhibitoq; tum demum *Diaphoretico*, in fugam mitti illam, externa ſolum cauſa factam, expertus ſum. Materiæ vero emittendæ nihil in hoc ægroto melius conducere, aut votis reſpondere magis potuerat, quam *Pulvis* ille prædictus; qui larga (ʒj) Doſi, & quidem crebro (tertia nempe quaq; hora) demiſſus, Dolori *Inteſtinorum* allevando, partium extremarum illi movendo augendoq; maximi ſæpe fuit momenti, & efficacitatis.

Cum vero alias hæc invaluit *Colica*, neq; adverſus eam *Vomitio*, *Purgatio*, *Pulveres Teſtacei*, ipſum *Martis Alcohol*, viribus junctis, vel hilum profuere; ad *Bacchum*, miſerorum præſidem & conſolatorem, *Arthritidis* Averruncum confugiens, ejus auxilio plane divino, materiam in Artus commodum ablegavi.

Poſtremo

Poſtremo addam, quum neq; Medicina, neq; Vinum huic ægroto, eadem *Colica* alias affecto, prodeſſet; languenti, & animam tantum non agenti; quum ruinoſa, conturbata, conclamata viderentur omnia, (quod quidem omnium expectationem vicit) opem ei, ſed madido, ſed bene poto, tulit *Phœnigmus*: Articulis dolori ſuetis admotum, aliam fecit Humorum inclinationem; ægrum manifeſtiſſime ſervavit Remedium præſentiſſimum.

Ita quidem, multos annos, Θεοῦ σὺν παλάμᾳ, Viro illuſtri medicinam feci; & tametſi, propter Viſcerum imbecillitatem, Victus rationem non ſemper optimam; ne dicam Ambulationem, Equitationemq;, quibus exercere ſe, & Humores vitioſos extra pellere conſuevit, interciſas; & Prophylaxin omnem aut penitus omiſſam, aut indiligenter actam; *Inteſtinis* ii minima quavis de cauſa infunderentur: tamen ita factum eſt, ut in hujus *Colicæ* Acceſſionibus, & creberrimis & difficillimis, æger ſemper relevaretur; & quidem eatenus, ut non niſi conſumptis & exhauſtis Viribus, nulla vero *Arthritide* intus agente, ſupremum ille obiret diem.

HIST. VIII.

Colica Arthritica, *cum ſuperveniente* Paralyſi.

MORIBUS honeſtis & ingenio ſingulari Vir, *Arthritide* per viginti annos, autumno quoq; altero, (is fuit illius hoc in ægroto Typus) laboravit. Loci, quem invaſit, diverſitas ea fuit; ut nunc dexterum, nunc ſiniſtrum, nunc uno eodemq; tempore Pedem utrumq;, ſed dexterum maxime laceſſeret.

Excipiendum autem eſt, per hoſce Annos, quod Typum ea ſemel atq; iterum mutavit; quod Autumno illo altero deficiens, inſultum Menſe Februario fecit. Quibus vero autumnis intermiſit *Arthritis*, iis ſemper ægrum adorta eſt *Epiphora*; qua ex Oculis, per Hebdomadas ſex vel octo, ſerum acre & pungens emanavit; & quidem adeo perpetim & conſtanter, ut *Arthritidis* vicem gerere, & ejus Materiam ſecum ferre, non immerito crederetur.

Autumno Anni MDCCV, quum, in Sanguine & Viſceribus, ſordes & illuviem, otio & ſatietate, contraxerat; craſſior & obeſior eo factus, *Dolore Colico* corripiebatur; eoq;, propter iter intempeſtivum, urgente frigore & imbribus, infirma valitudine ſuſceptum, gravi demum moleſtoq; cruciabatur. Interdum huic adjuncta eſt Diarrhœa, qua cum alvus exonerata fuit, Dolor remiſit; ea vero ſiſtente, recruduit, una cum Vomitione, nunc Cholerica, nunc Pituitoſa. Ut utriq; mederetur æger, Clyſteribus, Emetico, & Purgante uſus eſt; ex eoq; mala ad tempus allevata, brevi autem ex novo frigore recidiva.

Cum ad ægrum arceſſerer, & præter jam dicta in Morbi res minutas inquirerem; (tales initio judicantur eæ, quæ facta indagine ad explicandam Morbi naturam interdum maxime conducunt;) præcipue, quæ *Arthritidos* eſſet conditio; quæq; ad præſentem Morbum ratio; quærenti patuit, Primum, *Dolorem Colicum* eſſe, *τὰ περὶ τ̃ Ὀμφαλὸν* afficientem, iis cohærentem; Vento inſuper *Inteſtinorum*, Appetitu læſo, Oculorum languore, Facie pallida, Pulſu debili ſtipatum: Tum paulo ante *Podagram* fuiſſe, Pedis primum

unius, deinde alterius ; nunc autem Talum, nunc Pollicis Metacondylon eam invadere, ſed edentulam, neq; ſatis crudelem : Deinde, Ægrum tabeſcere ; Vires ejus enervatas, & (quod præcipue notandum erat) Partes externas, non modo Διαπνοῇ, ſed & calore fere privatas, ac ſi vitæ Lampas extingueretur, multum frigeſcere.

Cum iſta, maxime quatenus *Arthritida* reſpicerent, animo perpenderam, *Arthritidem* eſſe malum, ea, quæ intus ſunt, ingreſſam, & *Inteſtina* cruciantem, exiſtimavi. Hoc, in homine ſignificavit *Arthritico Colica*, tam curatu difficilis : Hoc palam ſecit ipſa tum temporis, etiamſi mitis, in Artubus *Arthritis*.

Quare id conatus ſum, ut e Viſceribus hoſtis in Artus excuteretur, & quidem iis, quæ ſequuntur ; Primo, *Catharſis* inſtituta eſt, per *Extr. Euſtach.* ʒß, *Scam. pul. gr.* v, *Balſ. Per. q s* ; eaq; nocte *Paregoricum* cum *Bolo Cardiaco* datum eſt. Quando Nauſea poſt Alvi ductionem maneret, Vomituq; opus eſſe indicaret ; *Emetico levi*, Poſſeto nempe amaris alterato, is peractus, ea ſublata eſt.

Catharſi

Catharſi præmiſſa, *Arthritidi* protinus expellendæ memet accingo, compoſitionibus hiſce uſus.

℞ *Theriac. Androm. Diaſcord.* aã ℈j, *Spec. Diamb. Flor. Salis Armon.* aã ℈ſs, *Chal. Nutriti gr.* v. *Ol. Cin. Ch. gtt.* j, *Syr. Garyoph. q s. f. Bolus, nona veſpertina, tertiaq; matutina demittendus, cum Vini rubri Luſitanici, tepefacti,* ℥iiij;

℞ ♃ ♃ *in Indiis Cond. Diaſcord.* aã ℈j, *Pul. Serp. Virg.* ℈ſs, *Chal. Nutrit. gr.* v. *Ol. e Sem. Aniſi Ch.gtt.* j, *Pal. Macropip. gr.* iij, *Syr.* ♃. ♃. *q. s. f. Bolus, hora nona matutina, tertiaq; pomeridiana cum eodem vehiculo ſumendus: Porro, Nycthemeri ſpatio, epotâ alias Vini prædicti* ℔j: *Emplaſtrum ex Diaſcord. & Empl. Stom. mag.* aã *paribus menſuris, cum Picis Burg. q. s. Ventri impoſitum eſt.*

Horum uſui, dies inſtar octo impenduntur; eoq; factum eſt, ut Pulſus, antea debilis & parvus, jam augeatur; & carni, antea ſubfrigidæ, laudabilis & naturalis æſtus concilietur.

Roborato itaq; Cruore, ad mutandam humorum inclinationem, eamq; ad τὰ ἄρθρα uſque vertendam; *Phænigmum* utriq;

triq; Pedi calidiſſimum, eoq; frigefacto, ad quatuor vel quinq; vices, novum imperavi applicandum: poſteaq; Malleolis ambobus *Veſicatorium*. Hinc acre Serum Ulcuſculis elicitum; hinc *Podagra*; hinc *Gonagra*; & pro eorum ratione τῶν Εντέρων indolentia. Qua utiq; animadverſa re, medicamenta, ſed paulatim, minuimus; nunc eorum Doſes extenuando, nunc aſſumendi tempora extrahendo.

Interea vero, Sorbitiones, *ex Juſculo Pullino*, *Avenaceo*; *ex Chocolata*, & ejuſmodi cum tenuibus, tum *Analepticis*, ſæpius in die, ſed modicæ demittuntur. Carnes etiam εὔχυμοι καὶ εὔπεπτοι, quam primum per Stomachum liceat, apponuntur. Pedis ſiniſtri Calcem, dextri Aſtragalum, utriuſq; Hallum occupavit *Podagra*; rediit vero cum ea Fames, & Concoctio; rediit oculorum acies; animi alacritas; Spirituum robur, & ovatio; aliaq; Vitæ & Salutis indicia.

Cum ita res ſalva eſſe videretur, & omnium opinione in portu navigaremus; alter ecce Turbo exoritur, quo in procelloſum Mare rurſus abripimur.

Podagra, laudabilis & invidenda, (ad quam acceſſit *Chiragra*, ejuſdem generis) æſtu mordaci, cum ſtragulis æger coopertus,

tus incaleſceret, eum noctu affecit: qui tamen per ſudorem, brevi temporis ſpatio, magno cum ægri fructu, ſolitus eſt abire. Hujus æſtus, roſionis hujus impatiens ille, ut eam vitaret, raro ſe in lectum commiſit; Cathedra totas fere noctes, hyeme frigidiſſima, conſumpſit. Perſpiratione multum hinc diminuta, retunditur Appetitus, Brachia παραλύονται, &, niſi opportune miaſma *Arthriticum* e Corpore fuiſſet emiſſum, de Ægro proculdubio actum eſſet. Lecto ei deniq; affixo, Diaphoreticis motum; Aqua *Bathonienſi* famem reſtitui. Poſt menſes quinq; triſtes ſane & dubios, ſummo vitæ periculo liberatus, Æger, dicta methodo, (favente Vere, Deo Conſilia noſtra fortunante,) convaluit; excepto, quod Digiti vehementer reſoluti, quamvis iis multum profuit Balneatio, ad conſuetudinem ſuam autumno ſequente, quo hæc ſcribo, minime redierant. Scripſit enim, & quidem priſtino Charactere, lectuq; facili; ſed literas vacillantes, neq; ſemper ex æquo ductas: Cetera belle ſe habuit, &, quam Morbo primum ineunte, longe melius.

I 4 CAP.

CAP. IV.

De Diarrhœa Arthritica.

I.

COLICAM prædictam ſequitur ejuſdem numeri *Diarrhœa*; naturam habens, & Curationem poſtulans quodammodo privatam. Diximus, *Arthriticum* in ſanguine Miaſma, αἰεὶ φυόμενον, fere perpetuo renovari, & certo quodam temporis ſpatio repullulare: Diximus, adauctum & evectum in *Inteſtina* ſæpe mitti. Hiſce poſitis, advertere licebit, nonnunquam Pancreati, & Glandulis *Inteſtinorum fragiformibus* (a Clariſſ. * *Liſtero* primum, uti veriſimile, detectis; a Clariſſ. || *Peyero* pleniſſime deſcriptis) illud infundi; atq; hinc in cavum *Inteſtinorum* a Natura pelli;

* Vide *Acta Philoſophica* Londinenſia *N.* 95.
|| Vide Clariſſ. *Peyeri Parerga Anotomica.*

pelli; & demum, urgente ejus acrimonia, Spiritusq; animales ſtimulante,crebris Dejectiunculis e Corpore exterminari.

II.

HANC autem *Diarrhœam* eſſe revera *Arthriticam* ſi Symptomata, tum ea, quæ intercidunt, tum quæ alia ex aliis, inſigni profecto ordine, emergunt, accurate, & ſuis ponderibus diligenter examinemus; per ea ſatis ſuperq; declaratum eſt. Quis enim, quotieſcunq; veteri *Arthritico*, mediis in Doloribus verſato; ex cauſa aliqua evidenti, Materiam in *Inteſtina* derivante; accidit *Diarrhœa*; eamq; ſtatim excipit Doloris, & Tumoris externi diminutio; poſtea vero libertas ab *Arthritide* diutior: quis, inquam, inficiabitur, hanc *Arthritidem*, initio rectam, *Inteſtina* jam petere, perq; Alvum effugere; id eſt, *Diarrhœam* illam eſſe *Arthriticam*.

Ita certe, *Arthritico* dolenti quæ hujuſmodi obvenit, *Diarrhœa* eſt plane *Arthritica*: Quæ Dolore immuni contingit, & Materiam, adhuc in Sanguine latentem, ſed in Artus abituram, manifeſte alio divertit, perq; *Inteſtina* exprimit; quamvis argumento fortaſſe minori, certe

tamen

tamen ſatis valido, & firmo, non alia, quam *Arthritica* eſt habenda.

III.

HIC Affectus, ſi conſideremus ejus indolem, & Cauſam Continentem, eſt tantummodo unus; quippe qui *Arthritidos*, per *Inteſtinorum* Excernicula, perq; Dejectiones, quam ex conſuetudine, frequentiores, fugam comprehendat, oculiſq; ſemper objiciat: Si vero illius initia, ſiq; exitus varios evolvamus, longe a ſe diverſus eſt. Miaſma in Sanguine *Arthriticum* nunc a Natura directe, & quidem eo nomine quod ingraveſcat, deorſum pellitur; atq; iſtiuſmodi fluor Paroxyſmos interdum *Arthriticos* antevertens, ſalutaris eſſe reperitur. Expulſo etenim inimico, clauduntur Januæ; pax, & quies reſtituitur; viget Oeconomia. Hoc autem in Corporibus ἐυσπλάγχνοις, id eſt, Fibris robuſtioribus, firmis Spiritibus donatis. Sæpius autem multo, vel aſſumpto *Cathartico*; vel a Cruditatibus, *Inteſtina* irritantibus, *Ventrem* aperientibus, Miaſma illud e Sanguine elicitur, &, una cum illuvie *Inteſtinorum*, Ano expellitur.

Hujuſ-

Hujuſmodi *Diarrhœa* incerti admodum eventus eſt; ſi enim tempori cohibeatur, neq; modum excedat, utilis ſæpe invenitur; & quidem *Arthritidis* Materiam, etiamſi via non uſitatiſſima, tamen tuta emittere: Cui iſthuc conſequens, quod Paroxyſmus non niſi diu poſt recurrit *Arthriticus*. At in iis, quorum *Viſcera* ſatietate crapulaq; ſunt debilitata; cum Natura *Ventris* impetum comprimere, Criſiq; legem imponere nequit; *Diarrhœa* nimium pertinaci, minimeq; tolerabili, illa identidem opprimitur. Non tantum Inimicus, verum etiam Amici, Spiritus ſcil. ipſi, Vigiles & Præſides ſalutis, in exilium mittuntur: Oeconomiæ ſubverſio eſt, & plane πανολεθεία.

Hujus utriuſq; Caſus Exempla mox in medium vocabo.

IV.

THERAPIAM hiſce Caſibus ut accommodem, in *Diarrhœa* iſta *Arthritica*, quæ in Sanguine initium habet, nihil inepta ſedulitate ſtultius, dicam, an periculoſius? quæ, Pharmacis perperam ingeſtis, Naturæ opus ſæpe interturbet, interdum abrumpat. Suo potius arbitrio ea,

ea, patiaris, agat; quodq; intus læſurum erat, ſuo utiliter ingenio effundat. Si vero *Diarrhœa* nimium excurrat, Vireſq; excedat, Aſtringentibus ſiſtenda eſt; Cardiacis Æger roborandus. Sive per ſe deſiit *Diarrhœa*, ſive per Medicinam, ejus reliquiæ *Aquis Purgantibus*, *Tartaro laxante*, & *Manna* (ſi opus fuerit) adjectis, poſt tempus aliquod egerendæ ſunt.

Sin a *Cathartico* accidat iſta *Diarrhœa*; ſimiliter, atq; Caſu præcedenti, parum utilis Medicina; de Υπερκαθάρσι, tantum Cautio ſit.

In *Diarrhœa Arthritica* Cruditatibus exorta, quæ omnium mihi periculoſiſſima videtur, alia res eſt: Hic, *Ventriculus* ſæpiſſime aggravatur; ideoq;, ſi ita ſit, *Decocto Teæ*, vel *Cardui*, movendus. Poſtea, (ſive Vomitu neglecto,) Venter leni *Cathartico* ſubducendus: tunc ad *Aſtringentia*, & *Fluorem cohibentia* feſtinandum. *Bolus ex Diaſcord. Spec. Conf. de Hyac. Croco Martis aſtr. Terra Japonica, Syr. de Roſ. s.* quarta, quinta, vel ſexta quaq; hora demittatur, cum *Julapii Cretacei Hauſtu*. In *Alvum* detur *Enema*, ex *Vino Canarino, cum Gelatina Amyli, vel Diaſcordio*: *Ventri* admoveantur *Lanea*, *Decocto Rad. Biſtort. Tormentill. Balauſt.* &c. *Cereviſia* generoſiori

generoſiori facto, immerſa; & ſæpius repetantur. Potioni ſit *Infuſum Roſ. rubr.* vel *Decoct. album*: Et, ad Vires inſtaurandas, *Vinum rubrum uſtulatum.*

Si Pulſus ſinet, optime conducet *Opiatum*, *Laudani* puta guttas aliquot, vel potius *Opii* quaſi granum, cum *Theriac. Androm.* ʒß, ℈ij, dari.

Si periculum eſt, in *Dyſenteriam* ne tranſeat *Diarrhœa*, ſumatur *Emulſum* ſequens.

℞ *C.C.C.* ℥ß, *G. Arab. Tragac. aã* ʒij, *coq. in Aq. Oryzatæ tertiæ Decoctionis* ℔iij, *ad* ℔ij; *Colatura Amygd. d. cortice nudatis, & Sem. Pap. albi inter contundendum affundatur: iterum colata, Aqua Cin. fort. aromatizetur; Saccharo dulcetur.*

Quæcunque vero Vomitum & Purgationem excitent, ea non, niſi caute, in uſum trahenda; ne, quæ auxilio eſſe debuerant, Ægroto imbecilli graviterq; laboranti obſint. Quod quidem in monitis ideo præcipue a nobis poſitum eſt, quoniam hujuſmodi laborantes, Fluore multum enervati & depreſſi, Catharſi tolerandæ ſæpe impares inveniantur: quo quidem in Caſu, *Cardiacis* & *Aſtringentibus* ſolis utendum eſt.

Cujuſ-

Cujuſcunq; demum Originis ſit *Diarrhœa* prædicta, *Prophylaxis* optime per *Aquas ferratas*, & quidem jucundiſſime, patrata eſt: quibus addi poteſt, ut in Artus Eructatio fiat Materiæ, e *Ferro Præparatum* aliquod; omnium autem optimum id, quod *Alcohol Martis* appellavi.

HISTORIA I.

Diarrhœa Arthritica *crebra & ſalutaris.*

MATRONA quædam, in Regione Civitatis ſeptentrionali, multos annos *Arthritide* per vices ægrotavit; initio Vaga, deinde fixa; nunc Recta, & idonea, nunc Anomala. Primum Gutture, tum Manu dolentem; *Angina* primum *Arthritica*, tum *Chiragra* laborantem, invaſit aliquando *Diarrhœa*: de qua, ut illam ſupprimerem, cum arceſſerer; ejus de vehementia frequentiaq; percontanti, mihi narratum eſt; neq; tam urgentem, ut quæ non poſſit tolerari; nec quidem aliam eſſe eam, quam quæ commode & utiliter poſſit; pariterque, Alvo ſoluta,

Pa-

Paroxyſmumq; finiente regularem, non ſine ingenti fructu, Ægram iterum & ſæpius fuiſſe.

Quæ cum ita eſſe acceperam; vitatis hinc, quæ *Diarrhœam* intenderent; illinc autem maxime, quæ contraherent; in eo operam navavi, ut Ægra mediocritatem, multo uſu comprobatam, probatione multa commendatam teneret; ipſamq; Naturæ, Medicorum Principis, in ſanando Methodum, omnino perſequeretur. Nec quidem minus aliquid, imo majus eo factum eſſe arbitror; quam ſi inutili, ne dicam ancipiti plane, περιεργίᾳ, corraſis uſquequaq; Medicamentis, multaq; arte compoſitis, Ægra, tanquam Corbita, oneraretur.

Hoc autem, in tempeſtivæ illius Negligentiæ laudem, addi inſuper oportebit; quod, tametſi Ægra ſæpius ex eo tempore deſedit *Arthritide*, eaq; ſemper in *Diarrhœam* deſinente, perq; Alvum exeunte; nihil illa damni propterea tulerit, lucri vero permultum. Cujus quidem rei cauſa neſcio an ulla probabilior excogitari poſſit, quam quod Ægra, Spiritibus firmis, conſtantibus, ad munera ſua obeunda paratiſſimis, (qui nempe tum malum Civem prompte expellant, tum eo expulſo foribus

foribus occludendis ſubito invigilent) donaretur. Rara autem hæc, *Arthritide* ἐν τοῖς ἐντέροις ægrotantibus felicitas; quorum pars maxima, Alvo vel liquida nimis, vel nimis dura, eſſe obſervatur. Ægra, poſt ſex Hebdomadas ab *Arthritide* triformi immunis, ſanior & vegetior evaſit.

Hiſtoria tradit, ex una eademq; *Febre*, ad amoliendum Miaſma *Arthriticum* ſuſcitata, diverſis poſſe illud deponi locis, perque diverſa Excernicula proturbari; nempe per Glandulas Oris *Salivares*, per Artuum *Mucilaginoſas*, perq; *Inteſtinorum Fragiformes*; &, cum *Arthritide* regulari, *Diarrhœam* eſſe poſſe ſimul *Arthriticam*, eamq; ſalutarem.

HIST. II.

Diarrhœa *ex* Cathartico, Arthritica *opportune ſuppreſſa.*

ALIAM novi Generoſam, lectiſſimam, cultu & honore profecto digniſſimam; quæ, cum Marito juncta eſſet *Arthritico*, ipſa etiam cito laborare

cœpit,

cœpit. Cubitos, Humeros, hos illos in Manibus Articulos habuit afflictos. In Cubiti dextri extremitate Tofus erat, a durato Steatomate, Juglandi par: Digitus ejuſdem Manus longiſſimus, Tofis diſtentus, motu privatus. Articulamenta, præcipue medium ejuſdem Digiti infarctum. Malleolus item, Pedis Planta, Calcis tendo, & Genua laborarunt. Paroxyſmi ſolebant eſſe graviſſimi, dolore multo comitati, menſem integrum, interdum etiam alterum, permanentes.

Nuper autem, quum per hoſce ſex menſes urgeret ægrotatio quædam; Torpor videlicet, Inertia, una cum Vertigine, Viſu Oculi dextri imminuto, Dolore ejus, ut & univerſi Corporis externi moleſtiſſimo, Appetitu depreſſo, (quæ quidem omnia, neq; ſatis fixæ, neq; ſatis rectæ *Arthritidos*, erant accidentia) ſumpto, neſcio cujus hortatu, Cathartico, ſed neq; eo fortiori, aut Elaterio; Vomitu illa, & *Diarrhœa* Materiæ viridis præcipitante, corripiebatur; ſic, ut ſex dierum ſpatio ſexageſies minimum dejiceret. Sordium hæc *Arthriticarum* erat per Ventrem Evacuatio copioſa, neq; ex omni parte inepta. Nam Symptomata hinc collapſa

ſunt, & evanuere omnia. Digitorum Tumores, ob *Arthritida* παρεξωκυῖαν eo tempore magni, ſubſedere: quæq; ab iſta *Diarrhœa* fluxerunt incommoda, lucro & compendio eam conſequenti, facile cedebant. Ab effuſis hiſce Purgamentis, Corpus liberum, & ad tempus aliquod incolume.

Hoc pene totum Naturæ opus; unum Artis erat, *Diarrhœa* nimium ne excurrat, curare, & Ægræ vires ſuſtentare. Hoc ego propoſitum, hanc metam ſpectans, nihil aliud, quam aſtringens & Cardiacum aliquid, præcepi: illud autem opportune adhibitum, languenti, debilitatæ, pulſum humilem & imbecillum habenti, Alvum compreſſit, Vires inſtauravit.

Habes Exemplum *Arthritidos* (Cathartico viam monſtrante) in fugam ſe per *Anum* conjicientis; *Diarrhœæ* habes *Arthriticæ* Curationem.

HIST.

HIST. III.

Arthritis *vaga* Inteſtina *occupans, ſolo Externorum uſu evocata eſt, & Artubus affixa.*

DUODEVIGINTI annorum Adoleſcens, Patre inde ab incunabulis *Arthritico* natus, Artuum habuit Dolores; a longo tempore vagos, &, ut amicorum opinio tulit, *Rheumaticos*; cum Tumore albo, ſubmolli, Articulorum intervalla ſæpiſſime, ipſos etiam Articulos aliquando infeſtante. Sanguini, quem identidem & copioſe detraxi, Cutis uſq; craſſa & denſa, brevi ſemper innatavit. Ut ejus Dyſcraſiam auferat, æſtate anni MDCVC, hortatu noſtro, varia periclitatus eſt æger; *Succum* nempe *Taraxaci & Cochleariæ depuratum, cum Hordei, Rad. Gram. C. Fænic. d. Aſparagi Decocto: Cryſtallum item Minerale; Chalybeata; ſuoq; loco Lacticinia, & Aq. Bathonienſes.* Ex quibus omnibus utilitates & fructus cepit aliquammultos, Obſervantiæ pares: Intermiſit dictus ille *Rheumatiſmus.*

At poſt ſeſquiannum, cum Æger Sanguinem, uti par erat, minime correxerat; *Inteſtinorum* Tormina, cruciatus ſubiit immanes, *Diarrhœam* pertinacem, neq; Medicinæ facile ceſſuram: Unde enervatus, multumq; debilitatus Æger, neq; Morbum diutius, neq; remedia ferre poſſe videbatur; ſed in ipſa Mortis propinquitate verſari.

In hoc ancipiti & pene deplorato ſtatu, Morbi naturam plane *Arthriticam* animo advertens, Methodo, quam in *Arthritide Inteſtinorum Anomala* interdum non infeliciter adhibueram, uti animus fuit. Neglectis ſcil. Medicamentis, quibus ore ſumendis impar erat Ægrotus, externis incumbere. Ideoq; iis utriuſq; Brachii locis, quos excruciare ſolita eſt *Arthritis*, e *Fermento veteri, &c. Phœnigmos* juſſi calidiſſimos applicari, & cum refrixerint iterari; donec aborti fuerint Tumores, iis, qui a *Rheumatiſmo* credebantur eſſe, perſimiles. Tumoribus his, ex voto factis, admovi Epiſpaſtica: unde Ichor, ad Hebdomades aliquot, jugiter effluxit.

Quantum hinc utilitatis, quæ commoda, quam ſubita Curatio, capi vix poteſt. Quo Tumor eſt evectus, pari certe cum eo paſſu ſublata Tormina; ſuppreſſa

Di-

Diarrhœa: quinimo novatur Appetitus, & reſtituuntur Vires. Ægroti ſtatus, ſive Viſcera, ſive Artus ſpectemus, omni dolore paulo poſt immunis; quam per annos aliquot anteactos ſanior, & quidem multo jucundior evaſit.

En *Arthritidem*, Artus pervagari ſolitam, *Inteſtinis* adhæreſcentem; cum Torminibus, *Diarrhœam* inducentem; ſolo Externorum uſu ad τὰ ἔξωθεν evocatam.

HIST. IV.

Cruditatibus exorta Diarrhœa Arthritica, *Medicinæ viribus inhibita.*

VIR ampliſſimus, antiqua *Damnonii* Nobilitate natus, *Podagra* utroq; ſtemmate derivata conflictatus, ejus impetum bis vel ter in Annum conſtanter eſt perpeſſus. Ad Hoſpitem tam certam, tam fidelem, pro utriuſque ingenio accipiendam, Mundum illc *Arthriticum*, comptum adeo ac elegantem, in promptu, apparatum habuit; ut, ὁ Ποδαγρειώντων

 natione

natione magna & lauta, raro uſſus unquam magis.

Annos ille permultos hunc in modum (id eſt, duriter) exegit; cum ad tuendam Concoctionem opera, diligentiaq;, quam omni Vere & Autumno, per Catharſin, &c. ponere ſolebat, penitus omiſſa, vitaq; acta nimis ſedentaria; primum, plane conticuit *Arthritis*; neq;, more ſuo, in extremis Partibus eluxit: mox, in *Ventriculo*, & *Inteſtinis*, ſordium Maſſa collecta, compreſſa eſt. Hinc Ανορεξία, Ructus ſæpe impuri, Sapor ingratus, a paſtu Ventriculi gravitas, Præcordiorum diſtentio; hinc Oſcitatio creberrima (Symptoma *Arthritidos*, in Viſceribus latentis, huic Ægroto familiare;) Dolor a Flatu lateralis, pungens; illarum videlicet Impuritatum indicia. Hæc ſubſequitur *Diarrhœa*, qua tum illæ, tum quæ *Viſceribus* adhæſerunt *Arthriticæ*, per anum exprimuntur.

Cum autem iſta *Diarrhœa* neq; Naturæ rebus, nec Ægroti votis reſponderet; per *Decoctum Teæ*, Ventriculum; per *Rhubarb. Infuſum*, addito *Salutis Elixir*, *Interanea* purgavi; itaq; facta, quanta opus erat, Evacuatione, per *Diaſcordium*, per *Crocum Martis*, & ejuſmodi alia, *Ventrem* cohibui. Aqua, ſed cocta, & Vino mi-

ſta,

ſta, potui daretur; Cibi, ſed ſolidi & intus manſuri, paululum caperetur, in præceptis poſui. Ut autem Appetitum languentem, & proſtratum excitem; ut *Arthritica* Sanguinis recrementa ad τὰ ἔξωθεν propellam; & in Artubus, uti moris erat, deponi faciam; *Aquas Bathonienſes omni mane hauriendas, Bolum e Pul. Rad. Ari C. Conſ. flor. Salviæ, Chab. Nutrito, Syrupoq; Garyoph. cum Vini hauſtu demittendum, præcipio*: Itaq; in viam *Arthritida* reduxi; Ægrum σὺν Θεῷ reſtitui.

Diarrhœam, Cruditatibus exortam, Miaſma *Arthriticum* ad τὰ Ἔντερα invitantem, perq; Anum effundentem, Arte curatam, exhibet Hiſtoria.

HIST. V.

Diarrhœa Arthritica *lethalis.*

DOMINUS *C.* tum *Cereris*, tum *Bacchi* cultor egregius, *Arthritidem*, non uno nomine hæreditariam, malis moribus, victu autem inordinato maxime, auxit & exaſperavit. Ab ineunte Pueri-

tia minime temperatus, Adoleſcentiam vix ingreſſus, Cacochymiæ factus eſt *Arthriticæ* Gurges; neq; tam Affectu iſto tentari, quam ab eo occupari diceretur; anni enim vix dimidium vacavit.

Cum ita Materia gravaretur *Arthritica*, eaq; de cauſa in ſtatu eſſet dubio; caſus intervenit, qui exitum ægrotanti fecit non minus ſeverum & triſtem, quam improviſum & inopinatum. Ea fuit tempeſtas, quæ Fructibus ὡραίοις cœpit abundare: Hos ita devoravit, præcipue (quod maxime appetiit) Fragum; ut diu nihil aliud eſculenti capeſſiverit. Vini autem loco, quod τ͂ ὡραίων frigidum mitigare debuerat, Lac, vel Aqua Fontana erat, Saccharo dulcata.

Gulæ tam inſolitæ poſt impenſam circiter Hebdomadam, *Diarrhœa* immani Æger eſt correptus; quæ non ſolum Maſſam *Ventriculo* & *Inteſtinis* incluſam; verum etiam *Arthriticam*, in Sanguine contentam, & exilio paratam, Ano ejicere jure merito cenſeatur. A Dejectionibus ita crebris & immodicis, vires adeo proſtratæ ſunt & peſſum datæ, ut Ægri res (iis, quæ opportune data auxilio eſſe potuerant, neglectis,) ſtatim in pejus ire cernerentur. Primum enim, Pulſu debili, deinde

deinde Senſu communi vacillante; tum Motibus Convulſivis, & Deliquiis atrociſſimis, & brevi tempore revertentibus eſt oppreſſus.

Ita quidem Ægrotans, qui, dum *Arthritis* impetus fecerat idoneos, etſi vitam non beatiſſimam, at non temnendam, imo tutam egit; *Diarrhœa* (quam quidem ſolitariam, & *Arthritidi* minime conjunctam, tutius & melius, ſi non εὐφόρως ſubire valuerat) hac exorta, illico una cum Morbo, vitam effudit.

HIST. VI.

Aliud Exemplum Ægroti Diarrhœa Arthritica *occidentis.*

HUIC conſimilis eſt Hiſtoria Viri, apud *Damnonios* olim notiſſimi; quæ, quantis in anguſtiis, qualiq; diſcrimine verſentur ii, qui Fluore alvi laborant *Arthritici*, luculenter explicat. Fuit ille ætate integra, laxo & obeſo Corpore, alvo (quod habitioribus ſolenne) plerumq; liquida. Inordinata Victus ratione, quic-

quicquid occurrit avide ingerendo, Vomitus aſſiduos, & *Diarrhœam* arceſſivit; quodq; temere demiſit, ſtatim Ore, vel brevi temporis ſpatio Ventre reddidit. Hoc etiam modo *Arthritidis* Paroxyſmos, quibus in ſingulos annos affici ſolebat, regularibus & idoneis, (ejus ſcil. materiam ad *Inteſtina* ſolicitando, *Diarrhœa* fere perpetua per Anum expellendo) ingruentes abſcidit; plus biennium aſpulerat; neq; ad faſtigium aliquod notabile, & obſervatu dignum, unquam, eo tempore toto evehi permiſerat. Proſtratus Appetitus, Ciborum omne genus faſtidium erat; Caro abſumpta, Cutis flacceſcens, languentes Oculi, Faciei margo, quaſi ab Aurugine, flaveſcens; Urina exigua, & colore rubro; Suſpiria crebra, Animi dejectio miſerabilis; Pulſus debilis & celer, Sitis importuna. Quibus animadverſis, non hæc ab una *Inteſtinorum* imbecillitate (tametſi illam eſſe non negaverim,) aut Natura quaſi confecta; ſed ab aggravata potius, & *Arthritide* ἀνωμάλως agente oppreſſa, oriri contendebam; ideoq; *Arthritidem*, deviam & palantem, ad externas Partes, ad Artus expellendam. Cui quidem Opinioni cum Medicus Ægri Ordinarius, & Συνεργάτης meus eſt aſtipulatus,

tus, primum, ut ſordium Maſſa, quæ *Ventriculo* oneroſa, *Arthritidem* eo loci detinere viſa eſt, dimoveretur, *Emeticum* dedi; *Decoctum* nempe *Cardui, cum Vino Luſitanico, propter Ægroti imbecillitatem, admiſto.* Phlegma ejectum eſt, cum εὐφορίᾳ copioſum. Nullum eo veſpere Paregoricum. Poſtero mane, Reſpiratio liberior, Vigor Oculorum vegetior, major animi alacritas. Et, quod deſideratiſſimum, en etiam Manus & Pedis Dolor, Tumor, Rubor *Arthriticus*: Qui, in ſtatu tam lubrico, ut augeatur, *Bolus ex Ther. Androm. Croco M. aſtring. Pul. e Chel. C. C. Syr. de Roſ. s. quarta quaq; hora ſumitur, ſimul cum Vini rubri prædicti hauſtu; cui Tinct. Martis nutriti gtt.* xx *ſunt adjectæ. Sp. C. C. Succinatus ſubinde datur, & Potui Vinum, Aqua Fontana cocta dilutum.* Quinimo, ut quem auſpicato nacti ſumus, eundem caute & diligenter locum tueamur, *Phænigmos* (e *Seminibus Sinapios, Raſ. Raph. Sylv. aā p.* j; *Fermenti vet. p.* iij, *Aceti Vini albi q. s.*) Tumoribus *Arthriticis* calidos admoveri, &, quam primum refrixerint, iterari præcipimus; donec in molem illi majorem elevarentur. Aucta hoc modo utraq; Inflammatione, ad evocandum illius Serum,

&

& Materiam ſimul *Arthriticam*, *Epiſpaſtica* ſuper eam impoſuimus; quibus Ichoris ſalſi viroſiq; libræ minimum duæ, ſpatio quatridui, ſunt elicitæ. Pallidior hinc paulatim Urina, & ab *Arthritide* Quies.

Finito Paroxyſmo, ad inſtaurandam Coctionem, & robur *Interaneorum* confirmandum, ſocia opera, primo *Lene Catharticum*, deinde *Chal. Nutritum* adhibuimus. Diætam omnem quantitate & qualitate aptis, accommodavimus.

Quamdiu κτ μέτεον egit, monitis & præceptis his obtemperatus Æger, tulit Obſervantiæ fructum. Cibum avide ſatis appetiit, tenuit, digeſſit; raro, neq; niſi laudabiliter dejecit: integra & tuta videbantur omnia. Ante vero, quam vires, nupera tempeſtate labefactatas, reſarcire valuerat, ſuo ſe iterum more gerens, & Genio indulgens, *Diarrhœa* ſubito recidiva, Motibus Convulſivis, &c. ſtipata, paucarum horarum ſpatio eſt ſurreptus.

CAP.

CAP. V.

De Dyſenteria Arthritica.

ARTICULUS I.

QUÆ tormina, qui *Inteſtinorum* cruciatus, graves utiq; & terribiles, ex *Arthritica* Materia illorum Tunicis impacta oriantur, in ſuperioribus tractatum eſt. Tentemus ultra, &, utrum hæc tantummodo, an etiam alia; an his majora miſeros mortales interdum non excrucient, & demum Morti objiciant, ſerio expendamus. Quocirca, hoc Capite de *Dyſenteria Arthritica*, & in ſequenti de *Abſceſſu Inteſtinorum Arthritico* ſermonem inferemus.

II.

ET quidem haſce res inſpicienti palam erit, acrem illam & viroſam *Arthritidos* Materiam, & Cauſam Continentem; qua

qua Dolores paſſim in Corpore crudeliſſimi concitantur; qua Membranæ vellicantur, & exulcerantur; qua ipſa interdum Oſſa corrumpuntur, & Carie conficiuntur; *Inteſtina* etiam aliquando mordere: illius roſione perfodi, & exedi Vaſa eorum exilia: ſicq; fieri poſſe *Dyſenteriam*, quam tradimus, *Arthriticam*. Verum, ut ab hujus Morbi probabilitate, ad ejus ὕπαρξιν & experimenta medica tranſeam, revera dari hunc Affectum explorato conſtat. Ejus autem εἶδος καὶ ἦθος, quantum expiſcando conſequi valeo, tale eſt.

III.

GRACILI & tenero Corpore *Podagroſos*, *Inteſtinis* præcipue teneris donatos, & δυσπλάγχνους aggreditur. Præire ſolet Dolor Colicus, pariter *Arthriticus*: & cum crebris ejus acceſſionibus læſæ & corruptæ ſunt *Inteſtinorum* Tunicæ, debilitatæq; flaccent eorum Fibræ; Miaſma *Arthriticum*, Cauſa aliqua externa illud intro pellente, vel intus poſita eo alliciente, in Arterias, (*Cæliacæ* nempe *Inteſtinalis* ramum, & utramq; *Meſentericam*) *Inteſtina* irrigantes, ἀθρόως infunditur. Hinc Dolor *Inteſtinorum* mordax, erodens; cum Pulſu

Pulſu celeri, & Febricula quadam. Si eodem tempore externis partibus *Arthritis* inſit, celerrime omnis evaneſcit; ad τὰ Ἔντερα feſtinat. Vaſis Sanguine diſtentis, eroſis, ruptis, in Fiſtulam demum alimentarem is exſtillat; qui, in ejus cavo collectus, alvo, & interdum ore ejicitur: Emiſſi quantitas ſæpe unius libræ, aliquando binarum pondo. Qui tantum, & humoris tam commodi diſpendium excipiunt languores, ab eo cavernæ *Interaneorum* commiſſo magni ſunt; ab expreſſo, & e Corpore expulſo, majores. Collabuntur Vires, Artus frigeſcunt, frequens eſt Deliquium, plane in dubio Vita. Levantur ex hac evacuatione Tormenta; &, ſi Æger inſultus vim & ferociam tolerare valeat, * quies ſequitur, & a Paroxyſmi impetu *Arthritici* ad tempus aliquod induciæ. Materia modo jam dicto per *Inteſtina* exulante aliena, non iterabitur Inſultus, donec in Sanguine nova condatur,

---

* *Dyſenteria* ſolvi poſſe *Arthritidem* notavit olim *Hippocrates*, hiſce verbis. Ἰῶνται τούτους [Ποδαγρειῶντας] ἄριστα μὲν Δυσεντερίαι, ἢν ἐπιγίνωνται, *Sanant hos* [*Podagroſos*] *optime* Dyſenteriæ, *ſi ſucceſſerint*. Prædictorum Libro 2. Sect. XV.

condatur, & coacervetur; quam autem primum illud fiet, tam in Artubus citiſſime, vel *Interaneis*, iterum exſpectandus erit.

IV.

OBSERVATU facile eſt, ingenio & natura quam ſingulari ſit hic Affectus; & a *Dyſenteriis*, quotquot uſpiam inveniantur, aliis, quam diverſus: Quod ut pro certo habeatur, animadvertendum (præter iſtam τῶν Ἐντέρων imbecillitatem, qua dirigitur Sanguis, & in ea derivatur) ab una *Arthritidos* Materia in Sanguine contenta, Affectum hunc, conſtanti norma & ratione manifeſta, dependere: ab ea ebulliente, fieri; ab ea minuta, minui; neque niſi ab ea renovata, & in novum Orgaſmum excitante Sanguinem, renovari: Quo quidem argumento, ad confirmandam Morbi hujus Αἰτιολογίαν, nihil gravius; nihil, ut opinor, validius afferri poteſt.

V.

AD hujus Morbi exitum, ſive Prognoſin, ut deſcendam; non ſemper ille

miſſione

miſſione Sanguinis contentus unica; verum, e contrario, Inſultus ſæpe repetens, *Arthriticis* illos facit Paroxyſmis, ſi Typos & utriuſq; frequentiam ſpectemus, reſpondentes & analogos. Adhæc, vel prima vice, vel poſtea (ſecundum Miaſmatis *Arthritici* in Sanguine incrementum) recurrens; quando videlicet Miaſma in Tunicis *Inteſtinorum* adhæreſcit, aut affigitur, & eas ſuo more mordet inficitque; nunc in Ulcus *Inteſtinorum*, nunc in Abſceſſum degenerat; itaq; notas illis inurit triſtiſſimas, Morbos incutit ærumnoſiſſimos.

VI.

PROFLUENTE Sanguine, commodiſſimum erit, ut Æger conquieſcat: ne, Corpus nimium agitando; ne profluvium, ſupra quam ferri poteſt, intendendo, gravius ille luat: quare Lecto, vel Cathedræ ſe det, quam primum Morbus ingruerit. Nefas autem habeatur, ea. quæ, Cardiacorum titulo, ubiq; ad manus ſunt Matronis, (quæq; ſua, modo opportune propinentur, non carent utilitate) ſic ingerere; ut, Sanguinem accendendo, noxam magis augeant, quam Ægrum levent.

Caute iſta, neq; largius adhibenda, quam ad Spiritus reficiendos, & a Deliquio ſuſtinendos, opus eſſe invenietur. Contra, ſi Profluvium εὐφορίαν excedat, *Laudano* illud comprimendum ; ideoq; Linguæ ſuperillinantur, Ore teneantur illius Guttæ aliquot, (quoniam demiſſæ vomitione reddi poſſint,) donec cohibeatur. *Romanis* in curanda, quoties importuna fuit, *Dyſenteria*, Aquæ bene frigidæ, Potio in * uſu erat ; quippe quæ aſtringat, Vulnuſq; ſanet : & a || recentioribus, unde confirmentur illius in ſanando Vires, præclara multa referuntur : quorum autoritati innixus, *Decoctum album*, *Dyſenteria* hac afflictis, non ſine fructu & emolumento, ſæpius præcepi. Oportet autem modice, ſed crebro, Laborantem ſorbere, & quidem eo, ad tempus aliquod, loco cibi potioniſq; omnis, ſolo uti.

Quibus curæ fuerit, ne *Inteſtina* nimium aperiantur ; iis etiam, ut ne aſtringantur nimium, aut præpropere claudantur,

---

* Vide *Synopſin Diſcurſuum Magiſtri* Vander Heyden ; *Impreſſam* Londini : *Anno* 1653, *pag.* 53, *& quæ ſequuntur.*

|| Vide *Celſum*, *Lib.* 3, *Cap.* xviii.

tur, vitium nempe contrarium, eſt cavendum; &, ſi Corpus aſtrictum, leniter eſt ſolvendum. Eſt enim illa *Dyſenteria* omnino Critica, ex alteıutra parte, ſive major, ſive minor æquo, vitioſa; cum mediocris, optima. Et Virium contemplatione debita, Mediocritas illa tum intellegenda, tum item obtinenda.

Poſt breve temporis ſpatium expelli ſolet inimicus, & jam tum pacari & deliniri Sanguis: quod ſi aliter eveniat, & Sanguis pertinacius deſcendat; quæ eum ſiſtant, & Vulnus contrahant, expediet dari: *Tinct.* puta *Japonicam*, *Decoct. albo, vel Traumatico inſtillatam*; *vel Balſamum Lucatelli, cum Olibano, Maſtiche, Sanguine Draconis, & Croco Martis aſtringentis, vel Bolo vera, forma Pilulari*; vel cum *Conſ. Fr. Cynosbat. Roſar. rubr. per ſetaceum traiect. Spec. Conf. de Hyacintho cum Syr. de Roſis ſiccis, forma Boli, ex eodem vehiculo. Tinctura Japonica*, ſolvendo *Terram* ejuſdem nominis, ſive *Gummi Catechu*, in Spiritu Vini rectificato, vitro probe clauſo, igne arenæ conficitur. Lanea, Decocto aſtringenti, cui adjectum eſt Vinum rubrum, immerſa, ſuper ventrem imponantur.

Si prope Anum Vena dehiſcat, ex *Gelatina Amyli*, vel ejuſmodi Κολλητικοῖς, *Hæmorrhagia* perſiſtente, immittatur Enema, & diutius retineatur. Interea vitentur, etſi aſtringant, Acida; ne (propter eorum ſtimulum) major ex eorum uſu damni metus ſit, quam emolumenti ſpes. Cibus ex *Gelatina C. C. Eb. aut Pedum Vitulinorum*; *ex Ovo tremulo & ſorbili*; *ex Lacte, cum Oryza ei incocta*; *vel ex Oryzæ Cremore*, & ejuſmodi aliis, quæ ſimul nutriant, & incraſſent, quæque Vulnera conglutinent.

A Therapia *Dyſenteriæ*, proprie ſic dictæ, hanc *Arthriticæ Dyſenteriæ* Therapiam multum abludere, quilibet harum rerum vel imperitiſſimus videbit: quando iſta Purgationem, eamq; interdum repetendam, enixe poſtularet, &, niſi illa eſſet, raro unquam perficeretur; hæc aut nunquam, aut certe perraro Ventrem medicamentis ſolvi patietur.

Cum ad *Prophylaxin* accedas, nihil valentius, nihil ex omni parte fructuoſius, quam *Aquæ Tunbrigenſes*, ſive *Bamtonenſes*, vel iſtiuſmodi Ferratæ; quæ, ſatis diu recteq; potæ, *Inteſtinorum* adyta ingrediantur, Vulnera perſanent, Ulceribus medeantur, Fibras conſtingant, Tunicas corroborent:

roborent: Hæ porro Humorem vitioſum per Renes efficaciſſime avertunt, itaque *Inteſtina* maximopere defendunt. Hiſce vero, ad mutandam Humorum inclinationem, & deducendam in Artus *Arthritidem*, non incommode adjiciantur, cum aſtringentibus, è *Ferro* præparata.

HISTORIA I.

Teneſmum *&* Dyſenteriam *inferens* Arthritis, *omiſſo Externorum uſu, lethalis.*

QUUM rure, Anno MDCC, menſe Maio, forte agerem ad *Iſcanum* oſtium; me conſuluit Septuagenarius *Arthriticus*; qui ita ſæpe doluit Articulis, & quidem Vere tum nuper elapſo, ut in rem eſſe arbitremur. Sub initium Aprilis, neſcio qua de cauſa evidenti, (niſi hoc in numero ponenda, propter res domeſticas, quæ illum mire exercuere, Animi perturbatio) derelictis Artubus, ea, quæ intus ſunt, invaſit *Arthritis*. Fames, antea naturalis, ab eo tempore multum imminuta, fere nulla: Animales Spiritus, humiles & de-

preſſi. Vidimus, at non ſine commiſeratione vidimus ægrum, in lecto jacentem, Oculis concavis, & retractis, Reſpiratione difficili, cibi omnis faſtidio, Nauſea, Ventriculi gravitate pene perpetua, Ἀγρυπνίᾳ etiam afflictum.

Malis hiſce, circa eorum initia, vires & incrementum dedit *Lac Amygdalinum*, peſſimum omnium eduliorum, & alia iſtiuſmodi frigida. Hæc ille interdiu, noctu, demiſit affatim; Calida & Cardiaca (ne videlicet Dolorem moverent in Articulis) Cane pejus & angue, fugiens. Ab ipſo victu confirmatum eſt cibi faſtidium, ceterumq; malorum agmen.

Puduit ſane miſertumq; fuit ægroti, (hominis alias ſapientis, & civili prudentia præclari) in tanti re momenti, in ipſius Vitæ re, tam egregie hallucinati. Calidorum enim egentiſſimus, frigida calidis præpoſuit.

Malum indies aggraveſcens adduxit *Teneſmum*, & dein *Dyſenteriam*; unde pejus omnia. Ut his occurrerem, primo *Theriacæ Androm. & Diaſcord. aã* ℥ß, *cum Julapii Cretacei Hauſtu dedi; ex intervallis ſæpius repetii. Potui dabatur ordinario Decoctum album.* Hinc alvus ſuppreſſa, Dejectiones ſolidæ, & bene coloratæ.

Haſce

Haſce vero inducias, quando parum fidas eſſe ſuſpicarer; niſi etiam *Arthritis*, quæ τὰ Ἔντερα jam ipſis nutriculis aggravare viſa eſt, πρὸς τὰ Ἄρθρα extruderetur; eum in finem *Podagragoga* interna (nempe ex *Rad. Serp. Virg. Pul. Cantiano, Lapide Contrayerva, Conſ. Alk. Bolum*) præcepi, cum iſtiuſmodi aliis. Quorum beneficio Malleoli, & ad Genu uſque; Carpi, & ad Cubitum uſq; Dolor: quaq; ratione proportioneq; doluerunt Artus, liberata ſunt *Inteſtina*. Erat autem adhuc Pectus aggravatum; erat, tanquam a Cingulo, ſtrictum Abdomen.

Ne vero hiſce remediis, Sanguinem exagitantibus, in ægroto *Dyſenterico*, nimium inſiſterem; in *Arthritide* removenda, quantum operis maximum potueram, Externis, *Arthritidem* educentibus, agere inſtitui. Quocirca, Pellem Vervecinam, jam tum extractam, Artubus applicari, in præceptis dedi.

Ille hæc gravate: Omnium, quæ Dolorem excitarent, oſor acerbiſſimus, eorum uſum non admiſit; non ſine indignatione reſpuit; ut vel perire mallet, quam dolere. Neq; Salutis, neq; ipſius Vitæ conſideratio, etiamſi ab amicis amantiſſime propoſita, ſtudioſe commendata, ut ani-

imum mutaret, vel hilum fecit. Retroceſſit denuo *Arthritis*; & Æger, viribus infractis, Morbo dicam, an Pertinacia? periit.

HIST. II.

Dyſenteria Arthritica *in* Abſceſſum *migrans*.

DOCTRINÆ, hujus Δυσεντερίας in ſuperioribus traditæ, fidem conciliat Agricola *Devonienſis*, antiquis moribus, & malo tantum habitu infelix. Fuit ille tener, gracilis, Viſceribus imbecillis, *Arthritide* primo permultos annos idonea, tum *ἀνωμάλως Inteſtina* ſimili frequentia impetente, aggravatus. Poſt Ανωμαλίας hujuſmodi complures, (quibus ſublevandis non incaſſum ei Medicinam factitavi) per quas effectum eſt, ut ad *Inteſtina* citius & facilius diverteret *Arthritis*; tandem, Anno ſeculi noviſſimi poſtremo, exeunte Vere, *Arthritide* omni jam diu vacans, novum in morem ægrotavit. Prægreſſa enim Corporis Plethora, Vomitu San-

Sanguinis & *Dyſenteria* corripiebatur, adeo vehementi, ut brevi ſpatio libræ aliquot Sanguinis Ore & Alvo redderentur, & Æger animam agere videretur.

His anguſtiis verſato, *Bolum aſtringentem* (ex *Conſ. Roſ. r.* ℈j, *Pul. G. Arab.* ℈ß, *Sang. Drac. Boli veræ, aã gr.* v, *Syr. de Symphyt. q s.*) bis in die, cum *Julapii Cretacei Hauſtu ſumendum*, præcepi. Potui datum eſt *Decoctum Album*, & in cibum *Pedes Vitulini.* Ad Sanguinem vero quam citiſſime reprimendum, & intra cancellos ſuos retinendum, *Laudani* aliquot *liquidi* Guttæ, bis ter quaterve in die (modo poſtularet Hæmorrhagia, & vires Ægri paterentur) repetendæ. Id enim agendum arbitrabar, ut Hæmorrhagiæ, quadam ex parte forſan neceſſariæ, & huic Ægroto ſalutari, modum ponerem, naturæ rebus convenientem: nec quidem alienum egi; quandoquidem hac medendi via, ne lethalis iſta, ne injuria eſſet, proviſum eſt. Hiſce difficultatibus liberato (qua Vulnus ſanaretur) *Tereb.* dedi *Venetam*; forma pilulari, cum *Pul. Dialthææ*, bis in die ſumendam, &, quod ſuperbiberet, Julapium.

Quando

Quando vero poſthæc, propter reſtitutas Ægri vires, Sanguinem inſtauratum, & *Arthritidem* interruptam; Pulſu ille magno, Cibi faſtidio, *Inteſtinorum* æſtu immodico, Doloreq; pungenti, cum aliis mali hujus reverſuri notis, urgeretur; Brachio Sanguinem detraxi; Orgaſmum ejus mitigavi; *Interaneis* proſpexi: utq; pacem, quam eo nactus ſum modo, confirmarem, *Aquas Bamtonenſes*, vivas & de fonte, per menſem biberet, imperavi. Paruit Æger, adjecitq; cuilibet Aquarum ſelibræ, *Syr. Balſamici* ℥ß, ; & hora ſomni, *Balſami Gilead* ℈ß, ex ejuſdem *Syrupi* cochl. deglutiit. Recte bibendo, Medicamenta recte ſumendo, recteq; vitam inſtituendo, quantos ille progreſſus fecit, vel hinc conjicere liceret, quod Fame & Concoctione domum rediit laudabili, Vultuq; bene colorato. Vitæ res & ſalutis cetera, qualis ſano, & incolumi ſolebat eſſe; &, quam dudum, multo integrior.

Nondum annus effluxit, cum *Arthritide* pertinacius ſilente, nec in Artubus unquam quicquam moliente, Materia vero ejus (uti licet opinari) in Sanguine congeſta, eadem fere, atq; nuper, *Inteſtinorum* Accidentia, Materiam eo loci denuo

denuo coire, manifeſte oſtenderunt: Quæ quidem Mala, methodo pene eadem, quà prius, erant ſublata. Verum, ut tutelam Ægro certam & diutinam præſtarem, eum hoc admonui; ut de Plenitudine ſollicitum ſe haberet, tanquam Morbi hujus Genetrice certiſſima, Altrice paratiſſima.

Quæ cum ita præciperentur, vel Ægri incuria, vel Morbi magnitudine, & ad renaſcendum propenſione factum eſt; ut aliquoties, nec opinato, recurreret *Dyſenteria:* Cujus acceſſiones cum jam quatuor aut quinq; eſſent; eæq; omnes, ex intervallo anni quaſi dimidii; (quo temporis ſpatio novam *Arthritidis* materiam pullulare credibile eſt,) *Dyſenteria* tandem in *Abſceſſum* migravit, ſuo loco tractandum.

Obſervatu facile eſt, Primum, ab hoc Affectu, priſtinis in Ventriculo & Inteſtinis *Arthritidos Anomaliis* ſuccedenti, licere nobis opinari, Earum locum illum tenere, & quaſi numerum explere: Deinde quod, cum omnes illæ *Anomaliæ* (qua in hac regione priſtinæ, qua novæ & *Dyſentericæ*) rectos & idoneos *Arthritidos* Paroxyſmos ſubſequantur; horum Paroxyſmorum illæ vicem gerant; nihilq; aliud ſint, quam

Arthritis

Arthritis commiſſa *Inteſtinis*, & illac exulans: Cujus quidem rei argumentum, idq; noſtra ſententia firmum eſt; quod deſeruerit Ægrum *Arthritis recta*, quo tempore, & qua proportione occupavit eum *inverſa*, ſive *Anomala*; & quod, *Arthritidi* rectæ, & *Anomalæ*, Acceſſionum eſſent intervalla plane eadem; diſtantia par: quo nihil magis probare poteſt, Affectus hoſce, (ſi tantummodo vultus eorum intueamur) varios & diverſos inter ſe; ab una eademq; propagine derivari; eademq; fieri Materia; pari ſemper ratione nata, &, quantum in ſe eſt, pari modo ſemper operante; ſed, propter aliquod ſibi externum, & locos novos ingrediente, & diverſo in iis modo agente.

Huc quodammodo referri poteſt *Dyſenteria* quæ ad *Arthritidem* ex *Lue Venerea* generatam pertinet; cujus olim protulimus * Exemplum, ſi placet, adeundum.

---

* Vide *Diſſertationem* De Arthritide Symtomatica, *Cap.* vii, *Hiſt.* iv.

CAP. VI.

De Abſceſſu *Inteſtinorum* Arthritico.

ARTICULUS I.

ABSCESSUS ſequitur *Inteſtinorum Arthriticus* : hic enim eſt Naturæ ordo; quæ a *Dyſenteria* ad *Abſceſſum* migrare, ut ab *Hæmoptoe* ad *Phthiſin*, obſervatur. Alienum & viroſum, e Sanguinis ſinu expelli, Partibus a corde remotis & debilibus immitti, Tumoremq; iis uſitato inferre, paſſim experientia confirmatum eſt : Ad *Abſceſſum* vero conficiendum proclive,& ſuapte ſponte pronum eſſe Virus *Arthriticum*, vel eo conſtat, quod in Artubus is identidem cernatur; eorum Articulos, poſt duras & iteratas acceſſiones, quibus Materiæ multum illis illiditur, aggravans & extendens; ſic, ut veteres *Arthriticos*, (quos omnium frequentiſſime Morbus hic affligit) hac de cauſa claudos, eorumq; Pedes Manus laqueis obvolutos, ſæpe tueamur.

II. VI-

II.

VIRUS illud, *Inteſtinis* a Sanguine commiſſum, in eorum Tunicis nidulatur: Fibras earum corrodit, exedit; Spiritus iis incluſos extimulat, in Spaſmos adigit. Hinc Calor interdum acris, pungens, lancinans; quem ut deliniat, & Humoris acrimoniam diluat Natura, (non alio modo, quam in Apoſtemate Gingivarum ex Dolore Dentium; vel alio quovis Apoſtemate, ex aliena & virulenta materia) Seri copiam ſuffundit. Ex his Humoribus hoc in loco depoſitis, conflatur & efficitur *Abſceſſus*; qui, ſerius citiuſve, (pro ejus Compoſitione, & Calore innato, vel adventitio) maturatus, extenſa primum, mox rupta, vel aperta, qua includitur pellicula, *Pus* evomit. Quod utique, ſi Natura copioſe ejicitur, vel Arte eximitur, ceteraque Curatio recte procedit, Ægroto commodum; proſcipto malo Cive, conciliatur incolumitas; purgato Sanguine, ſalubritas: ſi vero latice nimis exiguo Pus exprimitur, Ægroto, propter retentum malum Civem, difficultas; propter reliquias intus ſervatas, affectarum

affectarum partium Durities, & nonnunquam in Gangrænam degeneratio.

III.

CAUSÆ hujus Tumoris manifeſto binæ ſunt; quarum altera *Inteſtinorum Imbecillitas*, ſive Ἀτονία; quæ, ad *Inteſtina* Sanguinem invitat, eumq; (prout Leges volunt *Hydraulicæ*) facit inclinare. Hanc autem eſſe, ipſa Morbi natura arguit; evincit id, quod hominibus vel ab incunabulis, vel malis moribus Δυσπλάγχνοις, hic Affectus ſæpiſſime contingat. Altera, *Sanguinis Depuratio*, ſive Miaſmatis *Arthritici* (ſecundum normam, a Natura in alienis rebus exturbandis, obſervari ſolitam) expulſio: Utq; binæ iſtæ cauſæ ſe habent, & majores aut minores ſunt; *Abſceſſus* inde orti accidentia, mores, conditiones ſint, neceſſe eſt.

IV.

MAGNUS hic *Inteſtinorum Abſceſſus* eſſe ſolet, duarum trium aliquando librarum Materiæ capax; contra, quam qui vulgo ſunt Extremitatum: hi etenim fere parvi. Notandum etiam, nullam totius

totius Trunci partem magis, quam alimentariam eum Fiſtulam, infeſtare: ut hæc illi Regio gratiſſima; hæc ſedes * Principalis eſſe cenſeatur. Tertium, addi poteſt, (quod huic noſtro *Abſceſſui*, præ ceteris ſive Artuum *Arthriticis*, ſive totius Corporis *Abſceſſibus primigeniis*, privum & peculiare) eſſe eum creberrime, paucis poſt menſibus, recidivum. Hæc autem omnia Cauſis modo dictis, alteri nempe vel utriq; potentiori, ſunt attribuenda.

Quo enim celerius *Arthriticum* Miaſma in Sanguine denuo condatur; quo frequentius Natura conditum expellere, & e Sanguine conetur in exilium ejicere; quo exulanti, & expulſo ei recipiendo, propter imbecillitatem, proniora ſint *Inteſtina*; eo hi illorum *Abſceſſus* majores; eo frequentiores, &, qui repleantur, aptiores ſint, neceſſe eſt.

V.

SI in *Ano* fuerit *Abſceſſus*, eadem prope Curatio, ac in *Abſceſſu Ani* primigenio.

* Vide *Celſi*, Lib. v, Cap. 28. § 11.

genio. Si in *Oeſophago, Ventriculo*, vel *Inteſtinorum* aliquo ; (quæ, extra Senſum poſita, ortum, & incrementum, vix unquam manifeſtum eſſe ſinunt ;) ante ruptam Vomicam, & Pus evacuatum, ejus ſæpe nulla, ſive Ægroto, ſive Medico, vel minima incidit ſuſpicio. *Abſceſſum* hiſce locis oriturum una, quantum video, prædicit *Vomitio Sanguinis*, ſive *Dyſenteria*, quæ appellatur *Arthritica* : qua prægreſſa, ejus Prophylaxi magnopere ſtudendum : hæc enim adverſus *Vomitionem*, adverſus *Dyſenteriam*, adverſus *Abſceſſum* erit utiliſſima.

Rupta autem Vomica, in Lectum ſe det Ægrotans, vel minimum Quieti, quoad poterit, indulgeat. Si copioſe nimis, ſupra vel infra, Pus emiſſum fuerit, *Hypnotico* moderanda evacuatio, minime ſiſtenda. *Laudano* madefiant Tempora, Nares, Lingua, donec cohibeatur, & ad εὐφορίαν, ut ne videlicet eam excedat, redigatur. Puris autem diluendi gradatim & partitis vicibus educendi, ulceriſq; detergendi gratia, hujuſmodi *Apozematis*, quarta, quinta, vel ſexta quaq; hora Cyathus aſſumatur.

℞ *Hordei mundati* ℨß, *Rad. Symphyt. maj.* ℥j, *Cacum : Betonicæ, Saniculæ*

aā ℥ij, *Coq. in Aq. font* ℔iij *ad* ij, *Colaturæ adde Mellis Roſarum* ℥ij, *vel* iij, *f.* Apozema.

Julapium præſto ſit *Cardiacum*, aut *Vinum* aliquod generoſum; cujus, in Languoribus ſummis, Cochlearia aliquot hauriantur. Interea temporis (ut *Celſi* verbis utar) *Nihil facere oportet, quominus, quicquid eſt Puris, exeat.*

Cum Vomitus, & Diarrhœa, & Puris evacuatio deſierint, ex uſu erit *Tereb.* a ℈ß *ad* ℈j, *cum Ovi Vitelli pondere æquali temperatum*; vel *Balſ. Lucat.* ℈ß, *cum Myrrhæ pul. q. s. in Pil. redact. bis in die, ex Apozematis hauſtu demitti.* Vitentur Acida, vitentur acria, &, quibus læſa pars exaſperetur, quibus noxa augeatur, omnia. Ipſorum *Cardiacorum* vitetur ea Vis, quæ Sanguinem nimis exagitet, & e foribus jam apertis eum eliminet. *Eboris, C. C. Pedum Vitulinorum Gelatinis*; *Hordeaceis, Avenaceis, Pullinis, Ovinis, Vitulinis*, & ejuſmodi ſorbitionibus, veſcatur Æger. Si alvus ſoluta nimis fuerit, potioni ſit *Decoctum album*; ſi dura nimis *Hydromel.*

Prophylaxis, ſive in *Ano*, ſive intus ſit *Abſceſſus*, *Aquis Diureticis* optime perficitur; quibus adjici poteſt *Sal & Crocus*

Martis,

Martis, Myrrha, Terra Japonica, cum Syr. Cydon. forma Pilulari. His enim partes vulneratæ debilitatæq; contrahuntur, & defenduntur; quodq; maximi eſt momenti, Materia vitioſa per Renes emittitur; unde Viſceribus major, etſi non ubiq; certa, erit Tutela. Conducet item *Venæſectio*, præſertim in Corporibus Plethoricis, ſiq; nihil repugnaverit. Conducet *Ambulatio, Pedum Frictio.* & in Aquam calidam immerſio. Purgatio fugienda.

VI.

UNUM huic Capiti, veluti Coronida, ſubnectam; Veteres *Arthriticos* non tantummodo Colica, aliiſq; *Interaneorum* morbis, (ut ante dictum,) verum etiam morbis *Ani Arthriticis* identidem affligi, nonnunquam miſere cruciari: maxime cum ætas exacta eſt & Vires jam imminutæ, ad Miaſma in Artus expellendum minime ſatisfaciant. Ea morbi mutatione, in *Ano* Materia deponi *Arthritica*, in eam infundi videtur: Cujus utiq; rei Argumentum hoc eſt, quod quamdiu *Ani Abſceſſu, Fiſtula*, vel ejuſmodi Morbo aliquo gravi afficiantur homines hi

Arthritici, tam illi diu raro Articulis ægrotent; ubi vero, ea tollantur *Ani* vitia, recurrat *Arthritis*, (quod iterum & ſæpius obſervavi) in extremis partibus *regularis*.

VII.

HÆC, & hujuſmodi alia, quum ab *Arthritide* fiant in Viſceribus, ſexcenta mala; videre licet, quam appoſite, quam belle ſit a * *Luciano*, ex *Eraſmi Schmidii* verſione, de ea dictum.

Viſceribuſq; in ipſis ignitum diſcurrit Malum,
Vorticibus Flammarum Carnem ignis more depaſcens;
Veluti crater plenus Ætnæi ignis,
Aut Siculus Canalis æquorei interſtitii;
Ubi confuſe fluctuans,
Ob fiſſuras petrarum, obliquus volvitur æſtus.

* Σπλάγχνων δ' ἐπ' αὐτῶν διάπυρον ῥέχει κακὸν,
Δίναισι φλογμῶν σάρκα πυρπολούμενον,
Ὁποῖα κρατὴρ μεσὸς Αἰτναίου πυρὸς,
Ἡ Σικελὸς αὐλὼν ἁλιπόρου διασφάγος,
Ὅπου δυσεξέλικτα κυματούμενος
Σήραγξι πετρῶν σκολιὸς εἱλεῖται κλυδών,

HISTORIA I.

Abſceſſus Inteſtinorum Arthriticus *auſpicato ſanatus, recurrendo Lethalis.*

ABSCESSUM in Viſceribus, *Arthritica* fieri poſſe materia, probat Agricola, prædio nudiuſtertius ſuburbano agens. Fuit ille Corpore pertenui, Δύσπλασχνος, annos *Arthritide* permultos, primum *Regulari* tantum, mox etiam *Anomala*, τὰ Ἐντόσθια premente, *Dyſenteriam* inferente cruciatus.

Dyſenterico ei medicinam, ex utriuſq; noſtri ſententia, iterum ac ſæpius feci; ductoq; Prognoſtico a vulneratis multumque læſis & debilitatis *Inteſtinis*, uti etiam ex eo, quod illa jam frequentaret *Arthritis*; de *Abſceſſu* Ægrotantem, de eo, tanquam impendente & pertimeſcendo, monui. Nec quidem aliter evenit: Namq; elapſo ab *Arthritidis* Paroxyſmo brevi ſpatio, cum jam repletum eſſet Corpus, & dolerent *Inteſtina*, (quæ duo Acceſſiones itidem *Dyſentericas* ſolebant antecedere) Materiam, rupto in *Inteſti-*

nis Abſceſſu, purulentam ἄνω καὶ κάτω reddidit. *Vomitum* & *Diarrhœam*, ut ne violenta nimium urgeret, *Laudano* compeſcui; eorum ſævitiam mitigavi. Finita Puris Evacuatione, *Bolum aſtringentem (ex Conſ. Roſ. rubr. Croco Martis,&c.) bis in die; Pil. Balſamicas, ex Balſ. Lucat. Pul. C. C. C. hora ſomni demittendas, cum Julapii Hauſtu dedi.* Potui, quod dilueret Puris acrimoniam, ſimulq; reprimeret Diarrhœam, *Decoct. Album tenue* dabatur. Cibus, e *Juſculis* & *Gelatinis*, erat *Analepticus*. Porro, *Prophylaxeos* ergo, decem poſt diebus,omni mane. Aqq. *Bathonienſium* ℔ij, paulum tepefactas, hauſit; ſingulis ſelibris adjiciendo *Vini Canarini* cochl. unum alterumve. Per *Elect. Lenientis* Doſin, uti opus fuit, aſſumptam, Alvi prævenit tarditatem.

Caro, Color, Vires ab hac methodo augentur; ſic, ut Hyeme ſequenti, menſes inde poſt quatuor vel quinque, Pedibus iterum doleret, & omni periculo liber eſſe prima facie videretur. Contra vero, ob ipſa hæc indicia ſalutis, (ita vulgo æſtimantur) cenſenda erat hujuſce ægri ſalus in dubio verſari. Quandoquidem illa, tametſi quodam modo ſalutem, modo longe majori contrarium indicarent,

rent, & *Inteſtina* denuo gravari minarentur. De *Venæſectione*, ut de *Inteſtinis* mihi curæ ſat eſſet, deliberavi: vetuit Corpus a Natura tenerum: vetuit male conſtitutum, Morbis multatum, atq; adeo *Arthritidi* rectæ vix obeundæ par.

Anni circiter dimidium erat, cum recurrit acris ille & pungens *Inteſtinorum* Dolor, novum materiæ coitum oſtendens. Subſequitur, paucis poſt diebus, Puris tenuioris ſubalbidique, ad tres minimum libras, paucarum horarum ſpatio, per Os, per Anum excretio. Vires ægri ſtatim collabuntur, &, *Cardiacis* fruſtra, licet copioſe datis, oppreſſi Oculis obductum eſt Θανάτοιο μέλαν νέφος.

Notatu dignum erat, *Arthritidem*, ex quo *Inteſtina* primum eſt aggreſſa, nova illa ſede adeo delectari, ut intra triennium ſexies eam inviſeret; & toties vel *Dyſenteriam*, vel *Abſceſſum* eo loci faceret: *Viſceribus* ſcil. a natura imbecillis, & Morbi crebris inſultibus enervatis, depoſitum, imo infuſum erat, expulſioni jam tum idoneum, Miaſma *Arthriticum*. Sed neq; præteriri illud oportebit, quod, qua proportione *Viſceribus* inhæſerit, ea uſq; *Arthritis* Artubus pepercerit. Quinetiam obſervari poteſt, quod ab *Arthri-*

tidos Paroxyſmis regularibus, per Acceſſiones *Dyſentericas*, & *Abſceſſus* hoſce *Inteſtinorum*, magna ex parte defenderetur Æger; quandoquidem hiſce crebro revertentibus, illi tum rariores, tum etiam mitiores invenirentur: ut, tum *Arthritidos*, tum *Dyſenteriæ*, tum etiam *Abſceſſus* Cauſam continentem & conjunctam, eandem prorſus, nonnunquam Artus, alias *Inteſtina*, ſed alio alioq; modo infeſtantem, eſſe conſtet.

HIST. II.

Abſceſſus *Ani* Arthriticus *feliciter curatus*.

ANTISTES nobilis, Ingenio ſumme prædicando, niſi quod Animi Magnitudo ſuperaret Ingenium, *Arthritide* nativa, (ea proſperarum cum adverſis, ea rerum humanarum miſtura) quam & ipſe minime tenuavit, eſt affectus. Diu ille, ſemel bis in anno, doluit; ſed apte, ſed utiliter: Tandem *Ventriculum*, *Inteſtina*, &, eorum extremitatem, *Anum*,

a

a muneribus ſuis deſciſcere compertum eſt, & novo more affici: hanc humoris nimium recipere, *Hæmorrhoides* extrudere; illa Cibum minus recte conficere; iſtum minus appetere. Hæc autem mala, ſive Naturæ per ſe deficientis & debilitatæ, ſive *Arthritidos* inverſæ ſigna erant,(quum *Interanea* multum iis enervari confitendum eſt) rectæ & externæ *Arthritidi* intus vocandæ, non parum contulere.

Hujus Procatarxeos maleficio factum eſt, quod, ex errato in re Diætetica commiſſo, materia, (quæ Digitos etiam tum extendit, quæ in Tumores idoneos elevavit,) *Arthritica*, intro invitata, *Ano* impacta, *Abſceſſum* in ea faceret. Primum, Oſſis Coccygos regionem, Menſe Decemb. Anno MDCLXXXXII, invaſit: inde per dies aliquot Dolor, & totam pene Hebdomadam Ἀγρυπνία. Vena, Medici conſilio, pertuſa eſt. Nihilominus increvit Tumor; dextram, ſiniſtram, Partes circa *Anum* omnes comprehendens, & ad ſuppurationem tendens. Quo citius matureſcat, ei *Cataplaſma* admovetur. Horis poſt triginta ſex, cum jam moveretur intus contentum, & fluctuaret Pus, Phlebotomo per *Jenkinſonium* noſtrum eſt apertus: unde Materiæ putidiſſimæ

fœti-

fœtidiſſimæq; quaſi libra effluxit; mundificantibus ab eo injectis detergitur ſinus, Fomentis roboratur.

Curatio perfecta, & abſolura eſſe viſa eſt, quum, exeunte Maio, *Arthritis*, quæ tum temporis in Artubus emicuit, ob πρόφασιν neſcio quam, ad *Ani* regionem, non ita pridem læſam, ſe proripuit, eamque magnopere corrupit. Pelle Ovina, recens extracta, involvi Pedes & Abdomen Ægrotantis, imperavi. Hinc ſuppuratio maturior, atq; adeo celerrima; adjuvante *Ung. Baſil.* &c. per penecillum admoto. Secto Tumoris apice, Puris altera quaſi libra expreſſa eſt. Perjucundum erat notare, non tantum omnia, ſtatim ab emiſſo Pure, Symptomata concidere; ſed & Appetitum, aliquandiu languentem, ex eo tempore vigere, latrare, & (quod eo amplius) Ægrotantem comeſa concoquere.

Quicquid hujuſce mali reliquum erat, (hoc autem neq; grave, neq; longum,) id omne laboranti, non nimium morigero, deberi ſtatuendum eſt; id etiam brevi ſublatum. Nam ſartus tectus evaſit Æger; neque, tametſi ſæpe poſthac *Arthritide*, hujuſmodi unquam *Abſceſſu*, deintegro laboravit.

En

En igitur *Ani Abſceſſum*, in quem, tanquam in Sentinam, miſſa ſunt *Arthritica* purgamenta : Cujus rei notitia vel eo manifeſta ; quod ex *Abſceſſu* favetur Artubus ; neq; iterum, dum nova in Sanguine coacervata ſuit Materia, tantiſper in eos ſævitum.

HIST. III.

De Ani Arthritica, *propter Aloeticum*, Inflammatione ; *cum inſtante* Gangræna.

MATRONA Nobilis, Sancta, Venerabilis, ob cauſam alibi dicendam *Arthritica*, exeunte anno MDCCV, Dolorem Artuum, huc illuc vagum, & repentem habuit ; Articulos etiam aliquando, more ſolito, perſtringentem. Sub iſto rerum ſuarum ſtatu & conditione, *Tincturæ Sacræ* Doſin, hortante quodam e vicinia ſumſit ; heu ! infauſto omine, & irato *Æſculapio* : *Hæmorrhoidum* enim dolore alias afflicta, tantam earum injuriam, tam grave malum ex eo pertulit, quam quod graviſſimum.

Magna

Magna vis Humorum, qui in Sanguine jam evecti & exilio parati erant, ut hac vel illac levi ex cauſa verterentur; *Aloetico* viam oſtendente, ad *Anum* pulſa eſt, & eam diſtendi maximeq; cruciari fecit.

Non Ægræ profuit, quod e Gallis, aliiſq; reſtringentibus, Aqua ferrata incoctis, ſtuparum ope, *Fotus* adhiberetur; contra, malum ex hoc acerbius. Ægram inueni, cruciatus inter & tormenta, miſere oppreſſam. Per *Anum* Humor nigerrimus, odore cadaveroſo effluxit, & de *Gangræna* impendente me admonuit. Paulo poſt, in *Ani* margine tumore rupto, tam jugiter emanavit Humor, ut de Ægræ vita pene conclamatum eſſet. Parum aberat, quin opprimeretur. Libræ minimum binæ effluxerunt, quibus nihil fœtidius, nihil graveolentius. Non niſi *Cardiacis* copioſe creberrimeq; datis, Ægra ſuſtentari potuerat, iiſq; mehercule vix quidem.

Siſtente demum Flumine, Ciſternam ejus immiſſo ſtylo exploravimus. Ab orificio, quod in dexteri Podicis medio propter *Anum* erat, verſus Os *Coccygeum*, duas circiter uncias ſinus intravit: altera vero parte, prope *Inteſtinum Rectum*,

eiq;

eiq; parallelus, circa quinq; uncias. Tanta vero ejus latitudo, quanta humori contento reſponderet. Præterea, Caro prope orificium ad Drachmæ ſpatium livida, ſenſuq; valde obtuſo, νέκρωσιν in propinquo eſſe manifeſtavit.

Ut autem ea prohibeatur, eodemq; tempore ſiſtatur Humor, nimium profuſus ; per *Injectiones* aptas, aliaq; Topica, Chirurgis adhibita, proviſum eſt. *Turundæ* immiſſæ ſunt, paulatim breviores ; & demum, menſis uſq; ſpatium, ne nimis cito occludatur, tanquam Fonticuli, os apertum eſt : poſtea feliciter recluſum. Ex morbo gravi,& prorſus ancipiti convaluit Ægra, & partum intra breve ſpatium geſſit.

Commonet Exemplum, in Corpore *Arthritico*, materia ad fugam prona ſaturato, quam dubia, dubia autem ? imo quam periculo plena, maxime per *Aloetica*, Purgatio.

CAP.

CAP. VII.

De Melancholia Arthritica.

ARTICULUS I.

POST *Ventriculi* & *Inteſtinorum* Affectus *Arthriticos*, qui appellari poſſunt Idiopathici, (de quibus ſupra Diſputavimus;) ad eos jam deveniendum, qui locis ſæpe remotis & diſtantibus, ſemper autem aliis, κτ' Συμπάθειαν, ineſſe deprehenduntur. Hi vero, tametſi plures, & quidem prima facie longe inter ſe diverſi reperiuntur, (uti *Melancholia*, *Syncope*, *Cephalalgia*, *Vertigo*, *Reſpirandi difficultas*, aliiq; permulti;) quando hoc conveniunt, quod ex Cauſa *primis Viis* contenta omnes exoriantur; eaq; ſublata, auferantur; eorum Curatio, maximam partem, ex prædictis elicienda eſt. Par autem unum, ceteris prælucens, [nimirum *Melancholia* & *Syncope*;] cum utrumque ita interdum ingraveſcat, ut Symptoma evadat ἐπεῖγον, & Morbi rationem ambiat;

ambiat; hoc, & ſequenti Capite, ſpeciatim exponetur.

II.

NULLOS æque laceſſit hujuſmodi *Melancholia* (ut de ea primo loquar) ac qui molles, teneri, delicati, animo præditi puſillo, vel alia aliqua inclinatione naturali, *Melancholiæ* ſunt ab incunabulis addicti. Quamdiu horum *Arthritis* Paroxyſmos agit regulares; & Natura, Viſceribus parcendo, Materiam in Artus alienam exprimit; tam certe diu ægrotorum proſpere res ſuccedunt; & in Paroxyſmorum vacationibus, Cor illis lætum; Vultus hilaris; ſudum undique, & ſerenum eſt. Quoties autem hoc ſalutare opus, ſive prorſus interciſum, ſive remiſſe & oſcitanter actum eſt; maxime, quoties *Ventriculo*, & *Inteſtinis* committitur Materia; primum, Appetitus, & Concoctio depravata eſt: hinc eo loci Maſſa, brevi ſpatio putreſcens, & inepta, coacervatur: hinc Flatus Hypochondriacus, Βορβορυσμοὶ, Præcordiorum diſtentio, & interdum Dolor *Inteſtinorum* fere continuus: hinc illi, per conſenſum, Cerebri & Nervini generis Affectus; illa

Μικρ-

Μικροψυχία, illa *Melancholia*. Turpis ſcil. illius Maſſæ afflatu & contagione, deprimuntur Spiritus, Senſui jam Motuique obeundo impares. Nihil iſthoc hominum genere triſtius; nihil infelicius. Neque Somnum capeſſunt, neque Cibum. Pœnitet, piget, pudet, ipſos Vitæ ſuæ tædet. Quodque omnium graviſſimum eſt, quæ, in ſummis calamitatibus, perfugio; quæ Ægrotantibus, ſolatio; quæ *Arthriticis*, certiſſimo eſſe ſolet præſidio; hoſce plane deficit, Spes.

Nullas unquam *Arthritidis Anomalias*, hac noſtra diuturniores inveni; nec quidem multas temere frequentiores. Nono vel decimo circiter ætatis luſtro, Ægrotantem aggreditur; & per reliquum Vitæ (niſi Medicinæ Viribus depulſa fuerit) eum perraro deſerit; quin ex intervallis, iiſq; crebro brevioribus, affligit. Eſt autem ad *Arthritidem*, in eodem Corpore *Regularem*, (ſi ad eam comparetur) Proportione, quæ dicitur, *inverſa*: quandoquidem, quo minor; quo rarior; quo mitior hæc: eo major; eo conſtantior; eo vehementior illa; & e contrario.

III.

III.

QUOD autem ita ſit diuturna, Cauſam eſſe puto in præcedentibus enunciatam; *Dyſpepſian* nempe, & *Ventriculi* Imbecillitatem: quæ, ut uſitate Materiam ad *Primas Vias* Arthriticam invitare ſolet, crebramq; facit (ut oſtenſum eſt) hujuſmodi *Anomalian*, ita quidem uſitata major, (qualis his Ægrotis eſt) tum invitat allicitq; magis; tum etiam arctius complectitur, retinetq; diuturnius.

Ne vero, cum *Arthritide Melancholica* idem hic Affectus eſſe cenſeatur; advertere oportebit, illum eſſe *Melancholiam* puram, & exquiſitam, in *Arthritida*; hunc, *Arthritidem* ſimiliter genuinam, in *Melancholian* deſinentem, eamq; propria Materia facientem.

IV.

REQUIRIT *Therapia*, ut Morbo Ægrum prementi, *Ventriculum* & *Inteſtina*, ἄνω (ſi opus fuerit) ϗ κάτω purgantibus, primum adverſere. Iſta vero blandiora ſint, neceſſe eſt; e *Decocto* puta *Fol. Teæ*, vel *Poſſeto Carduato*, *Vomitori-*

um; ex *Rhabarbaro*, *Pil. Tart. Bontii*, *Stom. cum G.* vel iſtiuſmodi aliquo leniente, *Catharticum*. Statim a Purgatione, eo nempe veſperi, omiſſo *Paregorico*, locum habeat *Cardiacum*; quod Materiam Viſceribus adhæreſcentem extra propellat: poſteaque, cum ad *Alterantia* deſcendes, ea quantitate propinentur, ſed Doſibus idoneis, quæ, ſi nihil repugnaverit, Intentioni Therapeuticæ (i. e. Materiæ *Arthriticæ*, a τοῖς ἔνδον educendæ, & in Artus ablegandæ) ſatisfaciat.

Vult autem *Prophylaxis*, primum, ut *Aquis Diureticis*, recte diuq; potis, e Sanguine virus evehatur *Arthriticum*. Deinde, ut *Arthritis*, vere & autumno, altero nempe vel utroque, ſi per ſe quieſcat, Medicamentis ad eum finem datis, cieatur: regulares Paroxyſmos, ſuoq; numero perfectos (quoties opus erit) edere cogatur: & ut alias Coctionis ſumma teneatur ratio, in victu minime peccetur. Quare *Eccoproticum* frequenter adhiberi, putres ſæpe extrudi reliquias oportebit; & in eum finem uſui erunt *Pilulæ*, quibuſdam in pretio habitæ, *Melancholicæ* ab *Exonienſibus* appellatæ.

℞ *Pil.*

℞ *Pil. Macri, Stom. cum G.* āā ʒjſs.
Rudii ʒj.
Reſ. Jal. ʒſs.
Ol. Cin. Chym. gtt. x.
Balſ. Per. q. s. f. Pil.

Doſis ʒſs, primo mane, omni menſe; vel, eodem intervallo, ſumatur *Tart. laxantis, & Mannæ* āā ℥ſs, ℥j, *Aqq. purgant.* ℔ij *ſoluta.* Omni vero Purgationi Prophylacticæ ſuccedat, hora ſomni, *Paregoricum.* Prodeſt porro Corporis Exercitatio, præſertim Equitatio. Quæ vero reliqua huic Affectui medeantur, ex ſupradictis hauriuntor.

HISTORIA I.

Melancholia *propter* Arthritidis *acceſſiones minus idoneas.*

TEMPUS olim nobiſcum Homo traduxit alienigena, ingenio prorſus ſingulari; Affectu *Hypochondriaco* non parum multatus. Ægritudini importunæ permoleſtæq; ut occurreret, *Baccho* ille, non nimium modo, verum etiam intempeſtive

peſtive (pernoctando ſcilicet) indulſit: quo quidem more, *Arthritidos* pernicioſiſſimæ, Senectutis triſtiſſimæ poſuit fundamenta.

Adoleſcentiam vix egreſſus, *Arthritide*, malo hæreditario ægrotavit; quod *Melancholiam* vel primum intulit, vel magñopere auxit. Quamdiu Paroxyſmos edere ſoleret *Arthritis* iſta regulares, (ſatis ſcil. magnos, & frequentes) nihil illo homine mutabilius, aut ſibi diſſimilius; utpote Lætitia nunc elato, Mæſtitia nunc depreſſo. Quoties enim Paroxyſmus aliquis finierat, Cantu, Jocis, Salibus effundendis, Carminibus aut pangendis, aut recitandis occupato eo, nihil uſquam gentium feſtivius jucundiuſve: quamprimum autem *Baccho*, *Cerere*, & Ignavia, nova in Sanguine cumularetur Materia, & jam expulſioni parata eſſet, nihil illo triſtius, lugubriuſve.

Nondum annos compleverat quadraginta, quum *Arthritis* rarius & remiſſius agere occœpit; & pro illius remiſſione, Ægrotanti evenit male: nam *Melancholia* ingraveſcere reperta eſt, & quidem eatenus, ut in eam demum mutaretur *Arthritis*: quibus autem modis, & qua Metamorphoſeωs ratione, (quippe ad explicandam

candam *Melancholiæ* hujus *Arthriticæ* naturam cumprimis faciens) narratu digniſſimum.

Qua proportione Paroxyſmi, ſive earum acrimoniam, ſive frequentiam ſpectemus, ceſſavere; ea ſemper, rata perpetuaque, crevit Ἀνορεξία; ea, Δυσπεψία; ea, Flatus immodici; ea, Dolor, & innumeræ *Ventriculi* querelæ; ea, *Melancholia*: ut Materiam ad τὰ ἔξω *Arthriticam* minime propulſam, Viſceribus infundi, res ſit evidentiſſima.

Chalybem ille, *Amara*, non unius generis *Cardiaca*, initio commode; *Corticem*, cum *Vino*, omnium multo commodiſſime; poſtea vero fruſtra, ingeſſit. Validus a Natura, & Athleticus, Morbo gravi & ærumnoſo, animum cum corpore peſſumdanti, impar, ætate adhuc conſtante, ſuccubuit,

Victima nil miſerantis Orci.

HIST. II.

Arthritis Melancholico ſaluti.

HOMO *Damnonius* per omnem primam juventutem Coctionis pravitate, Ventriculi a paſtu diſtenſione, Flatu, Capitis gravitate identidem afflictus, de majori malo adveniente monebatur. Annis aliquot poſt, exorta eſt *Arthritis*, nunc uni eidemq; Articulo inhærens, nunc per Artus erratica; ſemper autem Regularis, & cum *Morbo Hypochondriaco* (uti cum *Polluce Caſtor*) vices habens alternatas. Quæ iſtorum Affectuum Επαλληλία, communem utriſq; Materiam eſſe, nunc, quæ ſunt intus, afficientem; nunc, quæ extra, corrodentem, oſtendebat. Gravedo etiam, per hoſce dies, humorem multum, & acrem, in vacationibus *Arthriticis* emittere, ſicq; Capitis gravitatem minuere ſolebat.

Sub finem Anni MDCCII, Paroxyſmi, qui lenes ſemper, & parvi reperiebantur, *Arthritici*, præter morem intermiſerunt;

ſerunt; neq; jam per annum integrum emicuit *Arthritis* ulla, ſive Fixa, ſive contraria: quanto vero Ægroti cum diſcrimine, vel ex eo diſci poteſt, quod Nauſea infrequens; quod Appetitus exinde proſtratus; quod Coctio vitioſa, neq; niſi liquidorum ulla; quod Flatus, ἄνω καὶ κάτω ſæpe emiſſi; quod, eis aliquantiſper retentis, Auditus ad tempus aliquod omnino nullus; quod Dolor Lateris pungens; quod Spirituum Defectus miſerabilis; quod Marcor, quaſi junctis undiq; copiis, Ægrotum pene conficerent.

Conſiderata iſtius Morbi natura, plane viſa eſt *Arthritis*; quæ diu recte egiſſet; jam vero, Brumæ urgente Frigore, Sanguinemq; deprimente, intus in *Ventriculum*, &c. repelleretur, & dictam faceret *Melancholian*.

Propoſita Medicinæ via, ut languentes Spiritus ſuſcitarem, ut inimicum ab Inteſtinis dimoverem, & ad Artus propellerem; eam ingredior. *Aquarum Ferratarum*, quæ in propinquo erant, *Tawtonenſium*, modice tepefactarum ſelibram, hora ſeptima matutina, hauriendam; omniq; horæ quadrante, ad horas uſq; duas repetendam; cuilibet vero ſelibræ *Sp. vol. ol. gtt.* x, *vel* xv, inſtillandas: Nona ſequen-

ti, *Infuſi Teæ*, *eadem Aqua comparati*, ℔ß: hora deinde poſt, *Iufuſi amari alterantis Coch.* v. quarta pom. *Bolum Abſynthiatum*; hora ſomni, *Cardiacum* ſequentem, cum Julapii, aut Vini Xereſani hauſtu demittendum, imperavi:

℞ *Raſ. Zedoar.* ʒij, *Gentian.* ℥ß, *Cacum. Agrim.* ʒij, *Coccinellæ* ℈j, *Cort. ext. Limon. Flor. Roriſmar.* *aã* ʒj; *Infunde in Vini Xereſani* ℔ij, *ad idoneam alterationem*; *tunc coletur* Infuſum.

℞ *Pul. Rad. Ari C.* ʒß, *Conſ. Abſ. R.* ℈ß, *Syr. Z. Z. ex Indiis q. s. f.* Bolus.

℞ *Pul. Gaſcon.* ʒß, *Spec. Diambræ* ℈j, *Syr. Garyoph. q. s. f.* Bolus.

Carnibus εὐπέπτοις κὴ εὐχύμοις, Pullina ſc. Vitulina, Agnina, & ejuſmodi aliis veſci; &, loco Cereviſiæ, huic Ægroto peſtiferæ, Aquam dari bibere prædictam, cum cruſta panis incocta, *Xerano* demum addito, præſcripſi. Utriq; *Bolo*, paucis poſt diebus, nempe quamprimum *Martem* ferre valuerat teneritudo *Inteſtinorum*, adjecta ſunt ejus *Nutriti* gr. v; primoq; Aqq. Hauſtui, omni mane, *Tinct. Martis Feburianæ gtt.* xx.

Porro,

Porro, ad Caput per Nares purgandum (quoniam hoc innuere viſa eſt *Gravedo*) *Pulverem* adhibui *Sternutatorium*, ſæpius in die uſurpandum.

℞ *Caulium Tabaci* ℥j, *Cacum. Majoranæ, Roriſmar. Salviæ* aā ℥ß, *Rad. Helleb. albi* ℈j, *Moſchi gr.* jj. *e Siccatis f. Pulvis* Ἔῤῥινον.

Iſta Medicina, vix credibile eſt, quam celerrime reſtituta, & quanta Ægroto ſanitas. Spiritus Animales, ab aſſumpta Aqua maxime, & quidem ſubito recreati: paulo poſt vigere cœpit, & deinde latrare, Appetitus; partim Medicamentis, partim Victu, ſed Aqua potiſſime, vegetior factus, Oculos Homo ſuſtulit, Vultum explicavit. *Arthritide* recta, Pedem alterum occupante, poſtmodum eſt tentatus. Maximi erat momenti Dolor iſte Regularis; utpote qui Materiam, relictis Viſceribus, πρὸς τὰ ἔξω arceri comprobavit. Medicina eadem, vel ſimili, dies quadraginta uſque continuata, memet *Exoniæ* viſitavit; ex mæſtiſſimo, & triſtiſſimum in modum languente, in ſanum & vividum, in lætum & alacrem mutatus. Ego, ut Morbi recurrentis metum adimerem, & in tuto rem omnem ponerem, ad dies adhuc viginti plures,

res, Medicinæ uſum protuli. Quinimo, contra *Melancholian*, aliaq; *Ventriculi* & *Inteſtinorum* mala, ut in poſterum ſe incolumem præſtet; de *Arthritide* curet, exhortor, ut ea rectum, & idoneum, ſemel minimum anno, Paroxyſmum edat.

Hiſtoria narrat *Arthritidem*, intus ad *Ventriculum* & τὰ Εντόσθια miſſam, Ægrotum mirifice lædere; *Melancholia* gravi afficere; demum Medicina ad τὰ ἔξωθεν auſpicato pelli.

HIST. III.

Melancholiam, *&* *Hydropa* Arthriticum, *ſanat, arte comparata,* Arthritis *idonea.*

ALIUD dicam *Melancholiæ* hujus *Arthriticæ* Exemplum, nobile & inuſitatum. Vir Reverendus, antiquis moribus, per ætatem mediam, nunc *Arthritide*, nunc *Melancholia* premebatur: hujus ſc. acceſſionibus olim, ante annos viginti; illius nuper, omiſſo Tabaci uſu, ante ſexennium, ortis: hujus, perpeſſu gravioribus; illius, tum minus moleſtis, tum

tum etiam raris; at ſemper commodis, ſemper utilibus; ſiquidem *Melancholiam* illi ad tempus diutinum, ad annum quaſi dimidium, ſemper abegerunt.

Sub finem anni MDCCII, poſt Appetitum aliquamdiu læſum, *Melancholia* ille multum angebatur; Μικροψυχία & depreſſione Spirituum importuniſſima, incredibili ſtipata. Lamenta, Querimonias, Ejulatus die noctuq; effundentem, tanquam Ægrotorum poſt hominum memoriam afflictiſſimum, audivi. Mehercule! ſe arbitro, nemo unquam mortalium, nec quiſquam gentium æque miſer. Paulo poſt emicuit, qui ſævitia longe *Melancholiam* excellere viſus erat, Tumor Pedum; deinde Femorum; profundas digitorum foveas accipiens; iſq; ſeroſus, Hydropicus. Umbilici Regione exudavit, tanquam e colo, Liquor. His acceſſit difficultas ſpirandi, debilitas univerſa, & δυσκινησία, brevi tempore, fere Paralytica; ſitis etiam inſatiabilis, Urina pauca, & lixiva, potionis nec quadrante plus: Ut, de Ægroto plane conclamatum eſſe, non immerito omnium fere ſermone percrebuerit opinio.

Quo

Quo Affectui tam periculoſo Medicinam facerem, idcirco primum ex uſu eſſe judicavi, Seri vim minuere, Hydragogis amandare; tum, quibus rebus poſſem, *Arthritidem* (quam horum omnium cauſam eſſe ſuſpicabar) evocare, & τοῖς ἔξωθεν infigere. Hac propoſita medendi lege, *Pil. Aloeticis* facta ſemel iterumq; Purgatione, meo jure ſic præſcriptum eſt.

℞ *Raſ. Gentian.* ℥j, *Infunde in Vini albi Luſitanici* ℔ij, *ad alterationem idoneam; Colaturæ adde Tinct. Aurant.* ʒij, *miſce. Doſis* ℥iij, *ſexta quaq; hora, cum ſeq. Pil.*

℞ *Sal. Martis, Chal. Natriti, aā gr.* v. *Pul. Serpent. Virg.* ℈ß, *Syr. Abſynth. ſimp. q. s. f. Pil.*

℞ *Sp. Vol. Ol.* ʒiij, *Tinct. Stom. cum M.* ʒj, *miſce ſumat. gtt.* xxxx, *cum idoneo quovis vehiculo, bis in die, ſæpiuſve, ſi languores urgebunt.*

Quantum Ægrotanti ab hac Methodo utilitatis, opinione majus eſt. Quando per Evacuantia, Seri, quod nimium erat, vix dimidium expelleretur; ita quidem factum eſt, ut Natura, per Cathartica, perq; Chalybem adjuta, tum in Pedem

Mate-

Materiam extruderet *Arthriticam*; tum etiam Serum per Renes abundanter emitteret. Septem, octo dierum ſpatio uſurpandis hiſce *Pil.* dicato, Pedis ſiniſtri doluit Malleolus, & Digiti majoris Articulus major, ejuſq; Orbis. Dolori paulo poſt ſucceſſit Urinæ profluvium, tam juge, tamq; copioſum; ut, diebus quinq; vel ſex, Pedum & Femorum Tumor omnis Hydropicus, etiamſi immanis, auferretur; & ſimul cum Tumore, pariq; proportione, Sitis. Ex ſententia ſucceſſere omnia. Alacrem, vividum, cibi appetentem, animo plenum denuo conſpexi; Vitam hodie, quadriennio poſtquam ita fuit correptus, vivit; & quidem eam, quæ ſola vita eſt vocanda: ut vel uno hoc Exemplo demonſtrari poſſit, quantum *Hydropa*, quantam *Melancholiam* faciat *Arthritis Anomala*; quantum etiam utrumq; ſanet *Regularis.*

Hæctenus de *Melancholia Arthritica*; ad ejuſdem originis, & naturæ *Syncopen*, accedo.

C A P.

CAP. VIII.

De Syncope Arthritica.

ARTICULUS I.

ALIUS eſt Affectus, ei, qui præceſſit, ſive Cauſæ utriuſq; Continentis & proximæ, ſive κατὰ Συμπάθειαν ortus, habeatur ratio, congener & geminus; *Syncope* nimirum *Arthritica*, hunc in locum aptiſſime referenda.

Ante dictum eſt, *Arthritidem*, maxime in Corporibus ſenecta, vel ebrioſitate læſis, & enervatis, *Ventriculum* & *Inteſtina* minima quavis de cauſa petere. Quinetiam exploratum eſt, in eas Partes ingreſſam *Arthritida*, non ſemper *Anorexian*, *Nauſeam*, *Tormina*, *Diarrhœam*, & hujuſmodi Morbos ἰδιοπαθικῶς inferre; ſed, uti nonnunquam *Melancholiam*, (in ſuperiori Capite tractatam) ita etiam interdum *Syncopen*.

II. Com-

II.

COMPERTUM, inquam, eſt, a Potione nimis frigida, & tenui; vel δυσπέπτῳ aliquo, ore ſumpto, & *Ventriculum* aggravante, Primum, univerſo Corpori male eſſe; tunc paulatim Os pallere; ſudore frigido deinde Cuticulam madere; Pulſum imbecillem, modo nimis tardum, nunc inæqualem, reddi; interdum minui tantum, alias intermittere; ſolvi deniq; Spiritus animales; Senſum, motumq; deficere; Vitæ omnes corruere Facultates: Interea vero temporis, *Arthritidem*, (ſiqua forte in Articulis, antequam hæc inciperet Tragœdia, comparuit) deſubito recedere. Ne multis, Ægrum, niſi remedio quodam efficaciſſimo præſentiſſimoque, niſi Deo in vicinia mortis opem ferente, ſervatus fuerit, e vivis exturbari.

Hanc ego Συγκοπὴν, quatenus a Miaſmate *Arthritico* commiſſa eſt, *Arthriticam*; quatenus vero per omne Corpus ſe diffundens, a Cauſa (in *Ventriculo*, & τοῖς Ἐντέροις ſita) longe poſita elucet, κατὰ Συμπάθειαν natam appello.

III.

III.

HUIC ut occurratur, ancipiti prorſus, & acuto morbo; nihil æque valere judico, ac, Cardiacorum permagna Doſi potentium adhibita, Indicationem Vitalem tueri; Spiritus animales ſiſtere, & inſtaurare; ut & alienum (ſi modo id fieri poſſit) ad τὰ ἔξωθεν arcere. Quocirca *Aquæ Hiſpanicæ* quantitatam amplam, in ægri rem, plus ſemel dedi bibere; proq; re nata repetii. Ubi illa defuit, aliam, quæ ſequitur, (quando Medicamenta in forma liquida citius adjuvant, & propterea ſolidis anteponenda ſunt) præſcripſi.

℞ *Aq. Abſ. C.* ℥xjj,
Sp. Menthæ,
Tinct. Lavend. C. ā ℥jj,
Sacch. albiſs. q. s. f. Julapium.

Doſis ℥ſs, j, ad jj, ubi uſus veniat, adhibenda; &, ut per uſum videbitur, iteranda.

Cum Doſi prima, vel ſecunda, ſi placet, demittatur *Bolus*, ſeu *Pulvis* ſequens.

℞ *Theriac. Androm.* ʒſs,
Flor. Salis Armon. ℈ſs,

Conſ.

Conſ. Anthus ℈i,
Syr. Cort. Citreor. q. s. f. Bolus: *vel*
℞ *Pulv. Serpent. Virg.* ℈ſs,
Spec. Diambræ ℈j (*ad* ℈jſs)
Macropip. gr. jjj, jjjj, v.
Ol. Cin. Chym, gtt. j, *f.* Pulvis.

Paupertinis, & indigentibus (uti etiam aliis, ubi medicamenta non ad manus erunt aptiora) *Spiritus Vini* detur uſtulati quantitas ea, quæ propoſito reſpondeat: vel, *Aquis Cardiacis* ſuperaddi poſſit, *Spiritus C. C. Succinatus.*

Cum hiſce *Frictiones* ſimul adhibendæ ſunt; & in *Vino*, vel *Spiritu Vini* calefacto, immerſæ *Stupæ*, Scrobiculo Cordis, & toti Abdomini applicandæ, crebroq; renovandæ ſunt.

His, vel hujuſmodi ſimilibus, utendum eo uſque; donec Æger refectus, & (modo hoc effectum reddi potuerit) in ſolido locatus fuerit: quod utiq; raro fit, priuſquam *Arthritis* in Articulos ablegata, & iis ſit infixa.

Si a Δυσπέπτῳ aliquo temere comeſo *Syncope* proficiſcatur, & Æger facile Vomat, aut ad vomendum pronus ſit; quamprimum ita factum ſit, ad ſe ut paululum rediret, per *Decoctum Teæ*, vel *Cardui*, largiter exhauſtum, alienum ejicia-

tur. Verum, ſi ad incitas ita redactus ſit æger, ut moræ locus relinquatur omnino nullus; quin, ad ſalutem Ægroti quicquid peragi poſſit, uno id, neceſſe fuerit, eodemq; tempore peragatur omne; hoc caſu, inquam, *Vini* quantitas ebibatur ea, & quidem ea celeritate, quæ tum Viribus redintegrandis, tum Vomitui movendo ſatis eſſe reperiatur.

At ſi revertantur, & importunæ fuerint hujuſmodi Συγκοπαὶ; ut iis initio ſtatim occurratur, præſto ſint oportet iſtiuſmodi *Cardiaca*, prout facto opus erit, ingerenda. Quanquam enim ſanis, integraq; valitudine uſis, nullum unquam Potionis genus hiſce *Cardiacis* (*Spiritibus* nempe, & *Aquis generoſis*) peſtilentius aut magis noxium, ſi in uſum communem trahantur, excogitatum fuit; tamen *Arthriticis* veteribus, præcipue Vino deditis, hiſq; *Lipothymiis* invadi ſolitis, nihil, quod ſciam, utilius, ſalutariuſve. Adeo, videlicet, quibus alii, certe permulti, rebus conficiuntur, & e vivis extruduntur; iiſdem ipſis alii ſervantur, & multos annos eorum beneficio, vivunt valentque. Hoc autem, uti re ipſa conſtat, animoq; a me ſincero, & in humanum genus benevolo dictum, boni velim conſulatur; nec in

pejorem

pejorem partem, & ſui perniciem, a quoquam, tanquam ad malos mores licentia, rapiatur. Qui *Cardiacis* hac occaſione nimio plus indulſerit; qui erratum tam turpe, tam ſtultum erraverit, ipſe viderit.

HISTORIA I.

Syncope Arthritica, *foras abacta hoſte, curata.*

MORIBUS & ingenio præſtantiſſima Fœminarum, eadem fere de cauſa, quam in ſequenti Hiſtoria repetam, ſe in vitæ periculum redegit. Diu enim *Arthritide*, culpa non ex ſua, laborans; Paroxyſmo gravi, imo quidem omnium, quos unquam eſt perpeſſa, longe graviſſimo, vix ad exitum perducto; Aquam illa fontanam, & frigidam potavit; eoq; forte largius, quoniam antea non ſolum impune, verum magno ſuo commodo fuerat Aquæ potrix. At in rebus humanis, utramq; facit paginam opportunitas; multumq; refert, in iis agendis,

quæ ſint earum ſingulis accidentia.

Circa idem tempus (ut aliud eſſe ſolet ex alio malum, ἐπὶ δ' ἄλγεσιν ἄλγεα κεῖται) cibo quodam inepto, & difficili comeſo, mirum quantum ab eo in victu errato, & quam mox adductum eſt diſcrimen. *Ventriculo* primum ægrotavit, nauſea & faſtidio gravata: Doluit deinde vehementer, tanquam Spaſmis arctiſſime contrahentibus. Orta tunc erat Hyſterica (talis eſſe videbatur) Suffocatio. Erat Vomitio, ſed inanis. Senſuum, & virium erat diminutio. Dum iſta fiunt, *Arthritis* (quæ in extremis partibus Paroxyſmum. aliquot jam per menſes, exercuerat) illico regreſſa eſt, ad ea, quæ intus ſunt, vocata.

Plumæ juxta comburuntur; ut nimirum Spiritus animales, præpoſtere agentes, odore fœdo coerceant, inſtruantque. *Aqua* datur *Hiſpanica*, ſemel atq; iterum; quanta nempe *Ventriculum* reficiat, & *Arthritidem* horſum adigendo, inq; artus pellendo, Ægram reſtituat. Trium, aut eo amplius, horarum ſpatio, *Syncope* remiſit. Dolor in extremis partibus recruduit; Ægra ſervata eſt.

HIST.

HIST. II.

Ejuſmodi alia.

NAVIS olim Præfectus, neq; *Veneris*, neq; *Bacchi* cultor parcus, & infrequens, propter iniquam eorum obſervantiam, *Arthritide* multatus eſt. Graviter, & diu ille doluerat, cum forte fortuna ſimul in eadem domo eſſemus, & de Navarcho noſtro, tanquam animam agente, ex improviſo clamaretur. Ægrum advolavi; quid hoc clamoris, inquiſivi; Pulſum inveni lanquidum, imbecillem, rarum; qui ſolebat eſſe maximus, & duriſſimus. Os expalluit. Anhelitus ſublimis, & cum intervallo longiori tractus. Corporis ſuperficiem Frigus Sudorq; occupavit. Senſus, Motus, Vires univerſæ ſunt collapſæ; ipſiuſq; propemodum Oeconomiæ ſubverſa ratio.

De mali cauſa interroganti declaratum eſt, Ægrum, *Pedibus dolentem*, febricitantem, ſitientemq; fontanam paulo ante

Aquam hauſiſſe frigidam, ad ejus quaſi ſelibram; itaq; ſibi malum arceſſiviſſe.

Aquæ Ego *Cardiacæ*, maximeq; generoſæ, Doſin illico prælargam, cum *Sp. Vol. Oleoſ.* guttis aliquammultis, in os immiſi; &, poſt tempus aliquod, cum *Theriac. Androm. & Pul. Gaſcon.* *aa* ℥ß repetii; imo quidem *Hauſtum* tertia vice, ſpatio quodam interpoſito repetere, neceſſum habui. Ne plura, non niſi remediorum ſumme Cardiacorum immenſa vi reſtitutus eſt Æger.

In eo vero reſtituendo, duo notatu digna erant: Primum, neq; ea *Cardiaca* Febrim; ſed e diverſo Æſtum modo benignum, ſudorem blandum, & auſpicatum inferre: Cujus id in cauſa eſſe videbatur, quod Ægro, mari verſato, frigori aſſueto, *Cardiaca* minime nova eſſent; & quod illius Sanguis, *Arthritide* diuturna depreſſus, non cito incenderetur. Deinde, non multo poſt, quam in Artubus Calor redierat; quod *Dolor* redierit *articularis*, & cum eo incolumitas.

Habetis *Syncopen Arthriticam*; Facultatum omnium perturbationem; animalis vitæ Eclipſin; *Arthritide* revocata, & ad ea, quæ intus ſunt, allecta, factam: Habetis eam, *Arthritide* foras abacta, ſublevatam.

HIST.

HIST. III.

Arthritide *diu ignava & inerti genata Syncope, illius Paroxyſmo regulari ſublata.*

VIR Melancholicus, ſolers, ingenioſus, Patre natus *Arthritico*, ætate progrediens ipſe doluit *Arthritide*; ſed ea, quæ ſegnis, & ignava, paucos habuerit Paroxyſmos; &, ex iis paucis, idoneos & laudabiles certe pauciſſimos. Hujuſmodi anni prope viginti erant, cum, ingraveſcente jam ætate, diu quieverat *Arthritis*; &, in iſta quiete quando fortuitu accidit (tanquam πρόφασις, ſive Cauſa evidens) in potulentis erratum, Æger ultra morem largiore Vino menſes aliquot uſus, non ita diu poſt *Syncope* correptus eſt. Frigus occupavit Artus; Pallor Faciem; Spiritus animales perturbati, & depreſſi ſunt; Pulſus in carpo humilis, ictuq; omni tertio intermittens. Nihil fuit propius, quam ut periret. Stupebant aſtantes, unde, & qua ex cauſa, malum tam grave, tamq; repentinum oreretur. De

De *Arthritide* interrogavi, quam illa pridem παροξωύκσα eſſet; & quam perfecte. De inſultu ejus tum raro, tum miti certior factus, operam dedi, ut per *Arthritidem* (quoad ejus fieri poſſet) in Artus exturbatam, malo præſenti occurreretur. Quocirca, præter *Hauſtus Cardiacos, Spirituſq;* C. C. vim magnam, iterum atq; ſæpius datam; *Electuarii Arthritici* quaſi ʒj, ter quater in die ſumendam, imperavi: quumq; horum, & *Pul. Gaſconici* ope, fauſto quidem omine, Pes inciperet dolere; ut bene res feliciterq; vorteret, & inceptum promoveretur opus, *Alcohol Martis* grana aliquot ex *Julapio* propinavi.

Nondum ejus Scrupulum demiſit Æger, quum paucis horis ſpacii tantus in Sanguine factus eſt Orgaſmus, quantus obſervatione digniſſimus. Pulſus illico celerior, elatior: Æſtus univerſalis, ingens: Venarum Hæmorroidum apertio; Sanguinis eruptio; Sitis immodica; Spirituum agitatio vehementiſſima; quæq; ſpes & ratio ſanitatis erat, in Pede ſiniſtro digiti & articuli maximi Tumor, Ruborq; Orgaſmum indicavit.

A quantitate *Martis*, ut ut valentiſſimi, tam exigua, tantas excitari turbas, equidem perrarum eſt. Caſſum aliquod,

&

& viribus ſpoliatum *Martem*, eſſe noſtrum hoc illius præparatum, nemo prudens affirmabit; quando tam Cardiaca, prius ſumpta, tam longe virtutibus exuperet; tamq; potenter *Podagram* expellat.

Ut autem Humor evocetur, vel minimum in Articulo retineatur, *Veſicatorium* alio alioq; loco impoſitum eſt; loco autem affecto *Emplaſtrum, ex Picis Burgund. & Empl. Cephalici paribus menſuris.* Pedi vero toti, ex *Cerato viridi* Cothurnus, faſcia lanea conſtrictus.

Propediem Humerum, uſq; ſumptis ore *Cardiacis*, invaſit *Arthritis*; ejus alliciendæ ergo, *Empl. e. G. Caranna*, cum Veſtitu laneo, illi ſuperpoſitum eſt. Horum, qua intus, qua extra, adhibitorum uſu; partim per *Podagram*, & Ωμάγραν; partim per *Diaphoreſin*; alienum amandatum & exemptum eſt, Spirituſq; inſtaurati; &, quam vidi graviſſima, multoq; omnium atrociſſima, *Syncope* levata eſt.

CAP. IX.

De Calculo Renum Arthritico.

ARTICULUS I.

RENUM ille *Calculus*, qui Concretio eſt *Arthritica*, cum eorum Calculo vulgari, tam per omnia concordat; ut,de eo verba hoc loco facere, ſupervacuum opinarer; niſi in ejus *Therapia*, & προφυλάξι, ne dicam *Hiſtoria*, quædam occurrerent, quorum conſideratio ſpecialis ſit habenda.

De *Calculo* primum annotatu dignum eſt, raro cuiquam unquam Morborum eum frequentius ſupervenire, quam *Arthritidi*: quod ut aliis in Regionibus aliorum obſervatione palam factum, ita in *Damnonio* noſtra eſſe certo ſcio. Minime vero cogitandum eſt, *Arthritidi*, tametſi gravi vetuſtæque, Calculum eſſe *Comitem individuam*; nec quidem *fere individuum*: quando *Arthritides* aliquas nunquam, aut certe

certe raro, ille comitetur; (raro enim *Frigidam*, quæ dicitur, *Arthritida*; raro languentem; quæ tamen *Arthritidis*, late ſumptæ, partes utiq; permagnæ ſunt,) nec quidem ullas ſemper.

II.

QUI a cunabulis ad Affectuum horum alterum, maxime vero qui ad utrumq; ſunt proclives; ipſa nonnunquam adoleſcentia *Calculo*, ne dicam citius, afficiuntur. Alias vero ita fere ſe res habet. Cum *Cereri*, & *Baccho* æger diu indulſit, tam mala vitæ ratione condi, & in Sanguine coacervari ſolet, aliena illi materia; quæ, Naturæ moleſta, & inimica, partim per Articulos, (unde *Morbus Articularis*;) partim per *Renes*, una cum Sero, quod illi vehiculum eſſe videtur, amandata eſt. Ad Ureterum autem initium adhæreſcens, in *Arenulas* eo loci primum coit; uti poſtmodum *Arenulæ* in *Calculum*. Huic autem Materiæ, in Sanguine cumulandæ, maxime conferre cenſeatur Diæta, ſucco lapideſcente abundans, eumq; Sanguini impertiens: confert etiam mala Concoctio: Vaſorum conferunt *Lacteorum* Ora nimis aperta: ut & *Renum* a natura imbecillitas.

III.

III.

DE *Calculi* humani, generatim accepti, productione; multa quidem, tum ex ejus Analyſi Chymica, tum etiam Pondere *Specifico* proferuntur; quæ Oſſibus magis, quam Lapidibus, eum appropinquare annumerariq; oportere, non parum arguunt. Hæc autem omnia non tam naturæ *Calculorum*, quam certis quibuſdam eorum accidentibus; præcipue Craſſamentis, a Sanguine acceptis; quæ *Calculum* magna ex parte conflant & efficiunt, debentur. *Calculi* vero ipſa Γένεσις, ex particularum quarundam Lapidearum, cum affine Sale, (Calcarii nempe Lapidis, cum Sale ſuo Calcario; vel Ocræ, cum Sale Vitriolico) coitione fieri; iiſq; ſanguinis Craſſamenta, tanquam vinculis, connecti judicentur. Iſta vero quando non ſunt hujuſce inſtituti, & a Clariſſimo *Liſtero*, φυσικώτατως & dilucide, ſunt tractata; ad eum lubens quidem Lectorem remitto. *

VI.

* Vide *Diſſertationem Ejus Medicinalem, de Calculo Humano, & de Petrificatione.*

IV.

CALCULI autem *Arthritici* partes, & compoſitionem, ſi attente inſpexerimus; eandem fere, quæ *Calculi* Renum vulgaris, & *non Arthritici*, eſſe inveniemus. Hæc autem res ex duobus *Leevenhookii* annunciatis, eluceſcet. *Calculum* cremavit ille, crematoq; adjecit Aquam Fontanam: Idem fecit cum calcaria, & tofacea *Arthriticorum* Materia. In his Lixiviis, beneficio Microſcopii, apparuit ſalinarum copia particularum plane ſimilium; rigidarum nempe, concretioni aptarum, diſſolutioni reſiſtentium. Jam vero, (ut, quod dixi, inferam) ſi *Calculus*, ex Corpore non *Arthritico* extractus, adeo cum Toſo *Arthritico* conveniat; multo magis, qui eſt *Arthriticus*, cum utroq;, cum *Calculo* præcipue, convenire judicetur. Hoc autem, utut primo aſpectu probabile, non tam Argumentis, quam Experimentis ſtatuendum, & definiendum.

V.

CALCULI jam facti, ſive *Arthriticus* fuerit, ſive non, Symptomata prorſus eadem

eadem inveniuntur: at a vulgari *Arthriticus*, ea re potiſſime diſtinguendus; quod *Arthritidis* quum ſit Ἐπιγέννημα, Naturam ejus participet; Materiam amplectatur, & comprehendat. Ideoq;, utrum Æger in Ποδαγειώντων numero fuerit habendus, & a Paroxyſmo quamdiu vacaverit, diligenter inquirendum, ut de *Calculi* natura conſtet.

A *Colica* exquiſita differt, per ea, quæ *Calculum* exquiſitum ab illa differre faciant: A *Colica Arthritica*, quod nullam ſpirandi difficultatem, nullos in Umbilici Regione Στρόφους; ſed neq; Melancholiam adeo triſtem, & urgentem; aut Materiæ crudæ, acidæ, bilioſæve Vomitum adeo conſtantem habeat.

VI.

MEDENDI etiam Intentiones eædem, ac in *Calculo* vulgari; at, quod in hoc noſtro momenti eſt præcipui, per auxilia quædam propria, per Methodum particularem exequendæ. Nullus enim hic, aut certe perrarus, *Acidorum* uſus; quinetiam *Fotus*, *Linimenta*, *Cataplaſmata*, aliaq; Dorſo applicari ſolita, maxime ſi Paroxyſmus ſimul *Arthriticus* erit, tanquam periculo plena, ſunt prætermittenda, fugienda.

At

At ejus Dolori, ſi cum Artuum Dolore concurrat, & intolerabilis fuerit, deliniendo conducunt *Paregorica*; & quidem maxime, ſi nulla Sanguinis detractione (quæ in *Calculo* alias utiliter præmitti ſolet; at in hoc noſtro, ad ea,quæ intus ſunt, vocare poſſit *Arthritida*; vel, ut ne exulet, inhibere) præmiſſa, Ægroto propinentur. Illa vero *Paregoricorum* Doſis, ejuſq; repetitio optima; quæ, Dolori ſublevando ſatisfaciens, Cerebro interea non obfuerit, neq; Materiam ei vitioſam impegerit.

Si, nullo *Arthritidis* comitante Paroxyſmo, *Calculus* erit; alia rerum facies, aliaq; Medendi via eſt. Hic enim, in Plethoricis, & multo Sanguine diſtentis, ad prohibendam *Inflammationem*, ſecetur Vena: *Enema, ex Decocti com. & Ol. Amygd. d. rec.* aa ℔ſs, *cum Tereb. Ven. Ovi Vitello ſolut.* ℥j, *injiciatur.* Poſtero die, *Electuario leniente, Pul. Rhab. & Syr. Violac. forma* Boli *commiſtis*; vel, *Juſculo Avenaceo, cum Foliis Sennæ incoctis, & Manna ſuperaddito, purgante*, Venter aperiatur; eoq; veſpere *Paregoricum*, (quale ſunt *Pil. Matthæi* grana totidem, quot Opii granum continebunt unum) locum merebitur. Quinimo, ſi a *Calculo* Dolor

lor urgebit; ne Inteſtina Spaſmis contrahantur; ad hoſce præveniendos, & illum compeſcendum; horas aliquot ante Purgans, ſumatur *Paregoricum*; ipſumq; Purgans, ſi juſto lenius fuerit, ſuo tempore ſequatur *Enema*.

His, ad dilatandas Urinæ vias, actis, ad *Calculum* exprimendum uſui erit *Balſamum Gileadenſe*, *Chilienſe*, vel *Peruanum*; ex *Syrupo Dialthææ*, vel *Balſamico* datum; & bis, ter, quaterve in die, repetitum.

Syrupus Balſamicus, quem vidi, elegantiſſimus, hoc modo præparatur.

℞ *Aq. Hordeatæ, (tertiæ Decoctionis) colatæ, & per ſubſidentiam clarificatæ,* ℔iij; *Balſ. Tolutani* ℥ij: *Infunde calida, ad* ℔j *conſumptionem: deinde adde Sacchari Cryſtallini optimi* ℔ij; *leniter coque ad conſiſtentiam* Syrupi *tenuioris; quem per Linteum denſum, frigidum trajice, & uſui ſerva.*

Si forma *Boli* arridet, *Opob.* ℈ß, vel alius *Balſami* Doſis, cum *Ovi Vitelli* ℈j temperetur, & intervallis jam dictis aſſumatur.

Hiſce vehiculo eſſe poteſt *Alla* noſtrorum Hominum Muſtea, [*Grout-Ale*] præſertim Alba; quæ cumprimis generoſa,

roſa, tum etiam maxime *Diuretica*: vel, *Rad. Althææ, Glycyr. Eryng. Cond. Hordei, aliorumq; his ſimilium* Apozema; *Sacchar Cryſtallino.* vel *Syrupo Balſamico dulcatum.* Ad eundem finem utile *Foliorum Teæ Infuſum, libere potum*; vel, *ex Decocto præſcripto, & Amygd. d.* Emulſum; vel id, quod ſequitur.

℞ *Amygd. d. corticibus purgatarum, No. x; inter contundendum, affunde Infuſi Teæ* ℔ij; *poſtea coletur* Emulſum; *eiq; adde Aq. Roſac. vel Cin. hord. & Sacch. cryſt. q. s. Nonnullis Vinum album, vel Decoctum modo ſcriptum, cum Ol. Amygd. adjecto Sacchari cryſt. momento, propinamus.*

Extra, *Cuniculi Adipem*, Dorſo ſuperillitum, adverſus Dolorem mirifice valere, a Sene calculoſo, tanquam expertum, accepi.

Ad *Prophylaxin* optime conducunt *Aqq.* calidæ *Briſtolienſes*; quibus adjungantur *Opobalſamum*, & *Syrupus* e prædictis lubricans. Quibus nulla iſtiuſmodi *Aquarum* copia, illis uſui eſſet *Teæ Citreæ Infuſum*, omni mane bibere. Novi *Calculoſum*, qui methodo ſequenti Renes ſubinde purgans, ad Senectutem veterem & tutam eſt perductus. Ter, quaterve in anno, *Te-*

rebinthinæ Venet. quaſi ℨj, cum *Pul. Glycyr.* forma Pil. ſumpſit; *Cereviſiæ*, vel *Poſſeti* libras aliquot ſuperbibens: confeſtim milliaria quatuor, vel quinque, Equo ſuccuſſatore menſus eſt: Unde ſæpe *Arenulas* excrevit, ſeque, ſi non immunem, tamen incolumem ſervavit. *Cereviſia* omnium optima, quæ cum *Aqua pluviatili* comparata: illam volo, quæ, neq; in Nivem unquam, neq; in Glaciem mutata, ſincera ſit, & pura, nulla Tecti Calce, nullis Salibus, aut Particulis lapideis inquinata: Ea Aquarum omnium leviſſima; ea cum primis *Diuretica*. Medicamentis autem Urinam moventibus præmitti, & nonnunquam interponi oportere, Ventrem & Ductum alimentarem inanientia, lippis notum & Tonſoribus.

Libet his adjicere, in *Dyſuria*; (quæ *Calculo* interdum accedit) quoties a Ductuum urinoſorum Spaſmis oriatur ea; nihil efficacius, conducibiliuſve, quam *Opiata* cum *Diureticis* juncta; quibus, utut Urinæ alias ſiſtendæ illa conferant, ſimul & remittantur Spaſmi, & Urina cieatur.

At, a Dorſi Dolore, de *Renum Calculo*, ne quis temere ſtatuat, unum his ſubjungam. Olim Vetulæ, Hydrope interemptæ,

tæ, *Anatome* interfui; quæ, cum per annos aliquot eo Dolore gravaretur, *Calculoq;* affici a familiaribus haberetur, illo tamen, ut ex Cadavere aperto conſtitit, omnino caruit. *Reni* dextro ingens adnata erat *Hydatis*, ſive *Veſicula*, Sero inſipido plena, Doloris fortaſſe Cauſa.

Atq; hæc de *Calculo Renum Arthritico.*

HISTORIA I.

Calculo & Chiragræ *una occurrentibus, facta ſimul Medicina.*

QUARTO ab Urbe lapide, propter *Iſcæ* Oſtium, ſexagenarius *Arthriticus*, ſimul & *Chiragra* & *Calculo* doluit: Illam oſtenderunt Tumor, Rubor Articulorum, aliaq; *Arthritidis* indicia, ordine & concurſu *Pathognomonico* apparere viſa: Hunc in Dorſi regione lumbari Dolor, ut & Inteſtinorum quaſi Colicus; quodq; fideliſſimum hac in re Symptoma, *Arenulæ* ſub id tempus excretæ.

Morbis adeo diverſis ægrotanti, ea dari par erat, quæ contra utrumq; prodeſſent; quæ neutri faverent. Itaq; Therapiam, *Balſami Peruani* quantitate, bene magna & frequenti, cum vehiculo idoneo, tentavi, atq; adeo perfeci. *Balſami* hujus Guttæ plus minus x, ex *Syr. Balſam. coch.* j, bis, vel ſummum ter in die, ſunt adhibitæ. Hoc, qua *Cardiacum*, in extremas Corporis partes *Arthritidem*; qua lubricans, & *Terebinthinum*, e *Renibus* Arenulas per Urinæ vias expelli fecit: ſicq; una eademq; fidelia, non infeliciter duo ſimul dealbati ſunt parietes.

HIST. II.

Adverſus Calculum Arthriticum *Prophylaxis.*

VIRO præcellenti & eximio, qui diu *Arthritide* per vices doluit, aliquando etiam Calculo, in ſe a Patre derivato; quum adverſus utrumq; malum *Prophylaxin* exigeret, conſului; ut, Exercitatione pertinaci, & crebra, ſabulum e *Renibus*, e San-

e Sanguine materiam alienam exturbaret; itaq; Saluti ſuæ proſpiciens, Senectæ viam faceret incolumi.

Facta per *Lac Scammonii* Purgatione, Aquas hauſit Vir Illuſtriſſimus *Bathonienſes*, menſes binos, libere & recte; Equo aſſidue Corpus exercens. His adjunxit *Balſami Peruani*, Stomacho non ingrati, *Renibus* utiliſſimi, guttas aliquot, omni nocte, ex *Syr. Balſam. coch.* j, cum ejuſdem Aquæ Hauſtu. *Renes* inde melius habuere, Sabulo purgati. Dorſi Calor, qui Ægrotantem multum afflixerat, evanuit. Hac, & hujuſmodi *Prophylaxi*, Aquis ſcil. Purgantibus & Diureticis, ſtatis anni temporibus, iteratis, Equitatione, Ambulationeque fere continua, contra malorum par crudele, hodie Vir Inſignis ſe defendit, momenta Vitæ propugnat.

Fatendum autem, quod hujuſmodi *Prophylaxis*, non niſi Corpore perpurgato, & Evacuationibus generalibus exonerato, in uſum trahenda ſit; ne videlicet in *Renes* Sanguinis impuritates effundantur. Quinimo notari fas eſt, quod ipſæ interdum *Aquæ Diureticæ*, Succum lapideſcentem habentes, non tam e *Renibus* Arenam eluant; quam iis impertiant, & in iis concretam faciant. Atq; hoc caſu, *Infuſum*

Teæ, Aqua pluviatili confectum, *Diureticis* illis *Aquis* anteponendum.

HIST. III.

Calculus Arthriticus, *Vertigo* Arthritica, *&* Arthritis *regularis ſe mutuo excipientes.*

QUONIAM vero a nonnullis, de *Calculo Arthritico* dubium exiſtimetur, Utrum ille Concretio ſit *Arthritica*; annon potius ex Sanguinis retrimentis, emeritis, & inutilibus; per quietem, & vitam nimio plus inertem; in *Renibus* depoſitis, nata atq; ficta: Unum his ſubjiciam, quod (opinione noſtra) tollendo huicce dubio omnino ſatisfecerit.

Vir ſumma familiaritate mihi conjunctiſſimus, ex intervallis diu *Arthritide* recta conflictatus, enormem eam ætate ſuprema habuit. Loco rectæ, primum Vertigine *Arthritica*, longa utique, ancipiti, & periculoſa (quippe, qua in humum ne irrueret, ſæpe quidem ſummum erat periculum) eſt correptus. Poſtea vero quam-

quamprimum iſte Capitis affectus inclinavit, Æger *Renibus* dolere cœpit, Calculoſq; varios, non ſine ingenti cruciatu, per Urinam excrevit: nunquam autem *Calculo*, niſi *Vertigine*, & *Arthritide* regulari liber, ægrotavit.

Poſt menſes aliquot, *Pedibus* denuo laboravit; verum eo tempore, tum *Vertigine*, tum item *Calculo* immunis. Et quidem ita res erat, ut, tametſi horum affectuum alio, atq; alio poſthac creberrime; tamen, eodem tempore non niſi uno ſemper, aggravaretur. His etiam adjiciendum, quod eundem ordinem minime tenuerunt hi Affectus; verum *Calculus* interdum, poſt *Arthritida* diu vacantem, (cum in Sanguine nova materia coacervata, novaq; facta eſſet illius germinatio) Ægrum per ſe invaſit: interdum *Arthritidis* Paroxyſmum e veſtigio excepit, tanquam Morbus ei geminus, a communi ſtirpe oriundus; vel potius, in alia Corporis regione, ejus pars altera.

Magni vero hic momenti eſſe arbitror notare, quod, ex quo *Arthritidi* ſe adjunxit interdum *Vertigo*; alias *Calculus*; pro iſtorum Morborum malitia frequentiaque tenuata ſit *Arthritis*; & quidem ea proportione, ut, ab illa de-

mi, quicquid iſtis attribui, confirmetur.

Iſtorum autem Morborum Ortus, Incrementum, Ordo, Viciſſitudo, & inter ſe Relatio, numquid aliud ſignificant; quam, quod ii omnes ſimili gaudeant Cauſa Continente; quæ nunc, in Artubus, *Arthritidem*; nunc, in Capite, *Vertiginem*; nunc, in Renibus, *Calculum*; & quidem hoſce omnes, pro iſtius Cauſæ renovatione, viribuſque, tum crebros, tum vehementes pariat, & producat.

CAP.

CAP. X.

De Aſthmate Arthritico.

ARTICULUS I.

TRACTATA imi Ventris *Arthritide*, ad eam jam progredior *Anomalam*, quæ eſt *Thoracis*; quæq; Reſpirationis Organa præſertim afficit: Ubi primum de *Aſthmate Arthritico*; tum de *Tuſſi Arthritica*; de *Phthiſi Arthritica*, deinde ſermonem faciam.

Aſthmata ſunt hujuſce tituli permulta, quæ a Cauſis alibi locorum, nec in *Pectore* extantibus, oriunda, (Nauſeæ, verbi gratia, Colicæ, Anginæ, vel hujuſmodi Morbo alicui *Arthritico*,) κατὰ συμπάθειαν, ἐπιγίνονται; & iſtorum, quibus ſuperveniant, Morborum Capitibus, ſunt vel dicta, vel dicenda. Unum, hoc Capite, *Aſthma* dicam *Arthriticum*, nimirum ἰδιοπαθικόν.

II.

II.

HOC Affectu omnium creberrime laborant ii, quibus breve, vel alias male compoſitum Pectus, aëri reciprocando minime accommodatum; & quorum Parentes *Aſthmate* & *Arthritide* fuerant, maxime vero ſi utroque, gravati. Hic enim, multo apparatu & molimine producendo huic Affectui, quaſi ſtudetur: cumque, nato & perfecto Homini, Reſpiratio uſus ſit perpetui, &, ad vitæ opus ſuſtinendum, continui; mirandum non eſt, illius impeditionem, & difficultatem aliquam inſignem, ſæpe periculoſam, ſæpe lethalem eſſe.

III.

ASTHMATI huic inferendo (ut, de Aere ſpiſſo, Carbonum fumo, Ventis, aliiſq; tam hujus *Aſthmatis*, quam vulgaris & primigenii Cauſis evidentibus, nihil dicam) huic, inquam, inferendo confert Miaſma *Arthriticum*, Pectori inflictum; illius utpote Cauſa continens, & conjuncta: itaq; ut, tametſi plures illud Cauſas evidentes & remotas, (alio ſc. tempore,

&

& corpore aliam) unicam tamen habeat continentem, & proximam, videlicet *Arthriticam*.

IV.

PECTORI Miaſma nunc Opiata, perperam adhibita, infigunt; nunc quicquid aliud *Arthritida* repellat, & Pectus appelli faciat: nunc, urgente nulla vi externa, ſive Cauſa evidente, Pectus anguſtum, gracile, gibboſum, breve, aliterve male formatum, ipſa per ſe *Arthritis* intrat; tanquam Domicilium maxime conveniens. Interdum Evacuatione aliqua ſolenni (qualis eſt Fluxio Sanguinis, Ulcus, vel etiam Partus naturalis) ſuppreſſa, quæ Miaſma ſenſim amandare ſolita eſt; in Sanguine cumulatum illud, neque, uti par eſt, in Articulos expulſum, Pectori committitur. *Arthriticæ*, Utero ex more non gerentis, *Aſthmate* hunc in modum aggravatæ, Exemplum memoratu dignum his ſubnectam.

V.

DE hujus *Aſthmatis* Ὑπάρξει, & de ejus natura plane *Arthritica*, ut palam fiat; adver-

advertendum eſt, *Aſthma* nunc e veſtigio ſequi *Arthritida* regularem interciſam; &, a τοῖς ἔξωθεν, ad ea, quæ intus ſunt, Materiæ vitioſæ fieri μεϑάςασιν, aperte monſtrare: nunc, e contrario, *Aſthma* in *Arthritidem* mutari; antiquam Sedem, & avita Regna, ſe denuo ingredi, Materiam indicare: Nunc, hos Affectus ſe mutuo excipere, viceſq; agere alternas: Nunc ab *Aſthmate*, *Arthritidem* vinci, abſorberi; uti nonnunquam, ab *Arthritide*, *Aſthma*. Qui quidem iſtorum malorum ordo, reciprocatio, habitudo, & ratio inter ſe nihil magis ſignificat; quam quod, ex eadem Materia, *Arthritidi* propria, nunc in Artubus, nunc in Pectore vires exercente, utrumq; producatur; & *Aſthma* illud ſit revera *Arthriticum*. Quod quidem enunciatum eo magis probabile, quoniam *Arthritidem* ſua gaudere Materia, peculiari & propria, quæ in alias aliquando Regiones evagetur, omnino conſtat; *Aſthma* vero, non tam a propria ulla Materia; quam a vitioſa aliqua communi, (ſive alia quavis inimica, & aliena;) una cum mala Corporis fabricatione, Partiumve Reſpirationi dicatarum imbecillitate, Cauſa hujus Morbi privata, fieri.

VI.

VI.

QUÆ vero hujus proſapiæ *Aſthmata*, duum ſunt generum; alterum (uti de exquiſito *Aſthmate* pronunciatum eſſe ſolet) ſiccum, alterum humidum. In ſicco iſthoc *Aſthmate* anhelum videre licet *Arthriticum*, &, tanquam animam agentem, Spiritu difficili, Reſpiratione brevi, Pectore gravato, Tuſſi vel nulla vel mediocri, Sputatione parca laborantem. Qui Vini Spiritibus dediti fuerunt *Arthritici*, eos ſicco hoc *Aſthmate* plus ſemel ægrotare novi.

Aſthmate,quod *Arthriticum* eſt,humido affecti, tuſſiendo Sputum plerumq; craſſum, & viſcidum, idq; nonnunquam vitreum exantlant; unde levari ſolet *Aſthma*, donec, nova in *Pulmonem* miſſa, Seri vitioſi copia renovabitur: Hoc autem, in teneris Corporibus, tenui, laxoq; Sanguine, & ad colliquendum apto, donatis, & quidem Autumno maxime, locum habere mos eſt.

VII.

PITUITA craſſa involvitur; una cum eo, *Pulmoni* incutitur; Tuſſiq; ejicitur Miaſma *Arthriticum*: Sic, ut permultos interdum annos, inverſa *Arthritis* hac via fugam capeſſat; eaq; Sputatione, (ſimili fere modo,atq; Paroxyſmo *Arthritidis* regulari) a periculis gravioribus defendatur Æger. Et quidem *Arthritidum*, quotquot obſervantur, *Anomalarum*, nullæ videntur eſſe benigniores, aut minus timendæ, eo, quod nunc dico, humido *Aſthmate*,& Diarrhœa *Arthritica*; eo videlicet, propter Materiam *Pulmonibus* emiſſam; hac autem, *Ano*.

VIII.

EX diverſis hujus *Aſthmatis*, qua ſicci, qua humidi Symptomatibus, opinari fas eſt; in priori, Membranas, Nervos, aut Muſculos Spiritui trahendo inſervientes affici, & iis Materiam impingi; unde *Reſpirationis*, cum ſiccitate labor: In altero, Miaſma, Sanguinis Sero implicatum irretitumq;, una cum eo *Pulmonibus* committi, & iis inhærendo Reſpirationem impedire:

pedire: Atq;, pro diverſitate Symptomatum, diverſa Morbi hujus *Subjecta* eſſe, non temere judicamus.

IX.

NONNUNQUAM equidem *Arthritis* (quod ante traditum) ipſis a Carceribus, ipſo ab initio devia; neq; Pede, neq; Manu ſalutata quidem; *Pulmonem* adit, occupat, laceſſit, tanquam *Aſthma* germanum; nec ab eo facile diſtinguitur; donec, ætatis progreſſu, aliquando foras erumpat, Artus exerceat, recteq; ſe gerat. Cujus quidem in Artus Tranſlationis, hoc effectum eſſe ſolet, quod, quo rectius ſe gerat *Arthritis*; eo *Pulmoni*, & poſthac reliquo Corpori univerſo, melius. Qua de cauſa licet exiſtimare, malum iſthuc nihil aliud eſſe, quam *Arthritida*; primum in Pectore deviam, ipſoq; principio *Anomalam*; poſtea ſuo loco regularem.

X.

HUJUS *Aſthmatis* Πρόγνωσις, quam legitimi, veri, & genuini, longe alia videtur. *Legitimum enim, curatu difficillimum: Juvenes non ſine magno labore, Senes*

nes nunquam eo liberari dicuntur *. Contra vero exploratum, hoc *Aſthmate* laborantes, facilius allevari, ſæpius liberari; & quidem interdum, (quod de vero *Aſthmate* rarius affirmari poteſt) ex toto.

Ut autem in re tam multiplici diſtinctius dicam, adjiciendum, *Aſthmate* iſthoc *humido* gravatos; Sputatione, quod dixi, ſervatos, ſæpe diu vixiſſe: *Arido* affectos maximo ſæpe in periculo verſari; brevi tempore, non raro ſtrangulari; ſed &, ope medica opportune adhibita, factaq; humorum Metaſtaſi, nonnunquam ſubito reſtitui: deniq;, nulla Arte ſublevatos, eo ſe modo habere, & demum e vita cedere, tanquam *Aſthmate* legitimo oppreſſos.

XI.

CURATIO tollit impedimentum Reſpirandi; vel e Corpore illud evocando, vel in Artus amandando. Materiam e Corpore vitioſam evocat *Venæſectio*, & *Purgatio*; quarum illa Plethoricis, & nimio Sanguine diſtentis; hæc Gulæ deditis, Satietate læſis utiliſſima: Utraq; vero talis ſit,

* Vide *Riverium*, Cap. *de Aſthmate*.

ſit, oportet, ut ab ea *Arthritidis* πρὸς τὰ ἔξωθεν expulſio promoveatur. Hoc autem optime fit detractione Sanguinis mediocri; Purgationeq; per *Draſticum* aliquod, & Sanguinem exagitans, peracta. Detrahantur igitur, (quando res poſtulat, & Vires ægri patiuntur) Unciæ quaſi novem; *Enema* brevi poſt injiciatur: die proximo *Purgans* (ex *Aloe, Syrupo domeſtico, Pil. Cochiæ,* vel ejuſmodi aliquo) ſumatur, ſine Paregorico veſpere ſequenti propinando.

Poſt Evacuationes haſce generales, in *ſicco Aſthmate Arthritico,* magnarum virium & momenti ſunt *Sp. C. C.* aliiq; iſtius generis *Volatiles,* & *Flores Salis Armoniaci.*

℞ *Pul. e Chel. C. C. Conſ. Tuſſilag.* ana ℈j, *Flor. Salis Armon.* ℈ſs, *Syr. Balſam. q. s. f.* Bolus, *quinta, vel ſexta quaq; hora, cum idoneo vehiculo demittendus.*

In *Humido, Veſicatorium* Dorſo inter Omoplatas applicatum, allevandis *Pulmonibus* ſummopere confert. Pituitam movent, eodemq; tempore *Podagram* expellunt e *Sulfure* præparata; qualia ſunt *Tinctura, Balſamum,* & *Flores Sulfuris*: uti etiam, his affinia, & plane congene-

ra, *Gummi Antiaſthmatica*, *Ammoniacum*, *Bdellium*; *Balſama Naturalia*, *Peruanum*, *Chilienſe*, *Capivi*, &c. Placet *Tinct. Sulf. gtt.* xx, vel *Balſami* ſeq. gtt. x, ad xv, ex *Syr. Balſam.* coch. dare; & ſexta, nona, vel duodecima quaq; hora, prout opus fuerit, repetere.

℞ *Tinct. G. Guajac. Balſ. Per. āā p. æq. miſce.*

In utroq; vero, tam humido, quam ſicco *Aſthmate*, remediis hiſce, cum vehiculis idoneis, uti juvabit; uſq; dum *Pulmoni* conciliabitur quies, & in ducendo Spiritu facilitas.

Clyſteres, & *Purgantia*, quæ in vulgari *Aſthmate* non incommode plus vice ſimplici adhibeantur, in *Arthritico* hocce poſt primam vicem minime præſcribenda : ne videlicet Humorum in Artus eruptionem, quæ rebus quibuſcunq; aliis longe præferri debeat, ſufflaminent.

Pulmoni Phlegma quod impactum eſt, *Oleo Amygd. d. Ol. Lini*, *Syr. Balſamico*, *Cap. Ven.* & aliis ejuſmodi *Anacatharticis* movendum, excreandum.

In *Paroxyſmo*, ſiquidem urgebit ille, neq; auxiliis ſupra dictis mitigabitur; maxime valet *Oxymel Scillit.* vel cochleatim, & per vices datum, ut eo ſpirandi

ſpatium

ſpatium adaugeatur; vel ea Doſi, qua Vomitio cieatur, Humorum inclinatio mutetur, & in Articulos vertatur. Certe, per unam Vomitionem, *Arthritidem* ex *Anomala Regularem* fieri, plus ſemel novimus. Nonnullis in *Paroxyſmo* profuit *Fumus Tabaci, Potio Coffee.* Valent ſuo loco *Frictiones.* Non magni æſtimantur *Unguenta*, vel *Linimenta*, *Aſthmaticis* vulgo commendata, in re præſenti parum valitura.

Prophylaxis in *Humido Aſthmate*, præmiſſa Purgatione, inſtituitur per *Diuretica*; quæ Serum apte & tempori amandent: per *Antiaſthmatica*; quæ *Pulmonem*, & ſpirandi Organa tueantur: per *Fonticulos*, Dorſo inter Omoplatas apertos; vel *Epiſpaſtica*, maxime diuturna: perq; ea, quæ *Arthritidis* primigeniæ *Prophylaxin* agant. *Siccum* autem *Marte*, cum *Antiaſthmaticis*, *Gummi* puta *Ammoniaco*, &c. juncto; iis videlicet, quæ Spiritus animales una cum Pectore reſpiciant, fugandum. In utroque, uſus eſt immenſi *Aer* apricus, & probe agitatus; uti etiam bona Victus ratio: quam ut teneat ægrotans, fugiat neceſſe eſt, τὸ ποικίλον τῆς Διαίτης, a Medicis non ſine Cauſa paſſim improbatum; & Cibo ſimplici veſcatur.

HISTORIA I.

Adoleſcens, ab Arthritide Aſthmaticus, *Empirici Narcotico peremptus.*

AD trium ſupra viginti annorum Adoleſcentem, in regione Urbis ſeptentrionali, vergente ſeculo ſuperiori, anxie & propere arceſſebar. Ut ætatem hominis adimpleret, a Natura ille deſtinatus eſſe videbatur. Erat enim forti, & quadrato Corpore; Vultu colorato; uno Miaſmate *Arthritico*, quod a Patre acceperat, infectus. Sanguinem, ab ipſo vitæ exordio vitioſum, ipſe malis moribus non parum inquinavit. *Spiritus ardentes* avide potavit: malam victus rationem affectavit: Coctionem, quaſi de induſtria, peſſum dedit.

Podagra, quæ Paroxyſmum regularem plus ſemel ediderat, & dudum Artus exercuerat; neſcio qua de cauſa relictis artubus, ad ea, quæ intus ſunt, tranſlata, Reſpirationis Organa invaſit: Hinc *Pectus* aggravatum, Spiritus difficilis, Reſpiratio brevis & laborioſa. Viſa

Viſa eſt Materia, vel e Muſculis Reſpirationi inſervientibus aliquem, vel eorum Membranas occupaſſe; vel in Nervorum *Paris vagi* fibras ſe inſinuaſſe. *Aſthma* enim ſiccum erat; nec quicquam *Sputum*, nec quicquam *Tuſſim* ſibi adſcivit.

Dum ita res erat, Empiricus e Laniorum vico, ad Vitam & Salutem (Proh Deum atq; Hominum fidem!) inſtaurandam, eſt accitus. Ille, Hiſtoriæ neq; caput, neque finem ob oculos habens, περιεργίᾳ familiari & uſitata, multa factitavit; nihil egit: donec elapſo pene quatriduo, propter ἀγρυπνίαν (hanc Argumenti ſpeciem obtendebat) Paregoricum audax, & nequam, ſub noctem dedit. Hinc illæ Lacrymæ: hinc ille properus ad Medicum nuncius.

Ægrum ego ἄσφυκτον inveni, moribundum, & jam, per totam, quæ præceſſerat, noctem, animam agentem. Rem aſtantibus palam feci, & (honore habito) diſceſſi. Τοῖς ἱεροῖσι, τὰ ἱερά.

HIST. II.

Aſthma *ſiccum* Arthriticum, *Venæſectione, & Cardiaco ſublatum.*

INGENIO, Scriptis, & Eruditione Vir præclarus, *RAD. BOHUN*; Hypochondriacus Aſthmaticus, Cruditatibus acidis, Dolore Artuum *Arthritico*, ſæpe vago, interdum fixo, diu afflictatus; Dolorem iſtum nuper acutum, ex improviſo abruptum, & interciſum habuit. At brevis iſta mali intermiſſio. Ægrotantem, olim Collegam meum, & eo tempore Convictorem, viſitavi; Lecto inveni proſtratum, jam per noctem anhelum, &, ea reſpirandi fuit difficultas, reciprocatione crebra quaſi animam agentem. Neq; *Sputatio*, neq; *Tuſſis* erat ulla. Pulſus in carpo fortis, & elatus.

Ex omni parte re perpenſa, Materiam *Arthriticam* in *Pulmonum* Adyta, in eorum Membranas, Nervos, aut iis movendis inſervientes Muſculos, per Μετάπτωσιν ingredi, & eos occupare cenſui.

Pertuſa

Pertuſa meo conſilio Vena, miſſus eſt Sanguis; cui, poſt horas aliquot, innatavit, Gelatinæ viſcidæ ſimilis, placenta. Deinde, ut e Caſtris inique uſurpatis hoſtem exturbarem, *Spiritus Volat. Oleoſi* copiam, ex idoneo vehiculo, propinavi; & pro rei neceſſitate repetii. Auxiliis hiſce paucis, & paupertinis, ſed opportune adhibitis, ſine difficultate reſpiravit Æger: *Pulmone* liberato, & relicto, in Pedum & Manuum articulos (non novos illi locos) fugatus eſt Hoſtis: confirmatus Æger.

HIST. III.

Arthritidis *in* Paralyſin *&* Aſthma *Metamorphoſis.*

QUIDAM Artis Sciens Chirurgicæ, ſemel aut iterum in anno *Arthritide*, per luſtra quatuor recurrente, multum ægrotavit; ætate vero provectus, neq; tam crebra, neq; tam vehementi. Per biennium minuta, & ſenſim mitigata eſt *Arthritis*; quum in ejus locum ma-

la, multo graviora, ſimili modo & menſura, ſucceſſere: ſiniſtri nempe Brachii, Pediſq; reſolutio, cum totius Lateris imbecillitate: deinceps *Aſthma*, tam moleſtum, tamque importunum; ut non niſi recta Cervice Spiritus traheretur. Siccum autem erat *Aſthma*, Paroxyſmos habens, ſed nullo *Typo* regulari ſignatos. Mari Æger diu Artem exercuerat; ubi *Spiritum Vini* nimium pytiſſando, tum *Arthritidi*, tum *Paralyſi*, tum etiam *Aſthmati* viam feciſſe, & fundamenta jeciſſe non immerito cenſeatur.

Ita laboranti *Venæſectio*, *Oxymel ſcillit. Purgatio*, *Antiaſthmatica Podagragogis* juncta, cum Aëre aperto, nonnihil profuere. At cum illa Morbi natura eſſet, quæ Nervos, eoſq; valde afficeret; quæ Spiritus in iis contentos, (id eſt, intimum totius Corporis humorem) mirifice debilitaret; cum ætas ſimul ingraveſceret, ægroque fere jam inutilis eſſet Medicina; partim Morbis, partim ætate conſumptum eum, ſine ullo in Articulis dolore renovato, abſtulit ἄωρος θάνατος.

Eatenus vero rei noſtræ conducit Hiſtoria; ut ex ea diſci poteſt, maxime vero ex denſo Morborum ordine, ſubitaq; mutatione; *Arthriticam* in Nervos

transferri

transferri Materiam; &, tum *Paralyſeos*, tum *Aſthmatis*, Cauſam fieri proximam, & continentem.

HIST. IV.

Arthritis *in* Aſthma, *&* Hydropa, *deſinens.*

MULIER *Exonienſis*, brevi Pectore, neq; Reſpirationi ſatis apto; diu *Arthritica*, nuper omni dolore libera, nec pro more utero gerens; propter haſce Cauſas, annum circiter quadrageſimum, *Aſthmate* & *Tuſſi* corripiebatur; illa non parum, iſto multum excruciata.

Audita morbi Hiſtoria, Symptomatum ordinem & momentum meditanti mihi, luce clarius videbatur; illius Materiæ, quæ per Uterum, perq; Articulos ſoleret amandari; quod in Corpore relictum, vel de integro cumulatum eſſet; in Reſpirandi Organa infundi, eorumq; motum impedire. Qua quidem Opinione ductus, ut Aere puro, & aperto, frueretur ægra, (perpurgato prius Corpore) rus illam miſi;

miſi; ſed *Antiaſthmaticis*, & *Arthritidem* expellentibus munitam. Neglectis autem Medicamentis, nulla in Articulis viſa eſt *Arthritis*; verum e contrario nova, tum in imo, tum medio Ventre, coacervata eſt Materia: Unde tantus Abdominis Tumor, Spirituſq; tam gravis, ut non niſi cum ſono & anhelatione ſpiraret Ægra, propemodum ſtrangulata.

Clyſteribus ex Urina crebris ſubducta eſt Alvus, Tumor Abdominis ſublatus: atque ſic amotis impedimentis, *Sp. C. C. Succin.* aliiſq; *Podagragogis*, uno eodemq; tempore, extruſa eſt in Articulos *Arthritis*, & amplificatum reſpirandi Spatium; atq; adeo (quod attendendum,) æqualiter.

Hinc aliqua Curationis Spes; at fallax, & inanis. Natura enim deficiente, neq; operam conferente, fruſtra omnis Medicina. In *Hydropa* incidit Ægrotans, *Diarrhœa*, & Narium *Hæmorrhagia*, Symptomaticis, & ſæpe recidivis, comitatum: quibus demum oppreſſa, Mortem, omnium Morborum finem, oppetiit.

HIST. V.

Aſthma, *cum Iliade malorum*, Arthritidos *defectu* regularis, *exortum.*

VIR Reverendus, quo cum magna pervetuſq; mihi familiaritas, Natura firmus, temperamento Sanguineo, vultuq; colorato præditus; poſt Juventutem non tam intemperantem, quam delicatam, & dapſilem; matura ætate corpulentus, & habitior factus eſt; Annoq; MDCLXXIV, & deinceps, *Arthritide* per vices ægrotavit.

Poſtea ſolum, & cœlum, (quorum illud ſiccum, hoc perflatum erat) humido, & minus ſalubri mutans, ætateq; procedens; *Arthritide* non, ut ante, fixa, verum per Artus, ad inſtar *Rheumatiſmi*, vaga & erratica, laboravit. Sed neque diu Morbus iſtud ἦθος retinuit: Nam paucos poſt menſes, quam in Corporis ambitu ille ſævierat, *Catarrhis* & *Tuſſi* correptus eſt Æger: unde Sputum magna ex parte laborioſum; utpote craſſum, viſcidum,

viſcidum, ab imo *Pectore* citatum. *Tuſſi* acceſſit *Aſthma*, grave profecto, importunum, & quod Aegrotantem multos annos, autumno maxime & tempore hyemali, divexarit. Quamvis autem *Aſthma*, nec interdiu unquam, neq; noctu penitus ceſſavit; ea tamen natura erat, ut, eadem Nycthemeri hora conſtanter redux, (tanquam ad Horologii fidem) & quidem multos in menſes continuos, Paroxyſmum ageret. Dum ita res erat, *Venæſectione*, *Vomitu*, *Purgatione*, *Decoctis Pectoralibus*, *Spiritibus*, *Gummi*, &c. *Antiaſthmaticis*, plus ſemel levatum *Aſthma*, minime vero ſublatum.

Alias *Hæmorrhoidum* Tumore, magno utique, & diutino, torquebatur Æger; eoq; tempore illud præcipue notandum, quod neq; Spiritum difficulter traheret; neq; *Articulis* doleret.

Alias *Vertigine* tenebatur, adeo vehementi; ut quæ Ægrum neq; ambulare pateretur, neq; erectum ſtare: durante vero illa, cetera bene ſe habuit.

Menſe Junio, MDCLXXXV, ex Vino nimio plus poto, incidit in *Pleuritidem*, *Hæmoptoe* comitatam: Auxilio, cum pleriſq; aliis, ſed omnium multo maximo, fuit Sanguinis detractio, iterata, copioſa,

pioſa. *Pleuritidi* nondum penitus evictæ, ſubnata eſt *Arthritis*, in extremis Corporis partibus, regularis. Ea vero, neſcio qua de cauſa, ſive quieſcente, ſive repulſa; febricitavit denuo ægrotans, *Anginæ* affectus. *Anginæ* paulo poſt ſuborta eſt *Arthritis* (uti poſt *Pleuritida*,) regularis.

Anno plus minus MDCLXXXVII, ſuadente neſcio quo, fortiſſima ſumens *Hydrotica*, (ut erat Æger remediorum Empiricorum amantiſſimus) Sanguinem, a natura calidum, adeo exagitavit; ut *Impetigo* ſtatim erumpens Corporis Superficiem mire turparet. Tumore lato, & inæquali, Facies inflammata eſt. In *Squamulas* ſubalbicantes, & Furfur, abiit Tumor; eoq; exeunte, loci, tanquam a *Variolis*, Rubor apparuit. Multum, & diu, graviſſimo hoc affectu laboravit Æger. Alio enim loco reſtituto ſanatoque, alium, ſed a noviſſimo diſtantem occupavit; & quidem ita, ut Maculas creſcentes, maturas, areſcentes ſimul ſemel aſpicere daretur. Facies autem maxime, & pene continuo fœdata eſt. Cui addendum, quod Æſtus Corporis univerſalis, Pruritus, & ex eo Spirituum inquietudo, Ægrum, molli teneraq; conſtituti-

one prænditum, ſupra quam dici poteſt, excruciavit. *Impetigo* Sanguinis miſſione, Purgantibus cum Calomel: ſæpius iteratis, & *Antimoniatis*, eſt curatus.

Verbo dicam; ex quo *Arthritis* idonea, & regularis, Ægrum deſeruit; Affectu hoc, vel illo, raro autem mitiori, & minus periculoſo, annis fere ſingulis, urgebatur; ſæpe tantum non opprimebatur.

Ex *Impetigine*, mutata rerum facies; namque, anno poſt uno, vel altero, redux *Arthritis* (tanquam ex poſtliminio) Paroxyſmos ἐν τοῖς ἔξωθεν, aptos & ſatis crebros, agitavit. Nihil opportunius, nihil commodius eſſe potuit: nam *Arthritidis* denuo *regularis* ope, ſervatus Æger, per extremum vitæ decennium multo magis, quam ſolebat eſſe, immunis, non tam Morbis, quam Aetate fractus, e medio exceſſit.

Hic animadvertendum (quod quidem maximi, in re præſenti, grande pondus argumenti) Ægrum, quo tempore ſive *Aſthma*, ſive *Tumor Hæmorrhoidum*, ſive *Vertigo*, ſive *Pleuritis*, ſive *Angina*, ſive *Impetigo* locum habuit, *Articulis* nunquam doluiſſe; nec quidem, in iſtorum Morborum intervallis, ita crebro, aut tam

tam graviter, atq; ante *Aſthma*: Unde veriſimile, hos Affectus, aliqua ſaltem ex parte, per Materiam *Arthriticam*, (in Pulmone *Aſthma*, & ſingulos affectus in ſingulis eorum locis facientem) excitari. Cujus enunciati fides eo confirmatur, quod in *Arthritidem*, etſi minutam, & parvam, tum *Pleuritis*, tum etiam *Angina* ſemel; *Aſthma* vero ſæpius mutaretur. At, quod (Teſtium mille inſtar) omnem Argumenti metum adimat, hoc eſt; per *Arthritidem*, iterum recte, & debitis ex intervallis, edentem Paroxyſmos; tum *Aſthmate*, tum *Impetigine*, ne dicam alios Affectus omnes, Ægrum liberari; difficillimiſque Vitæ annis, ſupra quam Spes, aut amicorum expectatio fuit, defendi.

Minime vero credendum, Morbis hiſce procreandis unam ſufficere Materiem omnibus *Arthriticam*; quin potius ſeroſa Sanguinis eluvie v. g. in *Aſthmate*, eam involvi, irretiri, &, ſimul cum aliis Sanguinis retrimentis, per *Pulmones* exterminari. Quod vero de *Aſthmate* propoſitum, de *Impetigine*, ceteriſque Affectibus jam dictis, aliqua parte affirmari poſſe, cogitandum eſt.

Hinc

Hinc opinari par eſt, Aegrotantem illum, bono Corporis habitu a Natura donatum, Vitæq; ratione non adeo prava, aut inepta uſum; in tot graviſſimos Affectus, forſan non alia potius de cauſa, incidiſſe; quam quia *Arthriticum* Miaſma, (quod, αἰεὶ φυόμενον, ex more uſitato, & regulari minime, ſic, ut debuit, expulſum fuit) in ea, quæ intus ſunt, ferretur; ibiq; dictos, vel ex toto, vel ex parte, eaq; nunc majori, nunc minori, faceret Affectus.

Unde probabile, ſi, longo illo multorum Annorum ſpatio, (diſceſſum inter reditumq; rectæ, in Artubus moleſtæ, & vehementis *Arthritidos*) quo tot tantiſq; modis Æger afflictatus erat; habita *Arthritidos* ratione, fuiſſet ille tractatus, &, in *Arthritide* reducenda, locata fuiſſet opera; Medendi viam tutiorem, Ægroq; multo fuiſſe commodiorem.

HIST.

HIST. VI.

Aſthmatis *Vultum induens* Arthritis.

NONNUNQUAM Artus, ut ante dictum eſt, relinquit *Arthritis*; & ingreſſa *Reſpirationis Organa*, vel ea continenter urget, vel acceſſionibus adeo crebris & moleſtis; ut, in illa Corporis Regione, non tam peregrinus; quam Morbus indigena, & vernaculus eſſe videatur. Hujus rei Exemplum hic ſubjiciam, mihi notiſſimum; Virum medendi Arte percelebrem, eamq; hodie feliciter exercentem. Fuit ille Parentum altero, diu *Aſthmatico*; altero *Phthiſico* procreatus: brevem, & male formatum habens *Thoracem*, tanquam ad *Aſthma* factus, *Pectoris* Affectibus ab ipſo ortu proclivis exiſtimari poteſt.

Poſt Adoleſcentiam floridam, ſed & temperatam, ætate matura, laboravit *Arthritide*, crebro recurrente, ſatiſq; apta. Anni aliquot hunc in modum agebantur, cum a *Catarrho* ſpirandi difficultas *Ar-*

thritidi ſuccrevit, progreſſu temporis ingraveſcens. Huc non parum contulit Aer, Fumo Carbonum, ſalinis (e vicino mari) Vaporibus, & Officinarum, quae in propinquo erant, graveolentia repletus. Flante Euro, vel Euro-aquilone, raro Ille ſine difficultate ſpiravit; ut vel ea de Cauſa, (Vento nimirum eo exorto) ſæpe lecto ſe ejicere, & Corpus erigere cogeretur. Eo durante Vento, ſemper Δυσπνοϊκὸς; ceſſante eo, vel in alium mutato, tanquam incantamento, levatus eſt. Coena interdum obfuit immodica, & in Victu error fere omnis. Obfuit Cutis, alias a Frigore, alias ab Aere nimis ſpiſſo, conſtipatio, & impedita Διαπνοὴ. Quinetiam *Aſthma* nonnunquam intulit, ab Equitatione, vel Ambulatione, vel alia aliqua Exercitatione nimia, fatigatio; uti etiam nonnunquam Aeris, & Platearum ardor aeſtivus: unde Spiritus animales, ſive exhauſti, ſive debilitati, reciprocando Pectori vix ſufficerent. Saepe a Cruditatibus incepit *Aſthma*: namque inde Flatus; inde Abdominis diſtentio; inde Thoracis coarctatio; in Spiritu trahendo, inde labor, & difficultas.

Sanguis huic Aegroto, *Inflammationi* contrahendae admodum pronus erat; ſae-

pe

pe in *Peripneumonias*, aliaſque *Febres*, (nunc *Sudoribus*, nunc *Diarrhaea*, nunc *Urinae profluvio* ſignatas) evectus; ſemper autem pertenuis; quique minima de cauſa colliqueret; qui nunc per Renes efflueret; *Pulmones* ſero qui nunc obrueret, & Spiritum elideret. Illud autem Serum, poſt aliquam in *Pulmone* moram, vitreo ſaepe colore exantlatum eſt.

Ingruente *Aſthmatis* inſultu, reliqua ejus Symptomata antecedere ſolebat Ventriculi inflatio; cum Inteſtinorum Vermiculatione, & Dejectione poſtmodum inſequente: magna *Pectoris* erat Conſtrictio; Lateris praecipue dextri, ſubtus Mamillam: ubi loci Aeger in omni *Aſthmate*, potiſſime torquebatur.

In Paroxyſmo *Aſthmatis* (quoniam unum idemque raro diu profuit) Medicamenta in uſum trahebantur varia. *Mixtura* nempe *Riveriana*, *Tabaci Fumus Tubo hauſtus*, *Empl. Epiſpaſticum Dorſo inter Omoplatas admotum. Ol. Amygd. d. cum Diacod. Potio Teae*, cum adjectis *Balſ. Sulph. Terebinthinati* guttis aliquot: at omnium maxime, certiſſimeque, *Inflationem* mirum in modum cicuravit, compeſcuit Potio *Coffee*.

Ad *Prophylaxin*, & adverſus *Aſthma* ſui tutelam; Aeger, (auxilium ab exploratis ſumens) *Eccoprotico* identidem adhibito, tempori Cruditates exterminavit; itaque malum anticipavit. Profuit *Decoctum Corticis*, eo namque Sanguini robur conciliatum. Profuit Diaetae ratio accurata; Coena parca, vel nulla; loco Cereviſiae, *Vinum Burdegalenſe*, aqua dilutum; profuere *Fonticuli*, Dorſo aperti. Id autem, ut recte concoqueret, & Frigus evitaret, Aegro praecipue curae erat.

At, quod rem noſtram maxime attingit, eamque non parum illuſtrat, ex quo tam gravi *Aſthmate*, omni menſe, ne dicam Hebdomade, recidivo laboravit Aeger (id eſt, per decennium ultimo lapſum, & quod excurrit) rarius, minus ille doluit Articulis: &, quod imprimis notandum, hujuſmodi Dolor, quoties occurrit, e veſtigio *Aſthmatis* inſultum eſt ſecutus, eique connexus: ut, ab eadem Cauſa communi, nempe *Arthritica*, non immerito fieri credatur, uterque hic Affectus; & quod *Aſthmati*, natura tam *Arthritico*, per *Arthritidis* Paroxyſmum regularem, (modo Vires aliaeque Aegri res annuerint) utiliter occurratur.

Huic

Huic quidem Aegro perſuaſi,ut, quo fieri poſſet artificio, praeſertim *Marte*, & *Phoenigmis*, a Pectore longe arceretur, in extremas partes evocaretur *Arthritis*; ea nimirum opinione ductus, quo plus *Pedibus*, eo illum minus *Pulmone* laboraturum. Neque huic opinioni refragatus eſt Aeger, imo maxima ex parte conſenſit: Iſtam autem medendi viam excluſit Aegri Conſtitutio tenera, *Phoenigmorum*, aliorumque, quae Dolorem excitarent, uſum non admittens. Quae ad hanc rem adhiberentur omnia, *Pectori* ne obeſſent, *Aſthma* ne inferrent, potius quam ut *Arthritida*, cavendum erat.

Ut autem Hiſtoriae nobili finem imponam, habetis *Arthritidem*, Dolore Articulorum, Tumore, ceteriſque omnibus numeris abſolutam, germanam, exquiſitam; habetis, inquam, eam caſtra mutantem; Pectus invadentem; idque ſic afficientem, ut in *Aſthma*, Morbum illius Regionis proprium, & Vernaculum, mutari exiſtimetur.

HIST. VII.

Ab Arthritide *repercuſſa*, Pectoris *externi Oppreſſio*, Spiritus *impeditus*.

VIR inſignis, illuſtri Domo natus, poſt Adoleſcentiam opiparam, & non nimis ſiccam, ſub ingreſſum Juventutis *Arthritide* correptus eſt; eaque multos annos apta, & regulari laboravit. Pede doluit, cum, a frigore repercuſſa, *Arthritis* Sternon, & Reſpirandi Organa derepente invaſit. Pectus hinc gravatum; impeditus Spiritus: nulla vero expuitio, nulla *Tuſſis* erat; ut, in Membranas Muſculoſque, Pectus ambientes, Materiam impelli vitioſam, omnino judicemus.

Vomitu, quando illi proclivis erat, per *Decoctum Cardui* citato, tametſi non multum ejecit, dilatavit tamen Spiritum, & Caput dolore affectum allevavit. Viſum erat *Diaphoreſi* Materiam evocare; quem in finem *Epithemate* (ex *Aq. Reginae Hungariae*, *Tinct. Lavendulae*, *Spiritu*

Vol.

Vol. Oleoſ.) immerſa Lintea, *Pectori* applicantur; Stragulisque ſimul pro rei neceſſitate adjectis, Sudor elicitur exoptatiſſimus, utiliſſimus. Verum Materia nondum penitus educta, ſed interdum *Inguen*, nonnunquam *Oculos*, alias *Cervicem*, modo etiam *Genu* afficiente; ut magis regularem *Arthritida* facerem, & extremarum Partium Articulis infigerem, *Infuſi amari* Hauſtum, cum *Tinct. M. gtt.* xx, bis in die ſumendum, imperavi: nec quidem fruſtra: paucorum etenim dierum ſpatio Pes doluit; expulſa eſt *Arthritis*; ea, quae intus, ſunt liberata.

Alio tempore, cum a Frigore pariter repelleretur *Arthritis*, ejuſque Materia una cum Sero abrepta *Gravedinem* faceret; uſu *Tincturae Sulfuris*, (cujus beneficio Materiae inclinatio commodum mutata, & ad τὰ ἔξωθεν verſa erat) Aeger convaluit.

CAP. XI.

De Catarrho, Tuſſi, & Peripneumonia Arthritica.

ARTICULUS I.

QUAMVIS hi Affectus, quoties abſoluti & legitimi reperiantur; propter diverſos eorum Vultus, & Pathognomonica diverſa; non immerito *Specie* diſtingui; proindeque non unius tituli eſſe judicentur: Nihilominus has *Anomalias*, quando ab eadem Cauſa, nempe *Arthritica*, idem *Subjectum*, nempe *Pulmonem*, afficiente producantur; propter hanc earum inter ſe convenientiam, & neceſſitudinem, una, non inepte hoc Capite, tractari fas eſt. Ut autem de illis clare, & perſpicue dicam; primum, earum communia, quae omnibus, vel minimum pleriſque ſunt; tunc, quibus illarum, quae propria ſint, ediſſeram.

II.

II.

OMNIBUS hoc commune eſt, illas tam cito nullos unquam invadere; nullos aeque male habere, & multare; ac quos ſive gibboſos, ſive graciles, ſive *Pectore* nimis brevi aut acuto, aliove quovis modo anguſto, nec ſatis apto, Natura fabricavit; aut etiam Conſtitutione nimis tenera donavit. Si qui etiam *Ictu*, *Caſu*, *Vociferatione*, vel *Exercitatione* aliqua vehementi injuriam *Pulmoni* intulerunt; vel a Parentibus *Phthiſicis*, aut *Aſthmaticis* exorti, vel ipſi tales fuerunt. Hos, inquam, omnes *Arthritis* ſaepe larvato Vultu aggreditur; quumq; ejus ſuſpicio ne vel minima incidit; *Pulmonis* Adytum intrando, Membranas ejus corrodendo; tarde crebro, at certo, perimit. His enim Corporibus, *Pulmo* laeſus, & debilitatus, alienum facile recipit; difficulter rejicit; itaque tandem acri, & viroſo eo corrumpitur.

III.

HUJUSMODI Corpora vexantur his *Anomaliis*. Utrum vero *Arthritis*, vel

vel quouſque ea, *priuſquam ſe Regularem oſtentavit, & in Artubus unquam emicuit, Pulmonem* afficiat; quoniam indicia non habemus manifeſta, & fide digna, explicari nequit. Suſpicari vero licet, Naturam, in iis, qui Parentibus nati *Arthriticis*, una cum ipſa vitae Lampade Miaſma accepere; quoties illi, aetate prima & ineunte, *Achoricus, Catarrhis, Tuſſi*, aliiſque hujuſmodi malis ſupra modum urgeantur, (eos autem crebro ſic urgeri, & Morbis his alienum aliquod exterminari conſtat) Miaſma, a Parentibus acceptum, in Natorum Sanguine retentum, ibique copiis adventitiis quotidie auctum, hiſce Morbis, aliqua ex parte ablegare. Hoc autem, utrum ita revera ſit, an ſecus; ex Natorum, & Parentum malis ſimul comparatis, optime (tametſi, propter rei obſcuritatem, non ſine aliqua dubitatione) colligendum. Quare in *medicis*, uti dixi, *Suſpicionibus* hoc habendum; eoque magis, quoniam, data poſitaque conjecturae hujus veritate, Medicinae *Arthritidem* expellendae reducendaeque, aetate hac tenellula, omnium minime locus inveniatur.

IV.

IV.

AD eas tranſeo *Anomalias*, quæ diſquiſitioni noſtrae magis exponantur, & pateſcant. Poſtquam *Arthritici* Paroxyſmos aliquot idoneos,& regulares ſuſtulere; non raro accidit; maxime, ſi iidem Corpora modo deſcripta habent; a Paroxyſmo ſive interciſo, nimis leni, vel raro; Materiam in *Pulmonem* transferri νοσερήν. In *Paroxyſmo* interciſo, vel abrupto, ſaepe per *Emplaſtrum*, *Cataplaſmum*, *Frigus*, vel externum aliquod aliud iſtiuſmodi repellens, ad τὰ ἐνεόντα retro agitur Materia; cujus utique Repulſioni ſtatim superveniunt Pectoris Gravitas, & Farctura; ſpirandi anguſtia; Aſperae Arteriae Titillatio, Tuſſis, Sputum primo tenue, poſtea craſſius; quae quidem accidentia, qua ſunt proportione, *Pulmones* affici, & in eos humidum impelli *Arthriticum*, aperte indicant. Haec eſt *Arthritidos* in *Pulmonem* Tranſlatio, omnium maxime evidens & certiſſima.

Eſt autem ubi, *Paroxyſmo* minime abſciſſo; verum, propter ejus ſive lenitatem, ſive raritatem, mala eadem oboriantur; & dubium magis reddant, ſintne ipſa *Arthritica*

thritica, annon. Hoc autem dubium, *Arthritide* brevi poſt in *Paroxyſmum regularem* erumpente, non raro eluitur: & ea, recte nunc demum agendo, ſe nuper minus rectam fuiſſe confitetur. Ita, ex *Arthride* regulari praecedente, comitata, vel inſequente, habes, de iſtarum *Anomaliarum* natura prorſus *Arthritica*, quibus tuto poſſis acquieſcere.

V.

PORRO, in hoc concordant hae *Anomaliae*, (uti cum iis ceterae fere omnes) quod ſaepiſſime Seniores, interdum media aetate Viros, at rariſſime Juvenes, quantum obſervatione conſtet, adoriantur. Ut de meis loquar; ex hujuſmodi laborantium numero, quem vidi, non exiguo; unum tantummodo Adoleſcentem inveni: alios omnes aut aetate grandi, aut ſaltem matura, ac conſtanti.

Hujus rei Cauſa minime obſcura eſt; quia, licet *Arthritide* nativa, & a Parentibus ducta, Aegrotantes, ipſa quidem Adoleſcentia, nonnunquam Pueritia, dolent; hoc in *Arthritide* acquiſita non temere cernendum. Ebrietate, Gula, maliſque ea moribus acquiritur; atque ideo, ante

ante medium vitæ, raro Paroxyſmos inchoat regulares; perraro Ἀνωμαλίας: in Sexu vero muliebri, raro ante Partus, & Catamenia finita.

VI.

SPUTI ratio eſt habenda: Primo illud tenue, nec quidem multum eſſe ſolet; brevi poſt tempore copioſius: aliquando cum Humorum tanto in *Pulmonem* flumine, quantum Pectus aggravet; *Pulmonem* infarciat; Vocem obtundat; Spiritum impediat; quodque, ſi diuturnum eſſe contigerit, Aegri Corpus attenuet, infirmet, & demum opprimat. Qua vero proportione *Sputum* excreatur; eadem fere minuitur, in extremis Partibus *Arthritis*; ſic, ut quo plus *Sputi* ejiciat Aegrotans, eo minus *Articulis* afficiatur. Etſi vero iſtiuſmodi *Sputatio* maxima ex parte ſalutaris (quoties nimirum non immodica, neque temere ſuppreſſa) eſſe reperiatur; in extrema tamen Senectute, nimiam, & pernicioſam, interdum novi; ſic, ut ea multum Aeger enervaretur, & demum enecaretur. Hoc autem, ut opinor, rariſſime occurrit.

VII.

VII.

NIHIL hos Affectus eſſe *Arthriticos*, evidentius ſignificat; quam unum illud, quod ſint omnes *Arthritidi inverſa* ratione; qua Paroxyſmum vel regularem, vel interruptum excipiant; vel abſentem introducant; vel deficientem ſuppleant; & quidem ita, ut quo minor, rariorve ille; eo hi majores: ut, ex imminuta *Arthritide* externa, pro Affectuum horum acrimonia & importunitate, internos hos Affectus *Arthritica* origine eſſe conſtet; &, a Miaſmate *Arthritico* Pulmonem ineunte, *Tuſſim*, vel *Catarrhum*, vel *Peripneumoniam* excitari.

VIII.

DE *Anomaliis* hiſce ſingulatim ſumptis, jam proxime dicendum; & quidem, primo, de *Tuſſi* obſervandum, illam harum omnium eſſe frequentiſſimam; quaeq; Paroxyſmum *Arthritidis* regularem uſitatiſſime inſequatur; raro autem comitetur, niſi aegroto valde *Arthritico, Pulmonem* admodum imbecillem habente: Hujuſmodi Ego *Arthriticos*, nimirum *Phthiſicos*, Aegrotantes,

grotantes,uno eodemque temporeTuſſientes, & Dolentes, aliquando inveni. *Tuſſis* haec *Arthritica* nonnunquam in Paroxyſmum *regularem*, (Materia in Artus tranſlata) ſuapte ſponte deſinit; promptiſſime vero, ſi *Cathartico* non nimis leni, ſed Sanguinem miſcente, & turbante, fuerit adjuta.

De *Tuſſi* porro aliud notavi, ſilentio minime praetereundum; nempe, in nonnullis *Arthriticis* Paroxyſmum eam omnem antecedere; Aegrum, dies quatuor, vel quinque exagitare; inter Acceſſionis Symptomata praenuntia, jure merito cenſeri; quumque ea Sputi multum ejiciatur; (aliquando permultum ejici exploratum habui) una cum eo Miaſmatis partem aliquam *Arthritici*, per *Anacatharſin*, quod probabile videtur, expelli.

IX.

HUJUS generis *Catarrhos*, uti ſemper *Aſthma* comitatur; ita interdum *Haemoptoe*: Immenſa Seri copia Spiritus viae occluduntur, unde *Aſthma*; & in eodem Sero demum exantlando, quia *Pulmo* (ſimul cum univerſa *Pectoris* compagine) concutitur, rapide convellitur, ipſumque

Serum,

Serum, acre & mordax, vaſcula exedit; ab iſta agitatione, & acrimonia, fit interdum *Haemoptoe.* Quae, tametſi Aegro terribilis, horroremque ei, forſan alias meticuloſo, incutiat; minime tamen pertimeſcenda, tanquam peſſimi prorſus ominis: modo *Pulmones*, a natura Ἄτονοι, nulla evidenti cauſa laeſi, & Curatio matura, & apta fuerit inſtituta.

X.

HAE *Tuſſes* ſaepe, & interdum hi *Catarrhi* ex intervallo aliquo revertuntur; quando nimirum Miaſma, (ut eſt ſemper naſcens) in Sanguine renovatum, ac cumulatum, *Pulmoni* infigatur. Acceſſionibus his imprimis favet Autumnus; qui, quum illud tempus ſit, in quo, ad τὸ παρεξωθεῖν, & Miaſma emittendum, moveri ſoleat *Arthritis*; & in quo *Catarrhi*, & *Tuſſes* graſſentur exquiſitae; quidni hiſce noſtris favere judicetur. Unum autem hiſce omnibus ineſſe, & quidem magnopere ad eas contribuere cenſeo; nempe *Pulmonum* a natura imbecillitatem, & Ἀτονίαν: unde ii, *Arthritico* Miaſmati, (quandocunque fuerit in Sanguine congeſtum, & expulſioni aptum) Pectus adeunti, in recipiendo,

do, arcteque complectendo, perpetuo ſunt parati.

XI.

TUSSIENTIBUS his *Febricula* ſeu nulla, ſive lenis eſſe reperitur; ſin eos algere, aut Cardiacis nimium indulgere contigerit; (unde *Febris* ſive accendatur, ſive augeatur) *Peripneumoniam* eſt quod timeas. Quacunque vero de cauſa initium capiat hic Affectus, ſigna eum oſtendentia, quae συνδρομὴν conſtituant παθογνωμονικὴν, plane ſunt eadem, ac in *Peripneumonia* vulgari, & abſoluta; &, utrum Affectus hic *Arthriticus* ſit, an vero minime, (niſi forte Dolor *Articularis* ſimul occurrat, extraque dubium rem ponat) ex ejus *Hiſtoria* tantummodo petendum eſt. Quoties autem *Arthriticus* eſſe apparebit, hujus rei in eo curando rationem aliquam haberi, oportebit.

XII.

ANOMALIIS hiſce medendi Indicatio generalis, eo, quod alienum eſt, citiſſime tutiſſimeque *Pulmonem* liberat: illud autem in diverſis his Affectibus, mo-

do non uno perficiendum. In iis omnibus *Venaeſectio* prodeſt, ubi nihil adverſatur: In teneris, & debilibus, vix unquam adminiſtranda; in morbis, & aetate fractis, ne vix unquam. *Haemoptoe*, & *Peripneumonia* laborantibus eſt aptiſſima; praecipue *Peripneumonia*, qui omiſſa *Venaeſectione* raro curantur. Ubicunque vero inſtituta fuerit, caute & provide cavendum eſt; ut, *Arthritidi* poſtmodum in Artus expellendae fugandaeque, Natura ne reddatur impar.

Proximo loco de *Purgatione* cogitandum: Ea etiam omnibus hiſce malis occurrit, & probabilis videtur, ubi Vires Aegri conſentiunt; maxime vero, ubi Corpus craſſum, & plenum; aut Inteſtina ſunt immunda, & nulla fuit *Venaeſectio*. Illa vero *Purgantia* jure merito praeferenda, quae Sanguinem exagitando, & turbando, ad *Arthritida* movendam conferant: de quibus iterum, & ſaepius alibi.

Praemiſſis his, ad ea deſcendimus, quae *Arthritidi*, hoſpitio novo, & inepto, (*Pulmone* ſcil.) excitandae, & foras ejiciendae faciant. His adjungi, & cum iis ſimul componi juvat illa, quae, *Pulmoni* dicata, ei, ſive per *Anacatharſin*, ſive alio

quovis

quovis modo inſerviant. En horum Exempla.

℞ *Alcohol. M. Balſam. Capivi* aã ℈ſs,
Conſ. Fruct. Cynosbat ℈j,
Syr. Cap. Ven. q. s. f. Bolus.

℞ *Flor. Sulf: (vel Benzoin)*
Chal. praedicti aã ℈ſs,
G. Ammon. ſoluti q. s. f. Pil.

In *Tuſſi*, vel *Catarrho Arthritico*, (modo nulla *Febris* ſuſpicio fuerit,) ſumatur *Bolus*, vel ex *Syr. Balſamici coch.* j. *Pil.* bis in die, cum *Decocti Pectoralis* hauſtu: quem quidem *Syrupum*, vel ejuſmodi aliquem, alias ſaepius in die lambat: Alias, forma liquida ſiquidem arridet, iiſdem temporibus propinetur *Hauſtus*.

℞ *Syr. Tuſſilag. (vel Cap. Ven.)* ℥ſs,
Tinct. Sulf. gtt. x, *quibus probe miſtis adde*
Pul. Olib. Chal. N. aã ℈ſs,
Aq. Hyſſopi ℥ij ſs, *f.* Hauſtus.

Loco *Tinct. Sulf. Balſamum* ejus *Aniſatum*, vel *Terebinthinatum*; *Balſamum Capivi*, *Gileadenſe*, *Chilienſe*, vel *Peruanum* certis ſuis Doſibus adhibeantur.

Quando malum inveteravit, ad prohibendam Sanguinis Colliquationem, *Decoctum Corticis* aliquoties praeſcripſi, in Aegroti emolumentum non mediocre.

Tuſſienti proſunt *Troch. Nigri Londinenſes, Ecligmata*, & ad Sputum educendum, & *Tuſſim* mitigandam, quaecunque tuto faciant *Arteriaca*.

Quum Remediis internis dies tres, vel quatuor impertiveris; unde roboretur Sanguis, & ad τὸ Παρρξωθεῖν exſtimuletur; ſi nulla in Articulis apparebit *Arthritis*, applicetur extra, Parti creberrime dolenti, *Empl. Cephalicum*, per ſe, aut cum *Picis Burgund.* quantitate aequali; vel *Ceratum viride.* Sin iſta, nimis imbecillia, Materiam non movebunt, & ex eorum uſu nulla *Pulmoni* fiet utilitas; validioribus opus erit auxiliis, & majori mole pugnandum. Hoc caſu *Phoenigmi, Veſicantia, Setacea* poſſunt uſurpari. Eo autem modo, in eorum uſu, progredi juvabit; ut a mitioribus ſemper incipias, neque, niſi illa fruſtra fuerint, ad ſeveriora aſcendas: quumque ſeverioribus uti neceſſum erit, non niſi Naturae permiſſu, & ſic, ut ejus vires pati poſſunt, id tentandum.

XIII.

XIII.

HAC methodo, in his Affectibus, *Pulmoni*, ut opinor, optime proſpicitur; maxime ſi, Tutelae gratia, in Dorſo *Fonticulos* aperiat, ſique aëre ſicco, & ventis agitato utatur *Aeger*; ſique eo omnia dirigat, ut recta perſtet *Arthritis*, & ex intervallis debitis recurſet.

Hiſce vero praetermiſſis, aut otioſe, & negligenter actis, *Tuſſis* ingraveſcit; Corpus non alitur; nullis in eorum, quae decedunt, locum ſubeuntibus, ſuccedit *Macies*: Pituita, quae principio tenuis erat, jam craſſior fit, exſcreatuque difficilior, & interdum cruenta. Exulceratio fit *Pulmonum*, unde, tanquam exquiſita φθίσι, oppreſſus aeger, e medio excedit.

XIV.

IN *Peripneumonia* vero *Arthritica*, rapidiori gyro verſatur res. Inter initia, Morbo protinus occurrendum; alias ſane non facile vincendo. Sanguinem cito detrahi, *Enema* poſt horas aliquot immitti, *Purgationem* die poſtero inſtitui, oportebit. *Linctus ex Oleo Amygd. d.* vel *Oleo*

Lini, omni fere hora delingendus. Vitanda ſunt *Emulſa*, & *Decocta* nimis frigida; ſique apparebit in Artuum aliquo *Arthritis*, vel, eam educi poſſe, Spes erit; per eam educentia conſulendum eſt Aegroto. Hoc enim perpetuo ratum eſſe arbitror, *Peripneumoniam*, ex *Arthritide* inverſa, & in Febrim adaucta, natam, ejuſdem *Arthritidis* expulſione, in Artus amandatione, & in viam reductione (modo hoc effectum reddere licebit) commodiſſime poſſe removeri.

XV.

NON ignoro Clariſſimum *Sydenhamum*, Medicum ἰσόθεον, de ſanandis his Affectibus aliter ſcripſiſſe; nimirum, Metaſtaſi Materiæ vitioſæ facta in *Pulmonum* lobos, Intentionem medendi non ad ipſam *Podagram* eſſe dirigendam; verum, [*hoc Symptoma, pari modo tractandum, quo* Peripneumonia *abſoluta*; Venaeſectione *ſcil. repetita, cum* Diaeta, *&* Remediis refrigerantibus, *ac incraſſantibus: Purgandum inſuper Aegrum, inter* Venaeſectiones, *idque* Potionibus lenientibus: *Sudorem autem obeſſe, materiam* Pulmonibus *impactam indurando; unde generantur abſceſſuli &*

tandem

Aegri mors certiſſime ſubſequitur.] At per Ego Υγίειαν, per *Aeſculapium*, per ipſius *Sydenhami* Manes, oro obſecroque; quaenam *Morborum Venenoſorum* (cujuſmodi ſunt hi omnes) Curatio probabilior, quam per ipſius *Veneni* e Corpore, vel in Artus, in Partes a Centro vitae remotas, & minus nobiles, expulſionem? Annon Natio Medicorum omnis, ipſeque alias *Sydenhamus* ἀνεπιτήδειον, quoties ingraveſcat, & in Orgaſmum evehatur, exterminari, exturbari, ejicique jubet? Annon hoc ipſum Naturae opus; eique miniſterio, & auxilio, Medicorum eſſe, praedicatum eſt. Hiſce vero, tanquam Baſi & Fundamento, poſitis, quae (ſecundo loco) Medicina hanc alieni expulſionem magis promovere poſſit? ea, videlicet, quae *Venaeſectiones repetitas*; *quae Diaetam, & Remedia refrigerantia*; quaeque *Cathartica* blanda, & lenientia, (quae quidem omnia, Sanguinem deprimendo, *Venenum* in eo retineri faciant) ſpretis interea, neglectiſque *Diaphoreticis*, *Arthritidem* expellentibus, comprehendat: An, e contrario, quae ex Remediis calidioribus, Venenum, ad Naturae votum, & propoſitum, in Artus tuto extrudentibus; quaeque ex *Venaeſectione & Purgatione*, ad hoc opus accommodatis;

modatis; quaeque auxiliis, extra admotis, *Arthritidem* evocantibus, ſit compoſita? Si a *Febre*, Medicamentis Calidis ne inferatur, erit periculum; hoc ut devitetur, miſſione Sanguinis ſufficienti, & Calidorum uſu non nimio, cavendum eſt: ſed neque rei ullius, propter ejus, qui incidere poſſit, abuſum, ſpernenda protinus utilitas; praeſertim ubi magna, & humano generi ſalutaris. Altera vero ex parte, *Veneno* retento, licet depreſſo; quam exulante, & amoto, tum commodi minus, tum periculi plus, oriri certum eſt: itaque eſſe, non ſuadet Opinio temere ſuſcepta, ſed cogit Experientia, non ſubleſtae fidei, verum iterata, firma, & (uti mihi videtur) rationi conſona.

HISTORIA I.

Tuſſis Arthritica.

DUM haec in manibus ſunt, memet interea conſulit e propinquo quidam; humili loco natus, annos circa quinquaginta; Pectus aggravatum, Vocem impeditam,

peditam, & *Tuſſim* habens media aeſtate moleſtiſſimam. Screatu ille multum ejecit, *Tuſſi* exantlavit; nonnihil elanguit; febricitavit. Erat, quod *Tuſſim*, qua magnam, qua diutinam, qua tempeſtati non nimis congruentem, ingenio & natura eſſe ſingulari, ſubmonere videretur.

Quae per Anum Materiam e Sanguine, leniter educerent, ex uſu medico Remedia praeſcripſi: quibus ſumendis, poſtquam Aeger dies aliquot, tam utiliter, quam ſedulo, incubuerat; novum ecce malum, improviſum, inopinatum eſt exortum; *Genu* nimirum dextri *Dolor*. Cumque didicerim, *Pedibus* illum antea, more prorſus *Arthritico*, doluiſſe; per annum autem integrum, & quod excurrit, minime; Dolorem hunc *Arthritidis*, ſeſe in *Paroxyſmum* efferentis, indicium eſſe exiſtimavi. Cum brevem eum, mediocrem, neque ſatis acutum obſervaverim, partim Materiae per Anum, partim per *Pulmonem* ejici, *Tuſſimque* illam revera *Arthriticam* eſſe, judicavi.

HIST

HIST. II.

Tuſſis *Paroxyſmi* Arthritici *Symptoma praenuntium.*

SENEX perhonorificus, morum ſuavitate, animique integritate clarus; quum de varia, & multiformi *Arthritidis* natura, ſermones una ſeverimus; de ſua, qua triginta jam annis per vices aegrotaverat, ſciſcitanti mihi confirmavit, ſe Febricula, per omnem fere juventutem, quotannis fuiſſe, deinde vero Rheumatiſmo, affectum; cum hoc eventu minime reticendo; quod, ex quo hic primum apparuit, illa plane deſierit, neque ſemel unquam Aegrotantem ex eo tempore invaſerit.

Rheumatiſmo ut mederetur, hortatu Medici, per totam *Angliam* tum temporis celeberrimi, *Diaphoretica* ſumpſit; iiſque affatim aſſumptis, quae per Artus hic illic ſparſa erat Materia, jam Articulis affixa eſt; & vulgi quidem opinione Aeger Ποδαγρία. Eo more *Paroxyſmus* erat, ut *articulari* (Digitorum maxime) *Dolore Tumoreque*

Tumoreque, noctis unius ſpatio, excitatis, ſe oſtenderet; &, omni Vere, & Autumno, multos annos reverteretur. Quod vero memoria digniſſimum, *Paroxyſmum* omnem praeivit *Tuſſis* importuna, vehemens, moleſta; qua, dies quatuor, vel quinque, Ægrotum exagitante, multum ille tuſſiendo ſemper ejecit, & una cum Pituita (quod quidem veriſimile) Miaſmatis *Arthritici* partem. Cetera vero, quantum ab aegroto accepi, *Arthritis* ſe recte geſſit.

HIST. III.

Sputatio Arthritica, *in extrema aetate nimia.*

TABERNARIUS quidam in vicino Oppidulo, per aetatem mediam & conſtantem, *Arthritide* doluit recta, & idonea; grandior autem, inverſa & *Anomala*. Nunc *Ventriculum* ea, nunc *Pulmonem* eſt ingreſſa; illi Ἀνορεξίαν, Δυσπεψίαν, Nauſeam inducens; huic, *Tuſſim*. Erat *Tuſſis* admodum moleſta; Pituitae tantum

tantum movens, quantum Aegrotum aetate provectum debilitaret, alimento privaret, macilentum redderet: qua vero ratione gliſcebat in Viſceribus *Arthritis*, in extremis Partibus ea remiſit; & quidem e veſtigio; ſic, ut de Materiae, ad τὰ ἔνδον, a τοῖς ἔξω, tranſlatione, & de his Affectibus, ab eadem cauſa communi oriundis, nihil omnino dubitandum. E *Cortice*, *Marte*, & *Sulfure* praeparatis, varia praecipiebantur; una cum incraſſantibus, & Sanguinem roborantibus: eo videlicet, ut in Artus expelleretur *Arthritis*, itaque defenderetur *Pulmo*. Natura autem viribus deficiente, (πρῶτον μὲν πάντων δεῖ φύσιος) fruſtra erant omnia. Medicamenta, utut probabilia, ſexagenario, annis & triſtitia fracto, parum profuere. Sputatione nimia, Virium imbecillitate, Animi moerore, propter res domeſticas depreſſum, & Medicamenta vix ſentientiem, Mors abſtulit, *ultima Morborum Medicina.*

HIST.

HIST. IV.

Anacatharſis Arthritica *Salutaris.*

INEUNTE ſeculo ſupra milleſimum ſeptingeſimo, ad Presbyterum *Exonienſem* arceſſor; qui, eo tempore quadragenarius, conſtitutione tenerrima, & jam annos ſeptem *Arthriticus* fuit. Paroxyſmo dudum graviſſimo affectus eſt, Manus, Pedes, Genu alterum obſidente; eoque adhuc conſiſtente, mox apparuit *Catarrhus*, Nares, Os, Pulmonem, more pene *ferino*, obruens. Hinc *Pectoris* farctura, Spiritus difficultas, *Tuſſis*, Sputum primo tenue, poſtea craſſum & copioſum, ex imo Pectore, magnoque cum molimine eductum. Quemadmodum illud σωίδρωον (*Sputum* volo) increvit, ad eundem plane modum & rationem, ſigna pure *Arthritica* (id eſt, *Dolor* & *Tumor Articularis*) ſunt minuta. Ut *Arthriticum* Miaſma aliqua ex parte per *Anacatharſin* expelli, compertum habeatur.

Ad

Ad *Tuſſim* mitigandam, & *Sputum* ſimul movendum, *Syrupum Balſamicum* & de *Meconio*, ſaepius in die lambendos; & *Pil.* hora ſomni, ſed modica quantitate, *Styracinas* dedi: Quod Humorum nimiam inhiberet *Colliquationem*, & ab ea Sanguinem tueretur, *Decoctum Corticis*, iiſdem *Syrupis* dulcatum, imperavi: quae cum fructu, & emolumento non mediocri adhibebantur.

Biennio poſt, ab una eademque Cauſa evidenti, nempe Frigore, & *Articulis*, & *Tuſſi* laboravit Aeger; eoque proculdubio magis, quoniam, cum Autumnus eſſet, ille Sanguini depurgando non parum faveret. Is erat Dolor *Arthriticus*, quo nunquam huic *Arthritico* major, nunquam acerbior; ea vero *Tuſſis*, quae, Sputatione multa, & Pituitae larga vi emiſſa, Dolorem penitus abſcinderet; ejuſque Cauſam, per *Anacatharſin*, amoliretur. Cujus rei veritas vel hinc eliciatur, quod Doloris interruptio *Sputum* derepente ſequeretur, & pari paſſu comitaretur. Hujus *Sputi* movendi citandique gratia, *Opobalſamum*, ex *Syrupo Balſamico* ſaepius in die, non ſine fructu, datum eſt. Omnia denique ſic comparata ſunt, ut *Arthritidi*, per *Pulmones* fugam molienti, via pateſieret. Ex ſententia res ſucceſſit.

HIST.

HIST. V.

Peripneumonia Arthritica.

MATRONA lectiſſima, ſanctiſſima, majores habens inter Aborigines *Danmonios*, ſtirpe tam nobili digniſſima; *Pectore* a natura brevi donata, nonnullis ejus Affectibus, ea de cauſa proclivis eſſe viſa eſt. Quae, ab ipſo vitae initio, *Pulmonem* illius ingredi, *Tuſſimque* facere ſueta fuit Pituita, craſſiorem jam, & aetate progredientem Aegram, magis aggravavit. Hinc *Tuſſis* illi, per aetatem omnem mediam, permoleſta; hinc *Dyſpnoea* fere perpetua.

Vitae annum circiter quinquageſimum, ceſſante *Tuſſi*, locum ejus ſupplevit *Dolor Artuum* erraticus. Tumuerunt Digiti; doluerunt Articuli, praeſertim *Genua*, & *Carpi*; qui interdum Tumore, ſed in omni Paroxyſmo Dolore ſunt affecti. Ruboris, Splendoris interea nihil unquam eſt viſum.

Cum

Cum Materia crebro *Subjectum* mutaverit, nunc quae extra, nunc quae intus ſunt, obſidens; frequenti obſervatione palam factum eſt, ea foras erumpente, & in *Artubus* ſubſiſtente, *Pulmones* eſſe tutos, *Reſpirationem* integram: contra, intus agente Materia, immunes eſſe Artus. *Tuſſienti* nihil magis profuit, quam *Trochiſci nigri Londinenſes*, & iſtiuſmodi Pharmaca Pituitam educentia. Potioni fuit Pomaceum, Cerevіſia longe commodius. Nihil algore pejus; hoc enim Spiritus brevi impeditus, Aegra pene ſtrangulata.

Quum iter hinc in locum, Carbonibus & Fumo celebrem, facere decreverat; Plethoricae, *Tuſſienti*, *Aſthmaticaeque* ſuaſi, ut, priuſquam inciperet, Sanguinem detrahendo, Ventrem inaniendo, *Sputum* movendo, Materiam in Artus vitioſam expellendo, itineri (quando Hyems erat) inauſpicato, Civitati *Tuſſientibus* infeſtae, ſe quodammodo paratam redderet. Praetermiſſis autem hiſce, *Tuſſis* itinere adaucta eſt, Fumo Spiritus impeditus, ut, accedente ad haec Febre, (Medico longe nobiliſſimo fruſtra vocato) vita paucis poſt diebus cederet.

Per

Per *Tuſſim* veterem & humidam, id, quod alienum erat, Naturam exterminaſſe; ſicque Articulis peperciſſe, non improbabile eſt: per abruptum *Articularem* Morbum, ejuſque Materiam *Pulmonibus* impactam, fieri *Peripneumoniam*, interfici aegrotantem, manifestum est.

HIST. VI.

Catarrhus, Asthma, Tuſſis Arthritica, *per Humorum in Artus* Ἀντίσπασιν, *& deinde Evacuationem, mitigata, ſublata.*

ABHINC annos tres vel quatuor, forte mihi obvenit hujuſce Tituli Hiſtoria, niſi fallor, obſervatu, memoratuque digna. Erat in ſuburbiis *Totoneſii*, de meliore nota, Vir, olim Athleticus, valentiſſimus, Corpore quadrato, conſtitutione firma, ſenectutem eo tempore ingreſſurus; qui ſeptem ante annis algere, & levi quavis ex προφάσεως tuſſire ſolitus, hunc in modum ſaepe graviter afflictus eſt. Frigore, quod *Tuſſim* & Algorem creberrime praecurrit, interdum etiam effectum eſt; ut per Artus Dolor incertus,

& erraticus pervaderet; ut internodia, ſive Articulorum intervalla, magnopere pungeret; ac ſi eſſet Rheumaticus; ut aliquando *Articulos*, (praeſertim *Humerum*, & *Coxendicem*) morderet: Cum Dolore Tumor, Rubor etiam interdum *articularis* erat, ut de mali natura nulla reſtaret dubitatio.

Olim hic illi valitudinis ſtatus erat: nuper autem, interciſo, neſcio qua de cauſa, in extremis Partibus Dolore, tanto in *Pulmonem* impetu & copia, Morbi infuſa eſt Materia; quanta raro advertatur. Seri vi immenſa Pectus aggravatum eſt: Tuſſiit Aeger indeſinenter, & quidem enixe. Non niſi difficillime ſpiravit, neque niſi erecta Cervice. Saepe Tuſſienti deliquit animus, neque Spiritus, (cogitandi munus exercentes,) agitati jam & profligati, priſtinum ordinem cito recuperaruut. Sputum modo tenue, & ſalſum; modo Sanguine, ex Tuſſis importunitate, interſperſum. Facies pallidior, Corpus attenuatum.

A quo tam mire affectum eſt *Pectus*, id eſt, per menſes duos, vel tres noviſſimos, nullus in extremis Partibus (qui tamen alias creber eſſe conſueverat) *Dolor*; nullae querelae. Quibus omnibus recte

recte ponderatis; uti etiam quod a Patre, poſt homines natos maxime *Arthritico*, gigneretur Aeger; ea fui ſententia, non alium eſſe Morbum, quam *Arthritida* vetuſtam, membra olim ὀρθῶς, nunc *Pulmonem* ἀνωμάλως excruciantem; neque facilius expeditiuſve poſſe illam removeri, quam ejus Materiam, *Pulmonem* occupantem, in membra, ſedem illi propriam, quaqua poſſit arte, expellendo reducendoque.

Ita mecum arbitratus, poſt *Venaeſectionem*, utrique malleolo *Phoenigmum* (*ex Fermenti veteris part.* iv, *Seminum Sinapios*, *Fimi Columbini*, *Raſ. Radiculae*, *Cacum: Rutae* ἀᾶ *p.* j, *Aceti Vini albi q. s.*) calidiſſimum applicui, frigidum uſque renovavi, donec Tumor utriuſque Pedis eſt exortus. Tumori hic illic facto, vel quam proxime eum, admovi *Epiſpaſticum*. Haec, ut *Arthritis* evocaretur; ut autem expelleretur, eodem tempore Ποδαγραδωδὰ praeſcripſi.

℞ *Pul. Gaſcon.* ℥ß, *Ther. Androm.* ℈j, *Balſ. Per. gtt.* v. *Conf. Alk. q. s. f.* Bolus, *veſpere ſumendus cum Julapii Hauſtu. Interdiu vero, loco Theriac. Chal. N.* ℈ß *cum praedictis, forma pilulari, ex Syr. Balſam. cochleari.*

Pro potu ordinario Decoctum Pectorale, ex Rad. Helenii Cond. ℥ß, *Eryng. C.* ℥j, *Raſ. C. C. Eb.* aã ʒiij, *Balſ. Tolut.* ʒij, *Sem. Coriand.* ʒij, *Aq. Hordeat.* ℔iij, *ad* ij, *incoctis. Ad Tuſſim mitigandam Ecligma datum eſt, (ex Syr. Balſam. de Mecon.* aã ℥jß, *Tinct. Aurant.* ʒij) *ſaepius uſurpandum. De Tuſſi caveret, monui; ut ab ejus acrimonia ne Pulmo laederetur; ideoque Bechicis ſaepe uteretur.*

Hiſce poſitis, & jure meo praeceptis, medendi viae Aegrotum commiſi; ea ſpe plenus, ſi *Pulmones* adhuc integri & ſani eſſent; ſique ad τὰ ἔξωθεν Humor tranſferretur, ſervari poſſe reſtituique Aegrotantem; ſi aliter res fuerit, occubiturum.

Dolori, Siti, & Languori, a *Phoenigmorum* uſu ortis, propriis remediis, *Paregorico* leni, *Decocto* ſitim extinguenti, & *Julapio Cardiaco* medetur.

Phoenigmorum ope Tumor factus eſt utriuſque Pedis, ad uſque Suras, egregius, immenſus. *Veſicantibus* Seri non parum elicitum eſt. Quod vero maxime auſpicatum, & ominis erat optatiſſimi; qua Serum elicitum eſt, ea penitus proportione mitigata *Tuſſis*; ea reſtitutum eſt *Pectus*.

Qua

Qua de cauſa *Veſicantium* Ulceribus, cito nimium exſiccatis, (ut, quod ineſſet Tumoribus Seri, penitus educeretur) in utraque Sura *Setaceum* meo conſilio factum eſt. Hinc juge Seri flumen: quicquid ab *Epiſpaſticis* defectum, hinc ſuppletum eſt.

His auxiliis, extra, intus, ſimul ſemelque adhibitis, factum eſt; ut a *Tuſſi*, ab *Aſthmate*, a Pectoris gravitate, ceteroque ejus malo omni liberaretur Aeger: eorum autem loco ſubortus eſt *Humeri Dolor* plane *Arthriticus*; iſque, ſi conſideremus Serum nuper evacuatum, ſatis acutus.

At quia longa Morbi obſidione *Pulmones* enervatos, & debilitatos eſſe jam liqueret; propterea (tutelae gratia) quando *Setacea* Serum emittere jam finierant; utroque Spinae latere, inter Omoplatas, aperiri *Fonticulum*, magno certe Aegri cum emolumento, juſſi,& *Hydragogum* aliquoties adhibeti.

Hac ille medicina, Morbo certe ancipiti, & periculoſo liberatus, habitum & colorem brevi tempore bonum obtinuit, omnino convaluit; neque ſubleſta fide teſtabatur, *Rheumatiſmum* illum veterem, quo per annos aliquam-multos ſe gravari Aeger opinatus erat, *Arthritidem* revera

 eſſe

eſſe erraticam; nec non illum *Pectoris* Affectum, iſtius eſſe *Arthritidos* Ἀνωμαλίαν. Sic opinari ſuadet Hiſtoria Morbi; ſic Curatio.

CAP. XII.

De Phthiſi Arthritica.

ARTICULUS I.

AFFECTUUM in Pulmone *Arthriticorum* proximus, longeque periculoſiſſimus eſt Φθίσις: quae, ut permulta habet cum abſoluta *Phthiſi* communia; ita quidem propria, (ſive Cauſam ejus Continentem, ſive Medendi methodum intueamur) tam multa, momentique tam magni habet; ut eam praeterire nefas aeſtimetur. Hujus autem Morbi haec conditio eſſe ſolet.

II.

II.

ARTHRITICUS, ex Materia vitioſa, vel per cauſam aliquam externam in *Pulmonem* repercuſſa; vel per ejus imbecillitatem allecta, acceptaque; primum, Pectoris gravitate, *Dyſpnoea*, & raucedine corripitur: deinde, Sputum exſcreatur; quod, initio tenue, paulatim craſſeſcit. Progreſſu temporis, Caro flacceſcit; ſimili fere proportione, qua craſſum id ejicitur; & paulatim abſumitur; Vires enervantur. Interea vero dum iſta fiunt, nullus in extremis Partibus Tumor, Dolor nullus articularis; aut, ſi ullus acciderit, parvus, & brevis ſpatii, apparet. Creſcit autem Faciei pallor, & Corporis univerſi Macies; & comitem, (propter vaſa, frequenti, & violenta *Tuſſi* exagitata, & diſrupta,) interdum nanciſcuntur *Hoemoptöen*. Demum, Calor Hecticus exoritur; cum Pulſu celeri, Cute arida, praeſertim veſperi; quibus mane ſuccedunt Sudores Symptomatici. Atque ita Aeger, Tuſſe pertinaci, Sputatione multa, Sudore colliquante, *Diarrhoea* impatibili, nec quavis arte diu ſiſtenda, vel (ſi non ſit *Diarrhoea*) Tumore Pedum aggravatus;

tus; &, tanquam exquiſita *Phthiſi*, certe ei ſimillima, oppreſſus, cum Morte, aerumnarum requie, Vitam miſerrimam commutat.

III.

ETSI vero ultimum hujus *Phthiſeos* ſtadium, ab Exquiſitæ ultimo, (tanta earum inter ſe convenientia eſt) vix poteſt internoſci, aut ſignis Diacriticis diſtingui: duo ſunt, in ejus ſtadiis prioribus, (Incremento nempe, & Statu) quae *Phthiſi exquiſitae* raro conveniant, aut de ea dici mereantur.

Unum eſt, quod, aliter quam *Phthiſis exquiſita*; quae Adoleſcentum, aut Juvenum Morbus eſſe, neque alia, quam firmiſſima aetate, facile reperiatur; haec noſtra *Phthiſis*, e contrario, Adoleſcentes raro aggrediatur; ſæpius autem conſtantes, & interdum (quod de *Exquiſita* nondum videre licuit) Viros natu grandiores: Mulieres autem maturius; propter Naturae privilegia, (Partus ſc. & Catamenia, quae tum *Arthritida*, tum *Phthiſin* arcent) maturius ceſſare ſolita.

Alte-

Alterum, quod *Calor Hecticus* (qui in *Phthiſeos* exquiſitae ſtatu, & initio, gravis eſſe ſolet, reliquaque interdum Symptomata præcurrit omnia) ſerius in *Phthiſi Arthritica*; nec quidem uſitate ante Sputum largiter exſcreatum, Corpuſque eo debilitatum, oriatur. Cujus quidem φαινομένυ ratio, partim ex jam dictis [hunc Affectum non niſi annoſiores, id eſt, Sanguine frigidiori praeditos, invadere] elicienda; partim ex eo, quod *Arthriticorum*, ſiquidem juniores fuerint, Sanguis, propter frequentes *Arthritidis* Paroxyſmos, neque temere incendatur, nec quidem incenſus adeo exaeſtuet: Et quidem *Phthiſis Arthritica* lenta eſſe ſolet, neque multa *Febre Hectica*, niſi ultimo vertente ſtadio, comitata.

IV.

PRAEDICTO fere modo res agitur, quoties in *Pulmonem*, a natura debilem, Miaſma *Arthriticum*, gravi aliqua urgente cauſa externa, impellatur; aliave quavis ei infigatur; neque Medicina ſatis efficaci, vel ſatis opportuna, removeatur.

Interdum

Interdum autem ad *Pectus*, non adeo recta itur; verum, a τοῖς ἔξωθεν, ad τὰ ἔνδον, & retro, variae ſunt itiones, & reditiones; eaeque, non niſi annorum aliquot ſpacio, peractae: donec denique, poſt *Tuſſes* varias, graves, & importunas, ſuccedit *Phthiſis*, abſolutae ſimilis, *Arthritica*. At, ubi *Pulmonis* ἀτονία eſt, & Medicina tempori fuit adhibita; Materiae vitioſae partim in Artus exturbatur; ſcreatu partim ejicitur; *Pulmones*, crebris inſultibus debilitati, ſanantur; Aeger & colorem, & robur priſtinum acquirit. Quibus autem modis haec praeſtari poſſint, ſtatim exponetur.

V.

EX ſupradictis (ut opinor) liquet, nullo modo hujus Morbi indolem, & ingenium, poſſe magis patefieri, quam per ejus Γενεαλογίαν. Quae enim dixi, illi propria, quando neque ſemper, neque ſoli competant; atque adeo fidei non ſpectatiſſimae perpetuaeque, verum e diverſo dubiae, ſint habenda; ut de Morbi hujus ingenio conſtet, Quae illi cum *Arthritide* neceſſitudo; quae conjunctio: quam illa prope, *Paroxyſmum* excipiat; utrum e ve-

e veſtigio, an e longinquo: utrum, & qua de cauſa, interciſum; an vero deficientem ſuppleat, & ejus vicem gerat, pro ejus declinatione, increſcens: Ne plura, utrum ejus ratio, *Arthritidi* rectae ſit, & quatenus ſit, inverſa, ſedulo quaerendum eſt.

VI.

CURATIO poſtulat ut levetur; ut hoſte infeſtiſſimo, quam citiſſime, liberetur *Pulmo*: id autem modis, alio alioque tempore diverſis, & quam in *Arthritica Tuſſi* aliis, elaborandum eſt.

In principio Morbi, ubi *Tuſſis* urget, & tantum in propinquo Φθίσις eſt; multum a *Phlebotome* & *Catharſi* rite factis, expectare licet. Hiſce poteſt fieri, ut e Corpore exturbetur, vel minimum ut e *Pulmone* eruatur id, quod alienum. At quia non ſemper hoc effectum eſt, nec evacuationibus illis commode confiditur; ita illae fiant, oportet, ut *Paroxyſmi* regularis excitandi habeatur ratio; id eſt, intra modum: ne Natura nimium debilitetur, & expellendae *Arthritidi* impar reddatur.

Poſt

Poſt Sanguinis detractionem, & Alvi ductionem; alteram nempe, vel utramque; vel, ubi inutiles cenſebuntur, iis omiſſis; ad alia confugiendum, Bechicis, & Ποδαγραγωγοῖς utendum: His, ad Materiae in Artus expulſionem; illis, ad expuitionem. Hos in fines *Linctus* (ex *Ol. Amygd. dul: rec.* vel *Ol. e Seminibus Lini, & Syrupo Balſamico,* vel *de Praſio,* vel *de Rapo, aliove quovis Sputum movente*) componendus; & hora quaque altera, tertiave, ad cochleare unum adhibendus. Atque ubi nulla Febris indicia repugnant, *Pilulae ex Pul. Gaſcon. Chal. N. Succo Glycyr. Balſ. Peruan. ſexta, vel octava quaque hora,* adjectae, iſto ex vehiculo ſumantur; & in Potionem ordinariam *Apozema* detur *Pectorale*: Vel, in forma liquida, cochleari *Ecligmatis* inſtillari poſſunt, octava quaque hora, *Balſ. Peruan.* vel *Tinct. Sulſ. gtt.* x, &, intervallo omni medio, *Chal. N. gr.* vi, *vel* viii.

Eo vero uſque calidis hiſce Remediis utor, quoad ſiverit a Febre periculum, & *Arthritidis* expulſio poſtulaverit. Et quidem eo lubentius hac via progredior, quoniam a calidis hiſce, praeſertim in ſenioribus, & *Arthritide* crebro recurrente depreſſis, non magnum unquam oriri periculum

culum obſervavi; &, ſiquod unquam exſtiterit, deſubito tolli poſſe, non vana ſpes eſt: at commodum e diverſo uberrimum eſt, adverſis hiſce longe uberius. Et, ne Medicina haec noſtra, tanquam nimis calida, & *Phthiſicis* inepta, male accipiatur; ſancte profiteor, me ea proſpere, magnaque Aegri cum utilitate, plus ſemel fuiſſe uſum: cujus ego rei ſtatim Exempla proferam.

Si vero Febris, ceu per ſe, ceu Pharmacis excitata; quam ad rem praeſentem opus fuerit, major exardeat, *Pulmonique* Φλόγωσιν intendat: ei, per detracta iſthaec calida; per *Enemata*; per Sanguinis miſſionem; per *Corticem Peruanum*, tempori adhibitum, &, quamdiu incurſat Febricula, repetendum: perque alia, quae *Peripneumoniam* tenuare ſolent, eſt cavendum. Neque enim *Arthritidem* ex *Pulmone*, niſi tuto, licet amoliri; neque Vitae, niſi per ei conducibilia, proſpicere. Febre vero tenuata, Medicina jam dictae (quoad commode fieri poteſt) ſimilis, in uſum denuo vocanda.

Quando Remediis iſtiuſmodi internis, [*Arthritidem* expellentibus, una cum *Bechicis*] dies aliquot teruntur; nimirum duo, vel tres; citiuſve ſi, in Articulo

τῶν ἄκρων aliquo Dolor fuerit excitatus; Articulo jam affecto, vel qui ſaepius afficitur, extra id, quod materiam educat, applicari par eſt; eo, quo, in Capite praecedenti, aliaſque paſſim, modo declaratum eſt. His autem eo magis inſiſto, quoniam ab antiquo commendari video, veterumque uſu confirmari. “ *In Tabe,* “ *ubi vehementior noxa eſt, ac neque Febricula, neque Tuſſis quieſcit, tenuarique* “ *corpus apparet, validioribus opus eſſe auxi-* “ *liis*, inquit * *Celſus*: *& exulcerandum* “ *ferro candenti, ſic, ne ſaneſcere ſinas Ul-* “ *cera, niſi Tuſſis finita fuerit.* Quod quidem auxilium, etiamſi acre & ſeverum; tamen, ut in *Phthiſi* abſoluta commodum; ita in hac noſtra, propter Venenum intus contentum, eliciendumque, commodiſſimum.

Unum hic monendum, aegrotantibus hiſce ponderis & momenti non exigui: *Opiata*, licet vulgo *Phthiſicis* utiliſſima, in hoc caſu ſuſpecta eſſe, neque copioſa temere praeſcribenda: Ne videlicet Miaſma *Arthriticum*, jam in *Pulmonem* inditum, eo loci infigant. Dentur itaque ſic, ut

* Lib. III. Cap. XXII.

ut *Tuſſim* ſupra modum importunam inhibeant, & quietem ab ea tutam concilient. Quod autem de *Opiatis* dictum, id etiam de iis, quae Pituitam faciant craſſiorem; quae *Pulmonem* obſtruant, eique impedimento ſint; ex parte aliqua dicendum.

Quoties hac, vel hujuſmodi via, in extremas Corporis partes amovetur *Arthritis*, mirum quantum inde levetur *Pulmo*: Nihil, ut opinor, Aegrotantibus his commodius: quo enim magis *Articulum* illa mordet, eo minus *Pulmonem*. Vidi equidem *Tuſſim* hac arte primum fieri tolerabilem; Sputum minui; utrumque poſt auferri: vidi reſtitutam Oculorum aciem, εὐσαρκίαν, εὐχροιαν, & a *Phthiſi* incolumitatem. Quae quidem omnia, quo certiora fiant, opus erit, *Arthritidem* tam expellentia, quam evocantia (id eſt, tam interna, quam externa) continuare; donec omne id, quod naturae alienum eſt, e *Pulmone* fuerit dimotum.

VII.

QUONIAM vero *Pulmonem*, Pituita diu gravatum, enervari debilitarique neceſſum erit; ad ejus robur inſtaurandum

dum, cum primis facient *Aquae ferratae* per Urinam exeuntes, & *Aer.* Finito igitur *Arthritidos* Paroxyſmo regulari, aliaſve Aeger reſtitutus, Prophylaxeos ergo, bibat per menſem integrum iſtiuſmodi *Aquas*: Sin earum Copia non detur, vel ex aegroti re civili non ſit, eas bibere, bibat omni mane *Fol. Teae Infuſi* quaſi ſelibram, per menſes aliquot. *Cereviſia Herbis Pectoralibus, Hederae nempe terreſtris, Linguae Cervinae, Capilli Veneris, Abietis, Cupreſſi cacuminibus; Bardanae, Dauci Sylveſt. Seminibus; Juniperi Baccis; Milleped. ſiccatis medicata eſto, & potioni detur ordinariae.*

Aeris gratia, commodiſſime *Topoſamum* ex *Iſca* itur: quoniam ille, maritimus, *Pulmoni* benigniſſimus ſit; & Nautae raro *Tuſſi* vexentur; rariſſime *Phthiſi* moriantur. Si aegri imbecillitas, aut loci ratio aëre maritimo uti non patitur, Equo vectari, & quidem ſaepius, juvabit. Aerem vero profuturum arbitror, tam quia Spiritus animales recreat; quam quia *Pulmonem* ſubintrando, eum roborat confirmatque. Proſunt etiam *Frictiones*; modo vehementer, bis terve in die, perfricentur externae Partes. Proſunt *Fonticuli* in Dorſo magni, aperti, juges. Placet

Sorbitio

Sorbitio ex *Chocholata*, adjecto, ſi lubet, *Ovi Vitello*. Cavendi vero, & quidem maximopere, *Catarrhi*; ne Miaſma, denuo germinans, & in Sanguine renovatum, ii ad *Pulmonem* abripiant: quod quidem hiſce laborantibus, ſi Frigoris ſint impatientes, (uti ſunt plerique omnes) non inuſitatum; praeſertim eo temporis ſpatio, quo repetere ſolet Paroxyſmus.

Hac de Cauſa, praeter jam dicta, quae *Pulmonem* tueantur, *Pectoralia*; quaeque in primo *Phthiſeos* ſtadio, cum fructu adhibeantur; iſtiuſmodi reliqua frequenti ſint in uſu, quae contra hoſtem non tam victum, quam repulſum, & viribus redintegratis inſultus iteraturum, eos defendant. Quare, per anni dimidium hyemale, *Decoctum L. Saſſafrae, cum ejuſdem Cortice, Rad. Chinae, & Sarſae, bis in die ſumatur.*

VIII.

HAEC de *Phthiſi*, a Miaſmate *Arthritico*, per Sanguinem, cum *Pulmone* communicato. Si quis autem *Phthiſin Arthriticam*, a Fermento e Nervis ſuppeditato ortam, ejuſque indolem, & tractandae modum intueri velit; Clariſſimi

adeat *Mortoni*, Collegae, dum viveret, amiciſſimi *Phthiſiologiam*; Lib. III. Cap. XI.

Ut autem pateat, Antiquitati non latere, Materiam *Arthriticam* in *Pulmonem* aliquando invehi, & morbum ei incutere quam graviſſimum; Fluxionis *Arthriticae* mentionem fecit † *Galenus*, primum per univerſum Corpus oberrantis; tum a *Pulmonibus* ad ſe attractae, donec Aeger fuerit ſuffocatus; idque ſe in multis exploratum habuiſſe.

---

† Τὰ μὲν γὰρ ἄλλα τῶν φαρμάκων, ὅσα εἰς ἀπαλλαγὴν τοῦ νοσήματος οἱ ποδαγριῶντες πίνουσι, τὴν μὲν ἐπὶ τοὺς πόδας τοῦ ῥεύματος φορὰν κωλύει γίνεσθαι, οὐκ ἐξαναλίσκοντα δὲ τὴν περιττὴν τούτων ὑγρασίαν, ἄλλου τινὸς μείζονος νοσήματος γένεσιν ἐργάζεται. Πλανωμένου γὰρ ἐν τῷ σώματι τοῦ ῥεύματος, ὁ πνεύμων ἀεὶ κινούμενος διὰ τὴν τῆς ἀναπνοῆς ἀνάγκην, καὶ διὰ τὸ μανὸν τοῦ σώματος δέξασθαι τὸ ῥεῦμα ῥαδίως δυνάμενος, τὸ πᾶν αὐτὸς ἐφ' ἑαυτὸν ἕλκων, οὕτω πνίγει τὸν ἄνθρωπον, ὅπερ ἰσοεικῶς ἐπὶ πολλῶν ἐγὼ τῇ πείρᾳ κατέμαθον. De Theriaca, Lib. I. Cap. xv.

HIST.

HISTORIA I.

Phthiſis Arthritica *lethalis.*

INEUNTE anno ſuperioris ſeculi noviſſimo, Foemina *Cliſtenſis*, e multis una, fere quinquagenaria, me vocari voluit. *Tuſſis* illi fuit, eo tempore graviſſima; cum Sputo, interdum Sanguineo; ſemper autem, quoties ab imo Pectore duceretur, craſſo, & purulento. Reſpiratio porro difficilis, Vox tremula, & (ab imbecillitate) cum clangore quodam: Pedum item Tumor, Pulſus debilis, & Hecticus, Tabes univerſalis, Virium proſtratio fuit: ut in ultimo *Phthiſeos* ſtadio Aegra; *Febris* autem mitior, quam in *Phthiſi primigenia* affectis eo morbi tempore ſolet, eſſe videretur.

Difficillimi, & jam obfirmati hujus Morbi originem, & Cauſam antecedentem, inquirenti perſcrutantique mihi, ipſa narravit; Matrem ſibi fuiſſe diu multumque *Podagra* cruciatam, eaque demum extinctam: ſibi autem ipſi, ante annum,

& quod excurrit, tumere Tarſum, & Pedis convexum; atque adeo rubere, nitere, dolere: ſed, quum mature nimis Tumor aut evaneſceret, aut repelleretur, quod *Tuſſis*, (qua, per multos ante annos, fuiſſet identidem afflicta) deſubito ingraveſcens, *Phthiſi* Viam aperuerit: ut, a Materia *Arthritica*, Pedem languide nimis afficiente, in *Pulmonem* irruente, longaque eum obſidione ſubvertente, *Phthiſin* hanc oriri; &, (auxiliis medicis ſive neglectis, ſive inſcite uſurpatis) inveterare, res eſſet fide omnino digna. Paucis poſt diebus, e vivis exceſſit Aegra, *Phthiſi*, ſed *Arthritica*, quae vero a primigenia *Phthiſi* non facile diſtingui poterat, oppreſſa.

HIST. II.

Phthiſis Arthritica *Medicamentis calidioribus ſaepe levata.*

MERCATOR *Exonienſis*, gracilis, *Arthriticus* natura factus, aetate conſtanti leves habuit Paroxyſmos; extrema

ma vero, & decrepita, jam diu nullos. Bellum pax ſecuta eſt, omnium opinione alma, tranquilla, ſalutaris. Sed (ut eventus comprobavit) dubia, ſed fide Punica. Aliquanto poſt (Septembri, MDCIIIC) ſuborta eſt Sputatio, cum aliquo Spiritus impedimento; cum *Pectore* gravato; ſed, ex craſſa manc Pituita, affatim citata, exantlataque, ad tempus aliquod immuni. Languit Appetitus; flaccuerunt Artus; obtuſa fuit Oculorum Acies, & decolor Vultus. *Tuſſis*, ſed *Arthritica* eſt; & *Phthiſis*, ultima Senectute, tempore prorſus inuſitato, incipiens.

Ut contra hoſtem, atrocem & truculentam, ore larvato redeuntem, me paratum habeam; praemiſſo, ad Inteſtina leniter inanienda, *Eccoprocico*, *Infuſi amari alterantis coch.* v, *Tinct. M. gtt.* xv, *bis in die. Tinct. vero Sulf. gtt.* xii, *ex Syr. de Succo Eryſim. coch.* j, *hora ſomni, cum Julapii Pectoralis hauſtu, demittenda meo jure praecipio: Spiritus item Vol. Oleoſi guttas ſubinde aliquot, cum veteris Malacani hauſtu.* Eo nempe haec omnia, *Phthiſicis* raro praeſcripta; ut Medicamentis hiſce calidioribus, in Artus, ſiqua fieri poſſit, Hoſtis expellatur. A praeſcriptorum uſu

melius certe ſe habuit; tumuere Pedes; levatus eſt *Pulmo*, Tuſſis eliſa.

Menſe proximo Decembri, neſcio qua de Cauſa, detumuere Pedes; *Catarrhus* ortus eſt propemodum *ferinus*, cum Sputo tenui copioſo. Ut Humorum partim eliminaret, *Decoctum Sennae* (duplicatae) *Gereonis*; partim, ad τὰ ἔξωθεν, ut amandaret, *Bolum e Pul. Rad. Ari C.* ʒj, *&c. cum Infuſi amari hauſtu*, horis duabus medicinalibus ſumendum dedi. Medicamenta ex voto profuerunt: Pedibus iterum paulo poſt, ab eorum uſu, doluit Aeger.

At vere ſequenti, (qua Anni tempeſtate inſultus iterare ſolita eſt,) quum jam plane ſiluit *Arthritis*; in illius locum tanquam ſublecta, *Tuſſis* recruduit, importuna, pertinax; cum Sputo tenui, Raucedine, Trachiae titillatione fere perpetua, ſpirandiq; difficultate. Ad quae *Pomacei*, aegro gratiſſimi, uſum pene quotidianum nonnihil conferre, veriſimile eſt. *Tuſſis* iſta negligenter habita (toto enim ſeſquianni ſpatio, nihil unquam Medicamentorum, uti decuit, aſſumptum eſt) *Tuſſis*, inquam, inveteravit; Caro abſumpta eſt, Pulſus plane Hecticus. Menſe Julio MDCIC, iterum arceſſitus, ea, quae ſequuntur, adhibui:

hibui: Bis ſcil. in die, *Decocti Corticis Chalybeati* ℥iiij, *cum Syr. Balſamici* ℥j, *Aq. Cin. fort.* ʒj: *Hora vero ſomni Tinct. Sulf. gtt.* x, *e ſeq. Ecligmatis coch.* j, *cum Jul. Pectoralis hauſtu.*

℞ *Syr. de Mecon. Balſam. Aq. Hyſſopi aā p. aeq. miſce: de quo inſuper Ecligmate, nocturno tempore, ſaepius ad aeliniendam Tuſſim pytiſſet. Cereviſia Cacuminibus Hed. terreſt. Rad. Chinae, Sarſae, Eryng. medicata erat. Inter Omoplatas, utroque Spinae latere Fonticulus, ſex piſorum capax, aperiebatur.*

Medicamentis hiſce dies xx uſurpatis, micuit Oculorum acies, Vultus ἐυχροίης, remiſit *Tuſſis*, largiter ex intervallis faciens Pituitam. Hinc Pectus liberum; hinc ἐύπνοια. Pro Hectico, Calor mitis, blandus, benignus, plane naturalis; cum Diaphoreſi, tam utili, quam jucunda. Verbo dicam, omni ex parte ſanior evaſit Aeger, & a *Phthiſi* viſus eſt incolumis. At eheu! Senibus incerta res Salutis: Autumno proxime ſequenti, ſine Cauſa evidenti ulla, in *Diarrhoeam* incidit, gravem, & impatibilem; Excrementis liquidis, & bilioſis ſignatam: quae, Alvum indurantibus ſuppreſſa, brevi recurrit; &, una

cum Tumore Pedum Hydropico, Naturae ſubverſionem oſtendens, Aegrum, aetate grandem & imbecillum, media Hyeme occidit.

HIST. III.

Phthiſis Arthritica *incipiens curata.*

MEMORABILIS certe Hiſtoria Domini *C.* ex Inſula *Iſcana*, Adoleſcentis ſeptem ſupra viginti annorum, Patre *Arthritico* procreati, gracilis, teneri, Frigus ſine injuria non facile tolerantis, & diu *Phthiſici*. Ante triennium *Arthritide* correptus ille, anno noviſſimo (tanta Morbi fuit pertinacia, Pedum, Manuum alium aliumque digitum invadentis, & viciſſim occupantis) vix binos menſes egit immunes. Paroxyſmi non ex illo fuerunt genere, quod Inflammatione, ceteroque iſtiuſmodi ſatellitio more ſuo ſtiparetur; quin potius lenes, mites; quique in longum idcirco tempus extraherentur. Quoties animus (is autem creber fuit) Pedibus imminentem antevertere

tere Paroxyſmum, Tibialia ne vel lectum ingreſſurus exuere conſuevit; tam noctu, quam interdiu gerens; neque ſine ſucceſſu: hoc enim artificio, *Arthritidem*, Paroxyſmum molientem, identidem protelavit.

Hujus ſeculi initio, mitius ſe habuit *Arthritis*, & diutius ſolito conticuit: *Pulmonem* interea obſedit Pituita; quae ſpirandi intulit difficultatem, Anhelationem immodicam, Pectoris gravitatem, *Tuſſim*, Sputum, tam mane craſſum, quam etiam copioſum. His acceſſit Faciei pallor, univerſi Corporis imbecillitas, Languor, & in propinquo *Tabes*.

A Materia *Arthritica* Pectus aggravante, malorum hanc catervam induci, luce clarius fuit meridiana; neque enim tunc primum iſtius in *Pulmonem* Metaſtaſin, etſi nunquam antea tam magnam, & tam moleſtam, eſt perpeſſus. Tutos autem *Artus*, & dolore liberatos, quoties *Pulmo* premeretur; &, e contrario, *Pulmonem* liberum, quoties aggravarentur *Artus*, ſemper obſervavit. Calor autem veſpertinus, & Sudor ei uſitate ſuperveniens; qui, praedictis hiſce accidentibus, in *Phthiſi* affectis, praecipue hac anni tempeſtate, ſolent ſe adjungere; certe in

hoc

hoc noſtro Aegrotante nondum emicuere.

Quibus omnibus ſerio penſitatis, in eo operam & ſtudium impendi; ut primo Pituitam, *Pulmoni* impactam, Ἀνακαθάρσει amolirer: Secundo, *Arthritidem* deviam, & *Anomalam*, ad τὰ ἔξω ut reducerem, itaque tuerer *Pulmonem*. Ut Indicationibus hiſce ſatisfacerem, Hauſtum *ex Aq. Hyſſopi, Cardui ben.* ãã ℥j, *Tinct. Croci* ʒj, *Alcohol M.* ℈ß, *Syr. Balſ.* ℥ß, *omni mane ſumendum*: Pilulas, *e G. Ammoniaci* ℈ß, *Myrrhae pul: Alcohol M.* ãã *gr.* v, *Picis liq. q s. hora quarta pom*: Alias *vero e Balſ. Lucat.* ℈ß, *Pul. Dialthaeae q. s. hora ſomni, ex Syr. Balſ. coch.* j, *demittendas, cum Julapii Pectoralis hauſtu, praeſcripſi.* In potionem ordinariam, *Apozema e Rad. Chinae, Sarſae, L. Saſſaphrae* ãã ℥j, *Cort. ejuſdem* ℥ß, *Uvarum paſſarum exacinat*: ℥j, *in Aq. font.* ℔iiij, *ad dimidium coctis; colatura Saccharo cryſtallino dulcata. Aegrum porro ſaepius apricari,* εὐτέλοις *veſci, parce coenare juſſi, & Hydromel interdum bibere.*

Vix per unam, & alteram Hebdomada, praeſcriptis uſus fuerat; quum, exantlato fere omni Phlegmate, Spiritus liberior evaſit; *Tuſſis* minus importuna, imo

imo rariſſima. Vires, & cum iis Vultus εὔχροια rediit. Quicquid fuerat Symptomatis, breve intra tempus obtuſum, & mitigatum eſt; paulo poſt ſubactum. Quinimo Corporis aeſtus univerſalis, ſed blandus, ſalutaris, benignus, quique Naturae vigorem, potius quam *Febrim* indicaret, eſt ſubortus. Poſthac intra triduum in Pedum altero ſucceſſit Dolor, Tumor, Rubor, *Arthritidos* Regularis ſigna. Hinc Pectus ſanum, a *Phthiſi* graviter urgente liberum; &, ſi Διάθεσιν excipias a natura *Phthiſicam*, bono cum Deo, uſquequaque integrum. Imo quidem poſtea, per annos ſex ſeptem, bona uſus fuit valitudine; niſi quod *Arthritide* laboraverit, recte interdum recurrente, & quidem (uti licet opinari) propter eam ita recurrentem, bona.

CAP.

CAP. XIII.

De Angina Arthritica.

ARTICULUS I.

POST Febriculam, ad expellendum Miaſma *Arthriticum*, a Natura in Sanguine concitatam; quoties ea per *Fauces* illud expellere conetur, & eo loci, una cum vehiculo, id deponens, Inflammationem afferat, Spirandi glutiendique vias obſtruentem; *Angina* fit *Arthritica*: Morbus certe ἦθος habens peculiare, & a Medicis parum adhuc conſideratus; ab *Angina* pura, & exquiſita (ne dicam alios Affectus, ei conſimiles, & congeneres) ſive *Therapiam* intueamur, ſive *Aetiologiam*, accurate diſtinguendus.

II.

UT autem initio, de Morbi hujus ὑπάρξει, verba faciam; dari hujuſmodi *Anginam* omnino

omnino liquet, Primum, quod ex eodem Aeſtu Febrili, ſimul cum Articulorum Dolore, tanquam illi gemina, ὁμογίνεθς ea ſaepe deprehendatur: & quidem (ut frequenter accidit) interpoſito quodam intervallo poſt *Arthritidos* regularem Paroxyſmum; quo utique intervallo novam in Sanguine Materiam cumulari certiſſimum eſt; uti, cumulatam expulſioni jam eſſe idoneam, eſt probabile.

Deinde, quod haec *Angina*, per ſe exorta, modo perfecta ſit, in Abſceſſum deſinens, & copioſe Pus ejiciens, Paroxyſmi *Arthritici* vicem explere; quod, ejus Cauſam vacuare; quod, ab ejus incurſu *Podagrum*, ad tempus aliquod, immunem & ſalvum praeſtare; quod, vegetum eum, & laetum reddere, (quae ſunt *Arthriticae* Deceſſionis indicia) crebro advertatur.

Poſtremo, quod *Angina* haec, per Materiae νοσηρῆς in Artus Tranſlationem, alias fortuitam, alias Arte procuratam, interciſa, ſaepe in *Arthritidem* mutetur *Regularem*; ſaepe etiam ſuapte ſponte tranſeat: eadem plane ratione, qua *Vertigo*, qua *Aſthma*, qua *Colica*, vel aliud quodvis Νόσημα Ποδαγρικὸν, & eodem Aegri cum emolumento: Ut de Morbi hujus, perinde

inde ac illorum Ὑπάρξει, nullus ſupereſſe poſſit dubitandi locus.

III.

EOS creberrime invadit haec *Angina*, quibus, ad eam a Natura factis, Collum breve, craſſum, humidum, Tono Fibrarum laxo & imbecilli praeditum; itaque Humoribus tum accipiendis, tum retinendis aptum: Viros prae Faeminis (ſic enim ipſa *Arthritis*) ſaepius, ſed & utraſque aggreditur: ex illis praecipue eos, qui media ſunt aetate; ex hiſce vero eas, quae Catameniis dudum orbatae; ex utriſque maxime Bilioſos, Sanguine praefervido, vel tenui donatos: nec quenquam, uti mihi videtur, unquam; niſi Materia prius *Arthritica* (Cauſa videlicet Procatarctica) copioſa, & evecta in Sanguine turgentem, jam jamque Articulis doliturum. Interea vero temporis, a Cauſis *Anginae exquiſitae* praevalidis, & urgentibus, in partes ſuas, levem & quieſcentem illam aliquando trahi, non eſt diffitendum; ita vero quae ſe habet *Angina*, cum parum *Arthritica* ſit, & propriam Medendi Legem minime requirat, non eſt hujuſce Tituli.

Cauſa

Cauſa hujus *Anginae*, (externa & evidens) frequentiſſima, eſt *Potatio*; maxime Pomacei, aut Vini alicujus tenuis, liberior; maxime vero omnium, ſi accedat Algor.

IV.

UT ad *Diagnoſin* qualemcunque deſcendam, praecurrit Febris; eaque ſaepe, quam in alia quavis *Arthritide* praemitti ſolet, vehementior: quae, tametſi prorſus *Symptomatica*, Febrim nonnunquam aequare videatur *Eſſentialem*, ardentem; & eſt, pro Aegroti temperamento, aetate, & pro Cauſae evidentis magnitudine, plus minus ardens. Paulo poſt exoritur *Faucium Dolor*, & *Tumor* φλεγμονώδης; unde glutiendi ſpirandique Viae ſemper arctatae; interdum autem adeo, ut tridui, vel quatridui ſpatio, nihil unquam Victus poſſit demitti, neque Spiritus niſi difficillime trahatur. Salivae interdum affatim emanat; Alvus aſtricta eſt. Sanguis a *Venaeſectione* Gelatinam (uti in *Pleuritide*, & *Peripneumonia*) prae ſe fert, in excipulis ſupernatantem, puram, tenacem, ſebaceam; & quidem, quam in *Arthritide* ſolet Exquiſita, magis. Utrum vero

vero *Arhritica* ſit *Angina*, necne; id, ex *Arthritide*, vel *Angina* praegreſſa; vel, ex ea ſimul ſemelque cum *Angina* locum habente; vel, eam e veſtigio inſequenti; id eſt, ex horum Affectuum ratione inter ſe, omnino intellegendum eſt.

V.

DE *Angina* pura & genuina, paſſim apud Auctores obſervatum eſt; *Viſcidum* illud, quae eſt illius Cauſa Conjuncta, modo in Latus, modo in Pulmonem tranſvehi; iiſque in locis Pleuritidem, vel Peripneumoniam facere; Morbos ſcilicet non tam Materiae, quam Locorum affectorum diverſitate diſtinguendos. Eadem de *Arthritica* narretur Fabula: Pari enim ritu *Anginae Arthriticae* Materia, ſive Cauſa Continens, ſaepe in Pedem; nonnunquam in Manum; interdum in Genu (ut taceam alias Corporis Partes quamplurimas) transfunditur; & in illis *Podagram*, vel *Chiragram*, vel *Gonagram* affert; Affectus, uti nonnullis viſum fuit, longe diverſos; at revera ejuſdem indolis, & Naturae, Locorumque ratione maxime diſcrepantes.

VI.

VI.

CURATIO vult, ut *Fauces* quam primum liberentur, & quidem Methodo ei, quae vulgaris eſt *Anginae*, longiſſime diverſa. Nam, cum Indicatio illa generalis, duobus perficitur; quorum alterum Humores evocat e Corpore; alterum e Parte affecta tantummodo revellit, & in Artubus deponit; cumque prius illud, (quod *Venaeſectione, Purgatione, Gargarizatione, Veſicatione*, & ejuſmodi aliis effectum eſt) utrique *Anginae*, purae videlicet cum *Arthritica* commune eſt: Poſterius vero (quod *Arthritidem* in viam reducentibus, & Paroxyſmum ejus regularem facientibus abſolvitur) uni *Anginae* convenit *Arthriticae*; Nos ea duo conjungentes, Medendi legem, quam iterum & ſaepius, nec infeliciter fuimus ſecuti, aperiemus, & quaſi digito monſtrabimus.

Quoties igitur ad *Anginoſum* aliquem arceſſor, explorata prius Tumoris Magnitudine, reliquiſque ejus, quae maximi ſunt momenti, Symptomatibus; in illius Cauſas inquiro; &, ſi Aeger fuerit ex *Arthriticorum* numero, quamdiu ab *Arthritide*

thritide vacavit, interrogo. Eam autem ſi invenio frequenter olim Paroxyſmos, ſtatiſque temporibus, regulares; eoſque magnos, & vehementes habuiſſe; nuper autem praeter morem interrupiſſe; ex eo ſuſpicor, *Arthriticam* in Sanguine Materiam, per hanc vacationem cumulatam adauctamque, in eo turbellas facere; jam nunc exulare; & in Fauces, ob earum imbecillitatem & ἀτονίαν, immiſſam, Inflammationem in iis excitare. Major autem erit hujuſce rei ſuſpicio, ſi Nauſea, & Faſtidium; ſi Gravitas, & Torpor; ſi Dolores vagi (uti ſolent ante Paroxyſmum regularem) ad tempus aliquod praeceſſerant.

VII.

HAC igitur opinione ductus, primum Sanguinem (niſi nuper ille detractus fuit) detraho, & quidem copioſum. *Enema* paulo poſt immitti jubeo. Poſtridie *Venaeſectionem*, Purgatio, per *Rhei* puta, *Sennae*, & *Agarici Infuſum*, *cum Syr. Roſ. Solut. q. s.* lene videlicet aliquod, inſtituenda; quando Sanguinem exagitantia, propter ejus Orgaſmum, (qui in hoc Affectu jam ſatis rapidus eſſe ſolet) ne ob-

obſuerint, periculum eſt. De alvo ſollicitanda, ſi Cathartico fuit inanita, per dies quatuor vel quinque, poſtea nihil laboro; ne alienum ad τὰ Ἔνδον, contra Naturae propoſitum, alliciatur. Cervici *Epiſpaſticum* poſt Purgationem applicandum, idque praelargum; quod nempe Colli dimidium obtegat: huic autem, horis poſt viginti quatuor, ſuccedat *Emplaſt. Meliloti, Cantharidum Pulvere* aſperſum, ſaepe renovandum, ut flumen juge & diutinum ſit. Ab initio Morbi uſus fere perpetui eſt *Gargariſma* incidens, aperiens.

℞ *Aq. Hordeatae* ℔ j, *Diamor.* ℥ iij, *Sp. Sulſ. per Camp. quantum Lingua ferre potuerit, fiat* Gargariſma. Vel *Melli Roſaceo addatur Sp. Salis, ſive Nitri, ad acorem ſummum & tolerabilem:* Indatur Ori paululum, & cum Saliva poſt aliquod tempus ejiciatur. Nihil vero Pulvere ſequenti praeſtantius efficaciuſve novi;

℞ *Cryſt. Min: Sacch. Cryſtall. aã p. aeq. Miſce. Teneatur Ore* ℈ j, *donec Saliva abundaverit; tunc exſpuatur, &, horae poſt quadrantem vel dimidium, (modo ſinat Vigilia) repetatur. Mirum, quantum hinc Salivae.*

Proſunt Herbarum *Artemiſiae, Salviae, Majoranae, Roriſmarini, Sambuci, Chamaemel: Calaminthae, Matricariae* (quae acri, & volatili Spiritu refertae, diſcutiant) decoctarum Halitus, obvelato Capite, & hiante Ore, in Arteriam immiſſi. Die perendino, vel etiam citius, ſi neceſſe fuerit, de iteranda *Phlebotome* deliberandum. Iterari illam, & quidem interdum plus altera vice, poſtulabit glutiendi ſpirandique, ſi fuerit, difficultas urgens, importuna, periculoſa; ſique Venam iterum ſecari oportuerit, *Jugularis* eſto. In ſummo *Gutturis* Dolore admoveatur extra *Cataplaſma*, ex *Rad. Althaeae, Fol. Malvae, Ficubus inciſis, Aqua Hordeata coctis; addita hujuſce Magmatis* ℥iij, *Cepar. coct.* ℥jß, *Sem. Lini* ℥ß, *Micae Panis* ℥j, *Ol. Lil. alb. q. s.* Gargarizetur autem Os *Aqua Hordeata & Lacte Vaccino*, paribus menſuris, ad ipſas Fauces, Capite reſupino, intromiſſis. De graviſſimo Symptomate, [*Spiritu* nempe *intercluſo*] ut verbum addam, quoties ita ingraveſcat, ut Aegro pene ſuffocato ſtatim moriendum, niſi aliquis *Apollo* intervenerit; in hoc caſu *Laryngotome*, tutiſſimum praeſentiſſimumque remedium, omnino facienda. Tuto certe illam, commodeque

poſſe

poſſe fieri, *Arteriae penitus diviſae* (cujus Hiſtoriam, admodum luculentam, videre licet, *Actorum Philoſoph.* No. 258.) Curatio probat.

VIII.

DUM haec aguntur, & quidem eo modo omnia, ut ne Materia in Partes internas transferatur; (cujuſmodi Μετάβασις in *Angina Arthritica*, quam in vera & exquiſita, tum frequentior, tum incommodior) alia faciunt ad *Faucium* allevationem *Arthritida Regularem* inducendo: Quapropter *Acida*, ſicut *Pomaceum*, *Vinum Album*, aut *Rhenanum*, vel alia quaevis Potio, dolorem arceſſens *Articularem*, poſt Purgationem, & quidem interdum libere potanda. Articulo *Arthritidi* uſitatiſſimo, vel *Empl. ex Oxycroc. Cephalico & Pice Burg.* aã *p. aeq.* Vel, ſi efficacioribus utendum, *Phoenigmus* acris & ſtimulans admoveatur, &, prout uſus erit, iteretur. Huc confert, quae olim Veteribus familiaris, in Aqua, quanta tolerari poteſt calidiſſima, *Pedum lotio.* Tumor excitatus, *Panno Wallico*, aliove quovis raro & molli, vel *Linteo duplicato* veſtiatur. Ut ille Tumor *Artuum* in con-

ſpectum venit; plerumque ſubſidit *Faucium* iſte, recurrit Dolor, aliaque jam denuo rectae *Arthritidos* indicia: Atque tum in tuto omnia, ἔξω γὰρ τρέπεται τὸ Νόσημα: quod *Hippocratis*, in ſimili Caſu, argumentum eſt.

Si rumpatur Vomica, *Gargariſma* componendum emolliens, & ſuppurans, (*e Decocto* puta *Hordei*, *Glycyrrhizae*, *Ficubus*, *cum Syr. Cap. Ven.*) & demum modice aſtringens. *Juſculis Avenaceis*, *Hordeaceis*, *& ejuſmodi tenuibus* veſcatur Aeger; &, ut Humorum Efferveſcentia minuatur, utque Collum verſus abſcindatur Ῥοπὴ, Lecto, tempore diurno, quantum poteſt, abſtineat; Sella erectus ſedeat; Pedes deorſum verſum inclinet; & in Lecto alias Caput elevatum, habeat. Finita re Paroxyſmi, leniente quodam Alvus ſubducenda.

Exempla jam in apertum proferam, quae lucem, uti ſpero, non mediocrem praedictis foenerabunt.

HIST.

HISTORIA I.

Arthritis, Fauces & Artus *ſimul ſemelque occupans.*

HOMO *Iſcanus*, e regione Portae Auſtralis, decimo aetatis luſtro, ex frigore, quod ante praeceſſerat, *Angina* laboravit. Febris, Pulſu celeri, aeſtu carnis immodico ſignata fuit: *Fauces*, cum rubore, tumuerunt: Voce nihil diſtincte ſignificavit: Spiritum difficillime traxit: Cibi tranſitus praecludebatur. Non dubito fore pleroſque, qui ex his indiciis *Anginam* iſtam ſimplicem, & veram eſſe judicaverint; quam vero recte, confeſtim apparebit. De Dolore interrogavi, Satin Salve? Numne alias Corporis partes itidem occuparet? Quem cum Genu, etiam & Malleoli ſiniſtri, eo ipſo tempore, tametſi mitem & tolerabilem, eſſe; cum eum *Articulos* invadere, & more prorſus *Arthritico* reverti, ſolitum acceperam; *Anginam* hanc non tam veram & exquiſitam, quam in *Arthriticarum* numero &

Claſſe ponendam aeſtimavi; ideoque non iis opus eſſe auxiliis, (Sanguinis ſcilicet miſſione copioſa, *Clyſteribus* crebris, *Emulſis*, & iſtiuſmodi *Refrigerantibus*) quae quidem omnia, in Affectu abſoluto commoda, in hoc noſtro partim fruſtra, partim incommoda eſſent: Sed ab hac Methodo deflectendum, & id, quod ſtrangulat, aut evocandum, aut in Artus tranſferendum eſſe.

Quem in finem, Colli dimidio poſteriori *Veſicatorium* ſuperpono; *Cryſtalli Mineralis* ℈ß, & *Sacchari* tantundem (Remedium ad Salivam hac in re movendam efficaciſſimum) ut Ore teneatur, ut retentum ſolvatur, ut ſolutum expuatur, omni horae quadrante adhibeo: Hinc fluidum Salivis Os, Ptyaliſmus hinc immanis.

Ut alteram Curationis partem aggrediar, & Materiae reliquum in Articulos transferam, ita praecipio.

℞ *Pulv. e Chel. C. C.* ʒß, *Conſ. Anthus* ℈j, *Serp. Virgin. pul. gr.* v. *Conſ. Alk.. q. s. f.* Bolus, hora quaque octava ſumendus, cum *Julapii* hauſtu *Perlati*. Potui vero dabatur *Decoctum Sarſae, Chinae, Raſ. C. C. Eb. Sem. Coriandr.* Genu & Malleolo dolentibus, ut illuc Materia invitaretur,

invitaretur, *Empl. ex Oxycroc. & Picis Burgund. aã p. aeq.* admovi.

Horum uſu, temporis ſpatio perbrevi, biduo nempe, tantus Artuum, & tam acris erat Dolor, ut neque *Bolo* diutius, neque *Emplaſtro* opus eſſet; hoc amplius, pari etiam modo & proportione, *Fauces* deturgere; Spiritus, Cibique tranſitum aperiri, *Anginam* curari, certiſſimum erat. Aegroto gratulabar, quod redierat jam in viam, itaque valedixi.

Paroxyſmo illo, quo quidem nihil unquam utilius, nihil opportunius evenit, jam finito; quum illius eo tempore recidivi, nullum omnino periculum extaret; ut Alvus ſubduceretur *Catharticum*, at (ne Materia de novo irritaretur) blandum, & leniens propinavi; cum *Paregorico*, hora ſomni poſt purgationem, aſſumendo.

Menſes inde poſt aliquot, ad *Prophylaxin* obeundam incumbens, *Aquas* omni mane *Diureticas*, quarta pomeridiana *Pil. ex Salis Martis gr.* v. *Pulv. Chamaepit: gr.* xv, *cum Syr. Abſ. ſ. q. s.* demittere; initio vero, & deinceps ſeptimo quoque die, per *Salem Polychreſtum*, & *Manna Aquis Purgantibus ſolutum*, Ventrem movere, in praeſcriptis habuit.

Hiſtoria

Hiſtoria profert *Arthritidem*, primum, Febriculam ex Algore generantem; tum *Fauces* graviter prementem; nec quidem Artubus interea parcentem: Deinde, *Faucibus* (Medicinae beneficio) expulſam, & in Articulos Membrorum miſſam: Quae quidem omnia, quum ejuſdem Morbi irritatio & progreſſus ſint, de *Arthritide Anginam* mentiente, ſententiam noſtram magnopere corroborent.

HIST. II.

Anginae Arthriticae *ad* Abſceſſum *tendentis*, *in* Arthritida *Regularem Metamorphoſis*.

HUC etiam facit Agricolae cujuſdam ſuburbani Exemplum; qui, annorum plus minus viginti, *Arthritide* ſubinde revertenti diu afflictatus, initio Veris, (neſcio qua de Cauſa) *Faucium* Inflammatione gravi corripiebatur, cum Aeſtu Corporis univerſali, & Pulſu magno. Dies ille complures nihil devoravit;

voce

Voce nihil clare ſignificavit; Spiritum aegre traxit. Sanguis, ingruente Morbo, miſſus eſt; cui Gelatina, poſt aliquod tempus, ſupernatavit denſa, craſſa. Saliva jugiter effluxit.

Ut *Fauces* quam citiſſime relevarem, (hoc enim Medendi poſtulavit Indicatio) Sanguinem, quoniam abundavit, iterum mitteret; &, ad Sputum augendum, *Salis Prunellae Saccharique cryſtallini* partes aequales ore ſaepius teneret, ſolutas poſtmodum expueret, Aegroto imperavi. *Miſtura* porro data eſt, ex *Syrup. Balſam. &* *Aq. Cin. hord.* ad deliniendam humorum acrimoniam, & Tuſſim mitigandam. *Clyſma* emolliens quotidie injectum. Loco Cereviſiae, *Decoctum Hordei, Rad: Eryng. C. Glycyrrhiz. Cacum. Adianth, cum Syr. Viol.* Brevi poſt tempore, peropportune recidit, quod Genu alterum diu multumque doleret, tumeret: unde *Fauces* levabantur, facta in hunc Articulum Materiae reliquae Tranſlatione: qua quidem re, ut nihil utilius, nihil eſſe potuit Aegroto deſiderabilius; quando per eam Gutturi maxime caveretur, Vitae & Saluti conſuleretur.

Hiſtoria confirmat *Anginae Arthriticae* Doctrinam; ſimulque monſtrat, iis, quae affluxum ad *Fauces* cohibeant, quae gravatas eas exonerent, (*Revellentibus*, ſcil. *Derivantibus*, & *Reſolventibus*) *Abſceſſum* aliquando praeverti, in Faucibus, *Arthriticum*.

HIST. III.

Materia Arthritica *partim* Abſceſſu Anginoſo, *partim per Articulares Glandulas expreſſa.*

VIR ampliſſimus, nec uno nomine colendus, humida Conſtitutione, Collo craſſiori praeditus; Catarrho Oris fere indeſinenti, per primam omnem Pueritiam delibutus; circa Juventutis initia, tum *Arthritide*, tum etiam *Angina*, Morbo, uti videtur, haereditario, verum non eodem tempore, ſolebat affici. Aetate progrediente, quum, ex levi in Poculis errato, poſt Artuum Dolorem vagum, urgeret *Angina*, Spiritus Animales impendio deprimeret, Suffocationem minaretur;

retur; neque vulgarem Medicinam, etſi multiplicem, ſentiret; ad eam allevandam arceſſitus, de *Arthritide* quaero, Nunquando Illa nuper idoneum ex more Paroxyſmum egiſſet? Quaenam apud Aegrotum illius ciendi ratio probabilior? Cumque ad hoc operis, praevalere ceteris quibuſcunque *Pomaceum* inaudiverim; illius ſubacidi, ſed generoſi lib. j, alteramque propinavi; eo nempe animo, ut *Arthritida*, quam diutius ſilentem ἀνωμάλως *Fauces* invadere ſubſenſi, in Artus propellerem. Eventus ſuſpicionem comprobavit; paucis enim poſt horis, emicuit altero pede *Arthritis*. Laneo veſtiri, blande tractari, molliter haberi, ſecundum illius Genium, admonui. Sub hoc tempus, aperto *Faucium Abſceſſu*, Pus emiſſum eſt: *Gargariſma* ſuppurans, & modice detergens, ſaepius adhibitum.

℞ *Decocti Hordei, cum Ficubus inciſis, & Vini Rubri Gallici* āā ℔ſs, *Diamori* ℥ij, *f.* Gargariſma.

Doluit interea, cum Ardore tumuit ex animi ſententia Articulus: Poſt exitum Paroxyſmi, *Aq. Purgantes*, quibus abluerentur reliquiae Morbi, diu potavit Aeger.

Anginam

Anginam hanc *Arthriticam* eſſe conſtat, Primum, ex diutino *Arthritidos* ſilentio; Tum, ex Dolore praevio, antequam Materia figeretur, erratico: Tertium, ex ſubita & facili *Regularis Arthritidos* Emerſione: Quibus ſimul conſideratis arguitur, praeter iſtam *Anginae* Cauſam evidentem (in Potulentis ſcil. Erratum) fuiſſe etiam Περισσουμένην, *Arthriticum* intus in Sanguine Miaſma evectum, ebulliens, ambitioſum; quod, junctis Cauſae externae Copiis, Naturam eo uſque laceſſiverit, donec illa Vires recolligens, Hoſtem in exilium, Materiam alienam in *Fauces*, (ab Origine debiliores) & demum, Arte adjuta, in Artus amandaverit.

Docet Hiſtoria, in *Arthritide Anomala*, *Anginam* aemulante, Spiritumque eliden-te, poſſe utiliter, Artis ope ἰατρικῆς, *Arthritida* ſuſcitari *Regularem*.

His ſubjiciam, Aegrotum hunc noſtrum, poſthac *Articulis* ſaepiſſime laborare, *Angina* vero non item: imo ratione prorſus *inverſa*; ſic, ut quo minus hac, eo magis illa: Quae quidem iſtorum Affectuum, adeo inter ſe diſſimiles mutationes pondus aliquod habent; &, demum *Arthritida* ſe in viam dare, & magis rectam eſſe oſtendunt.

HIST. IV.

Arthritis *primum* Fauces, *deinde Articulos invadens*

MULIER lectiſſima, dignitate Domus, ſuaque celebris; nunquam ἐν γαστρὶ ἔχουσα, quanquam Marito ſatis probabili diu nupta; cum annos quatuor ſupra quadraginta compleverat, & deficere Catamenia jam menſes aliquammultos perſenſerat, obeſior, & craſſior evaſit. Eo Corporis ſtatu ac conditione fuit, quum, Vere anni MDCCV ineunte, Febricula & Tumore Faucium repentino corriperetur: quibus ut occurreret, ſuaſione amicorum, primum, Sanguinem detraxit; dehinc Cervici *Epiſpaſticum* admovit: Quorum beneficio quicquid humidi in *Faucibus* depoſitum fuerat, vel evocatum & elicitum, vel Sanguini redditum & repenſum eſt.

Poſt *Tumoris* abolitionem, perpaucae agebantur horae, cum Genu alterum, tum Malleolus, tum Digiti in Pede maximi

mi Globus, & vicinus ei Articulus ordine doluere; tam recte, tamque ex more *Arthritidis* exquiſitae, ut, utrum ipſa eſſet, an ſecus, nullus extaret dubitandi locus.

Horum autem malorum ordo, quem expoſuimus, *Anginae* hujus naturam non parum explicat: Nam, ut *Anginam* e veſtigio ſecuta eſt *Arthritis* omnibus numeris abſoluta; ſic, *Arthriticam* eſſe hanc *Anginam*, liquido & manifeſte probat. Et quidem, utrumque hunc Affectum eidem Febriculae ſubnaſci, ab ea ſuſtentari; & in *Fauces*, & in Artus, alienam e Sanguine Materiam, per eandem Febriculam expelli, minime ambigendum.

Ex hac Hiſtoria, & hujus numeri aliis, veriſimile videtur; non tam extremae, & decrepitae aetatis; quam mediae, & conſtantis Affectum, eſſe hanc *Anginam*: Certe ea laborantes, qui ad hunc uſque diem mihi innotuere, Adoleſcentes, aut Juvenes, excepto tantum uno, fuere omnes.

HIST.

HIST. V.

Anginae Arthriticae *auſpicato ſupervenit Arthritis Regularis.*

VIR Nobilis, *HEN. COURTENAY*, Regia ſtirpe oriundus, & Majoribus ſuis digniſſimus, aetate media, plus ſemel *Arthritide* doluerat; quum, ex intervallo aliquo ab ejus Paroxyſmo, (nulla, quod ſciam, urgente Cauſa evidenti) *Faucium* Dolore, Tumore φλεγμονώδη, ſpirandi glutiendique vias intercludente, tentabatur. Guſtus ſumme depravatus, Saliva viſcida, Sitis permoleſta, Aeſtus univerſalis, Vigilantia gravis, Febris acuta erat. Ad Therapiam Vena illico pertuſa eſt, & poſtridie per *Pulv. Warwicenſem*, Alvus ſubducta: *Veſicatorio*, Cervice tota poſteriori Serum elicitur: Omni horae dimidio, Salivam movens, adhibetur id, quod ſequitur.

℞ *Cryſtall. Min.* ʒiij, *Salis Vol. Succini* ʒj, *Sacchari Cryſtal.* ℥ß, *Miſce, & divide in partes aequales, No.* xxiv;

teneatur Ore particula, quoad diſſolvatur; deinde cum Saliva expuatur.

Potui datum eſt *Decoctum* ſequens, calidiſſime pytiſſandum;

℞ *Rad. Gram. Can. Eryng. Cond.* aā ℥j, *Hordei mundat.* ℥ß, *Coccinell.* ℈j, *Coq. in Aq. Font.* ℔jjj, *ad* jj; *Colaturae adde Syr. e Corall: Simp.* ℥jjjj, *Tinct. Aurant.* ℥j, *f. Decoctum.* Bolus ex *Salis Saturni gr.* jjj, *Nitri purificati gr.* v, *Conſ. Lujul.* ʒj, *Syr. Meliſſoph. q. s.* ter in die ſumendus, cum *Jal.* Hauſtu, & ad alvum molliendam, omni veſpere *Enema* praeſcriptum eſt.

Quibus ſedulo obſervatis, Salivam mirum quantam, ac ſi *Mercurio* concitatam, ejecerit. *Faucibus* allevatis, ſpiravit, glutiit facilius. Reſtitit Febris, quam in declinante *Angina* ſolet eſſe, pertinacior; & huic rei aliquid amplius ſubeſſe, neque omnia conſpici, comprobavit. Acceſſit *Podagra*, rem totam aperiens; *Anginam* eſſe puram putam *Arthriticam*, Curationem poſtulare propriam oſtendens. *Bolo* igitur, & *Decocto* refrigerantibus, ne fraudi ſint aegroto, omiſſis, ad ea, quae *Podagram* abſque nimio Febris incremento promovere poſſint, deflecto.

℞ *Salis Martis gr.* jjj, *Pul. e Chel. C. C.* ℈ß, *Conſ. Fruct. Cynosbat.* ℈jj, *Syr. Garyoph. q. s. f.* Bolus, bis in die ſumendus, cum *Julapii* hauſtu. Et quoniam, ad invocandum augendumque Morbi hujus Paroxyſmum regularem, plurimum valere *Pomaceum*, in Experimentis eſt, libram illius unam alteramque, Nycthemeri ſpatio bibat, exhortor. Pedi affecto *Ceratum* viride admoveo. Doluit exinde Pes, & quidem laudabiliter. Expulſa eſt ad ejus Articulos *Arthritis*, & relictis *Faucibus* jam recte παρρησιάζει. Aquas aliquanto poſt, finita Paroxyſmi re, *Diureticas* hortatu noſtro hauſit, alias aliaſque; primum *Bamptonenſes*, anno ſequenti *Bathonienſes*, utraſque commode.

In *Arthritidis* ſilentio, ſupra modum longo & ancipiti, *Angina* ſi acciderit; utrum *Arthritica* ſit, quam merito ſuſpectum habeas, oſtendit Hiſtoria.

HIST. VI.

Angina & Abſceſſus Arthriticus, *cum* Arthritide *inſequenti, recta, & idonea.*

ANNI ſunt complures, cum Adoleſcentem viſitavi, Sanguineum, robuſtum, & bene coloratum; cui *Faucium* cum Dolore *Inflammatio* fuit, Spiritus & Cibi vias obſtruens, (quam Graeci Συνάγχην nominant) cum Aeſtu immodico, Pulſu celeri. Numquid *Articulis* unquam doluerat? interrogo: Dolui, inquit, acerbiſſime, ter quaterve; iſtud vero quid ad rem. Ego quidem, maxime, repoſui, nec in Curatione negligendum. Sanguinem quamprimum miſi, ſed, pro Aegri aetate & temperamento, parce; &, quam in *Angina* fieri ſolet Exquiſita, parcius: ea vero Copia, quae ad demittendos Cibos, & Spiritum reciprocandum ſatisfaceret. Eo veſpere *Enema.* Poſtridie *Catharticum.*

℞ *Rhei inciſi* ʒj, *Fol. Sennae* ʒjj, *Pulpae Caſſiae, & Tamarind.* āā ʒjjj, *Coq. in Aq.*

Aq. font. ℥vj, *ad* jjj; *Colaturae adde Salis Cathart. Elect. e Succo Roſ.* aã ʒjj, *f. Potio*, bene mane ebibenda. Saepius deſurrexit cum levamine. *Gargariſmum* reſolventem (ex *Ficuum pinguium No.* iv. *Rad. Althaeae raſ.* ℥ß, *in Aq. Hordeat.* ℔jß, *ad* j, *incoctis*, *Mel. Mororum* ℥jjj, *Sp. Sulf. per Camp. qu. s. ad acorem temparata*) praeſcripſi, eumque ſaepius adhibendum: In Potum ordinarium, *Ptiſanam* propinavi; Articulis olim dolentibus, ad *Arthritidem* in eos, ſiqua fieri poſſet, invitandam, *Empl. ex Cephalici*, & *Oxycroc.* aã *p. aeq.* admovi. Paucis poſt diebus, aperto Tumore, Puris emiſſa eſt quaſi Uncia. Lenito, non compoſito, Sanguinis Orgaſmo, poſt breve tempus, Articuli dolent, tument, rubent. *Arthritis* recte agit, & *Anginam Arthriticam* fuiſſe monſtrat. Finito Paroxyſmo, ad *Prophylaxin*, purgatis prius per *Aquas* & *Salem Catharticum* Interaneis, *Aquas Diureticas* omni mane hauſit; hora decima ſeq. *Trifolii fibrini Infuſum*; quarta pom: *Bolum*, cum *Sale Martis*, demiſit; *Hydragogo* ſeptima quaque die interpoſito, Menſes binos perſtitit; Methodumque in multos annos commodiſſime repetiit.

Eos, qui dolere ſolent *Arthritide*, *Angina* cum invadit; ſitne illa genuina, an *Arthritica*, recte ambigitur; et *Anginam* contra *Arthriticam*, optimis auſpiciis, conſilio ſaluberrimo, *Arthritis* invocatur *Regularis*.

HIST. VII.

De Arthritide *multos annos Erratica*; *tunc* Anginam *iterum* & *ſaepius ſimulante*; *poſtremo* Regulari Fixa.

ADDAM denique Hiſtoriam, tum *Anginae* hujus noſtrae Naturam, tum *Arthritidis* morem varium, & incertum, cum primis oſtendentem.

Pharmacopoei *Exonienſis*, viginti annos *Arthritici*, Uxor fere ſexagenaria, *Rheumatiſmo* per quinque luſtra creberrime recurrente, cruciari viſa eſt: Dolore quippe Artuum, Brachii potiſſimum ſiniſtri internodia laceſſente, rodenti, erratico, vexata: *Rheumatiſmi* hujus larvati originem *Pomaceo*, quae illi Potio fuit, acceptam retulit.

Sub

Sub finem ſeculi ſuperioris, circa vernale Aequinoctium, *Anginae* correpta fuit illa Specie, quam *Synanchen* appellant; adeo atroci, ut (ad illam minuendam, humoreſque alio detrahendos, etiamſi Collo *Epiſpaſticum* admotum, Alvus Enemate ſoluta, Vena ſemel iterumque pertuſa fuerat) toto quatridui ſpatio, ne hilum quidem victus ore demiſerit. Eodem tempore, & pari ferme proportione, Carpo exorſus eſt Tumor, cum Dolore, Rubore, Calore, Nitore prorſus *Arthritico.* Dies minimum ſexaginta perduravit, in rugas demum contrahente ſe Cuticula, & ſquamatim ultimo decidente; ſic, ut cujus generis, quaque eſſet familia, Tumor omnino palam faceret. Et *Anginam*, & *Chiragram*, ab eadem viſcida, & acri Gelatina, in Sanguine producta, fieri credibile eſt; quae hic illic Capillariis inhaerens, Oppilationes, Tumores, Dolorem, ceteraque Morbi utriuſque faceret Symptomata.

Adverſus *Anginam*, quum Humores derivantibus, & repellentibus, initio morem gerere recuſaret, & Maturationem affectaret Tumor; *Gargariſmum* e *Decocto Ficuum, Hordei, cum Melle Mororum* (poſtea ad detergendum, *Mel* adjectum eſt *Mercuriale*) in Praeſcriptis dedi: Externe vero

Theriacæ Ven. Empl. Gutturi applicandum. Quicquid intus Purulenti fuit, Tumore poſt quatriduum aperto, ſenſim expreſſum eſt.

Contra *Chiragram* imperavi, ut, admoto Parti affectae *Veſicatorio*, vel (quoniam illud abhorrere viſa eſt Aegrota) Panno molli & denſo, per Cutim evocaretur quicquid humidi praeter naturam Articulis ineſſet. Carpi poſt Paroxyſmum manſit Imbecillitas, & ad Motum impotentia; quae tamen aliquanto poſt evanuit: Animi vigor & alacritas major; Cibi Appetitus, uti ab *Arthritidis* Paroxyſmo ſolet eſſe, avidior fuit; ſic, ut ex trium pene menſium adverſa valetudine, melior Aegrota & ſanior evaſerit.

Ad tollendam utriuſque Cauſam, & Sanguinem (cujus in Cyatho Facies ſebacea) corrigendum, primum, miſſo *Pomaceo*, & leni per *Salem Catharticum*, &c. facta *Purgatione*, *Taraxaci Cochleariaeque Succos* clarificatos; *Lac Aſininum*, & *Stomachica* ſumeret, imperavi. Medicina vero omni (quod ejus odium fuit) neglecta, inſequenti Autumno, vagos iterum Dolores Aegra perſenſit; qui tamen poſtea progreſſu temporis evanuerunt, in Fixos ſenſim mutati.

Anginam poſtea ſaepiſſime recidivam habuit, Vere vel Autumno quotannis, in annos complures reducem ; &, vel ei a latere conjunctam, vel a tergo famulantem *Arthritida* ; nunc Carpum, nunc Digitum, nunc Talum occupantem, & κατὰ λόγον aggravantem : cum ſolita in deceſſionibus Animi laetitia, Spirituum alacritate, Ventriculi latratu. Hoc vero cum diſcrimine, & quaſi Privilegio, quod, ex quo figi occaeperat *Arthritis*, eo lenius & pacatius ſe vaga geſſerit, eoq; minus vagata ſuerit ; &, quae diebus hiſce fuit hujuſmodi *Angina*, fere blandior obſervata ; *Venaeſectioni*, *Veſicatoriis*, *Clyſteribus*, *Gargariſmis* facilius cedens ; & in *Arthritida Regularem* promptius, & quaſi ultro abitura.

Evincit Hiſtoria, primum, *Arthritidem* multos annos πλανητικὴν, & *Rheumatiſmi* uſquequaque ſimilem, in *Fixam* poſſe demum migrare : Deinde, in Erraticam retrogradi ; iterumque defigi. Tertium, *Arthritidem* in eodem Corpore, ex eadem Febre exoriri poſſe duplicem ; in Faucibus, *Anomalam* ; in Artubus, *Regularem*. Quibus hoc adjiciendum, quod Aegra, genere nata ſaluberrimo, quum nullum habuerit a Parentibus Miaſma, itemque diu Veteri juncta fuerit *Arthritico* ; hoc Contagii

gii ſuſpicionem alere cenſeatur, & *Arthritidis* a marito acceptæ.

Ita quidem *Anginae Arthriticae*, (Morbi, niſi fallor, hactenus obſcuri) ſecundum illius Symptomata; Naturam, & Morem, quantum in me eſt, explicui; Curationem exaravi; & Exemplis utramque illuſtravi.

CAP. XIV.

De Dolore Capitis, & Vertigine Arthritica.

ARTICULUS I.

AD *Caput* jam aſcendimus, & ab *Arthritide* factas in eo errationes. Iſtius autem Morborum, uti vulgo deſcribuntur, numerus eſt adeo multus; *Aetiologia*, tam difficilis; limites, & fines (propter obſcuros illius Partium, & † incognitos uſus)

† *Vide Clariſſ.* Stenonis, *de* Cerebri Anatome *Diſſertationem, impreſſam* Lugd. Bat. *Anno* 1671.

uſus) explicatione ſic egentes; ut nemini mirum videatur, Morbos eos communiter receptos, hos a me prolatos non aequiparare. Paucas in apertum proferam *Arthritidos* in Capite *Anomalias*; ſed, quas exploratas habeo; quas certas, evidentes, & perſpectas; *Cephalalgian* nempe, *Vertiginem*, *Apoplexiam*, & *Paralyſin Arthriticam*. De duabus primis in hoc Capite, propter earum conjunctionem, ſicut evenire ſolet, frequentem; poſtea de reliquis, verba faciam.

II.

EOS ſaepe invadit iſte *Dolor*, (nam de illo ſeparatim, & primo loco dicam) qui, cum multos annos *Arthritici* fuerunt, traducto jam vitae medio, Poculis & Diaetae nimis amplae, plus aequo indulgent; Exercitationi vero interea, laborique (quae eorum mala poſſint corrigere) vix ſatis; quique ea re *Plethorici* evadunt, & ſolito craſſiores: *Sanguinei* vero prae ceteris quibuſcunque, tùm graviter hoc affectu, tum crebro affliguntur.

Ex hiſce vero illos ſaepiſſime invadit, qui Collo breviore natura fiunt; vel qui,

in *Capite*, vaſa Sanguinem vehentia, ſupra modum magna, habent; vel, qui nimis imbecillia, Sanguinique in circuitu propellendo minus valentia: Illos ſcilicet omnes, quibus ea Corporis Fabrica & compago, quae Humorum in *Caput* inclinationi, diutinaeque in eo morae, nimio plus faveat, opemque conferat. At huc conferre non parum videntur, in *Cranio* foramina nimis anguſta; quibus (veluti Ligaturis) coarctentur *Venae Jugulares*, & Sanguis (ſic, ut in Venaeſectione) Vaſa tumefaciat; itaque Fibras extendendo Nervinas, Spirituſque in iis contentos perturbando, creet *Dolorem.*

Atqui illos maximopere hic infeſtat *Dolor*, quando jam aetate grandes, aucta Humorum vi & plenitudine ſimul gravati, ſimul iis tolerandis impares, illi, malo vehementi pariter, atque intempeſtivo conflictentur.

III.

SIC conſtituto, & ad Morbum hunc excipiendum aptato Corpore, cogitare licet Ανεπιτήδειον id, quae eſt *Arthritidis* Cauſa proxima & conjuncta; poſt aliquam a Paroxyſmo quietem, iterum repullulans,

ſe

ſe iterum movens, & attollens, itaque Orgaſmum in Sanguine faciens; eo nonnunquam ipſo, (pari ferme ritu, ac in Variolarum initio ſolenne eſt) *Dolorem* excitare; *Membranas* ſcilicet nobiles, tam intra, quam extra Calvariam; aut *Tunicas Vaſorum* membranaceas extendendo, *Spirituſque* animales, earum *Fibras* incolentes, irritando vexandoque. Nonnunquam evenire poteſt, ut, in his *Membranis*, acutiſſimo ſenſu praeditis, depoſitum Miaſma, virulentum & acre, pungat eas, arrodat, atque ea ratione faciat *Dolorem*.

Quocunque vero modo fiat *Dolor*, omnino palam eſt, eum Miaſmatis, ſeſe in Paroxyſmum erigentis, Signum eſſe non raro primum, & praenuntium; ad dies aliquot durare; & tunc in Paroxyſmum deſinere regularem. *Arthritide* vero delinquente, & acceſſiones ſive nullas, ſive languidas iterante, *Cephalalgia* ſaepe oritur gravis & diuturna, Aegrum Hebdomadas (ne dicam, Menſes) aliquot excruciat; & demum, niſi Miaſma ad Artus transferatur, vel a Capite alias abducatur, *Apoplexiam* introducit.

IV.

AT de Natura ejus *Arthritica* ut plane conſtet, non ſolum ex *Arthritidis* ſilentio defectuque oritur, (quod tamen unum magni hac in re momenti eſt, multumque valet) verum etiam pro Miaſmatis *Arthritici* renovatione, incremento, & in Paroxyſmum eruptione, renovatur; Periodos eaſdem, quas *Arthritis* ipſa, ſervat; frequentiſſime in eam regularem, & genuinam migrat; & quidem raro finitur, niſi per regularem Paroxyſmum, (quo quidem oriente ſtatim evaneſcit) vel per *Apoplexiam:* Quibus ſimul ſumptis, Morbum hunc Miaſmate *Arthritico* in Caput irrepente naſci, nihil, ut opinor, indicio poteſt eſſe luculentiori.

Dolor ille non ſemper magnus, ſaepe tolerabilis, ſed & dierum ſaepe multorum; interdum autem pene ad Delirium uſque gravem obſervavi, patientia majorem omni.

V.

Quanquam iſte *Dolor* inſultum aliquem *Arthriticum*, & quidem uſitate regularem, vel

vel *Apoplexiam* antecedat; interdum accidit, ex regulari Paroxyſmo, (repellentibus, vel animi Pathemate, aliave aliqua cauſa interciſo, & abrupto,) eum excitari; mediaque Naturae opera, & molimine, primum apparere. Quod tamen eodem pertinet; quando utroque caſu miaſma, minime ſic, ut debuit, expulſum, *Capiti* inflictum eſt, in illud vires exercet, ϗ Ολύμπια δώματα ναίει.

VI.

NONNUNQUAM aegrum haec *Cephalalgia* per ſe laceſſit; identidem *Vertigine* comitata: haec enim illi eſt tanquam Soror gemina, & Comes fere individua. Adhaec aliquando accedunt Tinnitus Aurium, Spirandi gravitas, Pulſus magnus, Artuum Dolores vagi, Faciei color ſaturatior, aliaque iſtiuſmodi manifeſta Sanguinis ὀργαζομένου indicia: Quae quidem omnia, ut ab *Arthritide* inerti, neque ſatis idonea proficiſcuntur; ita, quamprimum illa Artus occupaverit, & ad tempus aliquod recte ſe geſſerit; confeſtim ea, ſimul cum *Dolore* Capitis, recedunt; neque aliam videre licet *Arthritida,* quam quae ex omni parte regularis.

VII.

VII.

VERTIGINIS Arthriticae, ſicut omnis, *Subjectum* eſt ea *Cerebri medullaris* pars, quae Cogitandi officina eſt: In qua, dum Spiritus animales ejus inflant Tubulos, & in iis ſeſe movent, uti placuerit *Animae Rationali*; (cujus ſub praeſidio, nutu, & imperio, totum iſthuc *Cogitationis* opus efficitur;) hi eorum Motus; ſive pleno flumine, ſive tenui; ſive in Tubulis pluribus, ſive paucioribus; ſive prorſum, ſive retrorſum; ſive magno cum impetu, ſive remiſſo; ſive inflectione, ſive evolutione; ſive demum alio quocunque modo, & figura ferantur illi; ipſae videntur Hominis, ſani & valentis, eſſe *Cogitationes*; & pro harum varietate talem in numerum variari, ut, quo ſingula *Cogitatio* formetur exprimaturque, ſuus ſingulae Spirituum rite ordinatorum, & huc illuc rite fluitantium, *Motus* reſpondeat.

Hoc ut clarius oſtendatur, quivis ſeipſum examinando facile perſpiciet, quanta ſibi in ſomno Tranquillitas; quam alta Quies; &, a ſenſu Motuque omni voluntario (in Somno,veluti in ipſa Morte) Vacatio.

Vacatio. Contra, Somnum excutienti palam eſt, primum omnium in Cerebri meditullio derepente quoddam *micare*; eodemque ipſo temporis articulo, *Cogitandi* ſolitum munus, & penſum inſtaurari. Prima vero *Cogitatio*, vel pro re nata omnino nova eſt, & jam tum incipiens; vel (quod ad hujus rei explicationem non parum confert) quae Somno interrupta fuit, at jam ex intervallo aliquo reſumpta eſt: quarum prior Modulationi, Organis Pneumaticis inchoatae, quodammodo ſimilis videtur: poſterior interciſae, & medio Syſtemate fractae; ſed aliquanto poſt elaboratae, & ad finem perductae. Atque iſtam in Cerebro Spirituum ἔκλαμψιν illico ſequitur (nonnunquam comitatur) Motus, ab ea propagatus, in Corpore Muſcularis; &, * *Galeno* jam olim obſervante, *Qui expergiſcuntur, e veſtigio Pulſus magnos, vehementes, celeres, crebros, & cum quadam vibratione habent; qui mox mediocritatem aſſequuntur.*

 Quis

* Τῶν δ' ἐξ ὕπνου μεταπεπτωκότων, εἰς ἐγρήγορσιν παραχρῆμα μεγάλοι, καὶ σφοδροὶ, καὶ ταχεῖς, καὶ πυκνοὶ, καὶ τινὰ κλόνον ἔχοντες, μετ' ὀλίγον δ' εἰς συμμετρίαν ἔρχονται. *De Cauſis Pulſuum, Libro tertio, Cap. X.*

Quis autem unquam, in Somno Spiritus extingui, & ad nihilum redigi putavit? Annon potius credendum eſt, durante Somno in medullaris *Cerebri* Tubulis eos ſtagnare, & (tanquam aërem, in Tibiis Organi ſilentis) quieſcere; *micanſque* iſtud, quod expergiſcentes primum ſentimus, horum eſſe *Spirituum* in iis (ad inſtar Venti, in Tibiis organi) *Motum*; &, quod erat explicandum, *Cogitationes* humanas nihil aliud eſſe, quam Πνευματεργίαν, ſive *Spirituum animalium* certas quaſdam, in Tubulis praedictis, *Fluctuationes*; ſecundum leges, & regulas, ab *Anima Rationali* poſitas, & datas.

VIII.

HISCE praemiſſis, altero jam loco dicendum eſt, in *Vertigine* Spiritus animales Cogitandi munere exequendo impediri; in Rivulis e ſuis aliquot ordinandis, eorumque Motibus regendis, interturbari; eumque in modum perverti, qui externa quaeque *Objecta*, tanquam in Gyro circumacta, repraeſentet; itaque, ut ex eo fallatur *Imaginatio*, *Judicium* autem maneat integrum, & inconcuſſum. Perinde forſan, ac in Modulamine faciendo,

endo, ſi una, vel altera Organi Tibia, rauca fuerit, & diſſonans; ex illius vitio, (tametſi reliquae omnes clarae fuerint, & illaeſae,) ſtatim Auribus peritis gravitas quanta maxima ſit; Harmonia perimitur.

IX.

SCIO nonnullos, Arte noſtra Principes, hac de re aliter opinari; Spirituſque animales, Acie quaſi militari, & veterum itionum reditionumque tractibus relictis, in Gyros agi, tradentes, per *Rotationem*, & Spirituum Εἱλιγγον, *Vertiginis* modum & naturam explicare. Quum vero, quo in Campo eorum Acies inſtruantur; quo, eorum fiat Ἀταξία, nulla unquam detexit Anatome: contra vero, *Cerebrum Medullare* totum, ex *Tubulis*, ſive *Ductibus*, in *Cerebri Cortice* incipientibus; una hoc loco colligatis; & in *Nervos* intra diviſis, & diſpertitis conſtare; ſicque Spirituum Gyris, & Vorticibus, (aliter quam in *Tubulis*, qui quidem iis admittendis minime ſufficiant) ineptum eſſe, quando Clariſſimi *Malpighii* Anatome detexit oculatiſſima: longe ſatius videtur, per *Tubulos*, perque Spi-

rituum in iis Motus; quales in rerum natura eſſe, pro certo habeamus; (etſi, quis Spirituum Motus cui conducat *Cogitationi*, prorſus ignoretur;) quam per ea, quae nuſquam inveniantur, aut eſſe judicentur, Morbi hujus explicationem aggredi.

Quinimo, dici poteſt, rerum extra ſitarum, totiuſque Hemiſphaerii viſibilis, per ea, quae ſibi ſunt diſſimilia, veras intus in *Cerebro* poſſe fieri repraeſentationes: (niſi velimus, Objecti *Viridis*, e. g. concipiendi ergo, *Viride* quoddam in compendio; ſicque *Rubri* ergo, *Rubrum*; *Nigri* ergo, *Nigrum*, &c. in *Cerebro*, quo nihil unquam abſurdius, ſtatuere:) eoque poſito, Rerum externarum falſas Imaginationes, quales ſunt in *Vertigine*, per iis rebus diſſimilia poſſe fieri dicamus; adeoque, ad earum in Gyro & circuitu moventium Imaginationem, etiamſi falſam, Spirituum in Cerebro motu ſimili nequaquam opus eſſe.

X.

AT qualeſcunque fuerint eorum motus (neque enim in his στοχασμοῖς diutius haerere lubet) certe perturbari poſſunt, vel

vel per alienum & inimicum aliquod, in *Cortice Cerebri* a Sanguine depoſitum; haec in penetralia, & ſacroſancta Adyta, ſe inſinuans; *Spirituum* Choro ſe immiſcens; ad eos adhaereſcens; eoſque inter ſe confundens: vel, per Vaſa Sanguinem vehentia, in propinquo tumefacta, Tubuloſque Spiritus continentes coarctantia. Quae poſterior ratio probabilior eſt, in *Vertigine* Cranii depreſſionem excipiente; ubi anguſtiis *Spiritus* urgentur, nec, quo poſſint Choreas exercere, Theatro ſatis ſpatioſo gaudent. At in *Vertigine* Variolas antecedente, vel ab Ebrietate, & in hac noſtra *Arthritica* locum obtinere poteſt (uti videtur) utraque.

XI.

CETERA *Vertigo* haec, cum *Dolore Capitis Arthritico,* concordat examuſſim: ſimilia namque cum eo Corpora, craſſa nempe, plethorica, maximeque ſenilia, invadit: ſimilem habet Originem, ex Miaſmate *Arthritico* repullulante, criſtas erigente, fugam e Sanguine conſciſcente: ſimiles habet Periodos, & Typos, *Arthriticis* Paroxyſmis reſpondentes; eoſque in nonnullis aegrotantibus numero per-

permultos: ſimiles habet Comites, ſive Signa Συνεδρεύοντα, Dyſpnoean, Capitis gravitatem, Aurium Tinnitum, Spirituum depreſſionem: ſimilem etiam exitum; quum Paroxyſmo plerumque regulari terminetur; interdum *Apoplexiae* cedat *Arthriticae.*

Aliquando levis hic affectus, & *Arthritidis*, Paroxyſmum molientis, Signum inſuper primum, & praenuntium. Moleſtus ſaepe ſic, ut eo laborans, ne in humum cadat, baculo adniti; fere continuo cavere, neceſſum habeat. Quae levior eſt, *Arthritide* regulari, ſerius aut citius erumpente, fere concluditur. At quando nulla venit in tempore *Arthritis, Vertigo* interdum adgraveſcit, & deinde paulo poſt in *Apoplexiam* migrat. In *Epilepſiam*, utpote Morbum confinem & proximum, *Vertiginem* mutari exquiſitam, a Medicis paſſim obſervatum eſt; at in eam mutari *Vertiginem Arthriticam*, ex noſtra, vel aliena obſervatione, ne ſemel quidem novi; ut Miaſma *Arthriticum Epilepſiae* generandae minime aptum exiſtimetur.

XII.

XII.

CURATIO partim ſit per ea, quae utriſque his Affectibus ſunt communia; partim per iis propria. Inter communia, primum *Phlebotome* conſideranda eſt; quae, ut Humoribus e *Capite* derivandis, tam repentino, quam magno eſt auxilio, ſaepe commoda reperitur; &, ubi *Dolor Capitis*, aut *Vertigo* iſthaec urget; maxime vero ubi Oculorum Caligine, Faciei rubore, Arteriarum in Temporibus pulſu, & ejuſmodi (quae Sanguinis ad *Caput* inclinationem indicant, & *Apoplexiam* minantur) aliis comitatur, apprime neceſſaria eſt. Ea vero ratione copiaque (quod in malis ſimilibus alias ſaepe dixi) mittendus Sanguis, non qua vulgo in his Affectibus abſolutis, & minime *Arthriticis* ſoleat; ſed qua, *Arthritidi* in Artus abigendae faveatur; nec, quam ad *Caput* allevandum opus fuerit, uberiori.

Pertuſa Vena, & Orgaſmo in Sanguine novo, Miaſma expellente, facto, nonnunquam illico dolent Articuli; ſin aliter fuerit, *Purgatio* inſtituenda eſt. Siqua Ventriculi querela ſit, hoc tempore *Vomitio* moveatur, & quidem per *Decoctum Teae*,

vel

vel *Poſſetum Carduatum* aptiſſime. Ea vel peracta, vel (tanquam inutili) praetermiſſa, protinus ducenda Alvus; dato, in eum finem, e *Pil. Ruffi*, vel *Cochiae min.* vel *e Duobus*, una cum *Reſ. Jal.* granis aliquot, Purgante; quod nimirum Inteſtina non ſolum inaniat; verum etiam Sanguinem exagitet, turbet, & a Miaſmate, foras illud expellendo, liberet. Opus iſtud duplex (Humores alios per Alvum evocandi, alios in Venis agitandi) interdum mitioribus, in conſtitutione ſcil. tenera purgatuque facili, perficitur. Interdum *Aquae*, ſive *Alfordenſes*, ſive *Fontana*, *Sale Cathartico* ſaturata, rem conficit. Eſt ubi *Purgatio*, ſive propter ejus lenitatem, ſive propter humorum colluviem, una vice non ſufficiat, atque pro re nata repetenda ſit; ita vero, ut *Arthritidi* τοῖς ἔξωθεν affigendae accommodetur.

Purgationem, uti par eſt, factam creberrime ſequitur Extremitatum Dolor: At ſi uſque ſe Miaſma in Sanguine contineat, uſque deliteſcat; turbis in eo inteſtinis & ciendis, & augendis, quam exilio, pro Naturae juſſu, capeſſendo pronius; hoc caſu, ea, quae Ore ſumpta fortius *Podagram* expellant; quaeque extra admota evellant, uſurpentur. Quae vero,

Ore

Ore data, *Podagram* expellant, non niſi caute (praemiſſa nempe Venaeſectione, Alvique ductione, & *Capite* multum iis ſublevato) adhibeantur; ne, quae Sanguinis, & ſimul cum eo Miaſmatis, in Artus extrudendi cauſa praebeantur, contra in *Caput* utrumque pellant; itaque malum intendant, & Mortem arceſſant. Et quidem, a *Chalybeatorum* potentiſſimorum, & *Arthritidem* maxime expellentium uſu, manum idcirco melius abſtinere poſſumus; quia *Cephalica*, mox dicenda, ſuoque tempore propinanda, iſtorum Medicamentorum magna ex parte vices ſupplere judicentur.

Qua de cauſa, in *Dolore Capitis* (ut ad propria deſcendam) *Pul. e Chel. C. C.* vel *e Corall. r. e Chel. Simpl. Succini albi*; vel iſtius Claſſis alii mitiores; *ſive per ſe, ſive cum Conſerva Anthus*, vel *Conſ. Flor. Betonicae, & Syr. Stoechados*, vel *Syr. Paeon. Simp. ſub forma* Boli; aut *ex iis Pulveribus, una cum Pul. Dictamni Cretici, Caſtorei, vel Sem. Paeon. & Extracto Gentianae*, Pilulae *componi poſſunt.* Quinetiam hiſce, ſive *Bolis*, ſive *Pilulis*, tuto interdum, & utiliter adjicere licebit *Salis Martis* (vel etiam *Alcohol M.* poſt Evacuationes copioſas) gr. jjj, vel jjjj; & Compoſitionem,

ſexta, vel octava quaque hora, repetere. Omni autem ejuſmodi Doſi ſuperbibere oportebit *Julapii* (*ex Aqua* puta *Ceraſorum nigr. Flor. Tiliae, Paeon. ſimp. & Comp. & Spiritu Lavend.*) *Hauſtum* : Mediis autem intervallis ex uſu erit *Tincturae Succini*, vel (ubi Febris, non immodica, ſiverit) *Sp. Vol. Oleoſ.* vel *Sp. C. C. cum Speciebus deſtillati, guttas aliquot, ex Cacuminum Salviae tenuifol.* vel *Roriſmar.* vel *Teae, infuſ. Hauſtu demittere.* Haec enim Remedia, praemiſſis univerſalibus adhibita, Spiritus animales blande reficiunt, & *Arthritidi* in Artus expellendae quodammodo opitulantur. Neque *Coffeae Sorbitio*, quando *Cephalalgiae* ritu ſingulari medeatur, praecipue ſi *Cephalica* ei ſuperinjiciantur, Aegrotis hiſce deneganda.

Simili fere modo in *Vertigine Arthritica*, poſt Evacuationes jam dictas univerſales, *Pul. Sem. Rutae, Paeon. maris, Caſtorei, Rad. Valerian. Sylveſt. Cyperi, Cort. Winteran. Cort. ext. Aurant. Species Dianthus, Diamoſch. dul. per ſe poſſunt adhiberi* ; vel *eorum aliqua cum Conſ. Flor. Paeon. & Syr. eorum*, vel *Syr. N. Myriſt. ex Indiis allato*, Electuarii *forma.* Porro ex *Pul. de Gutteta, & Ente Veneris, cum Extr. Calami Aromatici*, vel *Aſae faetidae ſolutione, formentur*

mentur Pilulae: vel, cum iiſdem Pulveribus adjungi poteſt, in eadem forma *Sal Martis*, vel *Sal Succini*. Ex his compoſita ſumantur, hora quaque ſexta, vel octava; Doſi videlicet adeo tum frequenti, tum etiam magna, quae Spiritus animales ordinet, recreetque; non quae confundat, irritetve. Doſi vero cuilibet aeger ſuperbibat *Julapii Cephalici* Hauſtum: Uti mediis etiam intervallis *Infuſi* praeſcripti Cyathum cum *Tinct. Succini* guttis aliquot. Proſunt graveolentia Naribus admota, *Sp. Salis Armon. cum Sale Tartari*, *Caſtoreum*, *Aſa faetida*, &c. Proſunt etiam Εὐώδεα: *Balſamum*, quod ab humaniſſimo Sene, Do Dre *Waterhouſe*, hac in Urbe Medico, dum viveret, praecellentiſſimo, communicatum fuit, ad Tempora & Nares inungendas, his aliiſque *Capitis* Affectibus quamplurimis, utile & jucundum erit.

℞ *Ol. Roriſmar. Lavend. Majoran. Thymi, Origani, Hyſſopi Chym.* āā ℈j, *Cinam. Aurant. Angelicae, Rutae* āā ʒj, *Succini* ʒß, *Garyoph.* ℈ß.
Ol. Nucis Moſchat. per expreſſ. ℥jjjj, *Ambragriſ.* ʒjj, *Moſchi* ʒj, *Balſ. Per.* ʒ v.
Ambragriſ. & Moſch. ponantur ſuper Lapidem marmoreum; humectentur Oleis;

& ſimul triturentur Lapide molari; donec fiat Maſſa, inſtar Pomati, inſpiſſata. Huic mixturae adde Balſ. Per. Per horae dimidium triturentur. Deinde adde Ol. N. M. per Expreſſionem, & per horam fiat Trituratio. In Phiala ſervetur uſui Balſamum ʼΕὐῶδες Cephalicum.

Quanquam autem iſta *Caput* multum allevent, Spirituſque labantes ſuſcitent, non iis ſolis adhibenda fides. Nuſquam major incolumitas, nulla perfectior Curatio, quam per *Arthritidos* in Artus expreſſionem. Quare, poſt diem unum, alterum, *Cephalicis* ore ſumptis impertitum, in utroque hoc Affectu (par enim utriuſque ratio) *Externa*, quae *Arthritidem* educant, adhibeantur. Articulo nempe ſaepiſſime dolenti applicetur *Empl. ex G. Carannae part.* jj, *Cerae flavae p.* j. *Ol. Lumbric. q. s.* vel aliud aliquod Ἀντισπαστικόν. Hoc autem ſi nullarum erit virium, & *Capitis* Affectus remanebit; maxime, ſi increſcet, tanquam in *Apoplexiam* abitura; ad *Sinapiſmos*, *Veſicantia*, *Veſtitum laneum*, & *Laqueos* hac in re idoneos, (quibus *Arthritis* ſummopere educatur) quaſi ad ſacram Anchoram, confugiendum eſt.

Quam

Quam parum autem adjuvent in utroque hoc Affectu; imo quam ſuſpitioſa, ne dicam periculoſa, ſint *Emulſa*, *Decocta refrigerantia*, *Narcotica*, *Oxyrrhodina*, *Epithemata*, *Capitis Aqua frigida Lotio*, & ejuſmodi alia; quae ad compeſcendum Sanguinis Orgaſmum alias cum fructu uſurpentur, facile apparebit; quando illa Materiam alienam, protenus evocandam expellendamque, Medicina prorſus adverſante, & repugnante, *Capiti* infigant. Neque ſatis, ut opinor, tutus Sanguinis per *Haemorrhoides* Suctus; quando eo, nimia fit Humorum in Anum derivatio; quae vel *Inflammationi*, vel *Fiſtulae* viam aperiat.

Ut autem Materia vitioſa, tutelae ergo, praeſcindatur, alioque divertatur; operae pretium erit, *Epiſpaſticum* Brachio, vel Cervici aliquando imponere: Ineunte Anno, (quod *Apoplexiae* tempus eſſe ſolet) aliaſve, ſi urgebit *Capitis* Affectus, Sanguinem detrahere: *Purgans*, omni menſe, repetere: Alvo nunquam diu aſtricta eſſe: Artus, at praecipue Pedes, calidiſſime veſtire. Quin & his Hominibus incumbit *Errhinis*, & Meridiationibus, religioſe vero a nimia Potatione, abſtinere.

HIST-

HISTORIA I.

Ab ignava Arthritide Vertigo, *Sanguinis miſſione & Alvi ductione, victa.*

QUIDAM annos quatuor ſupra quinquaginta natus, *Vertigine* affectus, dum in his lucubrandis occupor, e vicino Oppidulo me appellit. Fuit ille jamdiu *Arthriticus*, Paroxyſmos habens, ſive eorum frequentia, ſeu ſeveritas inſpecta ſit, idoneos. Autumno anni MDCCV, *Arthritis*, ignava jam & ſocors facta, non eo, quo ſolebat, ardore & vehementia ſe geſſit; Paroxyſmum, uti moris erat, laudabilem non ullum edidit; verum, in mediocri & imbecilli edendo, languide enixa eſt. Loco Paroxyſmi regularis, & acuti, *Vertigo* Aegrum invaſit, multumque cruciavit. Quoties enim lecto ille jacuit dextro latere, ſtatim *Vertigine* prorſus intolerabili (quippe qua univerſa ſurſum deorſum rapidiſſime ferri viderentur) tanquam oppreſſus, & penc moribundus, poſituram Corporis illico mutare,

re, neceſſum habuit. Porro ea fuit Hominis fabricatio, quae plenum, ſubpinguem, brevique Collo donatum eum, Morbis Cephalicis pronum, & proclivem abunde redderet.

Sic conſtituto ſuaſi, ut quam citiſſime Venam incideret; *Pilulis Purgantibus* (*e Rudii* ʒſs, *Reſ. Jal. gr.* v. *Calom.* ℈ſs, *Balſam. Per. q. s.*) Ventrem inaniret; itemque altera vice, pauculis poſt diebus; niſi Dolor *Articulorum* novus id vetaret. Eo vero redeunte, parti affectae *Empl. e Cephalici*, & *Picis Burg.* aequis ponderibus, imponeretur. Detracto Sanguini, & parumper in Cyatho quieſcenti, ſuperincrevit Gelatina denſa, craſſa, cum ſuperficie flaveſcente.

Praeceptis Aeger obtemperavit, & quidem magno ſuo, quod deinde accepi, commodo.

HIST.

HIST. II.

Vertigo Arthritica, *Purgatione in* Podagram *mutata.*

AURIFABER *Exonienſis*, Vir priſcis moribus,

Integer vitae, ſceleriſque purus,

aetate progreſſus, &, ex ea nimis deſidioſe acta, craſſior jam & habitior factus; de nimia Plenitudine, & ad motum impotentia; de *Vertigine* gravi, & urgente (quae in negotiis obeundis magno illi jam impedimento fuit) me conſuluit. Cum *Arthritidem*, hujuſce modi deviam, & *Anomalam*, me plus ſemel obſervaſſe recoluerim, Num Articulis unquam aegrotaverat? Interpoſui. Olim ſaepiſſime, reſpondit Aeger: Hoſce vero per Annos minime.

De Morbi indole & natura certum me habens, ut eum a *Capite* deducerem, & in Articulos, ſedem & domicilium ſuum abire facerem (quae quidem Indicatio rectiſſima eſſe videbatur) Viam, atque in *Vertigine*

tigine abſoluta, calcari aliam oportere judicavi.

Quare Sanguinis detractione (quae propoſitorum alterum tantum promovere ſolet, alterum autem interdum inhibere) praetermiſſa, *Catharſin*, quae utriſque illis ſatisfaceret, inſtitui; Purgante, pro κοιλίας ἐυλυσίᾳ, ſatis forti ad eam rem electo. *Calomel. gr.* xv, *Scammon. pul.* ℈ß, *Pil. Stom. cum G.* ʒß, *cum Balſ. Per. q. s.* pilulari forma, mane demiſit; ſaepius hinc dejecit; hinc claudicavit; hinc convaluit.

HIST. III.

Vertiginem, *& in Capite* Dolorem *faciens* Arthritis, *idque uſitate, Venaeſectione & Purgatione toties in Articulos acta.*

AROMATARIUS hac in Urbe, conſtitutione Sanguinea, Plethoricus, ſexagenario major, anno MDCXCVI, *Vertigine* laboravit. Simulatque eum novi Pedibus ſaepe doluiſſe, ſuſpectumque

habui Capitis hunc affectum, eſſe *Arthriticum*; hac re conſiderata, Primo, Sanguinem detraxi: deinde, Alvum ſemel iterumque movi: poſtremo Animales Spiritus quae reficerent, eorum Ἀταξίας inhiberent, ea ſuo ordine ſumenda; Fonticulos etiam, utroque latere Spinae inter Omoplatas aperiendos, imperavi. Quae autem inde Fruges? *Pes* iterum jam tum doluit; defenſum eſt *Caput*; Civis ſervatus.

Anno proxime ſequenti, circa vernum Aequinoctium, idem pene caſus altera jam vice accidit. Intermittente enim, ultra quam ſoleret, *Arthritide*, rediit *Vertigo* cum *Dolore Capitis*: quae quidem ambo Venaeſectione, Purgatione, Pharmaciſque jam dictis, in *Podagram*, (qua nihil Capiti ſalutarius eſſe potuit) actutum mutabantur.

Aeſtate anni MDCIIC, Aeger iterum *Vertigine*, ſimul cum Aurium tinnitu, ſpirandique difficultate multatus eſt: quae quidem mala, Plenitudine & *Arthritide* nimis inerti nata, poſt Venaeſectionem & Catharſin, Articulari dolore finiere.

Obſervationibus hiſce toties iteratis, planum omnino factum eſt, *Arthritida* ſuppreſſam, & a Paroxyſmo quieſcentem,

tem, *Caput* aliquando viſitare; quinetiam derelictum illud, prae ceteris in Trunco locis quibuſcunque, tanquam alteram Domum frequentare. Porro, cum in alieno iſthoc, utut caro, & amabili loco diverſetur, poſſe in Sedem primariam, in Artus, & Articulamenta revocari. Denique nonnunquam (in iis ſcilicet aegrotis, qui firmiores, & multo robore valentes ſunt) per Venaeſectionem, & Purgationem, per meras Evacuationes; quibus ſibi reſtituatur, & ſuis viribus uti, ſuoque modo agere permiſſa ſit natura; ſine multo Ποδαγραγωγῶν apparatu, poſſe egeri.

H I S T. IV.

Capitis Dolor & Vertigo Arthritica, *ſaepe revertentes, ſimili methodo curati.*

MEDICAMENTARIUS *Exonienſis*, quo multos annos utor familiariſſime, *Arthritide* diu regulari affectus, ſub exitum ſeculi nuper elapſi mitius ſolito, rariuſque coepit dolere. Malorum ex eo tempore ſtatim crudele par

exortum eſt; *Vertigo* nempe, cum *Dolore Capitis* acuto; vel, aegrotum eo deficiente, Cardialgia, cum Ructu acido, & inflatione Ventriculi.

Biennio poſt, quum *Arthritis* nimium ignava eſſet, nec, ut opus fuit, Paroxyſmum ageret; Κεφαλαλγία rediit, una cum vagis Artuum Doloribus, & quidem Pedum incertis.

Quid autem Annos dicam? Decies ego minimum, hunc hominem hac *Vertigine* laborantem vidi; decies eam moeſtiſſime querentem audivi. Quando enim *Arthritide* multum affligeretur, neque ea ſemper regulari; quali ea modo ſe plerumque geſſerit, hiſce paucis accipite. Praeceſſit Dolor, hic illic erraticus, per Artus, per Trunci ambitum propemodum omnem: hunc excepit, ita vero, ut illius fere latus clauderet, Torpor, & univerſi Corporis gravitas; cum Ἀνορεξία, Sanguinis Orgaſmo, & tumultu, Venarumque diſtentione. His acceſſit alias Articulorum, alias *Capitis Dolor*, & deinde *Vertigo*. Tam autem magna, tamque moleſta *Vertigo*, ut, qua in praeceps ne ageretur, ſaepe haud immerito pertimeret. Aegroto autem forti, robuſtaque, & omnino firma conſtitutione praedito,

dito, ea fuit felicitas, ut, poſt dies quatuor, vel quinque, *Arthritis* ſaepe per ſe τὰ Ἄκρα peteret, eodemque tempore *Caput* deſereret. Siquando gravius urgere, diutiuſque *Vertigo* perſtare contigerit; quod aliquoties accidiſſe novi; Venaeſectione & Purgatione, (altera earum, vel utraque) in Articulos ſemper exulavit. Cui & hoc adjiciendum, nunquam Aegri, ſeu *Vertigine*, ſeu *Dolore* adflicti, *Caput* ex toto immune, & incolume prius reddi, quam in *Articulis* Dolor oboreretur; eo vero jam oborto, liberari ſemper, &, tanquam auxilio praeſentiſſimo & plane divino, iſthuc incolume reddi. Qua utique re, ad iſtarum *Anomaliarum* & explicandam *Aetiologiam*, & confirmandam *Therapiam* (ut ego quidem ſentio) nihil magis poteſt conducere.

Cauſam autem ne ſilentio praeteream, quare Sanguis in hoc Aegroto toties, & tanto impetu in *Caput* irrueret, vel impelleretur; ipſa *Facies* eam monſtravit: *Facies*, inquam, hominis Pyropi ruberrima; Venis ubique turgidis ſignata, Sanguine pleniſſima. Quae cum ita ſe haberet, Vaſa, in *Capite* Sanguinem vehentia, ſupra modum magna, & immenſo

 ejus

ejus flumine, quod utrique iſti *Anomaliae* daret originem, diſtenta eſſe indicavit.

HIST. V.

Cephalalgia Arthritica, *Venaeſectione & Spiritu Volatili, in* Podagram *verſa.*

CUM vitam aliquot ante annis Academicam ſecutus ſim, quidam e proximo vicinus, oppidanus, Ebrietati ſatis, Socordiaeque ſatis deditus, (quarum altera vim humorum magnam in Corpore congerere; altera non eliminare ſolet) opem meam qualemcunque medicam imploravit. Erat illi, propter malam Vitae rationem, Corpus craſſum, *cacochymicum*, pingue, Morbo non unius generis accipiendo paratum: ita vero conſtitutum forte fortuna invaſit *Arthritis*, & a malis gravioribus, tanquam poſſeſſione ſuum, defendit. Semel, bis in anno Paroxyſmos, eoſque ſatis longos, & acutos celebravit; perque omne illud tempus abſtinere fecit Aegrum. Demum,

neſcio qua de cauſa, *Arthritis* intermiſit. *Cephalalgia* ſtatim orta fuit acris, & toleratu difficilis. Membranas *Capitis* majores contrahi, & in Spaſmos obſtinate conſtringi, veriſimile eſt. Enimvero tantus Aegri fuit cruciatus, quantus omnem modum excedere; quantus Senſum communem obruere, & pene delirium inferre videretur.

Haec ut primum novi, & ab *Arthritide* interrupta, devia, & in *Caput* inverſa, turbas has oriri intellexi; Sanguinem extemplo mitti, &, quia conſtanti Vir aetate, firmoque Corpore erat, non nimis parce detrahi praecepi. Spiritum poſt haec e Volatilibus, cum vehiculo conveniente, dedi. Quam quidem medendi viam ideo calcavi, primum, ut alienum e Capite revellerem; deinde, ad τὰ ἔξω amandarem, iiſque figerem. Neque a ſcopo aberravi; hac enim medicina factum eſt, ut dolerent, ut tumerent, utqueruberent iterum Articuli; & quidem (ut illa facta eſt) ſtatim, maximaque Aegri cum utilitate.

HIST. VI.

Miaſma Arthriticum *in* Caput *immiſſum, eique* Vertiginem & Dolorem *inferens, eo revulſum, & in Artus amandatum.*

TENERA conſtitutione Mulier, frigida *Arthritide*, & languenti creberrime adfecta, Tumorem ejus pallidum, tanquam a Flatu generatum, in utraque Manu, & Carpo, magnum oſtentavit. *Arthritide* ſic gravatae profecto male evenit, Animi *Pathemate*, propter res quaſdam adverſas, ſupra modum affligi. Eo enim effectum eſt, non ut Spiritus ſolum perturbarentur, multumque deprimerentur; verum etiam ut Tumores hi *Arthritici* prorſus ſubſiderent, evaneſcerent. *Vertigo* ſtatim hinc exorta eſt, una cum *Dolore Capitis & Colli*; cum Somno non tantum injucundo, ſed inquieto, tumultuoſo, & frequenter interrupto. Quae quidem mala, ſi ex omni parte *Hyſterica* dicantur, temere nimis & parum conſulte

ſulte (quod utique rei exitu probatum) id dicetur. *Epiſpaſticum Nuchae Cervicis* impoſitum eſt, & deinde utrique Brachio; quibus Seri multum evocatur. *Pilulae* ſumuntur *Aloëticae* (ex *Aloës Roſat.* ℈j, *Pil. e duobus* ℈ß, *Ol: Abſynth. gtt.* j, *El. propr. q. s.*) quibus Alvus inanita, Sanguis agitatus. *Spiritu C. C. ſuccinato*, bis in die cum *Julapii Cephalici* Hauſtu, & *Pulvere Podagram* expellente (*Chalybis* nempe *Nutriti* ℈ß, *Pul. e Chel. C. C.* ℈j, *Maceris Pul. gr.* jjjj) pariter bis die, cum *Vini Canarini* Hauſtu, per dies circiter decem aſſumpto, factum eſt, ut denuo Tumores, & quidem intra breve ſpatium, elevarentur; ut *Arthritis* procul a locis principibus arceretur; ut Partibus a Centro vitae remotis infigeretur, & detineretur. Qua vero ratione gradibuſque ſunt haec effecta; *Cerebri* incolumitas effecta, ipſius Vitae res ſervata eſt.

HIST.

HIST. VII.

Cephalaea & Vertigo Arthritica, *Medicina pari, cum* Phoenigmis, *ſublata.*

VIR reverendus, aetate conſtanti, doluit *Arthritide*; nunc vaga, per haec illa Membrorum internodia; nunc Articulis affixa, Dolore, Rubore, & Tumore comitata. Primo ſupra decimum exeunte luſtro, *Cephalalgia* & *Vertigine* laboravit, tum gravibus, tum diutinis Cum me, conſilii ergo, primum arceſſiverit, ex Conſtitutione Sanguinea, Vultuque florido judicavi, Plenitudinis, & quidem ejus unius, has eſſe ſuboles; itaque ſola Evacuatione poſſe eas auferri: quam tamen (excuſſa omni re, &, inito cum aegrotante colloquio, penitus examinata) ſententiam mutare neceſſum habui, &, alienam, & *Arthriticam* in *Caput* irrepere Materiam, apud animum meum ſtatuere.

Hoc

Hoc igitur propoſitum ante oculos ſtatuens, Venam primum incidi; &, minore quantitate, quam in his Affectibus abſolutis conveniret, detracto Sanguine, *Emeticum* praecepi; poſteaque *Purgans.* Quibus malum quando leniri, minime vero tolli perſenſeram, *Pilulas* (ex *duobus, & Ruffi*) Draſticas adhibui, ut in Sanguine major Orgaſmus cieretur, & alienum proſcriberetur. Poſtridie Purgationis, ut Humores excitati foras evellerentur, ſuiſque demum locis, nempe *Articulis*, inſererentur; Curae mihi erat, utrique Malleolo, quem *Arthritis* locum uſitatiſſime frequentavit, *Sinapiſmum* (ex *Fermento veteri, Raſ. Radiculae, Sem: Sinapios, Cacuminibus Rutae, & Aceto Vini albi*) applicare.

Atque iſta methodo, in *Cerebrum* ſe inſinuantem, *Arthritida* revelli; proprio loco (nempe *Artubus*) mandavi; ſuos intra terminos, ſua ſpatia coercui; Aegrum ſanavi.

HIST.

HIST. VIII.

Vertiginis Arthriticae, *cum Spirituum depreſſione gravi, Curatio.*

CIVIS *Iſcanus*, *Arthritide* regulari, quotannis redeunte, per ſenectae initium, eſt afflictus: Sexagenarius autem, vel eam circiter aetatem, Paroxyſmos habuit tum paulatim mitiores, tum etiam rariores, & demum nullos. At brevis iſta fuit ſerenitas, & ab adverſa valitudine vacatio; uti etiam dubia: Malum *Arthritide* gravius ſucceſſit, longeque periculoſius; *Vertigo* nempe; cui deinceps comitem ſeſe dedit *Depreſſio* Spirituum ſupra modum moleſta, continua.

Cum ita affectum inviſerim, Pulſum magnum, & elatum obſervavi; ac ſi inſtaret *Apoplexia*. Quare Venam illico pertundi, Sanguinemque ea quantitate detrahi, qua *Capiti* levamento eſſet, juſſi. Porro, quoniam iſti *Capitis* Affectus non tam abſoluti, quam *Arthritici* (quod ex malorum ordine vel ipſi Aegro, rei Me-

dicae

dicae non ignaro, patuit) exiſtimari poſſent; quo *Arthritis* educeretur, *Phoenigmum*, ex eam evellentibus, acerrimum, & calidiſſimum, utrique Malleolo, quae *Arthritidis* in hoc aegroto fuere ſtativa, impoſui; frigidum, altera quaque hora, renovavi; Tumoribus, eo factis, *Epiſpaſtica* admovi; unde Seri acris, ſalſi, vitioſi, *Arthritici* multum eſt elicitum. Aeger ex eo tempore convaleſcens, annos egit poſtea permultos, eoſque pro aetate ſatis beatos; & tandem Morbo, uti accepi, Nephritico occubuit.

HIST. IX.

Ex Arthritide Vertiginoſus, *Victu nimis tenui depreſſus, e vivis exceſſit.*

VIR mihi conjunctiſſimus, diu bona valitudine uſus, aetate adulta dolere coepit *Arthritide*; quae, propter multas Equitationes, & laude dignam in victu temperantiam, raro aliter ſe habuit, quam quae maxime regularis, quaeque maxime ſalutaris. *Paroxyſmum* enim, ſemel, bis in

in anno, cumque malo Symptomate nullo comitatum, tanquam ad praeſcriptum Medici, aut votum Aegrotantis egit.

Ita multos annos, ſi non omni Doloris ſenſu carens,

(τίς δ᾽, πλὴν Θεῶν,
Ἅπαντ᾽ ἀπήμων τὸν δι᾽ αἰῶνος χρόνον;)

beate tamen, & tuto, imo ipſam per *Arthritida* tuto vixit.

Huic, ingruente Senio, acceſſit *Vertigo*; quae, paulatim ingraveſcens, eo increvit uſque, ut ſaepe ne in humum Aeger concideret, periculum eſſet. Quapropter *Venaeſectio*, *Emetica*, *Veſicantia*, *Purgantia*, aliaque multa, ſuo quaeque loco, ſunt a Viris Arte noſtra praecellentibus, imperata, &, vel omnia, vel magna ex parte, ab Aegro uſurpata: Quum vero iſta propoſito minime reſponderent, *Vertiginem* eam non tam exquiſitam & genuinam, quam notham, & *Arthriticam* eſſe ſuſpicatus ſum.

Sexagenario jam major, *Arthritidem*, uti illi videbatur, nimis gravem, diutius non alere; ſed per Diaetam decrevit tenuare: proindeque, Cerevisia potenti & generoſa (quam, per annos aliquammultos, interdum ad hilaritatem, at non incommode, potaverat) abjecta neglectaque,

que, non niſi aquoſam, nullarum virium, & vilem adbibit. Vae, autem illis! qui *Arthritida*, diu Satietati ſuetam, abſtinentia demum nimia tentant evincere. Male habita *Arthritis* intimas in Corpore regiones, ejuſque Viſcera nobiliſſima invadit; unde Aegri res in peſſum abiit, & (ut ſaepe accidit) in dubio vita. Minus quidem Articulis, ex eo tempore, doluit hic noſter *Arthriticus*; at inauſpicato *minus*. Sanguis enim intempeſtive, & magna Aegri cum injuria debilitatus, alieno amplius expellendo, ſic, ut olim, non erat. Faciem depreſſam, nec, ut ante coloratam, Oculos concavos, Vires enervatas notare familiares, & malum aliquod prae foribus ominari.

Quum vero eo res deducta eſſet, magni aliquid momenti accidit, dictuque non indigni. Recurrente enim *Podagra*, & inſultum denuo, qualem potuit, faciente, Aqua frigida Pedes media hyeme immerſit Aeger, itaque temere Tumoris *Arthritici* Materiam repercuſſit. Pectore, *Capite* ſubito gravatus primo tuſſiit, & cum impedimento Spiritum traxit; mox Senſus omnis, ipſa etiam Mens defecit; &, tota undique aſtantium mirante turba, non tam exceſſit, quam ſurreptus eſt e medio.

CAP.

CAP. XV.

De Apoplexia Arthritica.

ARTICULUS I.

DE Vertigine, & Dolore Capitis *Arthritico* ſupra dictum eſt; ſpeciatim, hos Affectus in *Apoplexian* non raro migrare, eaque terminari: Quod quidem malum, quando hodie graviſſimum; eoque gravius, quo minus ſuſpectum, intellectumque ſit; operae pretium mihi videtur, paulo altius ejus rationem repetere, & totam Hiſtoriam, ut potero, deſcribere; qua, niſi me fallit animus, apparebit, hanc *Apoplexiam*, non minus quam reliquas hujuſce nominis *Anomalias*, ἦθος habere privatum, & propria indigere Medendi methodo.

II.

DOCUIT rerum medicarum uſus, *Arthriticos*, eos praecipue, qui Conſtitutione Sanguinea, Collo brevi, & toroſo donati, multos aegrotarunt annos, ſeniumque jam ingreſſi ſunt; maxime vero eos, qui *Cereri*, & *Baccho* indulgentes, ludoque campeſtri & exercitatione Corporis intermiſſa, fiunt Plethorici; Senſu Motuque, nunc aliqua ex parte, nunc omni, ſubito privatos *Apoplexia* non raro corripi. Quae ſi *Arthritidis* Paroxyſmo regulari, ſive interciſo, ſive dilato, minimeque, qua par eſt, ſaevitia peracto, enaſcatur; hanc ego *Apoplexiam* non tam exquiſitam, & genuinam; quam notham, & *Arthriticam* appello. Ea certe eſt, de qua, ex communi, &, apud doctos & literatos hactenus recepta, *Apoplexiae* Doctrina, minime ferenda eſt ſententia; minime ordinanda Medicina: verum multo aliter, ex eo, quod huic Affectui proprium, de utriſque ſtatuendum eſt.

III.

UT autem proprium illud explicetur,

animadvertendum eſt, in caſu jam deſcripto veri admodum ſimile eſſe, Miaſma *Arthriticum* in Corpore diu affecto, neque Paroxyſmis utilibus, ſic, ut oporteret, expurgato, congeri & coacervari: mox Sanguinem, eo ſaturatum, fermenteſcere, turgere, & in Orgaſmum evehi; Natura ſc. in ſui defenſionem, & tutelam, alieni ſummis viribus expulſionem attentante, moliente. Jam vero ſi acciderit, vel propter *Cerebri* imbecillitatem & ἀτονίαν, vel propter aliud quodvis προκαταρκτικὸν, in *Cerebrum* vehementius Sanguinem arietare, & cum majori impetu partes ejus tenerrimas ferire; ex eo, primum *Cephalalgia*, & *Vertigo*, altera nempe, ſive ambae ſuboriuntur; *Caput* aggravatum; Facies plenior, & coloratior eſt; Lingua ſaepe titubat; Motio fit Corporis incompoſita; Greſſus inaequales: Sique Malum ingraveſcit, & validiſſimo aegrum inſultu urget, Senſu ille, Motuque interdum captus, cum Oculorum, ac ſi in ipſa Morte, vitreo colore, tanquam *Apoplexia*, perculſus eſt.

Haec hujuſce Morbi pars prior; cui ſi aliud adjiciatur, & ab ejus Curatione ducatur argumentum, [Nullam melius ſperari, nullam citius, nullam tutius perfec-

tiuſque

tiuſque fieri, quam per alieni, Morbum in *Capite* committentis, ad Articulos expulſionem] profecto quidem, ad confirmandam Morbi hujus Naturam Αρθειτικὴν, nihil deeſſe video.

IV.

E praedictis liquet, etiamſi nullam hujus Morbi, quatenus *Arthritici*, Diagnoſin, e Symptomatum ſimul concurrentium globo, poterimus ullo, quod ſciam, modo elicere: (Nam in *Apoplexia* hac *Arthritica*, atque Exquiſita, Motus & Senſus ſimilis eſt Defectus, Stertor, Rhonchus, eademque his utriſque Signorum Συνδρομὴ:) tamen, ſi Aegri diu jam *Arthritici*; ſi Paroxyſmi, dudum languidi, & inertis; ſi *Apoplexiae*, languorem & Eclipſin illam a tergo ſecutae, habeatur ratio; horum, inquam, ex Symptomatum Ordine, ipſo Morbi initio facile erit ingenium, & morem ejus *Arthriticum* inveſtigando conſequi.

V.

POSITO ergo hoc Affectu, de ejus *Subjecto*, de Cauſa continente, de remota,

 de

Prognoſi, aliiſque ejus expoſitioni neceſſariis, clare dicam, &, quoad potero, enucleate.

Subjectum Apoplexiae frequentiſſimum, omnium, qui de illo verba fecerunt, acutiſſime, Partem eſſe *Cerebri Corticeam*, affirmavit Doctrina, Ingenio, & Humanitate Vir Clariſſimus, *Guilelmus Cole*, Collega plurimum honorandus. " Ea (ſic " Ille ſolidiſſime diſputat) Morbi omnis " Sedes, & *Subjectum* eſt habendum; " quod Materiam, cum committentem, " intro accipere, & in quo defigi illa ju- " dicetur: Nullo autem in loco Materia " promptius, quam in *Cerebri Cortice* de- " fixa, facit *Apoplexiam* *. Huc eam apportant Arteriae nobiles, ingentes, in ramos diviſae tum magnos, tum etiam amplum inter ſe commercium exercentes. Huc allata, & eo loci ſiſtens, Vaſorum Sanguinem vehentium fines, (ſurculos ſcil. Arteriarum, & Venarum origines) extendit dilatatque. Vaſorum iſtam extenſionem neceſſario, & quidem e veſtigio ſequitur, in *Corpore Calloſo*, reliquoque *medullari*

* *Vide Autoris Tentamen Phyſico-medicum de* Apoplexia.

medullari Cerebro, Tubulorum compreſſio, coarctatioque. Hinc Spiritus in Tubulis iſtis animales interpelluntur: In Motu ordinando, eorum Mandata; in Senſu recipiendo, eorum Impreſſiones; in Cogitationibus elaborandis, eorum Fluctuationes interturbantur, confunduntur. *Senſitiva*, cumque ea *Rationalis Anima* patitur Eclipſin.

Quod vero multum in ea *Apoplexiae* Sede confirmanda valet; ei datae ſunt a Natura Venae, praedictis Arteriis, qua numero, qua magnitudine, qua denique commercio reſpondentes; quae, quicquid alieni ſit advectum, (facta praecipue Sanguinis detractione, vel minimum Ἀντισπάσει debita) reſorbent, aſportantque. Hoc modo partim, ut opinor, evenit, quod qui graviſſima laborarunt *Apoplexia*, ſaepe curentur, deintegro nunquam in eam incidentes; *Cerebri* nempe *Cortice*, ſic, ut par eſt, exonerato, & deinde priſtinam recuperante εὐτονίαν: Quod de *Corpore Calloſo* minime, ſi eum *Apoplexiae* locum eſſe fingamus, expectandum: Nam cum ei nulla ſint, quae tam grande onus (*Apoplexiae* nempe Cauſam continentem) auferre poſſint, Animam occupabit non Ec-

lipſis ſolum, ſed ipſa Nox; *Catulli*
Nox, perpetuo dormienda.

Minime vero negandum, Miaſma *Arthriticum* ipſos aliquando Tubulos intrare *Nervinos*; Spirituum undulas miſcere; nubem Animae, & torporem injicere; & quidem ita ſemper (alias autem alia ratione) fieri conjicio, quoties haec *Apoplexia* demigrat in *Paralyſin*; ubi nulla videtur alieni, niſi per Tubulos praedictos, extrudendi via.

VI.

DE Cauſa hujus *Apoplexiae* conjuncta & proxima, notatu dignum eſt, illam creberrime Vaſculorum eſſe in *Cerebri Cortice* Dilatationem; quae *Tubulos* in *Cerebri Meditullio* ſtatim comprimi, Spirituſque facit Animales in iis obſtrui, & turbari. Iſta vero *Dilatatio* vel a Sanguinis in ea Vaſcula irruentis, & in iis commorati, vitio; vel ab ejus quantitate provenit.

Vitium iſthuc, quatenus *Arthriticum* eſt, a Miaſmate *Arthritico*, Sanguinem commovente multumque exagitante ortum, proculdubio hac in re non parum operatur; Huic autem aliud vitium accedere

cedere ſolet, Sanguinis nimirum *Lentor*; qui, ut omnium pene *Arthriticorum*, maxime vero aetate grandiorum, Sanguini ineſſe; eique detracto, & in Cyathis quieſcenti, innatare deprehenditur; ita hujuſmodi laborantium tum ineſſe Sanguini, tum etiam eorum *Cerebro* inhaerere, Vaſculaque (ſic, ut dixi) referciendo complere, & extendere jure merito cenſeatur.

Miaſma iſthuc *Arthriticum* per ſe, maxime vero τῷ γλισχρῷ involutum; ſi *Cortici* impingatur, & in eo inſideat; Sanguinem eo loci ſiſtit; itaque dilatationem modo dictam infert; & ſaepenumero Cauſa hujus *Apoplexiae* proxima, uti ſuſpicor, & Conjuncta eſt.

Quoties autem Miaſma, penetrato *Cortice*, *Tubulos* in *Cerebri Meditullio* ſubintrat; Spiritus animales tunc cominus aggreditur; &, proxime tunc facta in eos impreſſione, *Fluctuationes* eorum ordinarias ſubvertit permiſcetve; donec Morbus aut in *Paralyſin* exit, aut Morte, linea rerum ultima, concluditur.

VII.

ISTAM autem Sanguinis, ſeu viti-

 oſi,

oſi, ſeu nimii, in *Capite* moram, & manſionem, (ut de Cauſis remotioribus nonnihil dicam) imprimis *Cerebri* creat a cunabulis imbecillitas. Huc confert etiam, quicquid Sanguinem impetuoſius, & in *Cerebrum* copioſius impelli; quicquid etiam in eo diutius retineri faciat. Copioſius autem impellitur exercitatione Corporis, & labore pertinaci.

Anni ferme ſunt viginti, cum Celeb. *Matthaeus Slade*, Medicus *Amſtelodamenſis*, *Londinum*, *Oxonio* proficiſcens, & in itinere collem (ambulandi gratia) pedibus aſcendens, vix ſuperato ejus faſtigio, quaſi de Coelo tactus, *Apoplexia* proſtratus eſt; neque unquam ad ſe rediens, animam brevi poſt efflavit.

Infantuli, paucis ante diebus nati, ſubitoque, non ſine Veneni ſuſpicione, mortem obeuntis, Corpus olim aperui. Nulla erant Veneni in Stomacho veſtigia; at in *Capite*, Arteriae & Venae *Cerebrum* amplectentes, bis tanto majores, Sanguinem magna illa naſcendi lucta & niſu, in *Caput* Infantuli nimio plus intrudi; &, tum *Apoplexiae*, tum etiam Mortis Cauſam fuiſſe, veriſimile reddiderunt.

Diutius

Diutius Sanguinem in *Capite* retineri faciunt, inter alia Vincturae Colli nimis ſtrictae: Non ita pridem, in vicinia noſtra, quidam madidus, & Baccho plenus, in lectum commiſſus, intra breve tempus obiit. Rigidus enim, ore livido, demortuus horis poſt paucis eſt inventus. Quum, de cauſa Mortis adeo repentinae anquireretur, praeter ingeſtam liquidorum vim, Collari linteo nimis arcto, & in poculis non exuto (tanquam Fune in ſtrangulatis) Sanguinis reditum, maxime in Corporis ſitu plano, & *Horizontali*, impediente, nihil probabilius inveniri, aut quidem excogitari potuit. Quae a nobis *Apoplexiae* purae, & genuinae Προφάσις afferuntur (nimirum, ob accidentia praedicta, Sanguinis in *Caput* invectio largior, & exportatio diminutior) poſſunt etiam *Arthriticis*, ob accidentia ſimilia interdum obvenire; &, in *Apoplexiis* eorum inducendis, locum obtinere.

Huc porro referendus *Opiatorum*, ut & *Errhinorum* abuſus; quibus *Arthritici* Materiam in cruore alienam, magno ſuo cum periculo ſaepe *Capite* impegerunt.

His, quae ritu peculiari Humorem in *Caput* dirigunt, adjungantur ea, quibus (externis, & evidentibus cauſis) a τοῖς ἔξω-

θεν

θεν Humor repellitur, & intro agitur: quae quum huic *Anomaliae*, ſimul cum ceteris omnibus *Arthriticis*, ſunt communes, alibi tum fuſius enumeratae, tum ſatis explicatae ſunt.

VIII.

DE noſtra hac *Apoplexia*, ſi cum *Exquiſita* comparetur, obſervandum, quod uti Vere haec,

> ----*quum Spiritus Orbis*
> *Bacchatur*----

eoque ineunte creberrime occurrit; & Calori, ſe per Sanguinem humanum, una cum Mundi reliquo, tum temporis fundenti, eumque agitanti, debet originem: Ita quidem illa, nimirum *Arthritica*, pendet ex uno Miaſmate *Arthritico*, praeſertim augente & ebulliente; quocunque anni tempore hoc contingat. Ver autem, & Autumnus ſunt tempora, in quibus id *Arthriticum* maxime ὀργιᾷ, & in *Caput* saepiſſime irrumpit.

IX.

DE hujus *Apoplexiae* Προγνώσι jam ordine dicendum: Tametſi plures ignorata Morbi

Morbi natura, & ob eam rem inſtituta Medendi methodo non ſatis idonea, fato ceſſerunt; tamen (quod hujus modi laborantibus ſolatio ſit) omnino conſtat, permultos ea tentatos; artificioſe, ſic, ut decet, tractatos; ex ancipiti Morbo hoc convaluiſſe; vitalem diu poſtea vitam egiſſe; &, quam ab *Apoplexia* vulgari, & exquiſita, longe meliorem. Cujus id in cauſa eſſe cenſeo, quod, debita Humorum e *Capite* facta primum Αντισπάσι; &, deinde, reſtituto *Cerebri* Tono, ſaniorem ii, tutioremque Vitae rationem ineant; libertate miſſa inutili, imo pernicioſa: quod, e Gulae deditis, fiant temperantes; e temulentis, ſobrii: itaque omnibus ſedulo vitatis, quae aut Corpus plenitudine gravent; aut gravatum orbent Paroxyſmis regularibus, Senectutem habeant tolerabilem. Verum, ut omne id emolumenti, tum Artis Medicae opus, tum Obſervantiae fructus eſt; Quicunque Fructum iſtum, minime calcata potiundi ejus via, ſperaverit; Meſſem ille, nullo Semente facto, (quod eſt unum ex abſurdiſſimis) videtur expectare.

X. ME-

X.

MEDENDI Indicatio poſtulat, ut quam citiſſime *Cerebrum* allevetur, ut Mens, Motuſque, & Senſus inſtaurentur. Hoc autem optime faciendum *Evacuatione*, *Revulſione*, & alieni in Artus amandatione. Primum omnium inquiratur, Utrum Calceamentis, aut Tibialibus nimis arctis, aliove quovis externo, *Arthritis* a τοῖς ἔξω repellatur; aut, in ea ne erumpat, inhibeatur. Porro, de Sanguinis in *Caput* flumine, nimis largo, & torrenti num intrudatur; num in eo diutius, quam ex Oeconomiae legibus ſoleat debeatque, retineatur, eſt quaerendum; & ex hiſce Procatarcticis quaecunque fuerint inventa, ſunt initio removenda.

In hujuſmodi *Apoplexia* fere omni neceſſaria eſt *Vaeneſectio*: nihil ea certius, nihil citius opitulatur. Detrahantur igitur, quam primum fieri poteſt, (quam citiſſime conficies id, tam maxime proderit) Unciae xii, xiv, vel libra, pro Aegri viribus & conſtitutione. Paulo poſt injiciatur *Enema* pungens, & acre; ſive ex *Urina Humana*; ſive ex *Decocto communi*, cum *Sale vulgari*, vel *Aloe roſata*;

alove

aliove id genus alvum irritante. Sub id tempus adhibeatur *Purgans*, e potentiſſimis, & Sanguinem agitantibus; *Pulvis* puta *Warwicenſis a* ʒſs, *ad* ℈ij; vel *Reſ. Jal. a gr.* vi, *ad* x, *cum Extr. Rudii* ℈j, *ſive* ʒſs, *Elix. Propr. q. s. ut fiant* Pilulae; vel *ex Decocti amari Purgantis* ℥iij, *& Syr. e Spina ab* ℥j, *ad* jſs; Potio. Si ſegnius erit demiſſum *Purgans*, neque trium, aut quatuor horarum ſpatio Ventrem movebit, *Enema* repetatur. Toto iſthoc tempore, vel Lecto, vel Cathedra, Corpore, quoad poteſt, erecto ſedeat Aegrotans; ne in *Caput* depreſſum, & nimis inclinatum, Humor impetu, & copia majori ſuffundatur, malumque augeatur.

Purgatione facta, de *Venaeſectione* iteranda, & quo in loco, Brachio, an Cervice, deliberandum eſt. *Cucurbitulae* hoc tempore, Dorſo (inter Omoplatas) admotae, cum multiplici *Scarificatione*, uſus ſunt eximii.

Vacuefacto Corpore, operae pretium erit Articulo nuperrime dolenti *Emplaſtrum*, vel *e Pice Burgundica & Terebinthina Venet.* vel *Cephalicum cum Euphorbio*, aliudve quodvis potenter attrahens, imponere; totumque Membrum, ut e *Capite* Materia ducatur, & loco magis idoneo

neo ſigatur, Laneis involucris calidiſſime veſtire. In hujuſmodi caſu, Pedes, in Aquae fontanae Balneum, quam potuit tolerari, fervidum immittendo, ibique retinendo; Aegrum, omni Spe vitae pene deſtitutum, & animam, ut apparebat, jam tum agentem, ἐν καιρῷ ſervatum, aliquando novi.

Cum haec aguntur, ad τὰ ἔξω *Arthritis* evocari, *Cerebrum* magnopere levari ſolet: Natura, praedictis auxiliis adjuta, in viam redit; & opus, inauſpicato coeptum, felicius & accuratius perficit. Sin aliter res ſit, neque per ea ſanetur Aeger; ut alieni fiat Evacuatio, quae nominatur *Topica*, Collo poſteriori dimidio, Sincipiti, vel Capiti raſo *Epiſpaſticum* applicetur, & dies quatuor vel quinque geratur. Brachiis etiam internis, aut Suris (uti *Chiragra*, vel *Podagra* frequentior eſt) admoveri poſſunt iſtiuſmodi *Emplaſtra*. Si vero anguſtiis prematur Aeger, & graviter laboret, *Cervici*, vel *Capiti*, ubi *Sutura Sagittalis* cum *Lambdoidea* coit, vel ubi cum *Sutura Coronali* (prout *Capitis* pars poſterior, vel anterior magis afficitur) *Cucurbitula* imponatur. Si nihil horum in uſum trahetur, tondere minimum ad Cutim oportebit; deinde *Caput* radere,

re, & ad relaxationem Cutis perfricare; poſtremo, *Emplaſtrum e Cumino*, vel iſtiuſmodi aliud, quod διαπνοὴν exaugeat, & Humores eliciat, applicatum continuo geſtetur.

Malo uſque permanente, proderit Materiam per Nares, per Os detrahere. Valent hanc in rem *Errhina*, quae ſine Sternutatione Serum educant. Sternutationem moventia jure merito vereamur, ne, vi ſua & niſu Corporis laborioſiſſimo, humores in *Cerebrum* impellant, aegrumque obruant. Manducare juvat, quae ſunt acerrima; eorumque beneficio Salivam largiter educere.

℞ *Raſ. Raph. Ruſtic.*
Sem. Sinapios contuſ. āā ℥ß,
Pul. Pyrethri ℥j, *miſce; Melle excepta, & Serico incluſa ori indentur, & Sputo identidem ejecto Dentibus conterantur.* Huc confert etiam *Electuarium Apophlegmaticum* infra deſcriptum.

Interea vero temporis, dum fiunt Evacuationes, ea, quae Spiritus Animales ſtimulent, & munus ſuum obire faciant, magni & quidem frequentiſſimi uſus ſunt: quamobrem *Spiritus Volatiles oleoſi*, vel *Sp. C. C. ſuccinati, cum Julapii Cephalici Hauſtu*, crebro & affatim, ſic, ut requirat

quirat uſus, ſunt adhibendi. Quinimo *Pulvis de Gutteta, cum Caſtoreo, & Oleo Succini, Aſae faetidae ſolutione in Pilulas* temperatus, bis vel ter in die demittatur, cum *Julapii* praedicti hauſtu. Haec quidem Medicamenta eo potius eligantur; quoniam non ſolum animales Spiritus inſtaurent, ſed & *Arthritidi* etiam expellendae quodammodo inſerviant: verum praemiſſis Evacuationibus, quae appellantur *generales*, iis potiſſime utendum; ne, a Medicamentis adeo *Cardiacis*, in Corpore ſatiato & pleno, malum intendatur.

Si a praedictis ἐν τοῖς ἔξω nulla fiat *Arthritis*; ad auxilia externa, magis efficacia, progredi juvabit; ad *Phoenigmos* ſcil. aut ejuſmodi alia; quae valentiſſime, quaeque Materiam evellant omnium certiſſime.

Quamprimum Tumor, aut Dolor ſignificabit *Arthritidem* ad τὰ ἄκρα appelli, ſtudio elaborandum eſt, ut eo loci retineatur, neque retro agatur: Hoc autem optime fit per *Epiſpaſticum*, & *Empl. Meliloti*, ordine applicata; quibus, per Ulcuſcula diutine aperta, perniciosus Humor educatur. Atque huic propoſito non alienum erit, *Emplaſtro* Lanea ſuperponere;

nere; laqueos iis involvere, Pedemque interdiu, modo Pes afficitur, deorſum verſum inclinare.

Omni hoc tempore commodiſſimae ſunt *Fricationes*, Artuum praecipue, bis vel ter in die, vehementes: quae quidem e *Cerebro*, ſed non e Corpore, Sanguinem educant, & illius ῥοπὴν ad Corporis extrema vertant.

Arthritide in extremis apparente, veluti praeſente Numine, ſervatur Aeger. Nihil auſpicatius, nihil ei felicius obvenire poteſt. Morbi, a quo idoneo & recto Aegri vita & incolumitas omnino pendet; a quo (e contrario) inverſo, & Ἀνωμάλως, ejus periculum, quantum animo comprehendi poteſt, maximum eſt obortum; iſtius, inquam, Morbi hoc modo ſublata eſt Ἀνωμαλία, iſque jam denuo factus ſalutaris.

Quum Humorum plane mutatur inclinatio; quique nuper in Caput irrepſere, foras jam in Artus abeunt; ad eos expellendos, & promptius expediendos (nec quidem antea, ne ſurſum eleventur, & in Partem ii affectam impellantur) lene quoddam Ποδαγραγωγὸν oportet dare: *Pulveris* ſcil. *Cantiani quaſi* ℈j, *ſexta, vel octava quaque hora*: cui, ſi viſum eſt, & tuto

Dd fieri

fieri poteſt, adjiciantur ſemel, aut in Conſtitutione Phlegmatica, bis in die, *Chalyb. Nutriti gr.* v. Quod tamen *Arthritidem* expellens, ſi quovis modo repellatur Humor Articularis, aut Caput deſubito male habeat, protinus omittendum; & auxiliis externis humorem evocantibus, una cum iis, quae ore data Spiritus animales recreent, utendum eſt.

Diaeta, per omnem hunc decurſum, e maxime ſit tenuibus: placet *Juſculum Pullinum*, *Avenaceum*; *Panatella*, *cum Uvis Corinthiacis*, *aut paſſis majoribus*; placet *Chocolata*, & ejuſmodi *Sorbitiones*; molles ſcil. & faciles Cibi, quibus Aegri Vires nutriantur, Stomachus autem non gravetur. In Ceveviſiae vicem, aut *Pomaceum*, aut *Vinum* aqua dilutum, aut *Salviae*, aut *Teae*, aut *Anthophylli Infuſum*. Nihil Gula & Satietate, praecipue veſpertina, periculoſius. Alvo neque dura, neque lubrica ſit Aeger; illa Caput aggravari facit, haec ad τὰ Ἔντερα malum invitari.

XI.

AD *Prophylaxin* nihil conducibilius, quam in Dorſo *Fonticulos* aperire; Rus

petere;

petere; Aere aperto, & Ventis probe agitato frui; Vere, & Autumno alvum ſubducere; in robuſtioribus Venam initio Octobris ſecare; &, quod utramque abſolvit paginam, maximeque attendendum eſt, *Arthritidos* recte προφυλάξεως curam diligenter adhibere.

Apoplexiam, in *Cerebri Cortice* locatam, Curatio jam deſcripta plerumq; tollit; &, ea minime recidiva, aegri multos annos immunes agunt: ſi vero *Cerebri* meditullium, ſive aliquam ejus partem, Tubulos oppilando *Nervinos*, Morbus occupat; aut deſubito aegrum interimit, aut in *Paralyſin* degenerat, Capite proximo tractandam.

XII.

HAEC Curatio ei *Apoplexiae*, quae a *Cerebro* oppreſſo fit, accommodatur: ſi Materia morbum committens, in *Ventriculo* & *Inteſtinis* ſita eſt, *Symptomaticae* illius *Apoplexiae* (cujus Hiſtoriam mox ſubnectam) Curatio, *Purgatione* tum ἄνω tum κάτω, & Medicamentis Spiritus animales excitantibus, & *Arthritidem* expellentibus, eſt tentanda.

HISTORIA I.

Vertigo Arthritica, *cum impendente* Apoplexia.

SUBACTI Vir ingenii, & in rebus gerendis ſubtiliſſimi, multos annos *Arthriticus*, (quo quidem tempore ſtatis ille Periodis, &, ut oportebat, doluit) Hyemem anni MDCCI nimia tranſegit indolentia. Ab hoc *Arthritidis* defectu, pro conſuetudine Paroxyſmum minime repetentis, (tanquam omiſſa re quadam uſus egregii, & ad Vitam imprimis neceſſarii) ſtatim Oeconomiae ratio turbata eſt; Gravitate, & Vertigine Caput afflictum; Facies ſupra modum colorata, &, tametſi hominis minime temulenti, perque ipſos hoſce dies ſobrii; nihilominus tanquam immoderato tumefacta potu. Lingua titubavit, & Voces edidit non ſatis claras, notabili nempe cum impedimento. Corporis totius Motus incertus, incompoſitus fuit; neque geſtu regulari factus. Quae quidem accidentia, cum eorum

rum ordine ſimul conſiderata, &, uti par fuit, expenſa, Materiam *Arthriticam*, intus ſervatam, Aegroti *Caput* adoriri, & ex ea *Apoplexiam* in propinquo eſſe, manifeſte comprobarunt.

Huic autem Affectui in iſthoc homine generando, praeter jam dicta, viam haec tria patefecerunt; Primo loco, Corpus ad hunc Affectum concipiendum a Natura promptum; utpote Collum habens perbreve; cujus opera factum eſt, ut in *Caput* Sanguis impetu cum majori ferretur: Deinde, craſſus hujus Aegrotantis, & generoſus Sanguis; qui facile ferveſceret, minimaque de cauſa incitaretur, & in Orgaſmum eveheretur: Poſtremo, Ver, *Apoplexiarum* tempeſtas.

His adjuta Ξυναιτίαις, malum graviſſimum, *Apoplexiae* vicinum, intulit *Arthritis*: Cui ut occurreretur, hanc medendi rationem inii. Primo, Sanguinem miſi, & quidem copioſe, ad libram uſque integram; hoc ferente Aegri conſtitutione, Morbo poſtulante. Tum, adhibito *e Pil. Rudii, & Pul. Scammonii Purgante, Draſtico*, (quod in hac re commodiſſimum eſſe oſtendit uſus) Alvum inanivi, Sanguinem exagitavi, *Arthritidem* expuli. Doluit denuo Articulis Aeger, & quidem

auſpicato doluit. Nam ex ea tam *Arthritidos* ad τὰ Ἄκρα reductione; quam ex humidi, quod nimium erat, e Corpore evacuatione, malo graviſſimo impendente Aeger liberatus, & Veſtitu, aliiſque rebus idoneis, quae a Capite procul tenerent *Arthritida*, curatus eſt.

Biennio poſt, eadem ille cauſa, (ſcil. *Arthritidis* defectu;) eadem anni tempeſtate, (nempe Vere) ſimili modo eſt affectus; Capite diu, & impenſe aggravato, praecipue parte ejus anteriori ea, quae Oculis ſupereminet. Vena ſemel iterumque pertuſa, *Enemate*, & *Cathartico* fortiori dato, e *Capite* in Manus & Pedes exturbata eſt *Arthritis*. Multum hinc Aeger, at tuto doluit: Ejulatus edidit, at inanes; neque, curato per eos *Capite*, miſericordiam moventes. Huic autem *Arthritidis* tranſlationi non parum contulit (nequid hac in re momenti praetermittam) *Empl. Cephalicum*; quod Tendini, ad Pedis Pollicem pertinenti (quem in hoc Aegroto locum *Arthritis* maxime frequentaverat) applicatum, eo tantopere Morbi vim allexit, ut trium horarum ſpatio Doloris Aeger impatiens, illud detrahere cogeretur. Tantae efficacitatis in hoc Affectu nonnunquam ſunt externe applicata!

HIST.

HIST. II.

Arthritidi *repercuſſae ſuperveniens* Apoplexia.

CERERIS & *Bacchi* mancipium, Vitam agens deſidioſam, ex eo craſſum, & ventricoſum evaſit, ipſoque aetatis flore *Podagroſum*. Annos natus fortaſſe quadraginta, ſaginatus iſte Lurco doluit: dolenti vero accidit, quod hic loci memoratu digniſſimum; non minus inſolens, quam grave infortunium. Hallucis Globum, & Articulum majorem occupavit *Podagra*, Calore, Tumore, Rubore comitata; Cruciatibus eum affecit, ſed periculi expers. Ut ejus acrimoniam mitigaret Aeger Foeminae cuidam medicinam exercenti, (leniendis aegritudinibus proculdubio doctae) ſe commiſit. Illa Medicamentum e ſuis (ſcilicet!) comparavit: utrum autem ex *Solano lethali*, *Hyoſcyamo*, *Cicuta*, aliiſque id genus *Herbis*, quibus uti ſolent Nonnullae; An ex *Ovorum albumine*, *Sapone*, & *Spuma Cereviſiae*, quod

utique mihi renunciatum eſt, in medio relinquam. Conſtat autem, hora decima matutina Remedium iſthuc, quicquid erat, loco adflicto ſuperponi: Conſtat, Dolorem magnum, acrem, urgentem, horae unius ſpatio leniri; duabus horis penitus auferri: Conſtat, Aegrum lecto ſurgere, Cibum capeſſere ſatis modicum: Conſtat, hora ſecunda pomeridiana, Somno eum gravari, connivere; poſt paulo obdormire: Conſtat, hora ſeptima veſpertina ſtertere, &, tanquam in Somno nimis profundo morboſoque, Rhonchiſſare: Conſtat, tum primum Aegri conditionem Uxorem ejus ſuſpicari; nec deeſſe qui de ea, tanquam ancipiti, & periculo pleniſſima, fide illam moneret. Monitionibus illis, utut amicis, & prudentibus, ſpretis neglectiſque, (ne videlicet *Epiſpaſtica*, *Scarificationes*, aliaque *Tormenta* medica ſubiret Aeger, in utramvis aurem etiamſi dormiens, ſeu potius ſemimortuus) conſtat illum, mane proximo, horam circiter quartam, e Vita exceſſiſſe.

Diſcant hinc *Arthritici*, quam dubii ſint eventus, ſeu potius quam fatalis, ea, quae Parti extra dolenti ſuperpoſita, Cauſam Morbi repercutiant: Diſcant, eam

reper-

repercuſſam, & in Sanguinem repulſam, poſſe *Cerebro*, Viſceri omnium nobiliſſimo, impingi: Diſcant, impactam ferre poſſe *Apoplexiam*; poſſe Mortem. Diſcant, & Caveant.

HIST. III.

Somnus ab Opiato *profundus, &c. ipſa propemodum Mors.*

PARI temeritate uſus eſt, ſed cum minori damno, quidam mihi notiſſimus, & jam inde ab Adoleſcentia familiaris. Fuit ille *Arthritide* multos annos adflictus, & Paroxyſmis ejus, tam gravibus, quam diuturnis, mirum in modum emaciatus; quum, Menſe Martio, Anno MDCCIII, neſcio qua ex cauſa, Μίασμα (quod in hoc *Arthritico* abundans, Sanguinem infecerat univerſum) Viſcera, imo Ventre contenta, ſubintravit. Dolor Inteſtinorum ex eo magnus, quem ut deleniret, *Opiati* quantitatem non immodicam aſſumſit. Somnus hinc profundus: Horis poſt ſex ſupra triginta, Delirium. Mane

Mane proximo Σπασμοὶ; ipſa propemodum Mors.

Detracto prius Sanguine, *Sp. C. C.* & *Tinct. Caſtorei*, cum idoneo vehiculo dedi; deinde *Bolum*, & *Pilulas*, alternis, ſexta quaque hora.

℞ *Faecul. Bryoniae, Pul. Caſtorei, Succin. albi, Aſae foetid:* āā *gr.* v, *cum Syr. Artemiſ. f.* Pilulae.

℞ *Pul. de Gutteta* ʒß, *cum Syr. Paeon. q. ſ. f.* Bolus.

Pedibus totis *Empl. Cephalicum*, una cum *Picis Burgund.* ſubtriplo: Tibiae, & Brachio utrique, *Epiſpaſticum*; Cervici praelargum admovi. Erat etiam in praeſcriptis id, quod ſequitur, Salivam movens:

℞ *Raſ. Raph. Sylveſt. tenuiſſimae* ℥j, *Ol. N. M. Chym. gtt.* v, *Mellis q. ſ. f.* Electuarium Apophlegmaticum. *Teneatur Ore quaſi* ʒß, *uſque dum manaverit Saliva; utrumque tunc ejiciatur; omni hora repetatur* Doſis.

Hac quidem Medicina ἐν καιρῷ adhibita, cum in ſummo quidem diſcrimine Vita eſſet, cum fere actum & conclamatum eſſet, contra omnium opinionem Aeger reſtitutus eſt. Et quidem, malo & intempeſtivo *Narcoticorum* uſu, Morbi vim

in *Cerebrum* & *Nervos* inſigente, quanta paſſim incommoda ducantur; apud eos *Arthriticos*, quibus Quies, utut dubia & periculoſa, Vita carior eſt; teſtimonio nimis amplo, & frequenti patet.

HIST. IV.

Arthritis, ex Acidorum uſu gravior, in Apoplexiam *deſinens Symptomaticam.*

ISCANUS Artifex, inde ab incunabulis *Arthritide*, una cum omnibus conſanguineis, imbutus, multis annis ea premebatur Regulari; Artus ſcil. afficiente, & poſt debita intervalla recurrente. Quum vero, de Affectu valde moleſto prorſus evincendo, Medicos ſuae aetatis celeberrimos conſultor adierat, & quidem (non ſine quodam Artis nobiliſſimae & divinae contemptu) incaſſum; Sortis ſuae impatiens, & abſolutae Curationis Spe allectus, *Acidorum* uſui, *Servo* neſcio quo hortante *Medico*, totus incubuit: quali vero cum eventu, & quo fructu, narratione digniſſimum eſt. *Pomaceum* Ille Regionis hujus (id eſt, omnium, ut videtur

detur, acidiſſimum) elegit; quo, in vicem Potionis ordinariae, per biennium paulo plus aut minus, uſurpato, Cibi appetentiam, antea tenuem, & languentem, omni fere illo tempore, acutam & latrantem habuit; uti etiam Paroxyſmos tum rariores, tum etiam mitiores. De nova Methodo cum Aegrotante ſermones ſevi, qualemque exitum haberet, avidiſſime expectavi; ſpeciatim, Utrum illa Quies, *Arthritidis* eſſet diminutio; an Paroxyſmi, in aliud tempus, Prorogatio tantum; majori demum diſcrimine (quod Ego plus ſemel obſervavi) concludenda.

Ab induciis ſaevior *Arthritis*, hujus ſeculi initio, tum Manus, tum ea, quae intus ſunt, invaſit; Δυσορεξίαν, Δυσπεψίαν, Ventriculi inflationem, Ructus, Spirituſque difficultatem introduxit. Menſe Junio ſequenti, poſt Narium Haemorrhagiam, Motu Senſuque omni derepente captus, Spiritum ex imo Pectore laborioſe traxit, tanquam jam ſtatim moribundus: Pulſus, a natura magnus, ab Affectu major erat.

Sanguinis, quam ociſſime, libra detracta eſt; unde Linguam Aeger, & Oculos movit. *Vitrioli albi depurati* ʒj, cum *Decocto Cardui* data eſt; eaque plus

ſemel

ſemel iterata, ter quater evomuit. *Enema* poſthaec injectum, acre, & ſtimulans; unde largiter ejecit. Non nimis ea nocte dormivit. Manc ſudum, & ſerenum; uti etiam die poſtero. Caput immune, Ructus autem perduravit ingratus, Spiritus difficilis, ut & Cibi faſtidium. *Arthritidem*, ἐκ τ̃ Εντοσθίων, ore datis, expellere; extra admotis, educere ſum conatus. Die, ab inſultu, tertio Somnolentia continua, Oculorum gravitas, & color vitreus, Brachiorum Motus interdum Convulſivi, Aegro male ominabantur. *Sp. C. C. Succinatum*, cum *Aqu. Cardiacis* dedi; aliaque feci non pauca, ad avertendum, ſiqua fieri poſſet, Inſultum; at inani opera: Aegrum eo veſpere ſubripuit

Θεός τε μέγας, καὶ Μοῖρα κραταιή.

Tametſi primo aſpectu videatur, eum hujus Aegroti caſum eſſe, qui, ex *Capite* principaliter, & Ἰδιοπαθικῶς affecto, apte poſſit explicari: (hoc enim, Motus Convulſivi, Somnolentia, Αναισθησία, Ακινησία non parum arguere judicentur; & quidem in primo inſultu, nimio Sanguine Caput aggravari, & ex parte laedi, ob beneficium a Venaeſectione non negaverim;) tamen, ſi Ανορεξίας, ſi Flatus, ſi Ructus, ſi *Arthritidos*, Coctionis Organa diutius

diutius obſidentis, habeatur ratio, veriſimile eſt, Eam eſſe hanc *Arthritida*, quae primario Ventriculum, & Inteſtina afficeret; *Caput* autem, & *Genus Nervinum*, non niſi ſecundario, & συμπτωματικῶς: & quod iſta *Capitis* Accidentia, revera Naturae, jam peſſundatae, oppreſſae, & in ruinam vergentis, eſſent indicia.

Si Vita, ſine *Dolore* jucundior videatur; videndum tamen, ne tutior non ſit. Bellum honeſtum, ſui defendendi, & publicae Salutis ergo ſuſceptum, Paci inſidae, ignobili, periculoque plenae, longe anteponendum eſt.

HIST. V.

Apoplexia *Arthritica feliciter curata.*

MERCATOR *Exonienſis*, humanus, integer, & probus; Vir ita Natura fabricatus, ut, ob Colli brevitatem, & temperamentum Corporis Sanguineum, ad contrahendam aptus natus ſit *Apoplexiam*; per viginti plus minus annos, *Arthritide* vexatus eſt; claudus

ea

ea jamdudum factus, neque, niſi ſuſtinente illum aliquo, via progrediens. Cum eo ventum erat, & Aeger, prope ſexagenarius, *Arthritidem* miteſcere; neque Παροξυσμὸς ex more duros, & laudabiles, iterare ſenſerat; ſtatim huic ſereno horrida inſecuta eſt Tempeſtas. Menſe enim Junio, Anni MDCVIIC, ſubita *Caligine* correptus, Motu Senſuque tam interno, quam externo omni privatus, *Apoplexia* perculſus eſt; cum Oculorum, tanquam in ipſa Morte, gravitate. Pulſus, ſed & ille perturbatus; cum Reſpiratione, ſed alta & gravata, unicum Vitae reſtitit argumentum.

Mali cauſa ſatis perſpecta, Materiam *Arthriticam*, in *Caput* delatam, ex eo evocare nitor: Quem in finem, e veſtigio Sanguinem, eumque copioſum mitto. Primum *Enemate*, dein *Cathartico* quam citiſſime Ventrem emollio. *Epiſpaſticis*, Cervici, aliiſque locis compluribus applicatis, Serum elicio. Itaque Materiae alienae facta partim Evacuatione, ut protinus *Cerebrum*, ejuſque incolas, Spiritus animales ſiſtam, & inſtaurem; eodemque tempore, quod alieni reliquum eſt, ad τὰ ἔξω amandem; huc ego reſpiciens, *Spiritu Volatili Oleoſo, Julapio Cephalico,* *Hauſtu*

Hauſtu etiam *Arthritidem* expellente uſus ſum; &, ad *Arthritidem* evocandam, *Emplaſtris ex Picis Burgund. & Empl. Oxycroc.* pari menſura miſtis, & extra Plantis Pedum impoſitis.

Quum dolere coepit Articulus (quo nihil laetius, nihil opportunius huic Aegroto potuit obtingere) primum *Frictionibus*, tum *Unguento, (ex Ung. Nervino, Spiritu Tereb. & Sp. Vol. Oleoſ.)* Articulum urgente, & irritante ungi; poſthaec calide veſtiri jubeo: unde doluit Aeger egregie, magnoque ſuo cum emolumento.

Atque iſta quidem Medicina (Deo operam fortunante) Mentem, & Motum Aegro reſtitui. Cum vero gravior, & diutior inſederit *Apoplexia*, ſicque *Caput* infirmaverit; quod quidem ex illius Sermone, vix ſatis conſtanti, aliiſque Morbi veſtigiis, notatu facile erat; ut *Spiritubus* Vigor; ut *Cerebro*, & *Syſtemati Nervino* robur redderetur; Villae ſuburbanae Aerem ſiccum, & apertum, Spiritu ducere; & Equo Corpus ſaepe exercere, Aegroto ſuaſi. Quibus ille mirifice recreatus, tam Oculorum, quam Ingenii priſtinum adeptus eſt acumen, & argutias; atque annos jam duodecim, *Arthritide* crebro recurrente,

currente, verum *Apoplexia* ne ſemel quidem, egit.

HIST. VI.

Arthriticae ut occurratur Apoplexiae.

MATRONA nobilis, illuſtri Domo orta, verum *Arthritide* graviter afflicta, nunquam Utero gerens, circa nonum aetatis ſuae luſtrum, Febre intermittente corripiebatur; ejuſque Paroxyſmos, pro Typi ratione revertentes, tres vel quatuor toleravit. Quum hi finierant, neque ulla Medicina, qua Materia, & Cauſa eorum proxima eliminari poſſet, in uſum traheretur; ſtatim a Febris abitu, novum aliquod, a propoſito noſtro non alienum, in extremis Partibus eſt exortum: utriuſque nempe Malleoli Dolor, & deinde Tumor plane *Arthriticus*; ſed, propter frigidum Sanguinis Temperamentum, Nitore nullo, nec quidem multo Rubore inſignitus. Perduravit Dolor, quatuor vel quinque dies; eoque exeunte, manſit Tumor, alteros

adhuc complures. Hujus illa modi Paroxyſmos, nempe *Arthriticos*, ex intervallo anni quaſi integri, non paucos ſubierat; quum inopinato *Caput* affectum eſt, &, tanquam invadente *Apoplexia*, perculſum. Ita laboranti, una cum aliis e *Capite* Materiam evocantibus, ſupra quam expectare merito liceret, profuere *Frictiones*; quae ad Pedes Materiam invitarunt, & in eorum Articulis Tumores excitarunt. Hinc *Capiti* Tutela; hinc, ejus Malum *Arthritica* eſſe natura, ſignum ἀποδεικτικόν.

Meum erat Dominae, *Prophylaxin* ordinando, conſulere: Haec duobus comprehenſa eſt, Primum, Materiae vitioſae, a Patre *Arthritico* acceptae, nullo Partu minutae; verum Menſibus obſtructis auctae, (quae tum Febris Intermittentis, tum Morbi Articularis cauſa eſſe videretur) quanta maxima fieri poſſit, tam *Expulſione*; quam, ne creſcat, & repullulet, Inhibitione: Deinde cavendo, ne in Caput iterum eadem irrepat.

Ut primae harum Indicationi ſatisfacerem, Purgatio omni menſe, loco τῶν Ἐμμήνων imperata eſt; Diebus autem otioſis, *Aquae Spadanae*, & *Stomachica*: Ut alteri occurreretur, quotieſcunq; *Capitis* periculum immineret, & *Arthritis* id invaderet, ad

ad eam educendam *Venaeſectio*, Dorſi *Scarificatio*, cum *Cucurbitulis*; Colli poſterioris, vel totius Capitis, *Veſicatio*; Malleolo utrique *Phoenigmorum* applicatio, & deinde *Epiſpaſticorum* prope locos tumefactos. Haec, inquam, una cum *Podagragogis* ore datis, Aegrae ſunt commendata. Hoc autem loco id praecipue notandum, *Arthritidem* interdum ad *Caput*, ad Pedes, aeque fere inclinare, & in hos ab illo, levi *Frictionum* ope derivari.

C A P. XVI.

De Paralyſi Arthritica.

ARTICULUS I.

VENIO ad *Paralyſin Arthriticam*. Quum Miaſma *Capiti* appulſum, in ejus *Cortice*; ſpeciatim, Vaſis illius Sanguinem vehentibus, non diu commoretur; verum in Glandularum Ductus, in *Nervinos* ſc. *Tubulos* impellatur; ex

duobus hiſce, quae ſequuntur, unum ſemper eveniat, neceſſe eſt.

Nunc in iis, quae ſunt Meditullii, *Tubulis* ſiſtendo, *Apoplexiam*, *Vertiginem*, *Oblivionem*, Ἀγρυπνίαν, *Somnolentiam*, aliumve aliquem *Cerebri* Affectum creat; & quidem aliter, quam in praecedenti Capite declaratum eſt, nimirum (ipſos Spiritus in Officinis ſuis comminus aggrediendo, eorumque confertim Operas, & jam proxime diſturbando) Ἰδιοπαθικῶς; itaque aegrotantem ſaepe opprimit. Quod quidem eo uſque crebrum exiſtimare licet,ut *Apoplexia* laborans *Arthritica*; quoties (*Phlebotome*, *Catharſi*, aliiſque auxiliis, ei tollendae neceſſariis, incaſſum adhibitis) idem occumbit; *Apoplexia* hujuſmodi *Idiopathica*; potius quam ea, quae in *Cerebri Cortice* locum habet, interimi judicetur.

II.

SAEPE vero Miaſma ad eos *Tubulorum* locos propellitur, ubi *Spirituum* meatus obſtruendo & vias implendo, *Paralyſin* affert: eamque hujus,vel illius Membri; ſicut *Nervus*, qui ad hoc, vel illud Membrum pertinet, eſt affectus. Unde ſequitur,

ſequitur, iſtius Membri ſive *Motus*, ſive *Senſus* tantum, ſive uterque laeſus, & diminutus; interdum etiam abolitus.

III.

IN Cauſa *Paralyſeos* exquiſitae, proxima & continente, deſcribenda, Medicis inter ſe non convenit: Alii enim, duce *Eraſiſtrato*, (quod a * *Galeno*, ipſis *Eraſiſtrati* verbis utente, traditum eſt,) ab *Lenta, tractili, & excretu difficili Materia, Nervos oppilante*: Alii vero, a vim Narcoticam, aut alias virulentam habente; ipſoſque Spiritus confodiente, *Paralyſin* fieri contendunt.

Profecto, neutrum horum, opinione noſtra, penitus excludendum: Enimvero, ita poſſe accidere non improbabile eſt, ut, ad committendum hunc Affectum, ambo concurrant, & viribus ſociatis ſimul operentur. Nam, ut ſingulatim haec attingam, uſu quotidiano patet, *Arthriticorum* Sanguini γλίσχρον τι ineſſe; eique detracto, & in excipulis quieſcenti, poſt

 breve

* Αὕτη ᾗ γλίσχρος, καὶ ὁλκιμ☉, καὶ δυσέκκριτ☉. De Atra Bile, Cap. 5.

breve tempus, innatare; quod utique (ſive antiquorum *Pituita*, ſive non) ad *Nervos* obſtruendos omnino ſatisfaciat.

Et, quod altero loco dicendum, viroſum aliquod in *Nervos* ſe recipere; *Spiritus* in iis contentos afflatu, & contagio perimere; &, vel per ſe, vel cum aliquo alio *Spiritibus* inimico, *Paralyſin* inferre, Exemplo mox addendo, (*Hiſtoria* ſexta) manifeſtum, ut opinor, & teſtatum fiet.

IV.

UT Cauſas inveſtigem magis remotas, eae ſunt, primum, in Sanguine *Diatheſis Arthritica*, ſeu Virus iſtiuſmodi indomitum, ἐνεργῶς; in fugam, ubicunque poſſit, abiturum; in *Nervinum Genus* ingreſſurum. Quae quidem *Diatheſis*, per ſe multarum virium, & in hoc Affectu producendo valentiſſima; Cauſam interdum adjuvantem habet, nempe *Plenitudinem*; quae apud Populum Satietati deditum, cum ea ſolet jungi, & in hoc negotio ξυναιτιᾶται. Certe, in hac Regione, eorum, qui ex *Arthritide* perperam agente, & minus *Regulari*, primum *Apoplexia*,

plexia, dein *Paralyſi* corripiuntur; non pauci Cauſam iſtorum malorum antecedentem in Sanguine duplicem agnoſcunt; videlicet *Arthriticum* Miaſma, *Plenitudine* comitatum.

Deinde, *Cerebrum* a natura molle, aut Morbo aliquo, aut Ictu, aliave quavis evidenti cauſa, debilitatum; & *Nervi* ſupra modum teneri: quibus facile, per Ora plus aequo dehiſcentia, Virus admittatur, & diu intra *Tubulos* retineatur.

His poſtremo loco adjiciendum, quicquid Externae, ſive Cauſae Evidentis, via tam patula Materiam adeo paratam adigat: Hujus autem generis ſunt Aer humidus, & paluſtris; aliaque omnia, quae in *Paralyſi Primigenia* locum inveniant: at in hac *Arthritica*, praecipue memoratu digna ſunt Vita ſedentaria & otioſa, mala Victus ratio, frequens *Hypnoticorum* uſus, *Spiritus ardentes* immoderate ſumpti, *Venus* immodica, Frigus, &, in Corporibus calidis & bilioſis, Medicamentorum abuſus calidorum; omniaque, quae *Arthritidi*, ne Articulis infigatur, obſtent; aut iis affixam quaecunque repercutiant.

V.

EX hoc Cauſarum apparatu, facile eſt conjicere, quem in modum fiat haec *Paralyſis*, & (praecurrente modo *Capitis* gravitate, modo Dolore, modo Vigilia, modo Somnolentia, modo Vertigine, modo Oblivione, modo Triſtitia, modo Mentis alienatione, modo etiam nullo praecedente *Capitis* Affectu, ſed Inteſtinorum Colico; modo neque hoc quidem) quam expedite Virus *Arthriticum* in *Nervos* intrudatur; quamque, eos adimplendo, aliaſve *Spiritus animales* afficiendo, cito *Paralyſin* hanc inducat.

Aegroti vero conditio, ſive Morbi εἶδος, pro ratione Partis affectae, aliud atque aliud eſſe reperitur. Si *Linguae Nervus* παραλύεται, aut ſonum Aeger inconditum edit, aut Verba (Voce confuſa blaterans) dimidiata: Si, qui *Paris vagi* ramus eſt, ad *Ventriculum* pertinens, (quod quidem *Arthritico*, Plenitudine gravato, & ex ea *Procatarxi* primum *Apoplexia*, tum *Paralyſi* perculſo, contigiſſe novi) Aeger omni Concoctione, & quidem Appetitu captus, Cibi faſtidio pertinaci laborat; donec, Humorum penu Vitalium indies decreſcente,

cente, neque novis acceſſionibus, uti par eſt, refecto, ſumma tametſi Copia beatus, paulatim marcet, Tabe conficitur. *Paralyſeos Arthriticae* in Corporibus *Bilioſis*, maxime vero *Colicae Bilioſae* ſupervenientis, alia ſolet eſſe ratio, & quidem priva: Hac qui laborant, Famem habent imminutam, pene proſtratam; Corpus attenuatum, Cutim univerſam (at praeſertim Oculorum album) Icterico colore tinctam; aridam, neque ex Naturae lege perſpirantem. Adeo nempe diverſa Facies hujuſce Morbi, pro Loci ab eo occupati, & Cauſae conjunctae diverſitate.

VI.

PARALYSIS *Arthritidi* Secundaria, ſicut Primigenia, multiplex invenitur. *Ratione Subjecti*, nunc unius Lateris; nunc unius Membri eſt; & quidem (uti meis obtigit) praecipue Linguae: *Ratione Materiae*, ſive Cauſae Continentis, interdum eam habet ſimplicem, & puram *Arthriticam*; aliquando Γλισχρότητι involutam; aliquando Bile, vel alio aliquo commiſtam alieno: Alias ſola, & per ſe occurrit; alias motibus Convulſivis comitata: Alia denique Imperfecta eſt; qua

qua non ſatis habiles redduntur Artus; & in Motibus obeundis ſaepe vacillant, at non ex toto reſolvuntur; alia vero Perſecta; qua penduli fiunt, & immobiles. Haec autem omnia, cum *Paralyſi Primigenia*, noſtrae huic *Arthriticae* ſunt communia.

VII.

PERIODICAM neque ego novi hanc *Paralyſin*; neque temere, propter Materiem *Nervis* impactam, & cohaerentem, (id eſt, continenter eos oppilantem) eſſe poſſe judico: qualem tamen aliam obſervavi, nimirum Ἀφωνίαν, ſtatis temporibus, permultos menſes, ad fidem pene Horologii, recurrentem; (& *Regiae* olim *Societati* * renunciavi:) Contra quam *Galenus*, qui *Paralyſin* nullos habere *Typos* aſſerit ‡: niſi forſan (ut illuſtri *Pergameno* ſuus ſervetur Honos) de *Paralyſi* omnium exquiſitiſſima, & *Primigenia*, ſermonem ille facere; noſtra vero, jam dicta, *Paralyſis Hyſterica* cenſeatur.

VIII.

* *Vide Acta Philoſophica Londinenſia, Num.* 242.

‡ Ὀλίγα τῶν παθῶν οὐ τυποῦνται, ὡς Ἀτροφία, Παράλυσις, κλ. *Libro de Typis, Cap.* 2.

VIII.

PARALYSIS Arthritica Morbus curatu perdifficilis, idque praecipue duas ob cauſas: Harum altera Situs eſt iſtius Morbi in Corpore profundus; nimirum intra *Cerebrum*: ex quo fit, quod, adverſus eum quaecunque dentur, Ore demittenda, Remedia Colum tam *Cerebri*, quam *Inteſtinorum* penetrantia, non parum alterentur; nec in alienum, quod eſt Morbi adeo remoti Cauſa conjuncta, pulſu ſatis valido arietet, aliaſve, uti par eſt, afficiat. Altera vero difficultatis hujus cauſa eſt, quod in Corporibus ſenio, vel *Arthritide* conflictatis; aliaſve fractis, & debilitatis; itaque Medicinam minime ſic, ut par eſt, ſentientibus, locum hic Affectus plerumque teneat.

Verum, ut ſingularia perſequar, ſi Morbus hic *Apoplexiae* ſuccedat, propter injuriam *Cerebro* inflictam, Curatio longe difficilior; &, ſi recurrit *Apoplexia*, tanta plerumque vis Humorum, & tam ἀθρόως in *Cerebrum* impellitur; quanta id obruatur, & aegrotus, antea debilis, e medio feratur,

Sin

Sin e diverſo Μίασμα, ſine ulla (ſive per *Apoplexiam*, ſive alias) in *Cerebrum* gravi facta impreſſione, in *Nervorum* Tubulos irrepat, & ſe paulatim inſinuet: ſique interea Medicamenta, malo tam immani convenientia, ſint adhibita; reliquaque Aeger ad praeſcriptum agat idoneum univerſa; haec illius Conditio minime deſperata. Habet Ιατρικὴ, quod (Deo adjuvante) hujuſmodi debilem, quod elumbem, quod emaciatum, quod decolorem, Motu, Viribus, εὐχροίᾳ, εὐσαρκίᾳ donet; & aegrotantem, ultra quam expectatio ſit, reſtituat. Quibus autem modis haec Curatio fiat, jam proxime declarandum.

IX.

THERAPIA duplex eſt; vel quae, in Morbo auferendo; vel in eo, ut ne augeatur, neu renovetur, inhibendo, quae ſummis viribus contendit. In prima ejus Acceſſione (quae quidem Indicatio primo loco perſequenda) Ne alieni vis ἀθρόως in *Nervos* impellatur, enitendum; quem in finem, ſi *Plenitudo* ſit cum Pulſu forti, & nihil repugnet; e re futurum arbitror Sanguinem, e Brachio, aut Vena Jugulari; vel *Cucurbitulis*, & *Scarificati-*

one

one Dorſo detrahere. Horis aliquot poſt *Venaeſectionem*, immittatur *Enema*. *Purgatio* uſus fere perpetui eſt, maxime vero ea, quae Sanguinem exagitet, & *Arthritidi* in Artus amoliendae faciat. Porro conducit, quamprimum Morbus aegrum invadat, Articulo ἐν τοῖς Ἄκροις ſaepiſſime dolenti, *Cataplaſma* Clariſ. *Batei Apoplecticum*, ſeu *de Raphano* Cl. *Fulleri*, aliudve quodvis acre, Φοινισμὸν excitans, applicare; & *Arthritida*, quae jam nunc e Sanguine fugam meditatur, ad τὰ ἔξω educere.

Facta Humorum e Capite *Antiſpaſi*, & mutata eorum inclinatione, (nec quidem maturius, ne in *Caput* ii, impetu cum majori, a Medicamentis inferantur) ad eos extra pellendos, aegroto dentur e *Pulvere Gaſconico*, *Purpureo*, aliiſque mitioribus Ποδαγραγωγοῖς, ſic, ut Artis eſt, Compoſita; bis, vel ter in die, cum *Julapii* Hauſtu *Cardiaci*, *Cephalici*. Quamprimum Tumor ἐν τοῖς ἔξω fuerit, admoveatur ei *Veſicans*; quod Humorem, in eo contentum, foras eliciat, neque retro agi patiatur.

Huc etiam confert *Epiſpaſticum*, Cervici, ſeu Collo poſteriori dimidio; huc Capitis ad Cutim *Tonſura*, *Raſura*, & *Emplaſtrum* ei, de *Cumini Seminibus*, aliudve quodvis

quodvis attrahens, impoſitum; quod nempe, poſt *Evacuationes* generales, ſi aggravetur, *Caput* allevarit. Proſunt *Gargariſmi*, Salivam jugiter elicientes, & *Diaetae* ratio tenuis.

Interea temporis, *Spiritus volatiles*, *Tinctura Caſtorei*, *Succini*, &c. cum *Julapii Cephalici Hauſtu*, vel cum *Anthus*, ſive *Salviae Infuſo*; quaeque Indicationem Vitalem tueantur reliqua, (ſive extra, ſive intus) ea, qua opus fuerit, Doſi, modo, & frequentia, juvat adhiberi.

Quoties autem Materia *Nervis* eſt impacta, & infixa, ad eam tenuandam, & vias *Spirituum* aperiendas, (quae medendi Indicatio altera eſt) iis e *Ligno Sancto*, & *Saſſaph*: *eorumque Corticibus Decoctis opus*; iis, e *Ferro praeparatis*, *Frictionibus*, *Balneatione*, *Embroche*, *Veſtitu*, *Linimentis*, *Ceratis*, *Emplaſtris*, & id genus aliis, quae in *Paralyſi Primigenia* cum fructu praeſcribuntur. In *Paralyſi Arthritica*, viroſo afflatu facta, *Decoctum Corticis Chalybeatum* Aegro multum profuiſſe novi.

Hic autem ſedulo videndum, Corpus Aegri frigidum, an calidum; Miaſma ſimplex, ſeu γλισχρότητι involutum, an Bile miſtum; ut in *Paralyſi Arthritica*, *Colicam Bilioſam* inſequente: Cujus Exemplum

plum mox ſubjungam ſatis luculentum. *Calida* enim (ſi ad diutinum tempus, & copioſe propinentur) Remedia inſomnes reddunt Aegros, inquietos, & perpetuo quaſi Febricitantes. Spiritus eorum animales, indeſinenti tumultu & agitatione fatigati, perimuntur; nec a Medicamentis hiſce, utut valentiſſimis, & maxime *Cardiacis*, vel minimum iis Robur accedit; contra, turbarum & debilitatis multum. Hujuſmodi laborantes *Aqua* ſeu *Spadana Germanorum*, ſeu *Bathonienſi*, ſeu *Briſtolienſi*, (& proculdubio alia non pauca *Ferro* gaudente, perque Renes exeunte) modo viva hauriatur, magnopere reficiuntur: Reſtinguit enim illa Spirituum ardorem, a Bile factum; Oeſtrum eorum mulcendo componit, & adjectis, ſuo tempore, & modo, *Chalybeatis*, hujuſmodi affectorum Curatio quam jucundiſſime, quam certiſſime perficitur.

X.

IN Morbi hujus *Prophylaxi* nihil conducibilius, quam, ut *Arthritis* Paroxyſmos habeat Regulares, ſtudioſe niti. Hoc enim, ut opinor, ratae, firmae, indubitandaeque fidei Axioma, *Paralyticum* hunc

Ar-

Arthriticum, quo plus Artubus aegrotaverit, eo minus *Capite* & *Genere Nervino* laboraturum. Quamprimum igitur creſcit, & in Sanguine ſe attollit Miaſma *Arthriticum*; ſi nihil vetuerit, *Purgans*, & quidem Δραςικὸν adhibeatur; poſteaque *Martis Alcohol gr.* v. bis, vel ter in die ſumi praecipiantur. Quibus in ſubſidium, paucis poſt diebus, veniat Externum aliquod, τοῖς Ἄρθροις admovendum, *Arthritidem* evellens; & in horum uſu perſeverandum, donec *Arthritis*, ſi commode fieri poteſt, eruatur, & in Artubus ſiſtatur. Interea vero temporis, *Alvus* ne dura ſit, & Humores ne in *Cerebrum* eleventur, eſt cavendum; &, ut Janua nunquam non aperta ſit, qua Natura, (quoties ei viſum fuerit) in exilium Miaſma mittat, & foras extrudat; in Brachio, vel Dorſo potius, ut Fonticuli fiant, utque juges ſint, curandum.

Hac quidem Medicina, qua *Curationem*, qua *Prophylaxin* exhibente *Paralyſin Arthriticam* tum perfectam abſtuli; tum etiam (quantum ex uſu licet conjecturam facere) quo minus reverteretur, effeci: & Morbo, olim graviſſimo, & ad recurrendum apto afflicti, Senectutem, hac tutela (nimirum *Arthritidos* beneficio

regu-

regularis) tum longam, tum incolumem ſunt adepti.

De *Paralyſi Arthritica* haec dicta ſunto.

HISTORIA I.

Cephalalgia Arthritica, cum Paralyſi incipiente *curata.*

MULIER *Exonienſis*, adoleſcentia nondum exacta, citius nimirum, quam Viri ſolent, *Arthritide* laboravit. Sex ſupra Viginti annos habens, permultos ejus Paroxyſmos ex intervallis erumpentes; Dolore primum articulari; deinde Tumore, Nitore, Rubore ſignatos, eſt perpeſſa: quibus vero modis, & gradibus, increvit Tumor; iis uſque remiſit Dolor. Maxime affecti ſunt Pedes; nonnunquam Genu. Sub acceſſionem *Arthritidis* nuperam, Articulum dolentem *Linimento* quodam repellente levit. Hinc Materia Dolorem faciens, Sanguini reddita; in *Caput* tranſlata: quod vel eo palam factum eſt, quoniam Aegràm *Cephalalgia*, (raro alias, vel nunquam ei moleſta)

jam tunc invaſit atrociſſima. Artus etiam aggravatos, & vix ſatis habiles, nonnihil affici, atque adeo inſultu *Paralytico* tentari patuit.

Contra *Paralyſin* incipientem, & *Cephalalgiam* ex *Arthritide* repercuſſa confirmatam, ea praecepi, quae ſequuntur.

℞ *Aloës roſat.* ℥ſs, *Scam. pul. gr.* v, *Ol. Abſ. ch. gtt.* j, *El. Propriet. q. s. f.* Pil. *mane demittendae.* Harum Aegra beneficio, ter quaterve, modo laudabili, dejecit. Peracta Purgatione, *Bolum* hora ſomni, (*ex Theriac. Androm.* ℈j, *Pul. Purpurei, & Gaſcon.* āā ℈ſs, *Conf. Alk. q. s.*) & quarta alias quaque hora, *Pulveres*, in eo contentos, per ſe aſſumpſit, ex *Julapii Cardiaci Hauſtu.* Ter etiam in die, *Spiritus Vol. Oleoſ. gtt.* xv, cum Poſſeti, *Floribus Roriſmarini* alterati, hauſtu. Ut autem haec, quae Materiam in Artus expellant; ita comparata ſunt alia, quae, Artubus ſuperpoſita, eam extrahant. *Emplaſtrum* nempe, *ex Saponis Veneti, Picis Burgund. Empl. Cephal. aequis ponderibus*; utrique Genu, & Malleolo applicandum; Tibiae vero utrique, & Cervici *Epiſpaſticum.*

A Dejectionibus *Caput* non mediocriter levatum; ab *Epiſpaſticis* multum. *Emplaſtra*

plaſtra attrahentia Pruritus ſequebatur; uti etiam *Dolor* plane *Arthriticus.* Aegrae ſuccurſum eſt, tum magnum in modum, tum celeriter, tum etiam opportune; brevi, forſan, alias ſuccubiturae. Addam denique, facta haec, & tranſacta omnia, tempeſtate nullo modo favente: Frigidiſſima enim erat, & *Arthritidi* educendae, (quod a me plus ſemel obſervatum) ineptiſſima.

Quum vero *Cephalalgia*, longo poſt tempore, recruduit; iterato *Cathartico*, & ambobus brachiis admoto *Epiſpaſtico*, curata eſt Aegra.

HIST. II.

Hemiplegia Arthritica *ſimili modo curata.*

DUM in his conſcribendis ſum, obviam mihi venit hujuſce Morbi Hiſtoria; in eo confirmando, explicandoque, momenti non exigui. Civis *Exonienſis*, per omnem vitam ſobrius & temperatus, Dolore primum Brachiorum,

Crurum, & Coxendicis, ad menſis ſpatium vago, eſt afflictus. Hunc ut tolleret, *Theriacam* ille *Venetam* aſſumpſit; cujus ope proturbatus Humor, in Pedis digitum miſſus eſt. Articuli enim maximi Dolor, Ardor, Rubor erat; ſimulque Globi, infra poſiti, Tumor. Raro unquam *Arthritis* ulla manifeſtior.

Cum ita res eſſet, circumforaneus quidam Medicus; nunc Oneribus bajulandis; nunc autem Medicinae, uti fors tulit, faciendae operam dare ſolitus; Aegro perſuaſit, ut ad Dolorem mitigandum ex ſuis Emplaſtrum, (nobile quoddam Antidotum, a *Tryphone* acceptum) dolenti Articulo ſuperponeret. Quo temere facto, Dolor intra breve tempus ſedatus eſt; Tumor omnis ſubſidit, & repulſa, in eo contenta, Materia *Caput* invaſit. Somnolentia primum, inexpugnabilis pene dormiendi neceſſitas oborta eſt; tum paulo poſt *Vertigo*; deinde *Apoplexia*; quae vicos obambulantem Aegrum humi proſtravit. In domum proxime adjacentem vectum, pulſu dubio & vacillanti, ſiniſtri lateris *Hemiplegia* laborantem, ſenſu motuque Corporis univerſi prope orbatum reperi. Sanguinis ℥xjj quam citiſſime detractis, & *Enemate* in alvum miſſo,

miſſo, rejectoque, nonnihil levatus eſt. Ad excitandos Spiritus animales, iis amicos, & ὁμογενεῖς, Volatiles, ex *Julapio Cephalico* largiter, & ſaepiuſcule dedi. Vertici, & Cervici *Epiſpaſtica*; Plantis Pedum *Emplaſtra* ex *Pice Burg.* & *Empl. Cephalico* admoveri; *Sp. Salis Armoniaci, cum Sale Tart. praeparati* ſaepe ſubmitti Naribus inſtitui: Poſtridie *Pulvere Warwicenſi* Alvum moveri.

His ſimilibuſque auxiliis paucis poſt diebus Verba diſtincte pronunciavit; mediocriter ambulavit; *Capiti* ſiniſtram erexit, debilem vero, & ſenſus adhuc obtuſi. Ut haec Secundae Valitudinis initia confirmarentur, utque Spiritus animales recrearentur, & ad munera rite obeunda ſtimularentur, ea, quae ſequuntur, adhibui.

℞ *Sem. Rutae gr.* vjjj,
Salis Vol. Succini gr. iv.
Conſ. Anthus ℈jj, *Pul. Serp. Virg. gr.* vjjj.
Syr. Poeon. ſimp. q. s. f. Bolus, *ter in die ſumendus, cum Julapii hauſtu.*

℞ *Aq. Pulegii, Rutae aā* ℥vj,
Bryoniae C. ℥iv,
Marg. pp. ℈jß, *Sacch. albiſſ. q. s. f.* Julapium.

℞ *Tinct. Caſtorei, Sp. Vol. Oleoſ.* aa *p. aeq. ſumat gtt.* xxx, *cum idoneo quovis vehiculo, bis in die.*

℞ *Cacum. Salviae tenuifol.* ℥vj,
Sem. Sinapios, Cochleariae contuſ. aa ℥jj.
Cort. ext. Aurant.
Rad. Raph. Sylveſt. raſ. aa ℥j, *f.* Sacculus, *quatuor Congiis Cereviſiae, in Potionem ordinariam, infundendus.*

Hac utique Medicina, ſi Vitae rem ſpectemus, ad ſanitatem pervenit, ſartus & tectus, Aeger: quum vero Siniſtri Lateris quaedam maneret imbecillitas, illius cauſa *Bathoniam*, meo hortatu, petens, *Thermas* ingreſſus eſt; unde Artuum, qui defecerunt, vires & robur priſtinum pene redintegratum habuit; ex illoque tempore, ſubinde dolens Articulis, annos ille permultos egit, *Apoplexia*, & omni Capitis inſultu liber, non niſi ſenio demum confectus.

HIST.

HIST. III.

Paralyſis Arthritica, *cum* Spaſmo *Cynico, lethalis.*

QUIDAM ad *Credenam* humili loco natus, media aetate permultos annos *Arthritide* laboravit; tentationes certis quibuſdam periodis, eaſque rectas, & benignas, iterante. Menſe Maio, Anno MDCIIC, tum *Chiraga*, tum *Podagra*, poſteaque *Spaſmo* Oris *Cynico* (nullo Capitis Affectu, nedum *Apoplexia* praecedente) correptus eſt. Verba edidit imperfecta, confuſa, dimidio *Linguae* reſoluto. Pulſum inveni debilem; Vires fractas, neque Venaeſectioni, neque Purgationi conſentientes.

Capiti ad Cutim tonſo, & deinde raſo, *Epiſpaſticum* applicui: Malleolis, & Manibus (locis ab *Arthritide* frequentari ſolitis) *Phoenigmos*. Tumoribus a *Phoenigmorum* applicatione factis, *Epiſpaſtica*. Interea temporis *Pul. e Chel. C. C.* ʒß, *Chal. N.* ℈ß, *ter in die, cum Vini rubri*

Hiſpanici ℥iiij. Porro, ter in die, debito a *Bolis* intervallo, *Sp. Vol. Oleoſi, & Tinct. Caſtor.* āā *gtt.* xv, *ad* xx, *cum Julapii Cephalici Hauſtu. Sp. C. C. cum Calce viva*, Naribus ſubinde in languoribus admovetur. *Cerevíſia, Raſ. Radiculae, Cacum. Cochlear. Sem. Bardanae medicata eſt.*

Quod deraſo *Capiti* impoſitum fuit, bidui ſpatio parum evocavit. Cetera profuerunt aegrotanti. Poſtquam enim *Arthritis* ad τὰ Ἄκρα fuit tranſlata (quod ſex ſeptem diebus factum) *Spaſmi* omnes ſublati ſunt, vox reſtituta.

Minime vero perfecta haec Curatio; etſi enim Sputum, (*Paralyticis* fere omnibus familiare) jugiter effluxit; etſi auxiliorum uſu praeſcriptorum, duos prope menſes *Arthritis* Artubus inſedit; unde Fames renovata, Facies colorata, aliaque Sanitatis orta fuere indicia; (quae *Arthritidi* denuo reductae ipſe Aeger retulit accepta) *Linguam* tamen uſque reſolutam; memoriam inſuper labefactatam habuit.

Contra malum tam pertinax, & δύσλυτον, ad tres vices *Purgatione*, & diebus otioſis *Decocto* uſus eſt *e Lignis*; Neque ſine fructu aliquo. Verum in *Nervos* tanta alieni vis irrepſerat; itaque eos corruperat;

rat; ut, poſt varia Medicamentorum genera incaſſum adhibita, (utpote, Cauſam in Corporis receſſu tam recondito locatam, quae non dimoverent) Aegrum

Θανάτοιο μέλαν νέφος ἀμφεκάλυψεν.

HIST. IV.

Colica Arthritica in Paralyſin *degenerans* Arthriticam.

HACTENUS *Arthritidos* rectae, in *Paralyſin* abeuntis, Exempla protulimus; *inverſae* jam & *Anomalae*, eodem modo finientis, ecce tibi Hiſtoria. Tenui Corpore, bilioſa Conſtitutione Vir, annorum ferme quinquaginta, quindecim vero annorum Podager, ineunte anno MDCCII, Pedibus & utroque Genu doluit: ceſſante vero brevi tempore eo Dolore, *Colica* tentatus eſt. Succeſſit Brachiorum primo gravitas, & debilitas; mox *Reſolutio*; ut e Digitis nullum movere poſſet. Fames abolevit; Cibi omnis faſtidium fuit; quod quum jam diuturnum eſſet, ex eo reli-

reliquiſque Morbi ſatellitibus, Corpus jam plane emaciatum; Faciei Color flavus; Oculorum, quod album eſſe debuit, Ictericum id omne factum eſt.

Arthritidem hanc ad τὰ Ἔντερα inverſam, & a Viſceribus, una cum Bile Colicam dudum committente, in *Nervorum Tubulos* tranſlatam eſſe judicavi.

Ut Curationis, quoad fieri poſſet, abſolutae iniretur ratio; primum, *Decocto Cardui* Ventriculum moveri; *Soluto* tum *Purgante* Ventrem inaniri ſedulo inſtitui. Iis, quae impedimento eſſent, expreſſis, *Aquam* dedi *ferratam* bibere tepefactam, omni mane, ad libram quaſi integram; neque niſi ſorbillando, & paulatim hauriendam; aliaſque, loco Potionis ordinariae, eandem, cum *Vini Luſitanici* ea quantitate, quae ad εὐπεψίαν opus inveniretur.

Magno fuit huic aegrotanti auxilio, una cum praedictis, *Aqua ferrata*: Nauſeam enim ademit; Famem (id eſt, Vitae ſpem) reddidit; aliiſque poſthaec adhibendis viam aperuit. *Chalybem* addidi *Nutritum*; quo in Articulos pulſa eſt *Arthritis*, Pedis Tumor & Dolor factus; quae tamen, omiſſo *Chalybe* cito decreverunt.

Hac

Hac autem Medicina [Ὑδροποσίᾳ nempe diu producta, continuataque, & *Chalybe* interdum adjecto] Viſceribus robur, Oculis Vigor, Faciei Color reſtitutus eſt. Spirituum turbis & agitatione, quae quidem magna & permoleſta fuit, compoſita, ſudum undique & ſerenum eſt. Ex elumbi, debili, & emaciato Aegro, qua Morbo, qua Inedia prope jam enecto, res Salutis adeo ſervata, & Vires inſtauratae ſunt; ut, tametſi quaedam maneret Artuum imbecillitas; negotia tamen obire, itinera Equo longa & crebra facere valeret; Vitamque alacrem, & vitalem tum ageret, tum etiam acturus eſſet.

Adeo enim ex ea Medicina profecit, ut jam, annis poſt quatuor, multo rarius, multo illum mitius dolere, & Paroxyſmis tuto carere; (Manum vero ſiniſtram, ob Tendines contractos, Motu fere omni privatam eſſe) per Literas nuper accepi.

HIST.

HIST. V.

Arthritis primum, & deinde Paralyſis, *a Materia Colicae bilioſa.*

FOEMINAE olim memoratae, primum Colica bilioſa, deinde *Podagra* laborantis, Hiſtoriam; quoniam eo tempore plenius de illa diſſerere nihil attinebat; interruptam, hic loci continuare libet, & ad finem perducere. Remittente (ſic, ut dixi †) *Arthritidis* Paroxyſmo, Caput illico tentatum eſt; & quidem impenſiſſime. Somnus enim inquietus, nec qui, uti par erat, aegrotantem reficeret. Huic adde *Capitis* gravitatem, & dolorem: quod vero praecipue notandum, quoties expergiſceretur, quod diceret ageretve, nihil in promptu habuit: oppreſſo nempe *Capite*, & *Menti* quaſi Nube obducta. Periculum erat, ne confeſtim *Apoplexia* proſterne-

† *Vide Diſſertationem, De Arthritide Symptomatica; Cap. x, Hiſt.* 1.

ſterneretur: Detractione Sanguinis periculum iſthuc imminutum, Nubes ſublata. Brevi poſt tempore *Paralyſis* ſecuta eſt; qua demum Aegra ὑδροποσία, & *Balneatione* diutina liberata fuit.

Quamdiu hujus Aegrae membra fuere reſoluta, & Aquae potationi illa incubuit; *Arthritide* tamdiu immunis omni perſtitit: integra vero ad conſuetudinem rediens, & veteri Diaetae ratione uſa, *Arthritide* jam nunc urgetur regulari: qua utique confirmatur, priſcos illos, ſive Pedis, ſive Malleoli Dolorem & Tumorem, fuiſſe plane *Podagricos.*

Aliam novi Inteſtinis pariter dolentem, & quidem ex eadem cauſa; poſtea vero *Paralyticam*; cui, cum integrum eſſet, & intactum adhuc *Caput*, at Bile Sanguis aeſtuaret, ortus eſt in Manibus Dolor, & Tumor plane *Arthriticus*; & indicio fuit, Naturam hac inimicum porta conari expellere. Hi vero conatus, quantum adhuc obſervavi, languidi & pene fruſtra fuere omnes, & *Paralyſi* ceſſerunt: quae denique *Chalybeatis*, & Remediis Sanguinem evehentibus, ut & Genus *Nervinum* penetrantibus, una cum *Aquarum Bathonienſium* Potatione, & in iis *Balneatione* crebra, penitus ſanata eſt.

Hiſce

Hiſce vero obſervatis omnino liquet, Materiam Colicae Bilioſam, cauſam ejus proximam & continentem, nunc in *Articulos* extrudi, & ab iis in *Nervos* transferri; ſicque in nonnullis Corporibus eandem eſſe *Colicae*, *Arthritidos*, & *Paralyſeos* ordine Materiam.

HIST. VI.

Ob Arthritidem in Nervos inverſam, Αφωνία.

VIR bonus, cum primis honeſtus, diu meus ἐν τῷ Φαρμακοποιεῖν familiaris, jam inde ab adoleſcentia *Arthritide*, ad tempus redeunti, laboravit. Vox a pauſillo puero, ei denſa fuit, obſcura; nec quae Verba clare, vel articulate ſatis exprimeret; a *Nervorum*, uti videtur, imbecillitate nativa ducens originem. Ad haec acceſſit, ob mortem filii (quem ut cum maxime amavit) Dolor vix conſolabilis; Aegritudo valde diſcrucians. Cum eo loci res eſſet, & Paroxyſmus jam declinaret, nondum autem ad exitum perduceretur,

duceretur, in apricum animi cauſa Aeger vectari voluit. In collem proximum & vicinum, at eminentem & apertum, Bruma tunc temporis ſaeviente, quando, etiam tum e lecto ſurgens, elatus fuerit, ibique plus nimio commoratus; moeſtum, & imbecilli Lingua *Arthriticum* invaſit primum Algor; deinde Vertigo; tum brevis quaedam Mentis alienatio, actionibus abſurdis, inſolitis, & indecoris manifeſta; deinde Lateris, poſtmodum reſoluti, imbecillitas, & obeundi motus impotentia; poſtremo, & paulatim Linguae *Paralyſis*, Αφωνία.

Non novum huic aegroto hujuſmodi malum: nam, quum moris erat, exeunte omni Paroxyſmo, quam citiſſime potuit, lectum abdicare, & foras illico Pedem efferre, vel geſtari; raro id impune fecit: imo, quam citiſſime fecit, tam maxime poenas dedit; tam citiſſime Lingua ejus, tanquam Ligamento, impedita, & (quod a familiaribus ſaepe obſervatum) aliena Vox. *Non novum*, inquam, hujuſmodi malum; nova mali fuit Gravitas.

Ut Morbo iſti Medicinam facerem, quae ſequuntur, auxilia ſunt a me praeſcripta.

℞ *Conſ.*

℞ *Conſ. Abſ. Rom. Spec. Diambrae, Z. Z. in Indiis Cond.* aã ℈j,
Conſ. Alk. q. s. f. Bolus.

℞ *Pul. Serp. Virg. gr.* xjj,
Caſtor :
Spec. Diatr. Piper. aã *gr.* iv,
Ol. e Sem. Carui Chym. gtt. jj,
Balſ. Per. q. s. f. Pilulae.

℞ *Cort. Winterani,*
Rad. Zedoar. pul. aã ℥jjj,
Sem. Aniſi, Carui aã ℥j,
Cochlear. ℥j, *miſce, & infunde in Vini albi Luſitanici* ℔jj; *uſus tempore Cochlearia duo, vel tria colentur, cum Cerevіſia commiſcenda. Cereviſiae hauſtus hujuſmodi medicatus Bolo, & Pilulis quotidie ſuperbibatur. Ampulla, ad dimidium vacua, Vino ſimplici repleatur.*

Porro, infundantur in Aqua fontana bulliente *Sem. Cochlear. contuſa, Raſura Radiculae*; *Infuſum Diamoro* dulcetur, f. *Gargariſma* ſaepius in die adhibendum. *Frictiones* Artuum ſint frequentes. Sumat etiam *Spiritus Vol. Oleoſ. gtt.* xxx, cum vehiculo idoneo, bis vel ter in die. Cervici *Epiſpaſticum* admoveatur; poſt dies duodecim, vel duas hebdomadas repetatur.

Horum

Horum uſu medicamentorum (non quidem perpetuo, ſed longo, & cum intermiſſionibus ad tempus diutinum producto) factum eſt, ut Verba, uno aliquo quamplurima praeeunte, Ipſe eadem nullo negotio clare repeteret. Vegetior item, coloratior, & hilarior evadere; Cibum capeſſere, devorare. *Arthritis* ſub id tempus Manum occupavit; Curationis ſpem adduxit, at (eheu!) brevem, & fallacem. Relicta manu, tam inclementer Aegrum habuit, ut e veſtigio *Caput* Dolore, Stupore, aliiſque mali moris accidentibus affligens, eum pene confecerit. Hoc ob Alvum, incuria domeſticorum, nimis duram (unde in *Caput* Humores acti) evenit. Ex Paroxyſmo tam infelici, & Naturae rebus tam male convenienti, nullum *Paralyſeos* levamen; nulla Vocis reſtitutio. Contra, Medicamento non uno, neque impotenti fruſtra adhibito, integrum jam triennium (ſi Verbum unum, aut alterum, μονοσύλλαβον, excipiatur) mutus fuit; &, quod annotatu digniſſimum, per eoſdem hoſce annos, etiamſi ſatis cibi ingerens, rarius & mitius ſolito doluit Articulis.

Ut Hiſtoriae hujus ſummam brevi complectar; de hac *Paralyſi*, in homine

Arthritico, & jam tum dolenti, Frigus inſecuta, quid aliud cogitandum? quam, quod Humores *Arthritici*, adhuc in Sanguine relicti, effaeti, & in fugam abituri, Algore contracto, & anguſtato Corpore, in *Nervos* impellerentur; & in eos ſe abdentes mala jam dicta committerent. Materia vero aliena, quae e Corpore expelli debuerat, in *Nervos*, natura forſan nimis apertos, & dehiſcentes, impulſa; tanta ex eo Oeconomiae perturbatio, Naturaeque Vires adeo fractae, & debilitatae ſint; ut, *inverſae* in poſterum *Arthritidi* favens ea, regularem, uti olim, Paroxyſmum minime moliatur.

H I S T. VII.

Ex Morſu Canis, Arthritidis rectae ſilentium, Stupiditas, Paralyſis; *Arthritide denuo facta Regulari, curata.*

RARA quidem, annis abhinc aliquot, & inaudita forſan *Arthritidos Anomalae* mihi ſeſe obtulit Hiſtoria; quae, ut multa obſervatu digniſſima, ita Doctrinae huic

huic noſtrae lucis non parum allatura continet, ideoque protenus adſcribenda eſt. Homo adhuc in vivis eſt *Iſcanus*, qui ſub exitum ſeculi noviſſimi, decimo aetatis ſuae luſtro, Pedibus ſubinde doluit. *Podagra* nimirum affectus germaniſſima, Malleolum mordente, omnibus numeris abſoluta. Hunc in modum ea, per triennium bis terve ſingulis annis, acceſſerat; quum ex *Morſu Canis* (forſan rabioſi) *Podager* aegrotavit. Vulnera, Cruribus inflicta, per menſis ſpatium, Ichorem emiſere; ſanatis autem iis, ſuppreſſoque flumine, nova malorum ingruit caterva, atrox certe, & peſtifera: Primum enim late, per univerſum Corpus, ſparſum eſt alienum aliquod, Sanguinis Ὀργασμὸν, Corporis aeſtum faciens immodicum. Deinde *Caput* tentatum eſt: Sedulum enim, & in agendis rebus antea verſatum, Aegrum occupavit rerum prope omnium Oblivio. Stupiditas adjuncta eſt, & in ſententia de negotiis ordinariis cum judicio ferenda, impotentia. Magna ſub hoc tempus erat Membrorum undique omnium debilitas, & Digitorum huc illuc ſerpens, tanquam ab Acu pungente, Dolor. Succeſſit *Tetanos*, aliaſque Pedum Torpor, & Δυσκινησία. Simili vero ratione, qua

Corpus, ipſa laboravit, ipſa ſubſidit Anima. Levi quavis de cauſa Ejulationes Aeger, & Lamenta edidit; non raro Lacrymas. Poſtremo loco Manuum, Pedum *Paralyſi* correptus, eorum neutrum, niſi laborioſe, movit. Quod vero maxime notandum, *Arthritis*, quae (ut dixi) Paroxyſmos, bis, ter quotannis iterare ſolita eſt, jam inde a *Canis Morſu*, per integrum biennium (quo, praedicto more, cruciatus eſt Aeger) ne ſemel quidem rediit. Ut haec malorum Ilias a Miaſmate *Arthritico*, multum conturbato, perque Corpus univerſum, in ipſos *Nervos* acto (& quidem *Canis Veneno* forſan impellente) proficiſci, non immerito credatur.

Docti utique Medici, & experientes, in hujus Aegri curam incubuerunt: Quamprimum ea mihi demandata eſſet, (quando, praeter Symptomata jam dicta, Ventriculum etiam laedi, Ανορεξία, multoque Vomitu urgeri deprehenderim) primum Alvum ſubduxi; tum *Decocti Cort. Chalybeati* ℥ ij, ter in die ſumendas imperavi. *Decocti* hujus vere *Polychreſti* uſu, cum levi Corporis Exercitatione diu continuato, (nempe, cum intermiſſionibus quibuſdam, ad annos aliquot) mirum quan-

quantum ex eo commodi exortum: Fames enim, Oculi vigor, Faciei color, Spirituum animalium robur (*Arthritide* denuo ἐν τοῖς ἔξω revertente, & Paroxyſmos, ſic, ut olim, edente regulares) tum Animae, tum Corporis mala finiere cuncta. Ευκινησία, & Valitudo, poſt annorum aliquot interruptionem, omni ex parte integra, & perfecta, feliciſſime reſtituta, paulatim, tanquam ex poſtliminio, redierunt.

Si *Arthritidos* iſthoc, ex *Morſu Canis*, Silentium; ſi Symptomata, per iſtius Silentii triennium oriunda, (gravia profecto, & terribilia;) ſi, ex *Arthritidis* Reductione, Symptomatum iſtorum fugam animo rite perpendamus; nihil manifeſtius, quam quod a Miaſmate *Arthritico*, devio, & in *Nervos* irrepente, fierent iſta *Spirituum animalium*, & *Nervorum* mala; & quod, ex eodem Miaſmate in Artus (uti par eſt) exulante, *Paralyſis* cum malorum iſta cohorte tolleretur.

HIST.

HIST. VIII.

Convulſiones, *ex* Arthritide *inverſa, univerſales, Arte medica ſublatae.*

HIS, ob Morbi diſcrepantiam, an affinitatem dicam? *Convulſionum* addam univerſalium, ex *Arthritide* intus in *Nervos* acta, Hiſtoriam. Vixit, annos ante paucos, in *Iſcae* noſtrae ſuburbiis, Familia, probra quidem & honeſta; neq; Veneri, neq; Baccho dedita; quae tamen *Arthritide*, ſic, ut raro quaequam unquam magis, eſt afflicta. Fratrum unus e medio *Apoplexia* ſubreptus eſt *Arthritica*; alter *Arthritide* τὰ Ἐνδόθια premente obiit: de quibus, ſuis locis. Fratrum Tertius, hic noſter, Articulis olim doluit, tum crebro, tum vehementer. At quum hujuſmodi ceſſavere, aut minus crebrae, minuſque vehementes fuere *Arthritidis* acceſſiones; *Convulſionibus* ille correptus eſt, obſervatu digniſſimis. Primum enim illae Partium externarum erant; deinde, mira Spirituum in *Capite* Ἀταξίᾳ; poſtea vero Eclipſi comitatae. Quum ad Aegrum arceſſerer, *Spaſmis* eum graviſſimis implicitum

tum, Senſibus orbatum invenia: quumque diuturnitate malum ingraveſceret, (dies enim aliquot jacuit ἀναίσθητος) tollendi ejus ergo, Medicina, qua poſſem efficaciſſima, uſus ſum.

Praemiſſis Alvum inanientibus, ut *Caput* allevarem, ad Cutim tonſo, & raſo ei *Epiſpaſticum* admovi: Quod quidem amplum, & diu adhaereſcens, optimo fuit Aegrotanti auxilio; Seri enim libras (quinque, vel ſex dierum ſpatio) minimum binas evocavit. Interea temporis, quae Spiritus ſuſtentarent animales; quaeque eorum motus ordinarent, ore ſumenda dedi.

℞ *Pul. Caſtorei* ℈j, *G. Galbani, Sagapeni, Aſae foetid.* āā ℈j, *Opopan. ſolut. q. s. f.* Pilulae. *Sumantur quatuor, ex Julapii Cephalici Hauſtu, quarta quaque hora. Spiritus Caſtorei, & Vol. Oleoſ. in eundem finem, ex eodem vehiculo, ſubinde ſunt adhibiti.*

Hac ego Medicina, ſupra aſtantium expectationem, Aegrum excitavi; Morbo eum ancipiti, & peſtifero liberavi; &, ut idem ne recurreret incommodum, *Chalybe*, & *Cortice*, praeſidiis hac in re certiſſimis, Aegrum munivi.

CAP. XVII.

De Doloribus in Corpore vagis, fixis; de Ophthalmia; de Eryſipelate, & Achoribus Arthriticis.

ARTICULUS I.

VIDIMUS, quanta cum ſaevitia Partes Corporis nobiliſſimas, & Vitae maxime neceſſarias, agitet *Arthritis*: quam illa (tanquam malus Civis, qui exulare reſpuens, Rebus uſque novis ſtudeat, Domos illuſtres ad factionem ſuam trahat) Inteſtina, Pulmonem, Cerebrum, Viſcera ἐν ταῖς Κοιλίαις contenta fere omnia corrumpat. Nunc, in Regionibus a Metropoli, & locis principibus, longe diſſitis & remotis; in Provinciae Interioris ambitu; in Partibus Viſcera continentibus, quid eadem faciat, quoque ſe modo gerat, diligenter exquiramus.

Horum

Horum locorum *Anomalae*, quae a me notatae, ſunt in iis *Vaga, Fixa Arthritis, Ophthalmia, Eryſipelas,* & *Achores Arthritici*; de quibus omnibus hoc Capite dicam; uti in ſequentibus, de *Epiphora*, & *Dolore Dentium Arthritico.*

II.

ARTHRITICIS iis, quibus Sanguis acri Miaſmate diu multumque inquinatus, quum ad ἀκμὴν id elatum effloreſcit, familiares aliquando ſunt *Dolores*; qui nunc vagantur per Regiones Dorſi, & Lumborum; per Scapulas, Sternon, Cervicem, & Caput externum: Earum nempe Partium aliqua incipientes, eam ad tempus aliquod afficiunt; donec alio, quocunque vult Natura, transferuntur. Quae utique loci mutatio interdum crebra eſt, & in nonnullis hi *Dolores* (quod ab *Arthritico* non uno compertum accepi) per Corpus ſerpunt externum, pene univerſum: *Arthritis* ſic in *Trunco* vaga, non ſemper intellecta, *Rheumatiſmi* nomine vulgo deliteſcit; quae tamen, ſi utriuſque hujus Morbi naturam penitus ſcrutemur, ab eo longe diſcrepat.

Nunc

Nunc in eodem loco commorantur hi *Dolores*, eumque non parum multant. Novi Hominem, cujus Sanguis quando plane computruit, & in *Arthriticam* degeneravit Dyſcraſiam; huic, inter alias Morbi hujus Ἀνωμαλίας, in Regione Lumborum, (ac ſi a Renum Calculo) *Dolor* immanis, & permoleſtus accidit; quem tamen a Miaſmate *Arthritico*, Membranas eo loci Spinam inveſtientes ſtimulante, fieri probabile eſt. Vertebrarum haſce *Membranas*, etiamſi plurimum urgeri corrodique noverim; raro hoc fit, praeterquam in iis, quibus, ſeu aetate, ſive morbis pene confectis, regularem *Arthritida* praeſtare nequit Natura. Novi *Arthritidis* calidae Materiam, *Oculi Tunicam adnatam* invadentem, *Ophthalmiam* inferre; quae cum paulo poſt Articulos inviſeret, iiſque Paroxyſmum aptum, & laudabilem excitaret; eodemque tempore finem *Inflammationi* poneret; eam omnino *Arthriticam* eſſe manifeſtavit.

Novi *Arthritida Palpebram* in Vetulo quodam ſuperiorem, menſem & eo amplius, excrucianrem; quae cum *Omagram* habuit adjunctam, & *Podagram* e veſtigio ſequentem, ingenium & morem ſuum abunde declaravit.

Faciei

Faciei porro *Eryſipelas* notavi, quod detractione Sanguinis, factaque inde Materiae in Artus διαδοχῇ, quum in *Dolorem* mutaretur iſthuc *Arthriticum*, naturam plane confeſſum eſt *Arthriticam*, ipſumque eſſe Materiae iſtius generis calidae & evectae, eo in loco ἐξάνθημα.

Nullius autem *Anomalae* in Externo Corpore natura ſubtilior, quam quae eſt *Arthritidos Achores* inducentis. * Jampridem tradidi, in nonnullis Corporibus fere idem eſſe, Utrum per Articulos, an per *Aurium Ulcuſcula*, id, quod alienum, emitteretur: quod quidem Obſervatione mihi non una confirmatum. Sunt enim *Arthritici*, quibus, in Paroxyſmorum intervallis, (maxime ſi Paroxyſmi tenues ſint, & nimium mites, aut forte interciſi) iſta per *Aures* Evacuatio vicem obtinet *Arthritidis* ſumme Regularis. Sunt etiam, in quibus, neglecta re Articulari, perque Artuum Glandulas Veneni expulſione penitus omiſſa, Natura unis *Achoribus* contenta, per eos id exterminet.

A F-

* *Diſſertatione, de Arthritide Symptomatica.* Cap. XI.

III.

AFFECTIBUS jam dictis, una cum aliis omnibus, quae *Trunci* relinquuntur, *Anomalis*, hoc commune eſt; Eas periculo, quam *Anomalae* ſunt *internae* reliquae, multo magis expertes eſſe, & ad *regularem Arthritida* propius accedere. Cujus rei ratio, tam ex Locorum a natura ignobilitate; quam ex eo, quod Auxiliis etiam externis ii tractari poſſint, elicienda eſt.

Quinetiam hoc addendum, a Corporis ambitu, ad ejus meditullium; a τοῖς ἰσχύσιν ad τὰ ἰσχόμενα, *Arthritidem* non creberrime transferri: certe rarius, quam ipſam *Regularem*. Cujus eventi nullam aliam excogitare valeo rationem, quam quod *Artus*, a Corpore longe in Aerem projecti, ſaepe a Frigore magis patiantur; &, quae *Arthritida* repercutiant, Cauſis magis pateant externis: Quibus hae noſtrae *Anomalae* non ſunt adeo obnoxiae, & raro interciſae Viſcera ſubintrant; verum e contrario in Artus multo frequentius erumpunt.

IV. COM-

IV.

COMMUNIS harum *Anomalarum* Medicina vult, ut, graves eae ſi contingant eſſe, initio detrahatur Sanguis; deinde Purgans, (ſive *Aloëticum*, ſive aliud e Δραστικωτέροις aliquod) quo Materiae vitioſae partim Ano poſſit expediri, partim ad Artus amandari, detur.

Praeter haec communia, niſi malum ingraveſcit, nihil eſt, quod amplius ſuadeam Medicinae. Tuta enim eſt, & incolumis Aegroti res; ſi non ex omni parte placida. Quin & ii Homines *Arthritici* moleſtius ſaepe ferunt *Dolores* in Articulis, etſi reſtituendae Sanitatis ergo factos, quam, cui medeantur illi, Malum. Mos igitur iis in hoc rerum ſtatu gerendus, &, donec Malum per ſe inclinet, aut tempore vincatur, expectandum eſt.

At ſi urgebunt *Dolores* (quae propria eorum Medicina eſt) Aeger ſtragulis in Lecto coopertus, aut *Spiritu C. C.* aut *Theriaca Androm.* cum *Pul. Gaſconic:* vel *Rubro Exonienſi*, vel ejuſmodi aliquo *Cardiaco*, una cum *Poſſeto Anthoſato*, ſive Sudore

Sudore Materiam foras ejiciat, ſive in Artus amoliatur.

Quod de *Doloribus* hiſce, tam fixis, quam vagis, pronunciavimus; id etiam in *Eryſipelate* valebit; ut nempe per *Cardiaca*, *Podagram* expellentia, Miaſma procul arceatur.

Si, poſt Evacuationes jam dictas, intendatur *Ophthalmia*; ſive etiam minime levetur, erit, quo Organum, aeque pene cum vita carum tueamur, Remedio opus: Quare *Collyrium* modice diſcutiens, & corroborans adhibeatur. Inſervit huic Intentioni, id, quod ſequitur.

℞ *Album Ovi, agita, Aqua Roſac. dilue, adde Camforae gr. aliquot, f.* Collyrium; cujus Guttae in *Oculum* paucae omni mane inſtillentur, Linteaque eo immerſa Palpebrae bis terve in die ſuperponantur. Poteſt commode *Lapis Calaminaris*, ſive *Tutia* praeparata *Collyrio* ſuperaddi.

Si Αχώρες permoleſti ſint *Arthritici*, eandem fere recipiunt Curationem, ac qui abſoluti; neque enim, eorum cauſa, in Articulis Dolorem excitari velim: tanta eorum incolumitas, tam magna utilitas. Quod de hac *Anomala* (quantum mihi videtur) una proponendum.

HIST-

HISTORIA.

Achores, ab Arthritide in alio Corpore generati.

POSTREMO ineunte ſeculo, non procul ab Urbe, Vir egit Generoſus; qui, ob juventam non nimis ſobriam, ea vix finita, laboravit *Arthritide.* Aetate progrediente, ſimilem ea progreſſum habuit, & quotannis increvit: donec Artuum Motu ferme omni privatus, Aeger demum Clinicus evaſit. Erat ille Vir, ſi quis unquam, totus ex *Arthritide* factus; pari certe ratione, atque dicitur,

ὅλος ἄνθρωπος ἐκ γενετῆς νόσος.

Cum annos prope viginti Maritus ſine Prole eſſet, favente demum *Arthritide*, Filiam progenuit. Caſtiſſima, & Venerabilis ejus Uxor non tam *Lucinae*, aut *Dianae*, quam *Arthritidi* debuit, quod facta eſſet Mater. Patris tam *Arthritici* Filia, Originis ſuae labem & maculam non uno modo agnovit: Erat enim Vultu pallido & languenti, Conſtitutione tener-

nerrima. Plures enixae filios, Partus ei non parum profuerunt; & a Miaſmate nativo, magnam illius partem evacuando, tuebantur. Ἀχῶρες autem, praecipue cum illa deſierat ἐν γαστρὶ ἔχειν, erant graviſſimi. *Aures* externae, multum tumefactae, per *Ulcuſcula* Virus emiſere, mordax & acre: cujus acrimonia Regio iſthaec omnis inflammata eſt. *Virus* ſiccatum in Squamas abire ſolitum eſt; in furfuraceas, ſubalbidas: quibus, ſive ſponte decidentibus, ſive refricando ſublatis, Ichor denuo jugiter emanavit. Neque *Purgantia*; neque virtutum optimarum *Alterantia*, (a Viris Arte noſtra celeberrimis praeſcripta) malum hoc vicere; modum ei forſan impoſuere.

Ut ſemel dicam, Miaſma hoc indomitum & peſtiferum, Matronae illius Filios hunc in diem aggravat; quorum plerique omnes (ſunt autem multi) *Aurium* Exudationes, aut alias illius Veneni notas, & indicia, veteri nempe Contagio afflati, gerunt; & teſtimonio ſunt probabili, Miaſma hoc virulentum, in alio Corpore per *Arthritida* regularem, in alio per *Achores* a Natura ejici.

CAP.

CAP. XVIII.

De Epiphora, & Dolore Dentium Arthritico.

ARTICULUS I.

DE *Catarrhis* iis, qui *Arthritica* facti Materia, Pulmones, aliaque Reſpirationis Organa invadunt, & Tuſſim frequenter inferunt, alibi diſputavimus: Qui *Oris* ſunt, & *Oculorum*; eadem Materia facti, atque eodem e numero reliqui; eos, hoc Capite dicendos, jam nunc aggrediemur.

De *Podagra Dentium* Libellum olim in lucem miſit *Joh. Steph. Strobelbergerus*, Thermiater Caeſareus; ut vel propterea ſuper hac re Sermonem inſtituere ſuperſederem. At quum iſte Liber, quicquid promittat ejus Inſcriptio, non tam de *Dolore Dentium Arthritico*, (cujus neque Therapiam propriam, nec quidem Di-

agnoſin ullam in medium profert,) quam de Affectu iſto, quatenus Exquiſito agat; integrum mihi erit, hanc *Anomalam*, cum aliis ſuae Tribus, una tractare.

II.

QUOD ut accurate faciam, imprimis obſervandum eſt; Humores illos acres *Arthriticos*, qui, per ambitum Corporis erratici, Dolores ciere ſolent antedictos; in *Glandulas Oculis* vicinas, & ſecernendis Lacrymis dicatas, a Natura nonnunquam infundi, & jugiter iſthinc emanantes *Epiphoram* creare: modo in Gingivas, & eas, quae Dentes circumveſtiunt, Membranas immitti, & ὀδονταλγίαν facere. Qui utique Affectus ſaepe diutini ſunt, & (Humore ſalſo teneras, ſenſuſque acutiſſimi Fibras urgente, Spirituſque eas inhabitantes ſtimulante) nonnunquam etiam moleſti: Quoniam autem iidem, ab *Arthritide* nunc a τοῖς ἔξω repercuſſa, & Paroxyſmum interrumpente, oriantur; nunc in *Arthritida* regularem deſinant; (utrumque vero ita tum oriri, tum deſinere conſtat,) iccirco etiam *Arthritici* cenſeantur; ipſamque eſſe *Arthritida*, Sede germana, & Via jam re-

relictis, alieno in regno ἀνωμάλως ſaevientem.

III.

SI Morbi illi tenues ſint, nec aegrotantes ſupra modum urgeant, Curatio his *Arthriticis*, ac quae Exquiſitis, eadem ſit utiliſſima: Si vero graviores periculum, vel moleſtiam inducant, hujuſmodi velim Medicinam.

Primo, Sanguis mittendus; ſpeciatim, optimeque *Vena Jugulari*: Tum Venter reſolvendus, Sanguis turbandus; dato, quod ambobus his ſufficiat muneribus, mane poſtero, *Purgante*. Deinde, *Epiſpaſticum* Cervici applicandum: Ulcuſcula vero, ne areſcant, *Litu* illinantur *Epipaſtico*; & tamdiu quidem, quamdiu mali gravitas perduraverit. Poſtea, ſi *Arthritis* ad affectam uſque Partem adhaereſcat, non niſi molimine quodam in Artus removenda, ad rem facient auxilia, tam quae, extra applicata, educant eam, evocentque; quam quae ore ſumpta expellant. Atque haec iſtorum Medicina Morborum eſt communis.

Propria requirit, ut in *Epiphora* vitatis, initio praecipue, reſtringentibus (ne Sero,

acri, & venenoſo exeunti Viam occludant, & Fiſtulam inducant) *Collyriis* mollientibus Seri nimia mitigetur acrimonia. Quem in finem *Lac* inſervit Muliebre, recens, *Oculis* immiſſum; uti etiam, e *Mucilagine Sem. Pſyllii, & Cydon. Aqua Roſ. extracta*: vel e *Trochiſc. albo Rhaſis & Aqua Plantaginis* Collyrium.

Sin *Os Catarrhus* opprimat, & aegrotantem Humorum Copia, vel Aſperitas offendat; prodeſt *Gargariſmis* eos tum diluere, tum elicere. Ad eliciendum, quam quod maxime, conducit *Raſ. Raph. Ruſticani*, ore retenta, & manducata; cujus ſolicitatione praegnantes ſe Gingivae poſſint exonerare.

Si *Dentem* forcipe evelli, poſtulaverit *Dolor*; eo, quod Alveolum purget, (*Melle* puta *Mercuriali, cum Sale communi, Aqua fontana mixtis*, vel ejuſmodi alio) oportebit gargarizare: quo peracto, rurſus in Alveolum intrudatur *Dens*, ob Evulſionem utilior evaſurus.

Epiphorae hujus Exemplum in Capite undecimo protulimus; *Odontalgiae* vero *Arthriticae* in manibus eſt Hiſtoria, quam illico adſcribam.

HIST.

HISTORIA.

Dentium Dolor Arthriticus.

QUIDAM mihi familiariſſimus, & in rebus agendis conjunctiſſimus, biliosum & ſiccum habens Corpus, *Catarrhis* jam inde a Cunabulis immune; ubi ad aetatis medium acceſſit, ex Pedibus laboravit. Plurima huic *Arthritico* acciderunt, quae attente obſervata, recteque conſiderata, ad Morbi hujus inconſtantis, dubii, verſatilis ingenium & morem explicandum, valeant egregie: Unum habeo in praeſentia dicere; alias alia.

Cum aetas praecipitavit, (quae non humanam modo Sanitatem, ſed & ipſos Morbos afficit; eorumque interturbat, & abrumpit ordinem) Eclipſes primo leviores, paulatim magnas, & graviores paſſa eſt *Arthritis*. Pro *Arthritide*, Juncturas Artuum more ſuo occupante, multumque cruciante, nunc *Vertigo*, nunc *Cephalalgia*, nunc *Dolores* per univerſum

Corpus externum erratici, nunc (quod ad rem noſtram attinet) *Dentium Dolor* acutiſſimus erat. Mirum Aegro videbatur & Portenti ſimile, Morbo ſe vexari tam parum convenienti; Vetulum nempe, Pumice aridiorem, *Catarrho* Dentes infeſtante.

Inito hac de re Colloquio, dubium & ſolicitum percunctor, quo ſe modo geſſerat per dies hoſce nuperos *Arthritis*: Utrum Paroxyſmos ſatis crebros, ſatis vehementes, ſic, ut olim, ediderat. Neque crebros, neque vehementes Aeger reponit; ſed, in propinquo eſſe *Arthritidem*, ex *Cephalalgia*, ex *Doloribus* huc illuc vagis, ſe hariolari. Quibus Ego; Quid ſi adventantis illis *Arthritidos* Signis, addas etiam ὀδονταλγίαν: quando hunc Affectum, una cum ceteris modo dictis, eadem Cauſa fieri veriſimile ſit; *Arthritica* ſcil. Materia, naturae jam moleſta, janua non optima in fugam pulſa.

Ut in pauca rem conferam, paulo poſt Articulos invaſit Dolor, *Arthriticus*, omnibus numeris abſolutus; eodemque tempore *Dentium* ille *Dolor*, ut & omnes alii remiſere. Hujuſmodi ὀδονταλγίαν ille poſtea ſaepenumero perpeſſus eſt; ex

Ar-

Arthritidos aberrationibus, & deliquiis ſemper exortam; in *Arthritida regularem*, & idoneam, ſemper exeuntem: ut de confirmanda indole Morbi hujus *Arthritica*, plura, ut opinor, addere ſupervacaneum eſſet.

C A P. XIX.

Corollaria continet, cum Epilogo.

ARTICULUS I.

HAE ſunt *Arthritidis* in *Trunco* Corporis *Anomaliae*; non dicam omnes, nec quidem ullas omnibus numeris abſolutas; (certe abſolutum, & perfectum hujuſmodi Opus vix unius Seculi, nedum Hominis unius eſſet;) ſed inſigniores aliquas, & quae in facienda Medicina mihi paſſim obvenere, notatu digniores.

Ex iis, quales quales ſint, perſuaſum mihi habeo, quod apparebit, Miaſma *Arthriticum*, praeter Artuum mala, omni aevo animadverſa, varios, multiformes, multumque diſcrepantes inter ſe Affectus, ſi

eorum Facies, ſi Phaenomena ſpectemus, efficere; & quidem in hac noſtra Regione (forſan etiam in aliis non minus) crebro: Varios ſcil. pro iſtarum Partium, & locorum in quibus ſunt, varietate; multiformes, pro diverſa eorum ſtructura; & pro eorum uſu, diſcrepantes.

Deinde, conſtat Affectus, ſic a devio hoc Miaſmate generatos, Partium affectarum Morbos proprios, & vernaculos, adamuſſim omnes ſimulare; Vultus eorum uſurpare; Signa vel Pathognomonica prae ſe ferre; neque a Morbis indigenis, per ea, quae concurrunt Diagnoſtica, poſſe quovis modo diſtingui; ſed e contrario revera cum iis ſaepenumero confundi.

Deinde palam, uti ſpero, factum eſt, non hos Affectus, alienos & *Arthriticos*, quoties ingraveſcant, & jam magni fiant; etiamſi propriis affectarum Partium Morbis ſimillimos; illorum Medicinis, (quae quidem magnis, & gravibus hiſce ſublevandis, nequaquam aptae, vel pares ſunt,) tractari oportere; verum e diverſo privis, ſuoque ſingulorum mori, & ingenio accommodatis. Ἦθος autem καὶ εἶδος uniuſcujuſque horum pro ejus *Subjecto* eſſe, & cum eo multiplicari: unde tot novæ *Arthritidis* Formae, fereque tot diverſae earum

Cu-

Curationes, quot inveniantur ejus *Anomaliae.*

Deinde, diximus *Anomaliae* ſingulam ſingulae Curationem non alio modo facilius abſolvi, nec quidem auſpicatius ſuſcipi; quam Partem aggravatam, & nova hoſte obſeſſam allevando: Illud autem optime effectum reddi, partim Evacuationibus, tam Univerſalibus, quam Topicis; ſed iis, privata ratione, quae nimirum Malis hiſce maxime conducat, adhibitis: optime vero omnium per Hoſtis Expulſionem, & ab iis, quae intus ſunt inique occupata, πρὸς τὰ ἔξω, ad Artus ablegationem. Quibus autem Auxiliis, qua Medendi methodo, in praedictis *Anomaliis* hoc praeſtari poſſit, hujus Scripti Pagina fere omni oſtenſum eſt, & declaratum.

Haec hujuſce *Diſſertationis* Summa eſt.

II.

HISCE poſitis, manifeſte patet, quam ad Hominum Salutem magni ſit momenti, deviam hanc *Arthritida* ſectari, inveſtigare; quamque, Latebras ejus perſcrutari, Larvas excutere, & in Artus ſuos, & Domum, utcunque invitam & reluctantem,

tantem, eam, quaqua tuto poſſit Arte, reducere. Nam, cum *Arthritis Regularis* & *Anomala* plerumque ſint in ſimili ratione, de *Anomala*, tametſi per ſe obſcura, ſeque multum occultante; quantum illa graſſetur in vulgus, & quatenus ſaeviat, ex *Arthritide Regulari* laborantibus, (nempe ex illius crebritate ſaevitiaque; horum autem (*ex non-naturalibus*) cuivis liceat conjicere. Qui recte calculum hac in re poſuerit, pro certo hoc invenerit, quod, tametſi *Arthritide Regulari*, quam *Anomala*, plures aegrotent; tamen *Anomala*, quam *Regulari*, longe plures occumbant: imo quidem *Regularem* raro, niſi prius degenerantem in *Anomalam*, occidere; ita vero creberrime.

Praetermiſſis autem his, & harum *Anomaliarum* inveſtigatione;(quam in ſuorum commodum & tutelam, Medentis ſemper erit pro re nata exercere) ſive neglecta, ſive perfunctorie, vel imperite facta; neceſſe eſt aegrotos, ſimulatis his Affectibus, *Colica* nimirum, *Phthiſi*, *Aſthmate*, *Angina*, ne dicam aliis ejuſmodi *Arthriticis* (id eſt, *Arthritide* Morbos illos referente) opprimi quamplurimos; quoque longius ſerpat, & magis gliſcat *Arthritis* idonea, ea proportione plures.

III. Ne-

III.

NEQUE noſtram hac de re Doctrinam, ulla quidem ex parte, convellet; nedum eam evertet id, quod de *Arthritidis Symptomaticae* Speciebus olim dixi, [Siquis haſce *Anomalias*, Partium affectarum Morbos eſſe Vernaculos, & Exquiſitos; *Apoplexiam* v. g. veram, & genuinam, Miaſmate fieri poſſe *Arthritico*; fruſtraque toties, & ſine neceſſitate multiplicatam a me *Arthritida* contenderit;] quandoquidem (ut de Rerum Nominibus, quae earum Naturas explicent, & tanquam Icones, in conſpectu ponant, eligendis & praeferendis, nihil dicam) horum Affectuum, utcunque nominatorum, Medicina, quae a me potiſſime ſpectata eſt, Θεραπευτικὴ, ſuo uſque, ſic opinor, ſtabit talo, recto nempe & inconcuſſo; *Arthritidis* in Artus Expulſione, quod a me propoſitum, omnino molienda.

Quibus addi poteſt Veteres (*Paulum* volo, *Alexandrum*, *Aetium*, *Galenum*, *Aretaeum*) non ſolum τὴν ἔξω, ſed etiam (ut in Praefatione dixi) τὴν ἔνδον *Arthritidem* exhibuiſſe; Horumque me Autoritate fuiſſe uſum, & Veſtigia repreſſiſſe.

IV. HAE,

IV.

HAE, quas nunc protulimus, *Arthritidis Anomalias*, ſuo quaeque genere graves ſunt, magnae, & immodicae κατ' ἐξοχὴν : Alias autem minoris ordinis, eaſque non paucas eſſe ſuſpicor ; quae nunquam eminentes, aut ad ſtatum hunc notabilem evectae, plerumque viſum fugiant, & pro nullis habeantur. Enimvero, uſu medico vel parum exercitatis, hoc latere nequit ; *Arthritide*, (praecipue frigida, inerti, languida ; maxime vero omnium ea ſuppreſſa, retuſaque,) aegrotantes, interdum *Humeri, Pectoris, Dorſi, Lumborum*, aliarumque in ambitu Corporis Partium *Dolore vago*, tanquam *Rheumatico* ; ſaepe etiam Capitis Affectibus, more prorſus *Hyſterico* ; alias aliis in Corpore malis, quaſi *Scorbuticis* urgeri ; ſaepiſſime vero *valitudine dubia*, & in tempus diutinum incerta, & neutra, eſſe. Qui quidem eorum ſtatus, ac conditiones, ſenſu remiſſiori, & leniori gradu morboſae, natales ſuos *Arthritico* Miaſmati, caeco, in Corpus ſubrepenti, & eo loci clam agenti, ſe debere, ultro videntur agnoſcere : Quinetiam aliquando, multos poſt annos dubium

um hunc in modum actos; tandem, apparente Paroxyſmo *Arthritidis* idoneo, de iſtorum Origine & Natura malorum *Arthritica*, omnis ſublata dubitatio eſt.

V.

QUID! quod *Arthriticorum* Gnatos quoties obtueor, & nunc *Achores*, nunc *Catarrhos*, nunc *acres* Inteſtinorum *Humores*, (ut taceam alios Affectus certe non paucos,) iis familiares animo complector; profecto quidem memet vix temperare poſſum, quin eorum Ortus incuſem; & Affectus hoſce nihil aliud eſſe mecum reputem, quam *Arthritidis* Haereditariae quaedam Ἀποσπασμάτια, ſeu ſcintillulas, a Parentibus acceptas; in Natorum Corpora, ſimul cum ipſa Vitae Lampade derivatas; & in iis, ſecundum eorum modum agentes.

Hae vero quum ſint tantummodo Conjecturae, nec quidem ullis fide dignis probationibus ſuffultae; de iis ſolum *Anomaliis* ſcripſi, quae indiciis certis, & Argumentis, ſi non ἀποδεικτικοῖς, tamen valde probabilibus, *Arthritidos* eſſe comprobentur; iiſque fui contentus maximam partem *Anomaliis*, quae ex *Arthritidis*

apertae, clarae, & manifeſtae Deliquiis oriri jure merito cenſeantur.

EPILOGUS.

HAEC ſunt, quae dicere habui de *Arthritide Interna*, ſive in *Trunco* Corporis *Anomala*; totius *Arthritidographiae* Parte (noſtra quidem opinione) principali & potiſſima, certe cultu & expoſitu omnium digniſſima: In quibus exponendis eo fui prolixior, quoniam magni Salutis Hominum intereſſe judicavi; & a Medicis aut nulla fuit harum rerum mentio; vel, ſi ulla, ſemper utique breviſſima, & quaſi in tranſcurſu facta: verum de certa *Arthritidos Anomalae Diagnoſi*; de illius *Reductione*, & ejus præſtandæ Methodo, nemo unquam Mortalium (quantum ſcio) quidquam eſt locutus. Uti vero apud *Aſtronomos* iſta *Solis* Theoria, quae Ortus, ceteraque glorioſiſſimi illius Luminis Phaenomena deſcriberet, omnino manca judicaretur; niſi etiam *Eclipſes* ejus exhiberet; eo certe plenius, & accuratius exhi-

hibendas, quo illae ſint in Chronologicis Rebus illuſtrandis, & Temporum Punctis ſtatuendis utiliores; quoque etiam explicatu difficiliores: Ita quidem *Arthritidis* Hiſtoria, tametſi *Regularem* plane & dilucide tradat *Arthritida*; nequaquam abſoluta, atque adeo imperfecta credatur, ſi nullos habeat *Arthritidis Defectus*; ſi nullam *Internam*: cujus inſuper Notitia, quo Humano Generi commodior; quoque fuerit ignotior, eo diſtinctius, eo fuſiori calamo tractanda.

Quin hæc a me diligenter obſervata, non ſine labore collecta, fideliter renunciata, & jam, animo erga Humanum Genus benevolo, in lucem miſſa, boni conſulite.

FINIS.

Δόξα τῷ ἐν ὑψίστοις Θεῷ.

Errata ſic majora corrigantur.

PAG. 8, Linea 10, 11. lege in *Ordines* ejus *Pathognomonicos*. Pag 40, l. ult. lege *Elixir*. Pag. 208, l. 8, lege *quantitatem*. Pag. 215, l. 2. lege *generata*. P. 221. l. 6, 7. lege *pronunciatis elucebit*. P. 266. l. 9. lege *Achoribus*. P. 272. l. ult. lege *in ſe recipiendo*. P. 341. l. 8. lege *temperata*. Pro *acuefacto*, quoties occurrit, lege *adjuto*: itaque pro ceteris illius Conjugatis. P. 446. l. 19, 20. lege *quem ille quam maxime*.

EPITOME.

CAPUT I.

De Arthritide Anomala *generatim.*

ARtus *ſedes* Arthritidis Regularis, ARTICULUS I. Truncus, *ſive quod reliquum eſt Corporis,* Anomalae; II. Arthritidum Anomalarum, *quae Regularem nullum praecurrentem habent Paroxyſmum, Diagnoſes admodum difficiles;* III. *Earum, quae Regularem Paroxyſmum inſequuntur, Diagnoſes, variis Symptomatum ordinibus ſunt eliciendae. De* Anomalae Arthritidos Ὑπάρξει *minime conſtabit, niſi de* Regulari Arthritide *praecurrente prius conſtiterit. Eodem Puncto incipiunt hi Ordines, at diverſos habent exitus. Quo certior* Arthritidos *Regularis* Ὕπαρξις, *illiuſque Materiae quo certior, in ea, quae intus ſunt, Tranſlatio; eo certior* Anomalae *Notitia;* IV. Internae Partes *intelleguntur eſſe* Trunci *omnes,* V. Arthritidem *inter* Regularem & Anomalam, *quae ſit Differentia,* VI. *Tam* Symptomaticae, *quam* Primigeniae Arthritidos Ἀνωμαλίαι, VII. Trunci *Partes fere omnes, ſed alias aliis frequentius, invadunt,* VIII. *Unde tam Vaſtum earum Imperi-*

um, IX. *Cauſae earum enumerantur,* X. *Ut & Differentiae,* XI. *Medendi Indicatio generalis, ut* Arthritide Anomala *Pars affecta citiſſime, tutiſſime levetur; Materiae partim e Corpore evocando, partim in* Artus *transferendo. Praemiſſis, qua par eſt, Evacuationibus, Curatio reliqua per Materiae, in* Artus *Tranſlationem efficienda eſt: Quam ejus expellendae viam Natura maxime affectat. Medicamenta huic Intentioni inſervientia ſunt vel* Interna, Arthritidem *expellentia; maxime conducunt e* Ferro *praeparata, praecipue* Martis Alcohol, *ſive* Ferrum Nutritum; *ejus conficiendi Modus; Formulae* Ποδαγραγωγῶν: *Vel* Externa, *quae Articulis dolere ſolitis poſt* Internorum *uſum aliquem applicata, foras* Arthritidem *invitent: Eorum recenſio. Ichore vitioſo exulante, Aeger ad tempus aliquod immunis eſt. Mitior haec Crudelitas, quam per Miſericordiam methodus,* XII.

CAP. II.

De *Ventriculi* Affectibus Arthriticis.

NUllam in Trunco *Partem magis infeſtat* Arthritis, *quam* Ventriculum *&* Inteſtina, I. *Ut* Ventriculum *ingrediatur ea, duo requiruntur; primum, in Sanguine Miaſma fugitivum; deinde* Ventriculus, *ei recipiendo accommodatus,* II. *Quibus ille modis ſic accommodetur: Ex Cauſarum diverſitate magna, oritur*

Ano-

EPITOME.

Anomalarium *diverſitas*, III. Arthritidis *in* Ventriculo *agentis Deſcriptio*, IV. *Quibus ſignis innoteſcat Natura ejus* Arthritica, V. *Senes ea plurimum urgentur. Autumno ſaepe incipit*, VI. *Ejus cum* Arthritide *Regulari Comparatio*, VII. Anomala *hic deſcribitur abſoluta*, VIII. *Ut ab Affectu diſtinguatur* Hypochondriaco, IX. *Perinde eſt*, *Materia per circuitum*, *an recta* Ventriculum *intret*, *&* *ſive* Fixae, *ſive* Erraticae Arthritidos *ſit Materia*: *Qui denique huic malo procliviores*, X. *Medendi Indicatio poſtulat* Ventriculum *allevari Purgatione*, *&* *in Artus* Arthritidos *amotione*: *Utriuſque Purgationis inſtituendae ratio.* Vomitio, *ſi manet poſt Catharſin*, *Laudano compeſcenda*; XI. *Quibus auxiliis amoveatur* Arthritis, *quaque Arte tum expellatur*, *tum evocetur. Quae hoc tempore Diaeta. Si* Ventriculum Arthritis *repetat*, *quid faciendum. Hujus Methodi Utilitas. Prophylaxis*, XII.

Hiſtoria I. *In* Ventriculum *&* Inteſtina *irruens* Arthritis, *foras expulſa.*

Hiſt. II. Arthritis *idonea*, *Balneo Frigido in* Ventriculum, *&* *ea*, *quae intus ſunt*, *repulſa.*

Hiſt. III. Recta Arthritis, *&* *in* Ventriculo Anomala, *ſe viciſſim excipientes*, *cum* Anomalae *Curatione.*

Hiſt. IV. Arthritis *ſemel iterumque in* Ventriculo Anomala, *toties expulſa.*

Hiſt. V. Arthritis *iterum ac ſaepius in* Viſceribus Anomala, *toties in* Artus *ablegata*, *cum* Anomalae *Prophylaxi.*

Hiſt. VI. *Ex Plenitudine* Arthritis, *partim Recta, partim in* Ventriculo Anomala, *Purgantibus & Podagragogis allevata.*

Hiſt. VII. Arthritidem, *ex Animi perturbatione*, Anomalam, *in Viam ducunt* Ποδαγρ-αγωγά.

Hiſt. VIII. Arthritis Vaga, *primo Partibus ex Contuſione laeſis; deinde* Ventriculo *haerens, in Sanguinem reſorbetur; in Artus emittitur.*

Hiſt. IX. *Multum intereſſe, qua Tempeſtate laboret Aeger hac* Anomala; *ad eamque removendam, tam* Externa, *quam* Interna *nonnunquam in Corpore validiſſimo requiri.*

Hiſt. X. *Cibi Faſtidium, & Aſthma, ex* Arthritide Ventriculum *infeſtante; ea expulſa, ſublata; ea denuo repulſa, recidiva.*

Hiſt. XI. *Ex* Arthritide, Cardialgia, *ut & alias* Ανορεξία, *per Catharticum, & Humores in* Artus *expellentia, feliciter curata.*

CAP. III.

De *Colica* Arthritica.

MOrbus *hic, gravis & frequens, una cum* Inteſtinis *Ventriculum premit*, ART. I. *Ejus Deſcriptio*, II. *Natura* Arthritica, III. *Diagnoſis*, IV. *Cauſae remotiores externae, quae repellunt* Arthritidem, V. *Internae*, Inteſtinorum *Imbecillitas, &c.* VI. *Ab aliis* Colicae *Speciebus, ut diſtinguatur*, VII. *Ejus Differen-*

tiae,

tiae, VIII. *Prognoſis*, IX. *In Curatione, de Phlebotome, de Vomitu deliberandum; deinde Purgatio inſtituenda. Tum* Podagram *expellentibus, una cum* Anticolicis, *utendum. Eorum Formulae, & ſumendorum Methodus. Contra Spaſmos* Inteſtinorum *pertinaces Fotus, Linimentum, Enema. Quae Dietae ratio optima. Vinum utiliſſimum*, X. *Prophylaxis*, XI. *Morbus hic* Hippocrati *non incognitus*, XII.

Hiſtoria I. Colica Arthritica *male tractata, demum lethalis.*

Hiſt. II. Arthritis *Vaga*, Colicam *mentita, ad Regularem* Arthritida *reducitur; cum ejus Prophylaxi.*

Hiſt. III. Colica, *ex Quiete*, Arthritica, *in* Arthritida Regularem *verſa.*

Hiſt. IV. Colica *multarum Hebdomadum* Arthritica, *eadem methodo curata.*

Hiſt. V. Colica Arthritica, *Purgatione, &* Ποδαγραγωγοῖς, *ſublata.*

Hiſt. VI. Colica, *una cum Dolore Capitis*, Arthritica *plus ſemel allevata.*

Hiſt. VII. Arthritis, Inteſtina *ſaepe atrociſſime invadens, toties exturbata.*

Hiſt. VIII. Colica Arthritica, *cum* Paralyſi *ſuperveniente.*

CAP.

CAP. IV.

De *Diarrhoea* Arthritica.

M*Iaſma* Arthriticum *nonnunquam* Inteſtinis *infuſum, ea ſtimulat, donec Ano exterminatur*, ART. I. Diarrhoea *iſta ut dignoſcatur eſſe* Arthritica, II. *Cauſam Continentem, & proximam, tantummodo unam habet; initium, & exitus varios. Quae per ſe accidit, non raro Salutaris: Quae Pharmacis excitatur, ſi modum non excedat, utilis; ſin nimis pertinax fuerit, dubia, vel lethalis*, III. *In priori, Naturae relinquendum opus, niſi nimium excurrat* Diarrhoea; *tunc enim Aſtringentibus, at Cardiacis eget: Reliquiae vero morboſae poſt tempus aliquod Lenientibus exprimendae.* Diarrhoea *ſiſtenda, ſi a Purgantibus fiat: Si a Cruditatibus, Purgatione (altera, vel utraque) opus erit; deinde Reſtringentibus, In* Dyſenteriae *periculo, Emulſum. Ad Prophylaxin* Alcohol Martis, *cum* Aquis Ferratis, IV.

Hiſtoria I. Diarrhoea *crebra, & Salutaris.*

Hiſt. II. Diarrhoea, *a Cathartico*, Arthritica, *opportune ſuppreſſa.*

Hiſt. III. Arthritis *vaga*, Inteſtina *occupans, ſolo externorum uſu evocata, &* Artubus *infixa.*

Hiſt. IV. *Cruditatibus orta* Diarrhoea Arthritica, *Medicinae beneficio inhibita.*
Hiſt. V. Diarrhoea Arthritica *lethalis.*
Hiſt. VI. *Alia ejuſmodi.*

CAP. V.

De Dyſenteria Arthritica.

TRanſitio, I. *Miaſma* Arthriticum *aliquando* Inteſtina *mordet, exeditque Vaſa eorum exilia, Sanguinem vehentia: Unde* Dyſenteria, II. *Morbi hujus* Ἦθος, III. *Dependet is a Miaſmate praedicto in Sanguine renovato, idque conſtanti norma,* IV. *Inſultus ſaepe repetit, Paroxyſmis* Arthriticis, *ſi ſpectemus intervalla, reſpondentes. Nunc in Ulcus, nunc in Abſceſſum degenerat,* V. *Curatio: Sanguine profluente conquieſcat Aeger: Cardiaca non niſi caute adhibenda: Lingua Laudano ſuperillinatur. Potioni ſit Decoctum album.* Dyſenteria *haec omnino Critica. Ad eam, ſi nimia fuerit, inhibendam Aſtringentia. Valet interdum Enema. Vitentur* Acida. *Quae conveniat Diaeta. A* Dyſenteriae *exquiſitae Curatione, quantum haec differat. In Prophylaxi valent* Aquae Ferro *alteratae.*

Hiſtoria I. *Teneſmum, &* Dyſenteriam *inſerens* Arthritis, *omiſſo Externorum uſu lethalis.*
Hiſt. II. Dyſenteria Arthritica *in Abſceſſum migrans.*

CAP.

CAP. VI.

De Abſceſſu *Inteſtinorum Arthritico.*

AD Abſceſſum *inferendum Miaſma* Arthriticum *cum primis aptum*, I. *Ejus formandi ratio*, II. *Cauſae ejus binae, quarum altera dictum Miaſma e Sanguine expulſum; altera* Inteſtinorum *Imbecillitas*, III. *Hic* Abſceſſus *ſaepe magnus; in alimentari Fiſtula, creberrimus; ſaepe recidivus*, IV. *Si in* Ano *fuerit, eadem fere Curatio, quae in* Abſceſſu Ani *genuino; ſi in* Fiſtulae *ſuperiori parte, raro ante Puris Evacuationem ſentitur.* Dyſenteriae *aliquando* ἐπιγίνε‑). *Quae, rupta Vomica, conveniat Curatura. Evacuato Pure, Balſamica; Venaeſectio interdum prodeſt. Aqua ferrata, cum e Ferro praeparatis, & reſtringentibus, &c.* προφυλάττον‑), V. *Veteres* Arthritici *Vitiis* Ani Arthriticis *affliguntur*, VI. Arthritis *in Viſceribus, a* Luciano *belle deſcripta*, VII.

Hiſtoria I. Abſceſſus *Inteſtinorum* Arthriticus *auſpicato ſanatus, recurrendo lethalis.*

Hiſt. II. Abſceſſus *Ani* Arthriticus, *feliciter curatus.*

Hiſt. III. *De Ani* Arthritica, *propter Aloëticum*, Inflammatione, *cum inſtante* Gangraena.

CAP.

CAP. VII.

De *Melancholia* Arthritica.

T*Ranſitio*, I. *Morbi hujus Mos*, II. *Dyſpepſia oritur. Ut ab* Arthritide Melancholica *diſtinguatur*, III. *Curatio Purgantibus, (ſed blandis) & Podagragogis peragenda: Quæ ratio Prophylaxeos*, IV.

Hiſtoria I. Melancholia, *propter* Arthritidis *Paroxyſmos minus idoneos.*
Hiſt. II. *Arthritis* Melancholico *Saluti.*
Hiſt. III. Melancholiam, & *Hydropa Arthriticum ſanat, arte comparata*, Arthritis *idonea.*

CAP. VIII.

De *Syncope* Arthritica.

T*Ranſitio*, I. *Morbi ratio*, II. *Therapia requirit Cardiaca, admodum generoſa; Frictiones, interdum Vomitionem, eamque Vino movendam*, III.

EPITOME.

Hiſtoria I. Syncope *Arthritica, ſoras abacta Hoſte, curata.*

Hiſt. II. *Alia Ejuſmodi.*

Hiſt. III. *Arthritide diu ignava & inerti, generata* Syncope, *illius Paroxyſmo regulari ſublata.*

CAP IX.

De *Calculo Renum* Arthritico.

R*ARO cuiquam unquam Morborum frequentius ſupervenit* Calculus, *quam Arthritidi; Eſtque vulgari* Renum Calculo, *Arthriticus perſimilis,* I. *Huic malo conferunt mala Concoctio, & Lacteorum Ora nimis dehiſcentia,* II. *Eſt hic* Calculus, *Lapidis Calcarii cum Sale ſuo Calcario, vel Ochræ cum Sale Vitriolico, coitio,* III. *Ejuſdem plane Naturæ eſt cum* Tofo Arthritico, IV. *Ut a* Colica, *tam Exquiſita, quam* Arthritica *diſtinguatur,* V. *Si Paroxyſmus ſimul* Arthriticus *erit, nullus hic* Acidorum, Fotuum, *aut* Cataplaſmatum *uſus: Proſunt interdum* Paregorica. *Silente vero* Arthritide, *ſiquis hoc* Calculo *ægrotet, quæ Curatio.* Syrupi *Præparatio* Balſamici. *In Dyſuria* Calculo *ſuperveniente, juvant Opiata cum Diureticis juncta.* Dorſi Dolor *judicium* Calculi *æquivocum.*

Hiſtoria I. Calculo & Chiragræ *una concurrentibus, ſacta ſimul Medicina.*

Hiſt.

Hiſt. II. *Adverſus* Calculum *Arthriticum Prophylaxis.*

Hiſt. III. Calculus *Arthriticus*, Vertigo *Arthritica*, *&* Arthritis *regularis ſe mutuo excipientes.*

CAP. X.

De *Aſthmate* Arthritico.

UNum hoc *Capite tractatum* Aſthma, *nimirum* Ἰδιοπαθικόν, ART. I. *Quaenam hoc Affectu Corpora maxime graventur*, II. *Cauſa Continens*, *Miaſma* Arthriticum, III. *Cauſae remotiores*, IV. Aſthmatis *hujus*, *&* Arthritidis *ratio inter ſe*, *naturam illius* Arthriticam *manifeſte probat*, V. *Eſt vel* Siccum, *vel* Humidum; *utriuſque Mos*, VI. *Virus* Arthriticum *Pituita involutum*, *Sputatione ejicitur*; *& quidem commode*, VII. *In* Aſthmate Sicco, *quodnam Morbi* Subjectum, VIII. Aſthma *interdum occurrit* Arthriticum; *ſine praevio* Arthritidis *Paroxyſmo*, IX. *Quae in utroque* Aſthmate, (*tam humido*; *quam arido*) Πρόγνωσις, X. *Curatio tollit Impedimentum Reſpirandi*, *Venaeſectione*, *Purgatione*, *Clyſteribus*: *Quae* Sicco *propria*; *quae* Humido *Therapia*: *Quid in Paroxyſmo faciendum*; *quid in Prophylaxin*, XI.

Hiſtoria I. *Adoleſcens*, *ab Arthritide* Aſthmaticus, *Empirici Narcotico peremptus.*

Hiſt. II. Aſthma *ſiccum, Arthriticum, Venae-ſectione & Cardiaco ſublatum.*

Hiſt. III. *Arthritidis in Paralyſin, &* Aſthma *Metamorphoſis.*

Hiſt. IV. *Arthritis in* Aſthma, & Hydropa *deſinens.*

Hiſt. V. Aſthma *cum Iliade Malorum, Arthritidos defectu Regularis, exortum.*

Hiſt. VI. Aſthmatis *Vultum induens Arthritis.*

Hiſt. VII. *Ab Arthritide repercuſſa* Pectoris externi *Oppreſſio, Spiritus impeditus.*

CAP. XI.

De Catarrho, Tuſſi, *&* Peripneumonia *Arthritica.*

HI *Affectus, quoniam ab eadem Cauſa eundem Locum aggravante fiunt, una hoc Capite tractantur,* I. *Quaenam ii creberrime invadunt, quaeque Corpora potiſſime laceſſunt,* II. Achores, *&* Catarrhi *Puerorum, qui* Arthriticis *orti ſunt Parentibus, haud immerito ſuſpecti,* III. Arthritidis *in* Pulmonem Μετάβασις *omnium certiſſima: De minus certis quomodo judicandum,* IV. *Seniores ſaepe invadunt hae A-nomaliae, & qua de Cauſa,* V. *Sputi conſideratio,* VI. *Hi Affectus* Arthritidi *Regulari apponuntur,* VII. Tuſſis *eorum omnium frequentiſſima. Aliquando Regularis Paroxyſmi* Sympto-

ma

ma praenuntium, VIII. Tuſſim *interdum excipit* Haemoptoe, IX. *Tempus horum Affectuum Autumnus; multum ad eos confert* Pulmonis *Imbecillitas*, X. *Ex Algore, vel Cardiacis* Peripneumonia *nonnunquam accedit*, XI. *Medendi Indicatio communis eſt, ut* Pulmo *quam citiſſime levetur: Ubi nihil adverſatur, prodeſt Venaeſectio; maxime vero in* Peripneumonia: *In pleriſque Purgatio, ſed peculiari modo facienda: Tum* Ποδαγεγωγὰ, *cum* Anacatharticis *juncta. Horum Formulae proferuntur. Ad prohibendam Sanguinis* Colliquationem *valet* Decoctum Corticis. *His ſuccedunt* Externa, *Arthritidem evellentia; quibus ſeveris, non niſi urgente neceſſitate, utendum eſt*, XII. *Ad* Prophylaxin, *aperiantur in Dorſo* Fonticuli: *Aere aperto fruatur Aeger; quibus, aliiſque hac in re, idoneis, aut praetermiſſis, aut perperam adhibitis, Aeger* Φθίσει *opprimitur*, XIII. Peripneumoniae *quae* Arthriticae *Curatio*, XIV. *Medicina iſthaec (alia, quam Clariſſ.* Sydenhami) *defenditur*, XV.

Hiſtoria I. Tuſſis *Arthritica.*

Hiſt. II. Tuſſis *Paroxyſmi Arthritici* Symptoma praenuntium.

Hiſt. III. Sputatio *Arthritica, in extrema aetate nimia.*

Hiſt. IV. Anacatharſis *Arthritica Salutaris.*

Hiſt. V. Peripneumonia *Arthritica.*

Hiſt. VI. Catarrhus, Aſthma, Tuſſis *Arthritica, per Humorum in* Artus Ἀνάστασιν, *& deinde Evacuationem mitigata, ſublata.*

CAP.

CAP. XII.

De Phthiſi *Arthritica.*

TRanſitio, I. *Morbi hujus* Ηθ@, II. *Ultimum ejus Stadium, cum Exquiſitae* Phthiſeos *ultimo concordat. Homines natu provectiores (aliter, quam* Exquiſita Phthiſis) *aggreditur: Febris ejus Hectica, plerumque* Lenta, III. *Nunc ex* Arthritide *repercuſſa,* haec Phthiſis *brevi tempore fit; alias non niſi ſpatio annorum aliquot,* IV. *Morbi Natura patet ex ejus* Γενεαλογία, V. *Curatio poſtulat, ut* Pulmo *allevetur. In principio valere poteſt* Phlebotome, *&* Catharſis. *Poſtea* Bechicis, *&* Ποδαγραγωγοῖς *utendum; & quidem eo uſque, quoad ſiverit a Febre periculum, & poſtulaverit* Arthritidis *Expulſio. Si* Febris *exardeat, quid fieri oporteat. Hiſce dies aliquot adhibitis, extra admoveantur* Arthritidem *educentia. Opiata, & Incraſſantia merito ſuſpecta,* VI. Prophylaxeos *ergo, maxime valent* Aquae Ferratae, *& Aer, praecipue Maritimus. Proſunt Artuum Fricationes, Fonticuli, Sorbitio Chocolata, Pectoralia; obſunt Catarrhi,* VII. Galenus *mentionem fecit hujuſmodi* Ρεύματ@ *(ſcil.* Arthritici) *in* Pulmonibus, *Aegros ſaepe ſuffocantis,* VIII.

Hiſtoria I. Tuſſis *Arthritica lethalis.*

Hiſt.

Hiſt. II. Phthiſis *Arthritica, Medicamentis Calidioribus ſaepe levata.*
Hiſt. III. Phthiſis *Arthritica, incipiens, curata.*

CAP. XIII.

De Angina *Arthritica.*

FEbricula ad expellendum Miaſma Arthriticum, *in Sanguine excitata, nonnunquam parit* Anginam, I. *Natura ejus* Arthritica, *ut detegatur*, II. *Quae illa Corpora, & quas ob* προφάσεις *invadat uſitatiſſime*, III. *Diagnoſis*, IV. *Cum* Angina *exquiſita, ejus convenientia*, V. *Curatio vult, ut* Fauces, *quam primum alleventur, & quidem Methodo privata : Prodeſt interdum* Laryngotome, VI. *Uti nonnunquam* Acida : *Externa,* Arthritidem *educentia*, VIII.

Hiſtoria I. *Arthritis* Fauces, & Artus *ſimul ſemelque occupans.*
Hiſt. II. Anginae *Arthriticae, ad Abſceſſum tendentis, in* Arthritida Regularem *Metamorphoſis.*
Hiſt III. *Materia* Arthritica *partim* Abſceſſu Anginoſo, *partim per* Articulares Glandulas *expreſſa.*
Hiſt IV. Arthritis *primum* Fauces, *deinde* Articulos *invadens.*
Hiſt. V. Anginae Arthriticae *auſpicato ſupervenit Arthritis* Regularis.

Hiſt.

III. *Morbi ex Symptomatum Ordine inveſtigatio*; IV. Subjectum *Cerebri Cortex*, V. *Cauſa continens, Vaſculorum in* Cerebri Cortice Dilatatio; *vel* Lentor *Sanguinis*; *vel Miaſma* Tubulos *ſubintrans*, Spirituſque *comminus aggreſſum*, VI. *Cauſae remotae*, VII. *Ex uno Miaſmate pendet* Arthritico, VIII. *Prognoſis*, IX. *Curatio propria*, X. *Prophylaxis*, XI. Apoplexiae, *a Cauſa Arthritica*, Symptomaticae *Curatio*, XII.

Hiſtoria I. *Vertigo Arthritica, cum impendente* Apoplexia.

Hiſt. II. *Arthritidi repercuſſae ſuperveniens* Apoplexia.

Hiſt. III. Somnus, *ab Opiato profundus*; *ipſa propemodum Mors.*

Hiſt. IV. *Arthritis, ex* Acidorum *uſu gravior, in* Apoplexiam *deſinens* Symptomaticam.

Hiſt. V. Apoplexia Arthritica *feliciter curata.*

Hiſt. VI. Apoplexiae *ut occurratur* Arthriticae.

CAP. XVI.

De Paralyſi *Arthritica.*

M*Iaſma nunc in* Meditullii Tubulis *ſiſtit*; *unde* Apoplexia Idiopathica, I. *Saepe ad* Tubulos Nervinos *propellitur*; *unde* Paralyſis Arthritica, II. *Fieri poteſt, vel a Materia* Viſcida, *vel a* Virulenta, III. *Cauſae ejus remotiores*, IV. *Morbi ἰδέα, pro ratione Partis affectae, varium*, V. *Ejus Differentiae*, VI. Typos *habet aliquando* Paralyſis Hyſterica, VII. *Prognoſis*,

noſis, VIII. *Therapia peculiaris*, IX. *Prophylaxis*, X.

Hiſtoria I. *Cephalalgia Arthritica*, *cum* Paralyſi incipiente, *curata*.
Hiſt. II. Hemiplegia *Arthritica ſimili modo curata*.
Hiſt. III. Paralyſis *Arthritica*, *cum* Spaſmo Oris Cynico, *lethalis*.
Hiſt. IV. *Colica Arthritica in* Paralyſin *degenerans Arthriticam*.
Hiſt V. *A Materia* Colicae *Bilioſa*, *primum* Arthritis, *& deinde* Paralyſis.
Hiſt. VI. *Ob* Arthritidem, *in* Nervos *inverſam*, Αφωνία.
Hiſt. VII. *Ex Morſu Canis*, *Arthritidis rectae Silentium*, *Stupiditas*, Paralyſis, *Arthritide denuo facta Regulari*, *curata*.
Hiſt. VIII. Convulſiones, *ex Arthritide inverſa*, *univerſales*, *Arte Medica ſublatae*.

CAP. XVII.

De Doloribus *in Corpore vagis*, *fixis*; *de* Ophthalmia; *de* Eryſipelate, *&* Achoribus *Arthriticis*.

TRanſitio, I. *Horum quis Dolorum Mos: Rheumatiſmi nomine vulgo deliteſcunt* Vagi. Fixi *nunc quaſi Nephritici*; *nunc Oculos*, *Faciem*, *Aures occupat Miaſma*, *& Ophthalmiam quandam*, *Eryſipelas*, *Achores inducit*. *Achores Arthritici vices aliquando tenent Arthritidos ſumme*

me Regularis, II. *Affectus hi, periculo magnam partem expertes, ad regularem Arthritida propius accedunt. A Trunci Ambitu rarius, quam ab Artubus, ad ea, quae intus ſunt, transfertur Arthritis*, III. *Harum Anomalarum Medicina communis, propria. Nullus ob Achores excitandus Articularis Dolor : quod de una hac* Anomala *proponendum*, IV.

Hiſtoria. Achores, *ab Arthritide, in alio Corpore generati.*

CAP. XVIII.

De Epiphora, & Dolore Dentium *Arthritico.*

DE Dolore Dentium exquiſito *ſcripſit* Strobelbergerus, I. *Ejus Arthritici Mos & Natura*, II. *Quae iſtorum Affectuum Medicina communis; quae eorum ſingulo propria*, III.

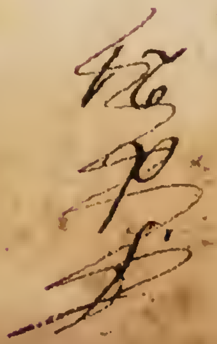
Hiſtoria. Dentium Dolor *Arthriticus.*

CAP. XIX

Corollaria continet, cum Epilogo.

D*Iſſertationis ſumma*, I. *Hujuſmodi Medicinae quae neceſſitas*; Arthritis *raro occidit* Regularis, *raro niſi prius degenerans in* Anomalam : *ita vero creberrime*, II. *Siquis haſce* Anomalias, *Partium affectarum Morbos eſſe Vernaculos affirmaverit, noſtram hac de re Doctrinam minime convellet*, III. *Aliae ſunt* Arthriticae *minoris Ordinis* Anomaliae, *propter obſcuritatem praetermiſſae*, IV, V. *Epilogus.*

FINIS.

3/6

[illegible]
[illegible] 1760